

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Heinlein_Robert_A-Cas_pro_hvezdy.PDB

PDB Name: Heinlein_Robert_A-Cas_pro_hvezd

Creator ID: REAd

PDB Type: TEXT

Version: 0

Unique ID Seed: 0

Creation Date: 4.4.2004

Modification Date: 4.4.2004

Last Backup Date: 1.1.1970

Modification Number: 0

Robert Anson Heinlein

ČAS PRO HVĚZDY

KAPITOLA 1

DÁLKOVÁ NADACE

PODLE ŽIVOTOPISŮ MĚLY OSUDEM POŽEHNANÉ DĚTI obvykle životy naplánované do posledního puntíku. Napoleon si plánoval, jak vládnout Francii když ještě chodil po Korsice bos, Alexandr Veliký byl totéž v bleděmodrém a Einstein si mumlal matematické rovnice již v kolébce.

Možná to tak je, možná ne. Pokud jde o mne, já se jenom motal všude kolem.

Ve staré knížce, kterou vlastnil můj pradědeček Lucas, jsem jednou viděl komiks o muži ve společenském obleku, který se prochází po lyžařském můstku. S výrazem šokovaných pochybností ve tváři říkal: "Jak jsem se sem jenom doslal?"

Věděl jsem přesně, jak se cítí. Jak jsem se sem dostal Já?

Navíc jsem vůbec nebyl plánovaný. Nezdaněný limit pro naši rodinu byly tři děti, pak jsem se objevil já s Patem jako jeden velký ekonomický balíček. Byli jsme překvapením pro každého, obzvláště pro naše vlastní rodiče, naše tři sestry a daňové úředníky. Nepamatuji se, jestli jsem byl já sám překvapený, ale mé nejranější vzpomínky jsou mlhavé pocity dítěte ne zcela vítaného, navzdory tomu, že nás otec s

matkou a našimi sestrami Faith, Hope a Charity opečovávali dobře.

Možná jenom otec nezvládl ten stav, do kterého se doslal. Mnoho rodin získalo zvláštní kvótu na děti výměnou s jinými rodinami, nebo tak nějak to tenkrát fungovalo, obzvláště tehdy, když byl nezdaněný limit vyčerpán jak pro kluky, tak i pro holky. Jenomže náš otec byl hrozně paličatý a trval na tom, že zákon byl protiústavní, nespravedlivý, diskriminační, proti veřejné morálce a navzdory Boží vůli. Byl schopen odříkat seznam důležitých osobností, které byly nejmladšími dětmi ve velké rodině, od Benjaminu Franklina až po prvního guvernéra planety Pluto, a pak argumentoval dotazem, kde by lidská rasa bez těchto lidí byla dnes? Matka ho po takové řeči vždy musela chlácholit.

Otec byl pravděpodobně velmi pečlivý, protože byl studentem téměř všech vědních oborů, včetně jeho vlastního oboru, což byla mikromechanika, ale obzvláště historie. Chtěl nás pojmenovat po dvou amerických hrdinech, zatímco matka po oblíbených umělcích. Proto jsem já skončil se jménem Thomas Paine Leonardo da Vinci Bartlett, a moje dvojče Patrick Henry Michelangelo Bartlett. Otec nám říkal Tom a Pat a matka na nás volala vždy Leo a Michaeli a naše sestry nám spílaly Zbytečník a Dvojče Zbytečník. Otec to nakonec vyhrál, protože byl paličatý.

Byl skutečně paličatý. Mohl zaplatit roční daň na nás dva přebytky, požádat o byt pro sedm osob a být v pohodě. Pak mohl požádat o rekvalifikaci naší rodiny. Namísto toho si vyžádal každý rok pro nás dva zproštění od daní, což skončilo tím, že nakonec za naše hlavy daň zaplatil, ale vždy daňový formulář orazítkoval svým speciálním razítkem, které tvrdilo: "Zaplaceno s výhradami!", a proto nás sedm žilo v bytě pro pět. Když jsme byli s Patem ještě malí, spali jsme v podomácku stlučené dětské postýlce v koupelně, která rozhodně nemohla být pohodlná pro nikoho z nás, a když jsme trochu vyrostli, spali jsme v obýváku na gauči, což nebylo pohodlné rovněž pro nikoho, nejvíc však pro naše sestry, kterým to vadilo v jejich společenském životě.

Otec to mohl vyřešit emigrací celé rodiny na Mars nebo Venuši, nebo na jeden z měsíců Jupitera a opravdu se čas od času pokoušel toto téma nadnést. Ovšem tohle byla jedna z věcí, ve kterých byla matka tvrdohlavější než on. Nevím přesně, která část časoprostorového skoku jí vadila nejvíc, protože ona vždy jenom domluvila a na otázky už jednoduše neodpovídala. Otec argumentoval tím, že velké rodiny mají od imigračních úřadů zvýšenou péči a že daň na hlavu na Zemi byla vybírána na podporu osadníků jiných planet a proč bychom tedy neměli mít prospěch z peněz, o které nás okrádali? Nemluvě o tom, že by naše děti vyrůstaly ve svobodě a prostoru, tam, kde široko daleko nebylo byrokratů, stojících za každým produktivním pracujícím a vymýšlejících další a další zákony a omezení? To mi tedy povězte!

Matka nikdy neodpověděla, a tak jsme se nikdy nevystěhovali.

Nikdy se nám nedostávalo peněz. Dva hladové krky navíc, daně navíc, žádná výpomoc rodině za dva přírůstky, to přivede i stabilní příjem rodiny do tak špatného stavu, že způsob, jakým nám s Patem sedly šaty, jež nám matka přešívala ze starých otcových, byl ve srovnání s tím nádherný. Zatraceně málokdy jsme si mohli dovolit zavolat si telefonem pro večeři, což si ostatní rodiny mohly dovolit celkem pravidelně, a otec si třeba zvykl občas domů nosit jídlo, které nesnědl v práci. Matka odešla pracovat ihned, jakmile jsme s bratrem byli ve školce, navzdory tomu, že jediná výpomoc v domácnosti byl obstarožní robot "Morris Garage", námi přezdívaný Mámin pomocník, kterému neustále praskaly elektronky jedna za druhou a jehož naprogramovat trvalo tak dlouho, jako ruční provedení práce, kterou měl udělat. Já s Patem jsme si brzy potykali s dřezem a saponátem při mytí nádobí, tedy alespoň já. Faktem je, že Pat měl obvykle bolavý palec, nebo něco podobného.

Otec obvykle hovořil o nedotknutelných výhodách toho, když je člověk chudý - člověk se brzy naučí stát na vlastních nohách, nekřiví se mu charakter, a tak podobně. Ale v době, kdy jsem byl dost starý na to, abych rozuměl, byl jsem i dost starý na to, abych si přál, aby ty výhody nebyly tolik nedotknutelné, ale když o tom tak přemýšlím teď, myslím, že měl pravdu. Užili jsme si spoustu legrace. S Patem jsme chovali křečky pod dřezem a matka nikdy nic nenamítala. Když jsme z koupelny udělali chemickou laboratoř, sestry měly pár nepříjemných poznámek, ale když si otec dupnul, mluvily tak líbezně jako nikdy a nakonec si věšely prádlo někde jinde. Matka nás dokonce bránila před domácími, když jsme vylili kyselinu do odpadu, což kanalizaci rozhodně na zdraví neprospělo.

Jediný případ, kdy si matka nebrala servítky, byl, když se z Marsu vrátil její bratr, strýček Steve, a

přivezl nám několik červů, které jsme plánovali chovat a prodávat se ziskem. Ale když otec jednoho v koupelně rozšlápl (s ním jsme naše plány neprojednali), donutila nás věnovat je do zoo, všechny kromě jediného, kterého rozšlápl otec a který byl tím pádem bez užitku. Krátce poté jsme utekli z domova, abychom se dali naverbovat k mariňákům - strýček Steve byl seržantem přes balistiku - a když jsme zalhali o našem věku a nefungovalo to a mariňáci nás dotáhli zpět, matka nejen že nás nevypeskovala, jak jsme si bezpochyby zasloužili, ale ještě krmila naše hady a moruše, když jsme byli pryč.

Ach ano, myslím, že jsme byli šťastní. Těžko se to dnes říká, ale Pat a já jsme si byli velice blízcí a dělali jsme všechno dohromady, ale rád bych uvedl jednu věc na pravou míru: být dvojčetem není zas žádná skvělá věc, o které se dočtete v časopisech. Díky tomu jste sice blízko druhé osobě, vedle které se narodíte, sdílíte s ní pokoj, jíte s ní, hrajete si s ní, pracujete s ní a horko těžko děláte něco bez ní, pokud si dobře pamatují. Ano, jste si s ní blízcí, stává se pro vás téměř nepostradatelná - ale to neznamená, že ji musíte milovat.

Chtěl bych, aby tohle bylo jasné už předem, protože se kolem toho namluvilo už dost nesmyslů, alespoň od té doby, co jsou dvojčata tak důležitá. Já jsem já a nejsem můj brácha Pat. Já jsem nás vždycky dokázal rozdělit, i když to ostatní nedokázali. On je pravák, já jsem levák. A z mého pohledu na věc jsem byl vždycky ten, na kterého zbyl ten menší kus koláče.

Dokonce si pamatují časy, kdy Pat dostal oba kusy koláče díky svým neuvěřitelným výmluvám. Nechci to zobecňovat, mám na mysli jeden druh bílého koláče s čokoládovou polevou a situace, kdy dokázal všechny tak zmást, že dostal i ten můj kousek. Máma s tátou si v tu chvíli mysleli, že byl nás obou, navzdory mým protestům. Víte, zákusek může být zlatým hřebem večera, když je vám osm let, což nám tehdy přesně bylo.

Nestěžuji si na ty věci, i když ještě dnes i po těch všech letech cítím trochu vzteku, pokud si vzpomenu na to, jak jsem byl potrestán, protože si táta s mámou mysleli, že jsem to byl já, kdo se pokusil udělat podvod se zákuskem. Chci tady jen říct pravdu. Doktor Devereaux mi řekl, že mám napsat vše a já musím začít tím, že vysvětlím, jaké to vlastně je být dvojčetem. Vy asi nejste, že? Možná ano, ale šance jsou 44:1, že nejste. Tedy že nejste ani dvojvaječným dvojčetem, zatímco my s Patem jsme byli dvojčaty jednovaječnými, což je čtyřikrát méně pravděpodobné.

Tvrdí se, že jedno z dvojčat je vždycky poněkud vzadu - já si to ale nemyslím. Já s Patem jsme si byli vždy tak blízcí, jako dvě boty v páru. Jen málokdy jsme vykazovali vůbec nějaké rozdíly, jeden z nich byl to, že jsem byl o čtvrt palce vyšší a o libru těžší, pak to ale bylo stejné. Ve škole jsme měli stejně známky. Pat vždycky dokázal shrábnout víc než já. Ale byl tak vynalézavý a lstivý, že jste to ani nedokázali zjistit a ostatní to ani neuzřeli. Možná kdyby mě porodní sestra vzala prvního, když jsme se narodili, byl bych to já, kdo měl vždycky ten větší kus koláče. Možná to tak udělala - nevím, kdy to vůbec začalo.

Ale nemyslete si, že být dvojčetem je tak špatné, jak by to mohlo vypadat, i když jste na tom horším konci. Většinou je to v pohodě. Když se dostanete mezi hordu cizinců a bojíte se a ostýcháte se, je tady vaše dvojče, jen pár kroků od vás, takže nejste sami. Nebo vás někdo srazí pěstí do obličeje, a zatímco jste grogy a sbíráte se ze země, vaše dvojče srazí k zemi zase jeho a bitva pokračuje tak, jak si přejete vy. Ve škole se vám nepovede test a vaše dvojče ho zkaží stejně - takže v tom nejedete sami.

Ale nemyslete si, že mít dvojče znamená mít blízkého a loajálního přítele. Není to tak vůbec - je vám mnohem blíže. Pat a já jsme se poprvé dostali do styku s Dálkovou nadací, když se u nás ukázal pan Geeking. Nebyli jsme k němu s Patem nijak vřelí. Otec ho rovněž nepřijal nejlépe a pokusil se ho vlastně vyhodit, ale díky mámině pohostinnosti byl za moment usazen do křesla a obdarován kávou.

Takže mu bylo umožněno sdělit nám, proč k nám vlastně přichází. Jak tvrdil, byl oborovým zástupcem "Genetického výzkumu".

"Co to je?" otázal se otec příkře.

"Genetický výzkum" je vědecká agentura, pane Bartlette. Tento současný projekt je jeden z těch, které získávají údaje o dvojčatech. Je to ve veřejném zájmu a my doufáme, že s námi budete spolupracovat."

Otec se zhluboka nadechl, aby vytáhl svoje nejlepší argumenty, které měl vždy pohotově k dispozici. "Jenom další vládní kecy! Já jsem spořádaný občan! Platím daně a živím svou rodinu. Mí chlapi jsou

stejní jako další kluci a já už mám dost těch vládních řečí o nich. Nestojím o to, abyste se v nich šťourali, aby to uspokojilo nějakého byrokrata. Žádáme vás jenom o jediné - nechtě nás být a nechtě mé chlapce, ať mají stejná práva jako všichni ostatní - dýchat stejný vzduch a zabírat stejně prostorů!"

Otec nebyl hlupák, byla to jenom zažitá reakce na problémy, které se týkaly mě a Pata, a byla tak automatická, jako když štěká pes na někoho, kdo do něj často kopal. Pan Geeking se pokusil otce uchlácholit, ale to v otcově případě nebylo snadné, pokud se jednou dostal do ráže. "Vyříd'te na Ministerstvu řízení populace, že nestojím vůbec o jejich "genetické výzkumy". Co asi tak chtějí nalézt? Jak zabránit lidem, aby měli dvojčata? Co je na dvojčatech špatného? Kde by asi tak byl dneska Řím, kdyby nebylo Romula a Rema? To mi řekněte, pane! Víte vy vůbec, kolik - "

"Prosím, pane Bartlette, nemám s vládou nic společného!"

"Ne? Tak proč jste to neřekl hned? A koho tedy zastupujete?"

"Genetický výzkum je agentura Dálkové nadace." Najednou jsem ucítil Patův náhlý zájem. Každý z nás o Dálkové nadaci už slyšel, ale shodou okolností jsme s Patem právě zpracovávali seminární práci o neziskových organizacích a Dálkovou nadaci jsme použili jako příklad.

Začalo nás to zajímat, protože se jednalo právě o Dálkovou nadaci. Jejich stanovy sdělovaly:

"Zasvěcení blahu našich potomků." Stanovy jsou přeplněné spoustou právnických kliček a mlžení, ale způsob, jakým vůdčí osobnosti Nadace vše vysvětlovaly, v podstatě stanovil, že se peníze budou utrácet pouze na záležitostech, o které se nezajímá žádná vláda nebo zisková organizace. Ale nestačilo jim, aby celý navržený projekt byl pouze zajímavý z vědeckého nebo sociálního hlediska, rovněž musel být tak nehorázně drahý, že se jím skutečně nikdo jiný nezabýval, a případné výsledky sahaly tak daleko do budoucnosti, že je žádný současný daňový poplatník nebo akcionář nedokázal ocenit. Aby se ředitelé Dálkové nadace rozsvítili blahem a nadchli entuziasmem, museli jste navrhnout něco, co stálo miliardy nebo víc a výsledky se mohly ukázat někdy po deseti generacích, pokud vůbec kdy... je to trochu jako snažit se o ovládnutí počasí (na tom zrovna pracují), nebo tak něco.

Legrace je, že i ty nejdivočejší experimenty se vyplácely poněkud rychleji, než si představovali. Třeba si vezmeme mezihvězdné lety. Před pár set lety to ještě vypadalo, alespoň pro Dálkovou nadaci, že jsou fantasticky drahé a ve srovnání s investicemi nabízely jenom prachmizernou možnost hmatatelných výsledků. Kdysi se tomu ještě vláda věnovala z vojenských důvodů, ale Bayreuthský konkordát z roku 1980 to všechno zastavil.

Proto se Dálková nadace dala do práce a s radostí začala rozhazovat peníze. Tak se stalo, že Nadace utratila několik málo miliónů na výzkum Thompsonova měniče hmoty, u kterého očekávali, že tím stráví nejméně století, a to ještě pouhým výzkumem, nikoliv praktickými zkouškami. Protože nemohli vykazovat dividendy (neměli žádné akcionáře), museli nějak utratit všechny ty peníze a mezihvězdné lety vypadaly jako dobrá příležitost, jako bezedná díra na peníze.

Dneska už všechny děti ví, jak to tenkrát dopadlo: Ortegovův plamenec umožnil lety v rámci solárního systému levně, rychle a snadno a jednosměrná energetická clona umožnila prakticky kolonizaci. Dálková nadace prostě nedokázala utrácet peníze rychleji, než je produkovala.

O tom všem jsem ten večer nepřemýšlel. Dálková nadace byla prostě něčím, o čem jsme já a Pat věděli více než většina učitelů ve škole... víc než o ní věděl otec, zcela zřejmě, protože na poslední větu vyřčenou panem Geekingem jenom odfrkl: "Dálková nadace, jo? Tak to bych si skoro víc přál, abyste byl od vlády. Kdyby lidi jako vy byli pořádně zdaněni, vláda by nemusela škubat daně z poctivých občanů jako jsme my."

To nebylo příliš fěr, nebyl to vztah jako u "křivky plošné závislosti", jak tomu říkají v "Průvodci matematickým empirismem". Pan McKeefe nám řekl, že máme odhadnout vliv, pokud vůbec nějaký existuje, křivky růstu technologie Dálkové nadace. Buď jsem tímto seminářem měl propadnout, nebo prostě Dálková nadace tu křivku vyrovnávala počátkem 21. století. Chci tím říct, že "kulturní dědictví", neboli akumulace znalostí a bohatství, která nás dělí od stavu, kdy jsme byli divochy, narostlo zcela zřejmě jako následek nezdanitelného stavu takových neziskových výzkumných organizací, jako byla Dálková nadace. A to jsem si nevymyslel. Existují údaje, které to dokazují. Co by se stalo, kdyby kmenoví stařešinové nutili vynálezce kola honit po lese zvěř místo toho, aby zůstal doma a vybrušoval ve své hlavě právě se vylíhnuvší nápad?

Pan Geeking odpověděl: "Nemohu s vámi debatovat o výhodnosti takového uspořádání, pane Bartlette. Já jsem pouhý zaměstnanec."

"A já platím vaši mzdu. Nepřímo a nedobrovolně, ale platím ji tak jako tak."

Chťel jsem se do toho hovoru vmísit, ale cítil jsem, že Pat se vědomě drží zpátky. Nezáleželo na tom, pan Geeking jenom pokrčil rameny a řekl: "Pokud je tomu tak, děkuji vám. Ale přišel jsem kvůli něčemu jinému. Zeptat se vašich dvou chlapců, zdali by nechtěli podstoupit pár testů a odpovědět na pár otázek. Testy jsou neškodné a výsledky budou udržovány v tajnosti."

"Co vlastně chcete nalézt?"

Myslím, že pan Geeking říkal pravdu, když odpověděl: "Nevím. Jsem jenom oborový zástupce, nejsem nijak za projekt odpovědný."

Pat se do hovoru náhle vložil: "Nevím, proč ne, otče. Máte vaše testy sebou, pane Geeking?"

"Teď, Patriku..."

"Tak dobře, otče. Podívejme se, co to je za testy, pane Geeking."

"Ehm, to jsem teď neměl na mysli. Projekt stanovil místní kanceláře, zde to bude v Translunární budově. Všechny testy zaberou asi půl dne."

"Celou cestu do města a pak ještě půl dne..., kolik platíte?"

"Eh? Poskytovatelé jsou žádáni o svůj čas, kterým přispějí, zdarma jako daň vědě."

Pat zavrtěl hlavou. "Promiňte, pane Geeking, ale tenhle týden jsou ve škole zkoušky... a já s bratrem navíc máme práci mimo školu, na poloviční úvazek."

Byl jsem zticha. Zkoušky byly dávno za námi, kromě Analýzy historie, což je legrační obor, bez sebemenší stopy po matematice, jenom trochu statistiky a pseudoprostorových výpočtů, a školní chemická laboratoř, ve které jsme pracovali, byla během zkouškového období zavřená. Byl jsem si jist, že otec tyhle věci nevěděl, jinak by se do hovoru vložil. Otec se se zaujetím stával římským soudcem, a to v jediném okamžiku.

Pat se postavil, takže jsem se postavil taky. Pan Geeking stále seděl: "Můžeme to nějakým způsobem zařídit," řekl vyrovnaně.

Pat s ním dohodl sumu, kterou jsme ve školní laboratoři vydělávali měsíc, jenom za jedno odpoledne - a pak ještě zvýšil taxu za to, že budeme muset testy podstoupit dohromady (jako bychom očekávali, že to bude zvlášť!). Pan Geeking zaplatil bez mrknutí oka, natvrdo a dopředu.

KAPITOLA 2

PŘIROZENÝ LOGARITMUS DVOU

NIKDY JSEM VE SVÉM ŽIVOTĚ NEVIDĚL TOLIK DVOJČAT, jako když jsme tehdy to středeční odpoledne čekali na čtyřicátém podlaží Translunární budovy. Neměl jsem nijak dobrý pocit z toho, že jsme byli mezi hromadou dalších dvojčat, mám z toho vždycky pocit, že vidím dvakrát. Netvrďte mi, že jsem schizofrenní - nikdy jsem neviděl dvojčata, jejichž jsem nedílnou součástí - vždycky jsem viděl jenom Pata.

Pat se cítil úplně stejně, nikdy jsme se nijak zvlášť nekamarádili s dalšími dvojčaty. Rozhlédl se kolem a hvízdal:

"Tome, už jsi někdy viděl tolik náhradních součástí pohromadě?"

"Nikdy."

"Kdybych byl odpovědný za tohle všechno, tak bych jich polovinu postřílel." Nemluvil moc nahlas, aby nikoho neurazil, Pat a já jsme mezi sebou obvykle jenom šeptali, jak si šeptají vězni na dvoře při procházce. Nikdo nás tak nemohl slyšet a my jsme přitom nikdy neměli problémy s dorozumíváním. "Je to depresivní, že jo?"

Pak na mě potichu hvízdnul a já se podíval tam, kam ukazoval. Samozřejmě dvojčata, ale tohle byl ten zvláštní případ, kdy dvakrát je lepší než jednou. Byly to sestry, zrzky, o něco mladší než my, ale ne zas o

moc, asi šestnáctky, pravděpodobně, obě roztomilé jako perská koťata.

Jejich vzhled na nás měl stejný vliv, jako má světlo na noční můru. Pat zašeptal: "Tome, dlužíme jim trochu našeho volného času," a vydal se směrem k nim, se mnou za zády. Byly oblečené do sukní se skotským vzorem a zelených plédů, čímž jejich vlasy budily dokonalý dojem plamenů ohně, takže nám připadaly stejně tak krásné jako nově napadaný sníh.

A byly stejně tak chladné. Pat se nedostal ani k polovině své seznamovací řeči, když se stáhl a zavřel pusu. Obě zíraly bez mrknutí oka skrze nás kamsi do neznáma. Zčervenal jsem jak rak a jediná věc, která nás zachránila od vzniku většího trapasu, byl reproduktor, který se do šumu všude kolem rozvřeštěl:

"Prosím pozor! Žádáme vás, abyste se přihlásili u dveří, které jsou označeny počátečním písmenem vašeho přijmení."

Takže jsme tak učinili. Vešli jsme do dveří A-D a obě zrzky vykročily směrem k opačnému konci abecedy bez toho, že by si nás v podstatě vůbec všimly. Když jsme se postavili do fronty, Pat zamumlal: "Mám snad na bradě ještě mlíko, nebo co? Nebo si slíbily, že zůstanou starými pannami až na věky?"

"Asi obojí," uklidnil jsem ho. "V každém případě dávám přednost blondýnám." Byla to v podstatě pravda, protože Maudie byla blondýna. Pat a já jsem si dávali rande s Maudie Kauricovou asi už rok - což už je docela dlouhý vztah, ačkoliv to v mém případě znamenalo, že jsem zůstal spíš s Maudiinou kamarádkou Heddou Staleyovou, jejíž představy o marnivé konverzaci zatvrdly na otázce, jestli si také myslím, že ...Maudie je ta nejkrásnější věc na celém světě, co ty na to, Tome? Protože to byla v podstatě pravda a nedalo se na to nijak rozumně odpovědět, naše hovory příliš nejiskřily.

"No, já v podstatě taky," souhlasil Pat, aniž by řekl, které blondýnky má na mysli - Maudie byla totiž jediné téma, o kterém jsme mezi sebou nemluvili. "Ale nikdy jsem se nevzpíral novým myšlenkám." Pokrčil rameny a dodal vesele: "V každém případě existují ještě další možnosti."

Samozřejmě, že existovaly, protože mezi těmi stovkami dvojčat, které byly všude kolem, možná třetina z nich byla přibližně shodného věku jako my a nemluvě o tom, že dobrá polovina té třetiny byla navíc toho pohlaví, které dělá z pouhého davu společenskou událost. Nicméně, žádná dvojčata už se nevyrovnala vysokému standardu obou zrzek, takže jsem se začal na ten dav dívat jako na celek.

Nejstarší pár, který jsem zahlédl, dva vysocí muži, nevypadali starší než na třicet let, a viděl jsem i dvě malé holky, kterým mohlo být asi tak dvanáct - v závěsu měly s sebou svou matku. Ale většina z dvojčat byla na počátku svých dvaceti let. Připadalo mi, že Genetický výzkum vybíral výzkumné vzorky podle věkového kritéria, když jsem se ocitl právě na čele fronty a úředník za přepážkou se dotazoval: "Vaše jméno, prosím?"

Dvě další hodiny jsme se nechali postrkovat od jednoho třídiče údajů k druhému, kde nám brali otisky prstů, vzorky krve, zaškrťovali jsme Ano a Ne na stovky hloupých otázek v desítkách všemožných formulářů, které jednoduše Ano nebo Ne zodpovědět nešly. Lékařská prohlídka byla důkladná a samozřejmě, že její součástí byl všeobecně známý nesmysl, kdy člověka nechávají stát bosého na studené podlaze v místnosti, kde je slabých 5 stupňů nad nulou a táží se ho hrubé osobní otázky.

Už mě to pomalu začínalo nudit a ani mě nijak nepobavilo, když Pat zašeptal, že teď přišel čas na to, abychom zase my sundali šaty z doktorů, začali jim dávat ty nesmyslné otázky na tělo a žádali po sestřičkách, aby zapisovaly, jak se to doktorům líbí. Jedinou příjemnou myšlenkou bylo, jak si je Pat sám dobíral ve svých odpovědích. Pak nám pokynuli, abychom se oblékli, a odvedli nás do místnosti, kde za stolem seděla celkem hezká žena. Měla na stole zpětný projektor a prohlížela si dva osobní spisy, umístěné na stínítku projektoru. Oba se skoro nelišily, a tak jsem se pokusil prohlédnout si místa, kde se v drobnostech lišily. Ale nedokázal jsem odlišit Patův od mého a v žádném případě nejsem matematický psycholog.

Usmála se na nás a řekla: "Sedněte si, chlapci. Jsem doktorka Arnaultová."

Zvedla oba spisy, přidala k nim haldu dalších a pak dodala: "Jste perfektní dvojčata, skoro zrcadlový obraz. To by mohlo být zajímavé."

Pat se pokusil něco ve spisech zahlédnout. "Jaké máme dneska IQ, doktorko?"

"Na tom nesejde." Položila papíry znova na stůl a přikryla je deskami, pak zvedla balíček karet. Už jste někdy viděli tyto karty?"

Samozřejmě že ano. Byly to klasické Rýnské testovací karty. Skoro každá psychologická třída na střední škole měla jejich sadu a vysoké skóre skoro vždy znamená, že nějaký chytrý chlapec našel způsob, jak oblafnout učitele. Ve skutečnosti Pat našel snadný způsob, jak podvádět, když nás náš učitel rudý vztekem nechal rozsádit a donutil nás dělat testy pouze s dalšími spolužáky, protože naše skóre pokořilo skoro všechny meze standardních odchylek. Takže jsem si byl už teď jistý, že Pat a já nejsme jenom nějaké zrůdičky a Rýnské karty byly jenom dalším nudným testem.

Ale trochu jsem cítil, že přitahují Patovu pozornost. "Měj uši napnuté, hochu," slyšel jsem jej zašeptat, "a uděláme z toho zábavu." Doktorka Arnaultová jej samozřejmě neslyšela.

Nebyl jsem si jist, jestli jsme to měli dělat, ale věděl jsem, že kdyby mi Pat dokázal signalizovat, nebyl bych schopen zdržet se přerukování výsledků. Ale nemusel jsem mít obavy. Doktorka Arnaultová vzala Pata do vedlejší místnosti a vrátila se bez něj. Měla u sebe mikrofon napojený do testovací místnosti vedle a skrze něj jsme si s Patem šeptat nemohli. Byl zapojený pouze tehdy, když jej doktorka zapnula.

Začala: "První zkouška za dvacet sekund, Mabel," řekla do mikrofonu a vypnula jej, pak se otočila ke mně. "Podívej se na karty zároveň s tím, jak je budu otáčet," řekla mi. "Nehádej a nepřemáhej se. Jenom se na ně dívej."

Takže jsem pozoroval karty. Pokračovalo to s různými obměnami skoro hodinu. Někdy jsem měl signály přijímat, někdy vysílat. Pokud jsem si ale vědom, nic zvláštního se nedělo, protože výsledky nám nikdy doktorka nesdělila.

Nakonec si doktorka Arnaultová prohlédla výsledky na papíře před sebou a řekla: "Tome, chtěla bych ti dát lehkou injekci. Nebude to nic strašného, a než půjdeš domů, nebudeš nic cítit. Souhlasíš?"

"Jakou injekci?" zeptal jsem se podezíravě.

"Nerozčiluj se, je neškodná. Nechci ti to říct, mohl bys ovlivnit její funkci."

"Co na to říká můj bratr? Dostane taky?"

"Neptej se na to, prosím."

Pořád jsem váhal. Otec nijak injekce v lase neměl a pokud nebyla nezbytně nutná, tak se jim vyhýbal. Dělal hrozný povyk kolem našeho zapojení do výzkumu klíš'ové encefalitidy. "Jste doktorka medicíny?" zeptal jsem se.

"Ne, jsem doktorka věd. Proč se ptáš?"

"Tak jak potom víte, že injekce je neškodná?" Kousla se do rtu a pak odpověděla: "Pošlu pro lékaře. Pokud si to přeješ."

"No, myslím, že to nebude nutné." Pak jsem si vzpomněl na to, co otec říkal o injekcích na spavou nemoc, a zeptal jsem se: "Má Dálková nadace pojistku kryjící tohle riziko?"

"Cože? No, myslím, že ano. Ano, jsem si jistá, že ano." Podívala se na mě a dodala: "Tome, jak to, že kluk ve tvém věku dokáže být tak podezíravý?"

"He? Proč se ptáte zrovna mě? Vy jste snad psycholožka, doktorko. V každém případě," dodal jsem, "pokud byste seděla na tolika připínáčkách jako já, byla byste taky tak podezřívavá."

"Hmm, necháme to být. Studovala jsem celá léta, ale dodnes nevím, kam se ta dnešní generace řítí. Takže můžu ti dát injekci?"

"Eh, ano - ale jenom proto, že Dálková nadace má na tohle pojistku. Jenom napište, co je to za látku, kterou mi dáváte, a podepište to."

Trochu se začervenala, ale vytáhla blok, cosi do něj napsala, vytrhla papír, přehnula jej a vložila do obálky, kterou zalepila. "Dej si to do kapsy," řekla. "A nedívej se na to, dokud nebudou pokusy u konce. Teď si vyhrň levý rukáv."

Když mi dávala injekci, řekla sladce: "Tohle píchne jen trochu ...doutám."

Píchlo.

Zhasla světla kromě toho, které bylo zabudováno ve zpětném projektoru. "Sedíš pohodlně?"

"Jistě."

"Omlouvám se, pokud jsem vypadala trochu naštvaně. Chtěla bych, aby ses cítil uvolněně a pohodlně." Kousek poodešla a udělala něco s mým kreslem. Trochu se rozevřelo, takže jsem v něm ležel jako v závěsné síti. "Uvolni se a nevzpírej se tomu." Posadila se tak, že jsem jí viděl do tváře osvětlené projektozem. Teď vypadala krásně, i když už byla příliš stará na to, aby mi na tom mohlo záležet.

Alespoň třicet, možná víc. Několik minut mluvila svým něžným hlasem, ale nepamatuji si nic z toho, co říkala.

Musel jsem asi usnout, protože si vzpomínám jenom na tmu a Pata někde v mojí blízkosti, ačkoliv jsem nijak nezaznamenal, že by ze dveří jeho místnosti vycházelo světlo. Začal jsem mluvit, jakmile jsem jej uslyšel:

"Tome, už jsi někdy slyšel takové nesmyslné bláboly, co se nás tu ptají?"

Odpověděl jsem mu: "Připadá mi to, jako bychom byli zasvěceni konžským kanibalům."

"Mluv tišeji, nebo tě uslyší."

"Ty mluvíš moc nahlas. V každém případě, co by se stalo? Trochu je vyděsíme, ne?"

"Až později, později. Teď zrovna moje kámoška Mabel chce, abych ti řekl pár číselných řad. Takže nejdřív je necháme udělat jejich práci. Nakonec, platí si za to."

"Dobrá."

"Nula celá šest devět tři jedna."

"To je přirozený logaritmus dvou."

"A co sis myslel, že to bude, ty chytráku? Telefonní číslo Mabel? Buď zticha a poslouvej. Jenom opakuj čísla, která slyšíš. Tři celé, jedna čtyři jedna pět devět..."

Pak to chvíli pokračovalo podobně. Některá čísla mi byla známá jako ta první dvě, zbytek mohl být náhodně vybraný, ale klidně mezi nimi mohlo být i to Mabelino telefonní číslo. Trochu mě to začínalo nudit, když se odněkud ozvala potichu doktorka Arnaultová: "Konec testu. Oba bud'te prosím potichu a ještě pár minut zůstaňte v klidu."

Mabel, uvidíme se ve srovnávací místnosti." Slyšel jsem, jak vyšla z místnosti, takže jsem učinil, jak řekla. Trochu jsem se z toho opakování čísel cítil připitomělý - a jak říká strýček Steve, když máš možnost odpočívat, tak to udělej. Možná v dohledné době žádnou takovou šanci nedostaneš.

Pak jsem uslyšel, jak se otevírají dveře a ucítil jsem rezavé světlo zářivek. Doktorka Arnaultová mi oznámila: "Pro dnešek je to vše, Tome. Mockrát děkuji. Rády bychom se s tebou a s tvým bratrem potkaly ještě zítra."

Trochu jsem zamžoural a rozhlédl se kolem. "Kde je Pat? Co on na to?"

"Uvidíš ho v hale. Řekl mi, že byste zítra mohli přijít. Můžete, že ano?"

"Eh, předpokládám, že ano, pokud s tím souhlasí on." Cítil jsem se poněkud ostýchavě vzhledem k tomu triku, který jsme na ně vytáhli, takže jsem dodal: "Doktorko Arnaultová, omlouvám se, že jsem vás tak otravoval."

Pleskla mě po ruce a usmála se: "To je v pořádku. Měl jsi pravdu, když jsi byl tak opatrný, a byl jsi dobrý výzkumný objekt. Měl bys vidět ty divočejší, které tady někdy vyšetřujeme. Ahoj zítra."

Pat čekal ve velké hale, kde jsem se potkali se zrzkami.

"Na zítřek jsem zvýšil naši gáži," zašeptal samolibě.

"Fakt? Pate, to si myslíš, že bychom tohle měli dělat? Mám na mysli, že legrace je legrace, ale pokud jednou přijdou na to, že jsme je obelhali, tak se jim to moc líbit nebude. Možná po nás budou chtít, abychom ty peníze dokonce vrátili."

"A jak by mohli? Zaplatili nám za to, že jsme se sem dostavili a nechali na sobě dělat testy. To se taky stalo. Na nich teď bude, jak s těmi testy naloží a jestli s nimi naloží dobře. Já bych to alespoň udělal, kdybych byl na jejich místě."

"Jsi darebák." Pomyslel jsem na doktorku Arnaultovou.... Byla to příjemná žena. "Myslím, že zítra zůstanu doma."

Když jsem to řekl, byl Pat zrovna už ve výtahu, asi deset stop přede mnou a měl ještě čtyřicet pater na to, aby si moji odpověď přebral. Když jsem ho doběhl, odpověděl tím, že změnil téma. "Dali ti taky injekci?"

"Ano."

"Donutil jsi je taky, aby ti podepsali potvrzení o pojistce?"

"Dá se to tak říct." V kapse jsem ucítil obálku, úplně jsem na ni zapomněl. "Řekl jsem doktorce Arnaultové, aby napsala, co mi to píchla."

Pat sáhl po obálce. "Omlouvám se, mistře. S mým mozkiem a tvým štěstím jsme je dostali tam, kde

jsme je chtěli mít." Začal otevírat obálku. "Vsadím se, že to byl neopentonal - nebo jeden z barbiturátů." Vytrhl jsem mu ji z ruky. "Tohle je moje obálka."

"No tak ji otevři," odpověděl, "a nedělej fóry. Chci vědět, čím nás to nacpali."

Vyšli jsme na chodník před budovou. Když jsem obálku otevřel, Pat mi četl papír přes rameno.

"Dálková nadace, ...a tak dále, injekce podaná objektům číslo 7L435 a -6, T. P. Bartlett a P. H. Bartlett (jednovaječná dvojčata) - každému 1/10 kubického centimetru destilované vody upravené na normální slanost. Podepsána: Dr. Doris Arnaultová, za Dálkovou nadaci. — Tome, oni si z nás udělali legraci!"

Zíral jsem na ten kus papíru a pokoušel jsem se urovnat si vzpomínky na to, co jsem právě prožil, s tím, co jsem viděl na papíru. Pat ke mně s nadějí dodal: "Fakt to byla legrace? Možná nám píchнули něco úplně jiného a nechtěli to přiznat?"

"Ne," řekl jsem pomalu. Byl jsem si jist, že doktorka Arnaultová by nenapsala na ten kus papíru "destilovaná voda" a pak by nám byla schopná píchnout uspávací drogu - nebyla prostě ten typ. "Pate, ony nás ničím nenadopoivaly... ony nás zhypnotizovaly."

Zavrtěl hlavou. "Nemožné. I kdyby zhypnotizovaly mě, tebe už pak ne. A mě rozhodně nezhypnotizovaly, kamaráde. Žádná mihotavá světla, žádné mávání rukama - ta moje doktorka, Mabel, se mi ani nekoukala do očí. Jenom mi dala injekci a řekla mi, abych si klidně lehl a nechal injekci působit."

"Nebud' směšný, Pate. Mihotavá světla, mávání rukama - to je pro cucáky. Je mi fuk, jestli tomu říkáš hypnóza nebo prodej vlastního já. Píchly nám hypnotika a řekly nám, abychom se cítili ospalí - no tak jsme usnuli."

"No tak jsme usnuli! To nebylo přesně to, co mi Mabel řekla. Řekla mi naopak, abych neusnul a kdybych náhodou usnul, že se mám na její pokyn vzbudit. Pak, když tě přinesly dovnitř, tak..."

"Počkej. Chceš snad říct, že když tě přivedly nazpět do místnosti, byl jsem uvnitř?"

"Ne, to jsem nechtěl říct. Když tě přinesly dovnitř, Mabel mi dala tenhle seznam čísel a tak jsem ti je přečetl a..."

"No ale," zarazil jsem ho, "ty všechno spleteš. Jak jsi ta čísla mohl přečíst v takové tmě? Musela ti je přečíst Mabel, ne?" Zastavil jsem se, protože se to začalo míchat v hlavě mně samotnému. Mohla mu ta čísla přeci přečíst z jiné místnosti. "Měl jsi sluchátka?"

"Co to s tím má co společného? V každém případě tam nebyla úplná tma, ani když tě pak přinesly dovnitř. Podržela mi ten seznam na tabuli, která byla trochu osvětlena, alespoň tolik, abych všechna ta čísla viděl."

"Pate, bylo by lepší, abys přestal žvanit nesmysly. Ať už tě ty ženské hypnotizovaly nebo ne, nebyl jsem tak obluzený, abych nedokázal vnímat, co všechno se stalo. Nikam mě nikdo neodnesl, naopak tebe asi přitáhla Mabel dovnitř, aniž by sis toho všiml. A ta místnost, kde jsme oba byli, byla tmavá jako noc, ani stopa po světle."

Pat hned neodpověděl, což mu bylo podobné. Nakonec řekl: "Tome, jsi si jistý?"

"Jistě, že jsem si jistý!"

Povzdechl si. "Nerad to říkám, protože vím, co na to odpovíš. Ale co budeš dělat, když žádná z tvých teorií nebude pravdivá?"

"Co? To má být hádanka? Zahodím jednu a zkusím druhou, to je snad normální, ne?"

"Dobrá, tak si drž kalhoty, protože mám pocit, že my dva dokážeme číst myšlenky!"

Zkusil jsem si to představit a nějak mi to nesesedělo. "Pate, jen proto, že něco nedokážeš vysvětlit, nemusíš mluvit jako stará bába, která chodí pro radu ke kartárce! Zamotaly nás dokonale, to připouštím, ať už to byly drogy nebo hypnóza. Ale rozhodně jsme nečetli mysl sobě navzájem, jinak bychom to dělali už dávno. Museli bychom to poznat!"

"To není zcela nutné. V mysli se ti toho nikdy neděje příliš, tak jak bys zrovna tohle měl poznat a vnímat?"

"Ale zatím to sedí..."

"Jaký je přirozený logaritmus dvou?"

"Nula celá šest devět tři jedna. To jsi přesně řekl a to mám moc špatnou paměť na čísla. Co to s tím má

co dělat?"

"Použil jsem čtyřmístné desetinné číslo, protože mi to tak Mabel řekla. Pamatuješ si, co řekla chvíli předtím, než jsem ti začal odříkávat čísla?"

"Kdo?"

"Mabel. Doktorka Mabel Lichtensteinová. Co mi říkala?"

"Nikdo nic neříkal."

"Tome, ty můj senilní symbionte, řekla mi, co mám dělat, řekla mi, že ti mám přechíst ty čísla. Řekla mi to jasným sopránem. Copak jsi to neslyšel?"

"Ne."

"Pak jsi nemohl být ve stejné místnosti jako já. Asi jsi nebyl na doslech. A to bych přísahal, že tě přitáhly dovnitř a dovezly přímo vedle mě. Věděl jsem, že jsi tam. Ale tys nebyl. Takže to musela být telepatie!"

Byl jsem zmatený. Jako telepat jsem se rozhodně necítil. Cítil jsem jenom hlad.

"Já má taky hlad. To teda jo," souhlasil Pat. "Stavíme se v Berkeley na pár sendvičů, ne?"

Šel jsem za ním a hlad mě skoro přešel. Pat odpověděl na poznámku, kterou jsem nikdy nevyřkl nahlas.

KAPITOLA 3

PROJEKT "ŽIVOTNÍ PROSTOR"

I KDYŽ MI BYLO ŘEČENO, ABYCH SI UDĚLAL ČAS A VŠECHNO sepsal, nedá se to. Neměl jsem čas k již napsanému přidávat další události, ale i kdybych nemusel nic jiného dělat, stejně bych všechno sepsat nedokázal, protože trvá rozhodně déle sepsat události jednoho dne, než jak dlouho všechny ty události trvají ve skutečnosti. Čím víc se o to pokoušíte, tím méně to jde. Takže už se o to pokoušet nebudu a vyzdvihnu jenom to nejdůležitější.

V každém případě, každý z vás zná alespoň přibližně principy projektu "Životní prostor".

Mámě s tátou jsme nic neřekli, rozhodně ne ten první den. Nemůžete na rodiče vybařnout všechno hned první den. Ne, pokud se jedná o takovéhle věci. To se vždycky mohou zbláznit a začnou vynášet předčasné rozhodnutí. Jenom jsme jim řekli, že testy budou probíhat ještě zítra a že nám nikdo neřekl, k jakým se dobrali výsledkům.

Doktorka Arnaultová nevypadala ani moc překvapeně, když jsme jí řekli, že víme, jakého jsme dosáhli skóre, i když jsem jí vybreptal, že jsme si mysleli, že podvádíme, i když jsme zjevně nemohli. Jenom pokývala hlavou a řekla, že bylo nutné nás povzbudit k tomu, abychom si mysleli, že všechno bylo normální, i když na obou stranách byly věci trochu jinak. "Mám výhodu v tom, že mám vaše osobní spisy, které mi mohou hodně napovědět," dodala doktorka. "Někdy musíte v psychologii nabrat směr trochu klikatější cestou, abyste se dobrali pravdy."

"Dneska zkusíme být trochu přímočařejší," pokračovala v monologu. "Posadíme vás dva zády k sobě, ale tak blízko, že bezpochyby dokážete slyšet jeden druhého. A pak mezi vás strčíme zvukovou přepážku, která vás částečně nebo zcela navzájem odřízne, čas od času, aniž byste o tom věděli."

Podruhé to bylo o dost obtížnější. Přirozeně jsme se pokoušeli fixlovat a pochopitelně to nešlo. Ale doktorka Arnaultová byla trpělivá a stejně doktorka Lichtensteinová - Patova Dr. Mabel. Měla raději, když jí říkal doktorko Mabel, byla malá a trochu podsaditá a mladší než doktorka Arnaultová, ale stejně tak hezká, jak jen žena může být, i když pořád vypadá jako polštář na pohovce. Chvilí nám trvalo, než jsme zjistili, že to ona byla vedoucí výzkumného týmu a že byla známá po celém světě. "Hihňavá malá tlustá holka" byla ženou, která dokázala obyčejné lidi zvládnout tak, že dělali vše, jak si ona přála. Myslím, že to je důvod, proč byste měli zapomenout na obal a dát více na to, co je uvnitř. Takže se tak trochu pořád řehtala a doktorka Arnaultová byla naopak vážná a my jsme o sobě pořád nedokázali říct, jestli umíme číst myšlenky, nebo ne. Slyšel jsem Patovo šeptání a on slyšel moje - řekli nám, že se nemáme stydět a šeptat si mezi sebou, jak chceme - a někdy se to všechno jakoby ztrácelo. Byl jsem si

jist, že nejsme vůbec nijak zajímaví, teda jako že nejsme telepati, protože prostě já jsem si s Patem šeptal vždycky, už na škole, aniž by nás kdokoliv kdy chytil při činu.

Nakonec se doktorka Mabel zahihňala a řekla: "Hádám, že to je pro dnešek všechno, pánové. Nemyslíte, doktorko?"

Doktorka Arnaultová souhlasila a my jsme se s Patem posadili a podívali se na sebe. "Předpokládám, že včera to byla jenom šťastná náhoda. Myslím, že jsme vás zklamali."

Doktorka Mabel vypadala jako překvapené kotě a doktorka Arnaultová odpověděla rozvážně: "Nevím, co jste očekávali, Tome, ale v minulých čtyřech hodinách jsi byl od svého bratra naprosto zvukově odříznut a to během každého testu."

"Ale já jsem ho slyšel!"

"Samozřejmě že ano. Ale nepomohly ti v tom tvoje uši. Nahrávali jsme obě strany zvukové bariéry. Možná si chceš část z toho poslechnout?"

Doktorka Mabel se zase zahihňala. "To je dobrý nápad."

Takže nám kus pustily. Nahrávka začínala se všemi čtyřmi hlasy, kdy nám dávaly instrukce, co a jak máme dělat, a pak tam bylo jenom moje a Patovo šeptání, jak jsme četli řádku za řádkou z knihy Komédie chyb. Musely mít na nás zaměřené nějaké parabolické mikrofony, protože náš šepot zněl jako větrná bouře.

Nakonec Patův šepot zanikl, ale můj byl na nahrávce stále slyšet... — jak odpovídá na nikdy nepoložené otázky. Tak jsme s Dálkovou nadací podepsali výzkumný kontrakt a otec jej po menší hádce podepsal. Myslel si, že telepatie byla jenom nesmysl, a my jsme se s ním nehádali, protože pádnou odpovědí bylo, že peníze jsme potřebovali jako vždycky, a tohle byla práce placená jako nic jiného, co jsme mohli v létě dělat jako brigádu. Stačily na to, abychom po prázdninách mohli začít s Patem studovat na univerzitě, i kdybychom nedostali stipendium.

Ale ještě předtím, než skončilo léto, nás zapojili do projektu, který spojoval Genetický výzkum a projekt "Životní prostor". A to byla poněkud jiná káva. Silnější. Alespoň z pohledu našich rodičů.

Ještě dlouho předtím se nám s Patem dařilo využívat telepatického spojení tak snadno, jako bychom prostě mluvili nahlas, a stejně tak precizně, aniž bychom se tím museli příliš namáhat, a navíc na jakoukoliv vzdálenost.

Museli jsme to provádět už celá dlouhá léta, aniž bychom si toho všimli, protože doktorka Arnaultová udělala překvapivý záznam našeho vězeňského šepotu (když jsme se nepokoušeli o telepatii, byla to naše obvyklá privátní konverzace) a dokázala, že ani jeden z nás nedokáže porozumět záznamům našich rozhovorů, pokud jsme mluvili tak tiše, aby to neslyšel nikdo jiný.

Sdělila nám, že teoreticky je každý člověk potenciálním telepatem, ale že je poněkud obtížné to demonstrovat, kromě případu s jednovaječnými dvojčaty - a i u nich se jedná asi o deset procent případů. "Netušíme proč, ale myslíme si, že to je analogické s naladěnými obvody rádiového vysílače a přijímače."

"Mozkové vlny?" zeptal jsem se.

"Není třeba tlačit analogii příliš daleko. Nemohou to být mozkové vlny, které dokážeme detekovat pomocí encefalografu, jinak bychom běžně prodávali telepatická zařízení už dost dlouho. Lidský mozek prostě není rádio. Ať už to je, co chce, dvě osoby ze stejného vajíčka mají enormně vysokou šanci, aby se naladily na správnou vlnu, ve srovnání s těmi, kdo dvojčaty nejsou. Já vaši mysl čist nedokážu a vy nedokážete čist mou a asi to nikdy nebude možné. Během dlouhé historie psychologie se vyskytlo jen několik případů, kdy se prokázalo, že lidé jsou schopni "naladit se" na kohokoliv a většina z těchto případů není nijak zdokumentována.

Pat se zakřenil a mrknul na doktorku Mabel. "Takže jsme vlastně takové dvě zrůdičky."

Vypadala překvapeně a již otevřela pusou k odpovědi, když ji doktorka Arnaultová zarazila. "Vůbec ne, Pate. U vás je to normální. Ale v projektu máme týmy lidí, kteří nejsou jednovaječnými dvojčaty. Jedná se o manžele, několik sourozenců, několik párů, které svedl dohromady až náš výzkum. Ano, oni jsou "zrůdičky", v jistém slova smyslu. Kdyby se nám podařilo prokázat, jak to dělají, mohli bychom být schopni vytvořit takové podmínky, aby to mohl provádět kdokoliv."

Doktorka Mabel se zachvěla. "To je ale hrozná myšlenka! Už teď je tak málo soukromí!"

Opakoval jsem všechno Maudie (s Patovým přerušováním a opravami), protože novináři zakrátko zjistili, co se právě nyní vaří pod pokličkou Genetického výzkumu, a tak se z nás "odečítačů myslí" staly vyhledávané osobnosti, což nám přineslo nepříjemnou publicitu a přirozeně, podle smyšlenek Heddy Staleyové, i Maudie začala přemýšlet, zdali dívka jako ona má vůbec v dnešním světě ještě nějaké soukromí. Mně osobně se nikdy ani v nejmenším nezdařilo její mysl přečíst a Pat dopadl stejně. Maudie by našemu jednoduchému vysvětlení bezpochyby věřila, kdyby nebylo těch nesmyslů, kterými ji krmila Hedda. Málem se jí podařilo nás s Maudie rozhádat, ale nakonec se nám jí povedlo vyštít a užili jsme si s Maudie tři nádherná rande, dokud nebyl Pat odeslán pryč.

Ale k tomu došlo až ke konci léta poté, co nám objasnili smysl Projektu "Životní prostor".

Asi týden předtím, než měla naše smlouva vypršet, shromáždili všechna dvojčata a promluvili k nám. První den nás byly stovky, druhý den tucty, ale ke konci léta už nás zbývalo jenom tolik, abychom stěží zaplnili velkou konferenční halu. Zrzky byly rovněž mezi přeživšími, ale já s Patem jsme si už vedle nich nesesdli, i když tam volno bylo. Pořád vypadaly chladně jako led a sebestředně jako ústřice. Se zbytkem jsme se docela dobře skamarádili.

Jako zástupce Nadace nám byl představen pan Howard. Nejprve na nás vysypal obvyklou smíšku řečí, jak je šťasten, že se s námi setkává, a jak si cení té cti, že se účastníme první fáze výzkumu, a tak dále. Pat se ke mně ani nemusel naklánět a šeptal, můj mozek jenom zaregistroval: "Připrav si peněženku, hochu. Tenhle chlápek bude chtít něco prodávat."

Ted' když jsme věděli, co dokážeme, tak jsme v přítomnosti ostatních spolu "mluvili". Nijak jsme nešeptali, protože jsme si už dost ověřili, že nás nikdo nevnímá a neslyší. Stačilo jenom mluvit sám k sobě a ten druhý to vnímal. Na začátku léta jsme se to pokusili dělat beze slov a číst si mysl přímo, ale to nešlo. Dokázal jsem se sice na Patovu mysl zavěsit, ale ten nesmyslný inkohrentní rachot, který jsem vnímal namísto jeho myšlenek, nedával žádný smysl a byl jenom matoucí a nepříjemný, beze smyslu, jako kdybyste se ocitli uprostřed snů někoho jiného. Takže jsem se naučil to neposlouchat a být ve střehu jenom tehdy, když ke mně "promluvil". Pat se naučil jednat stejně. Když jsme takto spolu "mluvili", používali jsme slova jako všichni ostatní. Nebylo to nic takového, jak si obvykle ostatní myslí, tedy že bychom dokázali přímo odečítat mysl toho druhého, místo toho jsme spolu jednoduše "mluvili".

Jediná věc mě na tom odpuzovala a sice to, že jeho telepatický hlas zněl jako hlas skutečný. Nedělalo mi to starosti, když jsem nevěděl, co děláme, ale jakmile jsem pochopil, že ty "zvuky" nebyly zvuky, otravovalo mě to. Začal jsem pochybovat o tom, jestli jsem vůbec duchem přítomen, a asi týden jsem nebyl schopen jej "slyšet" - doktorka Arnaultová to nazývala psychosomatickou telepatickou hluchotou.

Urovnalo se to až tehdy, když mi řekla, co vlastně pojem "slyšet" znamená. Nevnímáte vlastně zvuky ušima, ale mozkem. Nevidíte očima, ale vidíte také mozkem. Když se něčeho dotknete, ten vjem není ve vašich prstech, ale je uvnitř vaší hlavy. Uši, oči a prsty jsou jenom datové senzory. Mozek je tím, kdo v chaosu dat vytváří řád a dává mu nějaký smysl. "Malé dítě v podstatě nic nevidí," tvrdila doktorka. Někdy sleduj jeho oči a zjistíš, že opravdu nevidí. Jeho oči pracují, ale mozek se ještě nenaučil vidět. Ale jakmile mozek získá návyky jak "vidět" a "slyšet", tak mu zůstanou. Jak bys očekával, že tvoje dvojče k tobě bude telepaticky promlouvat? Pomocí malých cinkajících zvonků nebo tancujících světílek? Ani omylem. Očekáváš slova a tvůj mozek slova slyší. Je to proces, na který je zvyklý, a ví, jak jej zvládnout.

Už mi to pak starosti nedělalo. Dařilo se mi Patův hlas slyšet jasněji než hlas člověka, který k nám v konferenční místnosti mluvil. Bezpochyby kolem nás mluvilo dalších padesát párů, ale já slyšel jen a jen Pata. Bylo zřejmé, že řečník neslyšel nikoho (a že o telepatii toho moc nevěděl), protože v klidu a v pohodě pokračoval ve svém monologu:

"Pravděpodobně většina z vás podivuhodných lidí - (tohle se zhnusným úsměvem) - čte mou mysl. Doufám, že tomu sice tak není, a jestli ano, tak doufám, že to se mnou vydržíte, dokud neskončím."

"Co jsem ti říkal?" vložil se do jeho řeči Pat. "Nic nepodepisuj, dokud si to neověřím!"

("Buď zticha!"), napomenul jsem ho. ("Chci poslouchat.") Jeho hlas zněl jako šepot a ted' měl tendenci se přetočit do skutečného zvuku.

Pan Howard pokračoval: "Možná by vás zajímalo, proč Dálková nadace sponzorovala tenhle výzkum. Nadace se vždycky zajímala o cokoli, co by prospělo jakkoliv lidskému vědění. Ale tady je mnohem

důležitější důvod, možná nejdůležitější... a vznešený důvod, pro který byste vy mohli být velmi potřební."

"Slyšíš? Bud' si jist, že znáš svou cenu, Tome!"

("Ticho, Pate.")

"Dovolte mi ocitovat," pokračoval pan Howard, "ze stanov Dálkové nadace: ‚Zasvěcení blahu našich potomků.‘" Udělal dramatickou pauzu - myslím, že to bylo přesně to, co chtěl. "Dámy a pánové, co je nade vše nejdůležitější pro naše potomky?"

"Naši předci," odpověděl Pat rychle. Sekundu jsem si myslel, že to skutečně řekl. Ale nevšiml si toho nikdo jiný.

"Existuje pouze jediná odpověď - životní prostor! Prostor pro růst, pro vychování rodiny, široké lány pro pěstování obilí, prostor pro parky, školy a domovy. Na Zemi je více než pět miliard lidských duší. Už před více než stoletím byla naše planeta přelidněná, na hranici hladovění a to nás tady byla jenom polovina. Jenom za tohle odpoledne nás bude o čtvrt miliónu více, než nás bylo včera - každý rok devadesát miliónů lidí. Jenom díky nesmírnému úsilí rekultivace a konzervace prostředí s řízenou porodností, což je den ode dne problematičtější, jsme dokázali po ta léta odolávat hrozbě hladu. Saharu jsme dokázali zavodnit oceánem, roztavili jsme ledovce v Grónsku, zavodnili jsme větrné stepi, ale každý rok je znovu nutné poskytovat víc a víc prostoru pro lidi, kterých neustále přibývá."

Každá slavnostní řeč je mi celkem fuk a tohle všechno byly známé věci. Každý z nás tohle věděl. Já s Patem jsme si toho byli vědomi možná mnohem víc, protože jsme byli těmi koťaty, která měla být utopena hned po narození. Jenom díky našemu otci, který byl ochoten zaplatit roční daň za naše hlavy, jsme přežili.

"Od počátku meziplanetárního cestování uběhlo více než jedno století. Člověk se začal po Sluneční soustavě roztahovat. Možná by si někdo myslel, že devět planet bude dost pro naši rasu. Ale vy všichni víte, že tak to není. V celé soustavě je v podstatě jediná Země planetou zcela vhodnou pro osídlení člověkem."

"Vsadil bych se, že píše reklamní slogany!"

("Mizerné,") souhlasil jsem.

"Dokázali jsme přesto ostatní planety kolonizovat, ale stálo nás to příliš. Houževnatí Holanďané nemuseli zápasit s tak krutými podmínkami, když se pokoušeli zatlačit moře dál od břehů. Pro kolonisty na Marsu, Venuši a Ganymedu to bylo mnohem horší. To, co lidská rasa potřebuje a musí dostat, nelze nalézt na těch zmrzlých, žhavých planetách bez vzduchu. Potřebujeme další planety podobné té, na které právě stojíme. A ony existují, je jich mnoho!" Mávl rukou ke stropu a podíval se tam. "Jsou jich tucty, stovky a tisíce, nespočetná kvanta - tam. Dámy a pánové, je čas pro hvězdy!"

"A jsme u toho," řekl Pat tiše. "Dostáváme se k jádru věci."

("Pate, kam to k čertu míří?")

"Je to agent s realitami."

Pat nebyl moc daleko od pravdy, když to říkal, ale já už nebudu citovat zbytek řeči pana Howarda. Byl to dobrý člověk, když jste ho poznali blíže, jenom byl trochu moc unesen svým vlastním projevem, takže to jen v rychlosti shrnu. Připomenul nám vesmírnou loď Avant-Garde, která odletěla k Proximě Centauri před šesti lety. O tom jsme s Patem věděli nejen ze zpráv, protože mámin bratr, strýček Steve, se té výpravy měl účastnit. Nakonec jej sice nevybrali, ale alespoň chvíli jsme si užívali pocitu spřízněnosti s někým, kdo byl takové výpravy schopen a byl na seznamu možných účastníků. Myslím, že na škole nám to zjednálo dostatečnou prestiž, protože o jeho účasti jsme vyprávěli jako o jisté věci.

Nikdo od té doby o Avant-Garde neslyšel, možná že se vrátí za patnáct nebo dvacet let, ale možná taky vůbec ne. Příčina, proč o lodi nikdo už neslyšel, a pan Howard na to upozornil, byla v tom, že nejde posílat rádiové vzkazy z lodi, která je několik světelných roků vzdálená od Země a letí navíc jenom o trochu pomaleji, než je samotná rychlost světla. I kdybychom předpokládali, že taková loď unese energetický zdroj potřebný k zajištění výkonu k vysílání zpráv navzdory světelným rokům (což by nemuselo být až tak nemožné vzhledem ke smyslu vesmíru, ale je jistě nemožné vzhledem k moderní technologii) - i tak, jaký smysl by měly vzkazy, které cestují vesmírem jen o málo rychleji než samotná loď, která je posílá? Avant-Garde by byla doma skoro tak rychle jako zprávy, které odeslala.

Nějaký cvok se zeptal, jestli by se na to nedaly využít kurýrní rakety. Pan Howard se zatvářil zklamaně

a pokusil se na otázku odpovědět, já jsem však v ten moment neposlouchal. Když není rádio dost rychlé, jak by asi kurýrní raketa mohla být rychlejší? Vsadím se, že doktor Einstein by se obrátil v hrobě.

Pan Howard rychle pokračoval dál, aby ho nepřerušil nějaký další stupidní dotaz. Dálková nadace navrhla vyslat tucet dalších vesmírných lodí všemi směry a prozkoumat tak solární systémy, zda-li se v nich nevyskytují planety pozemského typu, planety vhodné pro kolonizaci. Lodě by mohly být pryč mnohem dále a každá by tak prozkoumala více než jeden solární systém.

"A toto, dámy a pánové, je místo, kde se vy stáváte nenahraditelnými pro tento smělý projekt, snažící se lidstvu poskytnout více životního prostoru. Protože vy byste mohli být prostředníky, kterými kapitáni všech vesmírných lodí budou podávat zprávy o tom, co objevili!" I Pat ztichl.

Pak se vzadu v hale postavil nějaký muž. Byl to jeden z nejstarších dvojčat mezi námi, jemu a jeho bratrovi bylo asi pětadvacet let. "Promiňte mi, pane Howarde, ale mohu se vás na něco zeptat?"

"Jistě."

"Jmenuji se Gregory Graham a tohle je můj bratr Grant Graham. Jsme fyzikové. Nejsme sice experti na fenomén vesmíru, ale něco o komunikační teorii už víme. I kdybychom přistoupili na myšlenku, že telepatie bude fungovat navzdory mezihvězdným vzdálenostem - já si to sice nemyslím, ale nemohu dokázat opak - i kdyby to byla pravda, pak já stále nechápu, jak by to mohlo pomoci. Telepatie, stejně jako světlo, rádiové vlny i gravitace, to všechno je omezeno rychlostí světla. To je vlastně fyzikální podstata celého vesmíru, konečný limit pro veškerou komunikaci. Jakýkoliv další náhled spadá do starodávné fyzikální kontradikce dějů na jisté vzdálenosti. Je sice možné, že se vám podaří užít telepatii k hlášení objevů a k vydávání příkazů lodím objevovat nové a nové planety, - ale těm zprávám pořád bude trvat světelné roky, než konečně dosáhnou cíle. Komunikace tam a zpět mezi vesmírnou lodí a Zemí je i za pomoci telepatie naprosto nemožná, protože odporuje všem známým fyzikálním zákonům." Zatvářil se velice omluvně a posadil se.

Myslel jsem si, že Graham měl pravdu. S Patem jsme oba měli z fyziky dobré známky a to, co Graham tvrdil, byla upřímná a jasná slova, jako z učebnice. Ale Howarda to evidentně nevyvedlo z míry. "Na tohle nám bude muset odpovědět expert. Doktorko Lichtensteinová? Pokud byste dovolila - ?"

Mabel se postavila, začervenala se a zahihňala, zatvářila se neklidně a pak řekla: "Velice se omlouvám, pane Grahame. Skutečně se omlouvám, ale telepatie se tím, o čem jste právě hovořil, ani trochu neřídí." Znovu se zahihňala a řekla: "Neměla bych to říkat, protože zrovna vy jste telepat a já ne, ale telepatie si z rychlosti světla prostě nic nedělá."

"Ale to přece musí. Fyzikální zákony - ?!"

"Ale samozřejmě! Ale copak jsme vám jenom v nejmenším naznačili, že telepatie je něco, co by se jimi řídit mělo?" Zalomila rukama. "Pravděpodobně vůbec není ničím takovým."

"Všchno se řídí fyzikálními zákony. A samozřejmě také fyziologickými."

"Skutečně? Opravdu si to myslíte? Přála bych si, aby to byla pravda..., ale fyzika pro mne byla vždycky trochu vzdálenou vědou. Já však netuším, jak si vašim tvrzením můžete být tak jistý. Nikdo zatím nebyl schopen telepatii zaznamenat na žádném přístroji. A co víc, my vůbec nevíme, jak se vědomí dokáže vázat na hmotu. Má vědomí fyzikální podstatu? Jsem si jistá, že tohle vědět nebudete. Ale my zato víme, že telepatie je rychlejší než rychlost světla, protože jsme to změřili."

Pat se posadil a cuknul sebou. "Tak hochu, připrav se na druhé představení."

Graham vypadal jako opářený. Doktorka Mabel řekla kvapně: "Neudělala jsem to já, ale doktor Abernathy."

"Horatio Abernathy?" dožadoval se Graham odpovědi.

"Ano, to je jeho jméno, ačkoliv já nikdy neměla tu odvahu ho takto titulovat. Je celkem důležitá osoba."

"Jenom jedna Nobelova cena," řekl Graham pochmurně, "za teorii polí. Pokračujte. Co vlastně objevil?"

"Nuže, poslali jsme jedno dvojče na Ganymedes - taková nechutně dlouhá cesta. Pak jsme zkusili současně vysílat rádiové vzkazy a vzkazy pomocí telepatie. Dvojče na Ganymedu mluvilo současně do rádia a také přímo, telepaticky, se svým dvojčetem, myslím, že do Buenos Aires. Telepatická zpráva vždycky předstihla zprávu rádiovou, a to asi o čtyřicet minut. To snad jako důkaz stačí, nebo ne? Přesná čísla vám mohu ukázat ve své kanceláři."

Grahamovi se jenom stěží podařilo zavřít pus. "Kdy se to stalo? Proč to nikdo nepublikoval? Kdo to udržuje v tajnosti? Vždyť to je ten nejdůležitější objev od Michelsonova experimentu - to je hrozné!"

Doktorka Mabel vypadala naštvaně a pan Howard se vložil sípavě do řeči: "Nikdo to neudržuje v tajnosti, pane Grahame, a doktor Abemathy si už připravuje článek pro publikování v časopise Fyzikální revue. Nicméně připouštím, že Dálková nadace jej požádala, aby svůj objev chvíli pozdržel, abychom se tím mohli dostat dále v našem dalším projektu - který znáte pod pojmem Genetický výzkum - a který funguje více méně na bázi pokusů a omylů. Mysleli jsme si, že máme právo nalézt a pokusit se získat potenciál telepatického týmu ještě předtím, než se toho chopí každá psychologická laboratoř, a z toho důvodu, aby se o to nepokusil taky každý ambiciózní panák. Doktor Abernathy byl ochoten toto pro nás udělat. Ostatně nemá rád předčasné publikování novinek."

"Pokud vám to pomůže, pane Grahame," vložila se do řeči opět doktorka Mabel, "tak vám mohu sdělit, že telepatie si rovněž nic nedělá i ze zákona o převrácené kvadratické hodnotě vzdáleností, protože signál byl stejně silný i po půl miliardě mil jako je silný při telepatickém přenosu probíhajícím mezi jedinci v přilehlých místnostech."

Graham se těžce posadil. "Nevím, jestli to tak je, nebo ne. Mám teď co dělat, abych si uspořádal všechny znalosti, které jsem dosud získal a které jsou pěkně zpřeházené."

Dotazy dvojčat Grahamových sice něco dokázaly objasnit, ale odtáhly nás pěkně daleko od původního smyslu našeho setkání, což spočívalo ve snaze pana Howarda koupit si nás a udělat z nás astronauty. U mě to nedalo moc práce. Každý malý kluk, a o velkých ani nemluvě, chce jednou být astronautem. Já s Patem jsme jednou dokonce utekli z domova, abychom se dostali k Vesmírným námořníkům, ale tohle bylo mnohem víc než jen cestovat mezi Zemí, Měsícem, Venuší a Marsem. Tohle slibovalo objevovat hvězdy.

Hvězdy!

"Řekli jsme vám o tom ještě dříve, než vypršel váš kontrakt na výzkum," vysvětloval pan Howard, "abyste měli čas si to rozvážit a abychom my měli čas vám vysvětlit všechny podmínky a výhody."

Bylo mi fuk, jaké výhody nabízeli. Kdyby mi řekli, že mě na nějaké planetě zapřáhnou do saní, neřekl bych ani "popel" a táhl bych, aniž bych se staral o skafandr, nebo cokoli jiného.

"Oba členové každého telepatického týmu budou stejně zajištěni," ujistil nás. "Ten, který poletí ke hvězdám, bude dostávat dobrou mzdu a bude mít zajištěny dobré pracovní podmínky na nejlepších lodích Nadace ve společnosti vybrané posádky, testované na psychickou a fyzickou zátěž a se speciálním výcvikem. A ten, který zůstane na Zemi, bude mít finančně zajištěnou budoucnost stejně jako hmotný dostatek." Usmál se. "Zcela jistě jeho hmotné blaho, protože je nutné, aby byl naživu po co nejdéle dobu, přinejmenším, pokud to dokáže naše znalosti medicíny. Nejsem daleko od pravdy, když řeknu, že podpis tohoto kontraktu vám přidá bezpochyby třicet let života."

Teď mě teprve napadlo, proč téměř všechna dvojčata, která testovali, byla tak mladá. Dvojče, které poletí ke hvězdám, příliš na palubě lodi nezestárne, ne při rychlosti světla. I kdyby zůstalo na lodi po celá staletí pozemského času, tak by mu to nepřišlo nijak dlouho - zato jeho dvojče na Zemi by zestárla výrazně. Museli by se o něj starat jako o královského dědice, aby ho udrželi naživu co nejdéle - jinak by přišli o svoje "rádio".

Pat řekl: "Mléčná dráha, už se k tobě chystám!"

Ale pan Howard nepřestával ve svém monologu. "Chtěli bychom, abyste si vše pečlivě rozmysleli. Je to možná nejdůležitější rozhodnutí ve vašem životě. Na bedrech vás několika vyvolených a několika dalších lidí po celé planetě, celkem řekněme zlomku promile populace, na vás teď leží budoucnost celého lidstva. Takže přemýšlejte pečlivě a dejte nám šanci vysvětlit vše, co by vás mohlo trápit. Nejednejte zbrkle."

Zrzky vstaly a odešly, nosy vzhůru. Nemusely ani promluvit, aby bylo jasné, že ony nepodpoří nic tak odporného, hrubého a surového, jako je výzkum vesmíru. V tichu, ve kterém vycházely ze dveří, mi Pat řekl: "Tak tohle jsou matky všech dávných pionýrů. Tohle je duch, který pomáhal objevovat Ameriku."

Když šly kolem nás, začal mluvit nahlas a já si až zpětně uvědomil, že to nebyla telepatie, když ke mně promlouval, protože zrzky kolem nás profičely jak namydlený blesk. V sále zazněl rozpačitý smích a pan Howard rychle pokračoval, jako by se nic ani nestalo, zatímco já jsem okřikoval Pata.

Pan Howard nás požádal, abychom se vrátili zítra v obvyklou dobu, kdy zástupci nadace budou

vysvětlovat detaily. Upozornil, abychom s sebou přivedli naše právníky, nebo (pro ty, kterým ještě nebylo osmnáct, což byla víc jak polovina) své rodiče a jejich právníky.

Pat si něco mumlal, když jsme odcházeli, ale já jsem začal trochu ztrácet svůj entuziasmus. Uprostřed řeči pana Howarda se mi totiž najednou rozjasnilo: jeden z nás bude muset zůstat na zemi a já jsem si byl jistý, jako že chleba spadne namazanou stranou vždycky dolů, kdo z nás dvou to asi bude. Možnost získat třicet let života navíc pro mě nebyl žádný důvod. K čemu by mi to bylo, když vás zabalí do bavlnky? Žádné cesty do vesmíru pro toho, kdo zůstává. Ani uvnitř Sluneční soustavy. A já jsem nikdy nebyl ani na Měsíci...

Zkusil jsem trochu zkrotit entuziasmus i u Pata, protože teď bylo jisté, že bych si ten menší díl koláče nevzal bez boje.

"Podívej, Pate, budeme tahat kratší sirky, nebo si hodíme mincí!"

"He? O čem to ksakru mluvíš?"

"Ty víš moc dobře, o čem to mluvím!"

Jenom to odstrčil neviditelnou níkou a zakřenil se. "Máš moc velký strach, Tome. Oni si sami vyberou toho člena týmu, kterého budou chtít. Na nás to rozhodně nebude."

Jenže já věděl, že on byl určen k tomu, aby letěl, a já že to prohrají.

KAPITOLA 4

POLOVINA BOCHNÍKU

JAK SE DALO PŘEDPOKLÁDAT, RODIČE KOLEM TOHO STRHLI povyk. Diskuse v Bartlettově rodině vždycky vypadaly jako návštěva zoo během krmení, ale tahle předčila všechna očekávání. Mimo Pata a mě, Faith, Hope a Charity, našich rodičů tu byl taky čerstvý manžel Faith, Frank Dubois, a nejnovější milenec Hope, Lothar Sembrich. Ti dva se sice nepočítali a oba navíc vypadali jako příklad toho, kam až moje sestry mohou zajít jenom proto, aby se provdaly, ale zabírali místo a navíc občas přispěli svými poznámkami. Zmatek se díky tomu jenom umocňoval. Matčín bratr, strýc Steve tu byl také, protože byl zrovna na Zemi na krátké dovolené.

Právě strýcova přítomnost rozhodla, že Pat celou tu diskusi začal, místo aby čekal na vhodnější příležitost a přemlouval mámu s tátou každého zvlášť. Oba považovali strýčka Steva za cizorodý činitel, ale byli na něj v každém případě hrdí. Mimochodem to byla jedna z jeho velmi řídkých návštěv u nás.

Pan Howard nám dal vzor smlouvy, abychom si ho vzali domů a prohlédli si její. Po večeři Pat proto řekl: "Mimochodem, tati, Nadace nám nabídla dneska novou smlouvu, dlouhodobou."

Vytáhl ji z kapsy, ale tátovi ji nepodal.

"Věřím, že jsi jim pověděl, že máte začít studovat?"

"No jasně, to jsme jim říkali, ale oni trvali na tom, abychom si vzorek smlouvy vzali s sebou a ukázali jej rodičům. No jasně, my ale víme, jaká bude vaše odpověď už teď." Pat začal strkat smlouvu zpátky do kapsy.

Na privátní vlně jsem Patovi řekl: ("Co to je za pitomý nápad: Už teď jsi ho donutil říct ne a to ještě ani nezačal nahlas uvažovat!")

"Ani náhodou", odpověděl Pat rovněž privátně. "Neuspěchej to."

Táta už sahal po smlouvě. "Ale já se na to podívám. Nikdy by ses neměl rozhodovat ukvapeně, aniž znáš všechna fakta."

Pat moc nespíchal, když podával smlouvu otcí. "No je v tom klauzule o stipendiu," připustil, "ale Tom a já bychom nemohli spolu chodit do školy, jako tomu bylo doposud."

"To nemusí být nutně na závadu. Jste na sobě někdy až příliš závislí. Jednou budete muset stát na svých vlastních nohách sami, úplně sami, bez toho druhého. A studium na různých školách vám v tom může jenom prospět."

Pat konečně vytáhl smlouvu, přeložil ji na druhou stránku.

"Je to odstavec deset."

Otec si přečetl odstavec deset jako první, přesně jak to Pat chtěl. Obočí mu vylétlo vzhůru. Odstavec deset říkal, že první smluvní strana, Dálková nadace, bude druhou stranu udržovat na škole libovolné volby, uhradí všechny útraty po dobu trvání smlouvy, nebo podle libosti po kratší dobu, a pro třetí stranu smlouvy zajistí totéž po dokončení aktivní doby smlouvy. Plus školení po celou dobu trvání smlouvy - to všechno zabaleno v omáčce říkalo, že Dálková nadace bude toho, který zůstane na Zemi, udržovat na škole a toho druhého, poslaného do vesmíru, bude udržovat na škole po jeho návratu. To všechno navíc k našim platům, viz také odstavec sedm.

Takže otec otočil na stranu sedm a jeho obočí vylétlo ještě výše a z úst mu vypadla dýmka. Podíval se na Pata.

"Mám tomu rozumět tak, že vás zařadí na místo komunikačního asistenta desáté třídy, bez sebemenších zkušeností?"

Strýc Steve se napřímil a téměř přitom převrátil křeslo. "Bruci, řekl jsi desáté třídy?"

"Tak to tu stojí."

"V obvyklých stupnicích Dálkové nadace?"

"Ano. Nevím sice, kolik to je, ale myslím, že obvykle najímají zkušené lidi a přiřadí je do třetí třídy."

Strýc Steve hvízdнул. "Nerad bych ti říkal, Bruci, kolik to je peněz. Ale šéf elektronické obsluhy na Plutu je taky desátá třída... a trvá mu dvacet let a ještě jeden doktorát, než se na takové místo dostane."

Strýc Steve se na nás podíval. "Tak to vytáhněte, hoši. Kde je zakopaný pes? Je to snad úplatek?" Pat neodpověděl. Strýc Steve se otočil na otce a řekl: "Nevadí, zapomeň na drobné písmo dole, Bruci. Dej to klukům podepsat, protože budou každý vydělávat víc než já a ty dohromady. Nesnaž se být chytřejší než chytráci."

Jenomže otec drobné písmo dole četl vždycky, pokud jde o smlouvy. Od pododstavce 1-A až do pokut. Všechno to bylo napsáno právníckou řečí, ale i tak to jasně říkalo, že podpisem se upíšeme na jednu cestu na lodi Dálkové nadace, tedy kromě toho, který zůstane plnit své povinnosti tady na Zemi. Bylo tam podmínek mnohem víc, ale podstatné bylo, že ten, který zůstane na Zemi, nemůže ze smlouvy vykličkovat, ale to se dalo předpokládat.

Smlouva neříkala nic o tom, kdy by loď měla vyplout, a nebo jak dlouho by plavba měla trvat.

Otec nakonec smlouvu odložil a Charity se na ni vrhla. Otec jí smlouvu vytáhl z rukou a podal ji matce. Pak řekl:

"Chlapci, ta smlouva vypadá tak krásně, že v tom musí být nějaký háček. Zítra ráno se stavím u soudce Hollanda a požádám ho, aby smlouvu se mnou ještě jednou prošel. Ale jestli to chápu správně, tak vám nabízejí všechny ty výhody a neuvěřitelný plat za předpokladu, že se jeden z vás zúčastní cesty na Lewis a Clarkovi."

"Říkáš Lewis a Clark, Bruci?" otázal se strýc Steve.

"Lewis a Clark, nebo sesterská loď, která může být určena později. Proč? Znáš snad tu loď, Steve?"

Strýček zachmuřil tvář a odpověděl: "Nikdy jsem na ní nebyl, je to úplně nová loď. Dobře vybavená."

"To rád slyším." Otec se obrátil k matce. "Tak co tomu říkáš, Molly?"

Matka neodpověděla. Četla si smlouvu a pomalu, ale jistě bledla. Strýček Steve zachytil můj pohled a potřásl hlavou, skoro neznatelně. Patovi jsem řekl: ("Strýček Steve v tom něco našel, Pate.")

"On nám v tom bránit nebude."

Matka konečně vzhledla a promluvila k otci: "Předpokládám, že ty s tím budeš souhlasit?" Její hlas zněl poněkud ochable. Položila smlouvu na stůl a Charity po ní znovu chňapla ve stejnou chvíli jako Hope z druhé strany stolu. Skončila nakonec v rukách Franka Duboise, zatímco ostatní si ji četli přes jeho ramena.

"No, má drahá," řekl otec mírně, "pamatuj si, že chlapci už vyrostli. Rád bych rodinu udržel pohromadě navždy, ale tak to být nemůže a ty to víš."

"Bruci, slíbil jsi, že nepojedou nikam do vesmíru." Její bratr po ní hodil pohledem - jeho hrud' se mohla pyšně dmout stužkami za medaile získané ve vesmíru. Ale otec pokračoval stejně mírným hlasem. "No, ne tak docela, má drahá. Slíbil jsem ti, že nebudu souhlasit s tím, aby se nechali zapsat do mírových sil. Chci, aby oba dokončili školu, a nechci, abys ty byla našťavaná. Ale tohle je poněkud jiná situace... a

když ji odmítneme, nebude daleko doba, kdy se oba budou moci rozhodnout nezávisle na nás, ať už se nám to bude líbit nebo ne."

Matka se otočila na strýčka Steva a řekla hořce: "Steve, tohohle brouka jsi jim nasadil do hlavy ty."

Strýc vypadal rozzlobeně, ale pak odpověděl stejně mírným hlasem jako otec předtím. "Jenom klid, sestřičko. Já jsem byl velmi dlouho pryč. Tohle na mě svést nemůžeš. V každém případě klukům brouka do hlavy nasadit nemůžeš, on tam vyrostl sám. Přirozeně."

Frank Dubois si odkašlal a nahlas řekl: "Protože to vypadá jako rodinná konference, nepochybuji, že byste rádi slyšeli můj názor."

Jenom na naší privátní vlně jsem k Patovi odpověděl: ("Nikdo se tě neptal na tvůj názor, tupoune!")

Pat odpověděl: "Nech ho mluvit. Možná je naší tajnou zbraní, naším trojským koněm."

"Pokud chcete vůbec zvážit názor zkušeného obchodníka, tato tak zvaná smlouva je buď praktický vtíp nebo návrh tak nesmyslný, že byste na něj měli pohlížet plni pohrdání. Chápu, že dvojčata asi budou mít nějaký monstrózní talent, ačkoliv já jsem si ho ještě nevšiml, ale nápad zaplatit jim více, než člověk dostane ve zralých letech svého života, to prostě není ten správný způsob, jak vychovávat ty mladé hochy. Pokud by to byli moji synové, tak bych jim to zakázal. Samozřejmě, že nejsou - "

"Ne, nejsou," souhlasil otec.

Frank se na něj ostře podíval. "To měl být sarkasmus, otče Bartlette? Já chci jenom pomoci svým názorem. Ale jak jsem vám řekl již dříve, pokud chlapci půjdou na dobrou obchodní školu a budou tvrdě pracovat, najdu jim místo v naší pekárně. Pokud si povedou dobře, není důvod, proč by se neměli mít tak fajn jako já." Frank byl mladším partnerem svého vlastního otce v automatizované pekárně. Vždycky dokázal lidem vnutit, kolik peněz vydělává. "Ale pokud jde o ten nesmysl s výletem do vesmíru, tak já jsem vždycky tvrdil, že pokud chce člověk ze sebe něco udělat, má zůstat doma a tvrdě pracovat. Promiň mi, Steve."

"Rád ti odpustím," odpověděl s úsměvem strýček.

"Eh?"

"Ale zapomeň na to, zapomeň na to. Ty se nebudeš cpát do vesmíru a já ti slibuji, že se nikdy nepokusím upéct žádný chleba. Mimochodem, máš na klopě mouku."

Frank se na sebe rychle podíval. Faith mu oprášila sako a řekla: "Ale ne, to je jen pudr."

"Samozřejmě, že ano," souhlasil s ní Frank. "Musím ti říct, Steve, že jenom málokdy najdu čas na to, abych mohl sejít dolů do haly. Málokdy vůbec vyjdu z kanceláře."

"To jsem předpokládal."

Frank si usmyslel, že už je pozdě a že mají s Faith ještě jednu schůzku a že tedy musí jít. Už se zvedal, když jej otec zastavil a zeptal se: "Franku? Co jsi to myslel s těmi zrůdičkami, když jsi mluvil o dvojčatech?"

"Cože? Nic takového jsem nikdy neřekl."

"To rád slyším."

Odešli v ledovém tichu, jen Pat si téměř neslyšně hvízdal Pochod gladiátorů. "Vyhrál nám to!"

Mně to tak také připadalo - ale Pat ještě musel naše štěstí trochu popostrčit. Zvedl smlouvu otci před očima a zeptal se: "Takže to je v pořádku, tatí?"

"Hmmm... přece jen bych rád mluvil se soudcem Hollandem - a rozhodně nemohu mluvit za vaši matku."

To nám starosti nedělalo. Máma moc dlouho nevydrží, pokud bude souhlasit otec. Obzvlášť ne, když se tu bude motat strýček Steve. "Ale můžeme dejme tomu tvrdit, že záležitost nebyla zamítnuta. Mimochodem, není tam žádné časové omezení."

Strýček Steve tohle vyrovnal za nás. "To je obvyklé na obchodních lodích, Bruci. Je to naprosto legální. Upisuješ se na jednu cestu, tam a nazpátek."

"No nepochybně. Ale kluci, nenaznačili vám alespoň něco?"

Uslyšel jsem Patův nárek. "Teď se bude lámat chleba. Co mu jenom řekneme?" Otec čekal a strýček Steve nás propichoval očima.

Nakonec promluvil právě on. "Bude lepší kluci, když to vybalíte rovnou. Možná bych se pak mohl zmínit, že se na stejnou cestu chystám také já, zvláštní úkoly a tak dále, chápete, ne? Něco o tom vím."

Pat si něco zamrmal. Ale otec trochu přitvrdil. "Tak bude to, synu?"

"No, řekli nám, že cesta bude pravděpodobně trvat... asi tak jedno století."

Matka omdlela a strýček Steve ji jen taktak stačil zachytit. Všichni začali pobíhat kolem a snášet mokré ručníky a kapesníky, strkali do sebe a byli všichni naštvaní. Jakmile se vzpamatovala, řekl strýček otcí: "Bruci? Chystám se vzít hochy ven a koupit jim někde pořádný hamburger a něco k pití a hlavně je odsud na chvíli odtáhnout. Nebudeš s nimi už dnes chtít mluvit, předpokládám?"

Otec souhlasil, trochu nepřítomně, s tím, že to je docela dobrý nápad. Hádám, že otec nás měl rád všechny, nicméně když došlo na lámání chleba, nebral ohledy na nikoho jiného než na matku.

Strýček Steve nás vytáhl ven a odjeli jsme do baru, kde rozhodně neprodávali hamburgery, ale něco, co mu bylo více po chuti. Okamžitě zamítl, když se Pat v baru pokusil objednat pro nás pivo. "Moc se tady nezkoušej naparovat, klučíku. Nehodlám se dostat do pozice, kdy by mě tvoje matka mohla obvinít, že vám umožňuji přístup k alkoholu."

"Ale pivo nám snad nic neudělá, ne?"

"Fakt? Pořád tady nevidím nikoho, kdo by mi potvrdil, že to je nealko pro nezletilce. Rozsekal bych ho na kusy. Takže se uklidni."

Poté jsme si neochotně objednali džus a Steve si dal nějakou hroznou bryndu, které říkal Mart'anské pivo, a mluvili jsme o projektu "Životní prostor". Věděl o tom mnohem víc než my, i když nikde v tisku to rozhodně publikováno nebylo. Až dneska. Předpokládám, že to bylo vlivem strýcova jmenování šéfem pro výběr personálu projektu, nebo něčím podobným, ale on sám nic takového nepotvrdil.

Nakonec se Pat zatvářil utrápeně a řekl: "Tak to vidíš, strýčku Steve. Je tady vůbec nějaká šance, že nás nechají letět? Nebo na to musíme s Tomem zapomenout?"

"Eh? No jasně, že vám to nakonec povolí."

"Fakt? Dneska mi to tak nepřipadalo. Kdybych neznal otce, tak si to nemyslím, ale on nakonec stejně dá vždycky na to, co chce matka."

"Ale to je bezpochyby. A je to dobrý nápad. Věřte mi, kluci, tady je ruka v rukávě... pokud ovšem budete používat správné argumenty."

"Což je?"

"Hmmm... za ta léta jsem se při výběru personálu setkal se spoustou lidí. Když máte pravdu a váš nadřízený ji nemá, tak existuje jenom jediný způsob, jak ho přesvědčit o opaku. Být zticha a nehádat se s ním. Nechat fakta hovořit za vás a dát mu čas, aby k stejnému závěru došel také, z logických důvodů."

Pat nevypadal moc přesvědčeně. Ale strýc pokračoval "Věřte mi. Váš otec je rozumný muž, což se o vaší matce říct sice nedá, protože raději by duševně strádala celá desetiletí sama, než by někoho drahého udělala nešťastným. Ta smlouva vám hraje do not a oni ji nemohou odmítnout. Ale když budete neustále dorážet a hádat se s nimi tak, jak to obvykle umíte, docílíte jenom toho, že se proti vám spojí."

"Cože? Ale já se přece nikdy nehádám a nedorážím, jenom vždycky používám logické argumenty -!"

"Ale no tak, tyhle báčorky mě unavují. Pate, byli jste a ještě pořád jste jedni z nejméně příjemných bratrů, které jsem kdy potkal. Oba dva jste stejní. S věkem se to moc nezměnilo, jenom jste trochu vybrousili vaše způsoby. Teď máte trochu volnosti a je vám umožněno ji využít. Měl bych možná stát stranou a nechat vás vyřídit si to samostatně, ale neudělám to. Když budete držet klapačky a hrát svoje role tak, jak vám poradím, bude vítězství vaše. Ale zkuste na to jít jako obvykle a skončíte přesně tam, kde nechcete."

Od většiny lidí bychom si takovéhle výtky nenechali líbit. Být to kdokoliv jiný, stačil by Patův signál a jednu by chytil seshora, drahou zespoda a bylo by to. Ale člověk, který dostal Mart'anskou stuhu, tomu prostě naslouchá. Proto na mě Pat ani nezamručel.

Takže jsme mluvili dál, o projektu "Životní prostor". Do vesmíru mělo vylétnout dvanáct lodí. Od Sluneční soustavy, přibližně ve směru osi dvanáctiúhelníku. Protože úkolem každé lodi nebude prozkoumat co největší prostor vesmíru, ale navštívit co nejvíce planetárních systémů slunečního typu, kolik bude jen možné. A to v co nejkratším čase. Strýc nám vysvětlil, jak vymysleli pro každou loď prohledávací křivku, které se říkalo "minimax", ale já jsem tomu moc nerozuměl. Vyžadovalo to znalost takových matematických oblastí, které jsme ještě nestudovali. Ale na tom stejně nezáleželo. Každá loď zkrátka měla strávit většinu času prohledáváním planetárních systémů a co nejméně času letem ve vesmíru.

Ale Pat si nedal pokoj a pořád se vracel nazpět k problému, jak to všechno prodat našim rodičům. "Strýčku Steve? Připusťme, že bys mohl mít pravdu, když říkáš, abychom se v celé věci moc nešťourali. Já mám ale argument, který by tomu mohl pomoci. Možná bychom ho měli použít."

"A to je?"

"No, jestli chápu dobře, že polovina bochníku je lepší než nic, možná že ještě nechápou, že v tomhle smyslu jeden z nás zůstane doma." Zachytil jsem začátek věty, kdy Tom chtěl říct ne, že "jeden z nás zůstane doma", ale že "Tom zůstane doma". Chtěl jsem ihned něco namítnout, ale nakonec jsem to nechal být, protože nic nevyslovil. Pat pokračoval. "Vědí, že chceme do vesmíru. Pokud nám to nepovolí, uděláme to stejně jinak a jindy. Když se necháme najmout k Vesmírným námořníkům, mohli bychom se dostat na návštěvu domů sice o dovolené, ale to bude tak málo, že k tomu nedojde skoro nikdy. Pokud emigrujeme, bude to, jako bychom byli mrtví. Jenom málo emigrantů si vydělá na to, aby se mohlo podívat zpátky na Zemi. A to jsou obvykle jejich rodiče už mrtví. Takže když nás budou držet doma teď, jakmile dospějeme, už nás pravděpodobně nikdy neuvidí. Ale když budou souhlasit, nejen že jeden z nás zůstane doma, ale budou pořád ve styku s tím druhým. Což je v podstatě i princip telepatické dvojice." Pat se na strýce dychtivě podíval. "Neměli bychom tohle zdůraznit? Nebo jim tohle podsuneš ty?"

Strýček Steve neodpověděl hned, ačkoliv já jsem v tomhle neviděl nic nesmyslného. Dvě bez dvou je nula, ale dvě bez jedné je pořád jedna.

Nakonec pomalu odpověděl: "Pate, copak to pořád nechápeš, když ti říkám, abys tomu nechal volný průběh?"

"Ale já na tomhle nevidím nic špatného. Copak to není logické?"

"A kdy bylo něco logického na hádkách plných emocí? Nečetl jsi nikdy o králi Šalamounovi?" Pořádně se napil svého drinku a utřel si rty. "Co se vám chystám říct, je přísně důvěrné. Víte, že Planetární liga původně chtěla tyhle lodi zařadit jako válečné?"

"Cože? Tohle nám pan Howard ale neřekl!"

"Buď zticha, troubo, nemusí to slyšet všichni. Projekt "Životní prostor" je sledován Ministerstvem míru. Když dojde na lámání chleba, je důvodem k válce vždycky populační tlak a nemusí se k tomu přidat ani nic jiného."

"Ale války byly přece zrušené!"

"Hmm, možná na papíře. Ale proto platí takové lidi, jako jsem já, aby se pokusili uhasit požár ještě dříve, než se rozhoří. Pokud vám mám říct zbytek toho, co vím, tak si to budete muset nechat pro sebe, je vám to jasné? Navždy."

Nemám rád tajemství. To bych radši dlužil peníze. Tajemství už nikdy nedostanete zpátky, jakmile jej jednou vypustíte. Ale nakonec jsme slíbili.

"Dobrá. Viděl jsem odhady Ministerstva míru k tomuto projektu, vyžádané Dálkovou nadací. Když byla vyslána Avant-Garde, dávali jí šanci jedna k devíti, pokud jde o návrat. Teď máme lepší vybavení, ale přesto je šance jednu ku šesti pro každý navštívený planetární systém. Každá loď má podle programu navštívit v průměru šest planetárních systémů, takže to nám vychází jedna ku třiceti šesti, že se loď vrátí. Pro dvanáct lodí to znamená šanci jedna ku třem. Proto taky došlo na vás, vy zrůdičky!"

"Neříkej nám zrůdičky!" vyhrkli jsme společně.

"Zrůdičky. A každý by mohl být rád, že tady jste, protože jinak by celá akce byla k ničemu. Lodě i posádky se dají nahradit. Lodě jsou jenom peníze a Nadace vždycky dokáže najít lidi jako já. A zatímco lodi jsou postradatelné, znalosti, které nashromáždí, postradatelné rozhodně nejsou. Nikdo tam nahoře neočekává, že se ty lodě vrátí - ale my prostě musíme lokalizovat ty planety zemského typu, protože je lidská rasa nutně potřebuje. Proto jste tu i vy. Abyste ty znalosti předali na Zemi. Pak už nebude záležet na tom, jestli se lodě vrátí, nebo ne."

"Já se tedy nebojím," řekl jsem odhodlaně.

Pat se na mě podíval a zase rychle uhnul pohledem pryč. Nic jsem mu na naší privátní vlně neříkal, ale bylo jasné, že pro mne ještě celá věc nebyla ukončena, pokud jde o to, kdo z nás poleť. Strýček Steve se na mě rozvážně podíval a řekl: "Neočekával jsem, že se bát budeš, ve tvém věku. Se mnou to bylo stejné. Žil jsem trochu na dluh, když mi bylo devatenáct. Dneska jsem natolik přesvědčený o svém vlastním štěstí, že kdyby se měla vrátit jenom jedna loď, jsem si jist, že to bude ta má. Ale už chápeš,

proč by bylo hloupé hádat se s vaší matkou, že jedno dvojčete je lepší než obě? Z emočního hlediska je váš argument úplně mimo. Jdi si přečíst Podobensství o ztracené ovci. Budeš se matce snažit naznačit, že jeden z vás zůstane v bezpečí domova, a ona se soustředí na myšlenku, že ten druhý v bezpečí nebude a že nebude doma vůbec. Když se jí bude snažit přesvědčit váš otec, tak na tato fakta, o kterých jsem hovořil, nejspíš narazí - nejsou totiž nijak tajná, protože na nich statistici založili svoje odhady. Jde jenom o to, že publikováním v tisku se Nadace bude snažit vypíchnout tu pozitivní stránku celého projektu a potlačit tu negativní."

"Strýčku Steve," namítal Pat, "já ale nechápu, jak si mohou být tak jisti, že se většina lodí nevrátí?"

"Nemohou si být nijak jisti. Ale tohle jsou ve skutečnosti optimistické předpoklady, založené na zkušenostech naší rasy, které získala při objevování nových koutů všehomíra. Tak to prostě je, Pate: můžeš mít stokrát pravdu, ale když dojde na průzkum neznámých míst, tak poslední případ, kdy se v odhadu zmýlíš, bude rovněž tvůj poslední odhad v životě. Budeš mrtvý. Není možné srovnávat vesmír z pohledu jediné planetární soustavy. Průzkum vesmíru je jako ruská ruleta. Můžeš pořád vyhrávat, ale když budeš v hraní pokračovat, nakonec tě zabije. To je jisté. Takže nenech tvé rodiče zaháčkovat se na tomhle problému. Já na to mám trochu jiný pohled. Člověk smí zemřít způsobem, jaký si vybere. To je jedna z posledních věcí, které ještě nezdánili. Ale nikomu neprospěje, když budete zdůrazňovat, že jeden z vás se nevrátí."

KAPITOLA 5

DRUHÁ SMLUVNÍ STRANA

STRÝČEK STEVE MĚL PRAVDU, KDYŽ ŘÍKAL, ŽE MÁME USTOUPIT a netlačit na pilu. Pat odejel na školící kurz o tři týdny později.

Pořád nevím, jak je jenom možné, že vybrali zrovna jeho. Nikdy jsme o to nelosovali, nikdy jsme se o to nepoprali a nikdy ani nepohádali. Ale Pat přesto odjel.

Pokusil jsem se několikrát si to s ním vyjasnit, ale vždycky zahrál nějak situaci do autu a řekl mi, abych si s tím nedělal starosti a čekal, až co se bude dít. Nakonec jsem začal celou věc brát tak, že Pat prostě poletí a já zůstanu sedět doma. Možná jsem si měl postavit hlavu už v ten den, kdy jsme podepisovali kontrakt, když Pat zůstával pozadu a nechal mě podepsat prvního, čímž se ze mě na papíře stala druhá smluvní strana, která zůstává doma, namísto třetí smluvní strany, která odlétala do vesmíru. Ale mně se zase nezdálo, že by stálo za to se s ním hádat, protože obě dvě smluvní strany byly zaměnitelné, podle smlouvy mezi třemi stranami. Pat tohle vždycky vyzdvihoval, obzvlášť předtím, než jsme podepsali, a ještě než si to naši rodiče rozmyslí - získali i jejich podpisy. Pokoušel se mě snad Pat vystrčit z vozu ještě dříve, než se rozjel? Jestli ano, pak jsem nezachytil žádné jeho myšlenky. A naopak, pokusil bych se totéž nastražit i já na něj, kdybych o tom vůbec přemýšlel? Nevím. Prostě nevím. V každém případě mi postupně začínalo být jasné, že karty už jsou rozdány. Rodina vzala za jasnou věc, že odletí Pat a já zůstanu doma a totéž si asi myslela Nadace. Patovi jsem řekl, že já to za jasné vůbec nepovažuji. Jenom pokrčil rameny a připomněl mi, že to nerozhodl on. Možná, že bych se snad mohl pokusit přinutit je změnit rozhodnutí.

To jsem ale dělat nechtěl. Nevěděli jsme, že by Dálková nadace raději před námi poklekla a plačtivě nás prosila, než by nechala dvě telepatická dvojčata odejít z takového projektu. Mysleli jsme si tenkrát, že takových jako jsme my mají řídu. Naopak jsem si myslel, že kdybych kolem toho dělal rozruch, tak by mohli smlouvu zrušit, což mohli až do dne D jenom za malou pokutu.

Namísto toho jsem si jednou vzal otce stranou a promluvil si s ním. To jenom ukazuje, jak zoufalý jsem z toho byl. Ještě nikdy jsem, a asi ani Pat, nemluvil s rodiči o samotě. Taky mi v tu chvíli nebylo lehké, kotkal jsem a zajíkal se a jenom obtížně jsem otci vysvětloval, proč jsem se cítil podvedený.

Otec vypadal utrápeně a řekl mi: "Tome, myslel jsem si, že jste si tohle s bratrem už vysvětlili?"

"To se ti právě pokouším už drahnou chvíli říct. Nic takového."

"A co očekáváš, že udělám já?"

"Chtěl bych, abys ho nějak donutil hrát na rovinu. Mohli bychom o to losovat, nebo tak nějak. Nebo bys to mohl udělat za nás ty. To by bylo nejspravedlivější. Co ty na to?"

Otec potáhl ze své dýmky tak, jak to obvykle dělá, když přemýšlí. Nakonec řekl: "Tome, nevím, jak z toho můžeš teďka vyklouznout, když už je všechno dohodnuté. Pokud ovšem po mně nechceš, abych roztrhal smlouvu? To by nebylo příliš snadné, ale udělat bych to mohl."

"Ale kvůli tomu přece nemusíme rušit smlouvu. Jenom chci mít stejnou příležitost. Když to prohraju, tak zavřu pusu a budu zticha. Když vyhraju, tak se nezmění nic, jenom to, že poletím já a zůstane tu Pat."

"Hmm..." potáhl otec znovu z dýmky a znovu se zamyslel. "Tome, podíval ses v poslední době někdy na svou matku?"

Ano, podíval, ale nemluvil jsem s ní skoro vůbec. Chodila kolem nás jako zombie, vypadala hrozně zarmouceně a ztraceně. "Ale proč?"

"Tohle jí totiž nemůžeme udělat. Už teď prochází agónií, kdy se vyrovnává s tím, že naposledy uvidí tvého bratra. Nemůžu ji postavit před fakt, že všechno je obráceně a že se může začít loučit s tebou. To by už nevydržela."

Věděl jsem, že se máma asi moc dobře necítí, ale neviděl jsem rozdíl v tom, kdybychom role trochu obrátili. "Nechceš mi snad naznačit, že matka si to přeje přesně takhle, že bude radši, když odletí Pat a já zůstanu tady?"

"Ne, to říct nechci. Vaše matka vás má ráda oba stejně."

"Pak to pro ni musí ale být stejné, ne?"

"Nemusí. Trápí se proto, že má ztratit jednoho syna. Když to teď prohodíš, bude to muset prožít znovu, pro toho druhého. Nebylo by to vůči ní fér." Vyklepal si dýmku do popelníku, což obvykle znamenalo, že rozhovor je u konce. "Ne synu. Obávám se, že teď už budeš muset dodržet to, co je psáno ve smlouvě."

Bylo to beznadějně, tak jsem raději mlčel. Když otec zavedl rozhovor na téma matčina blaha, nebylo možné jej nijak zlomit.

Pat odjel na výcvikový tábor asi o čtyři dny později. Do té doby jsem ho už moc neviděl, kromě pár hodin, které jsme strávili v Translunární budově, protože si dával každý večer sraz s Maudie a já jsem v tu chvíli moc vítán nebyl. Naznačil, že to je posledních pár chvil, které s ní může strávit, a já budu mít ještě spoustu času si s ní popovídat později - takže se, prosím tě, rychle ztrat'. Nehádal jsem se s ním, jenom to prostě nebylo fér. Na druhou stranu jsem jim nechtěl dělat křenu. Těch posledních pár dní jsme byli od sebe odloučeni tak dlouho a tak daleko jako ještě nikdy předtím.

Nijak to ovšem neovlivnilo naši telepatickou schopnost, nebo co už to vlastně bylo - nebylo nic snazšího, než to jaksi zapnout a pak zase vypnout. Ani jsme se na to nemuseli nijak koncentrovat, nebo pročistit si předtím mysl, nic, co by vyžadoval onen východní mysticismus, o kterém jste si mohli tehdy všude přečíst. Když jsme spolu chtěli mluvit, prostě jsme "mluvili."

Když pak Pat odjel, cítil jsem se ztracený. Samozřejmě, že jsme si spolu povídali nejméně čtyři hodiny denně a kdykoliv jsme potom chtěli, i v soukromí, ale prostě jen tak nejde dělat celý život vše společně s vaším dvojčetem a najednou to pak dělat sám. Ještě jsem si na to nestačil zvyknout. Byl jsem připraven jet kamkoliv, pak se zastavit u dveří a přemýšlet, co jsem to vlastně chtěl udělat. Stejně tak Pat. Prostě je těžké začít dělat sám něco, co jste vždycky dělali ve dvou.

Kromě toho se matka alespoň začínala trochu vzpamatovávat, začala nás všechny opečovávat, až to bylo občas nesnesitelné, trochu mě to vyvádělo z rovnováhy. Výcvikové středisko bylo ve Švýcarsku, což bylo mimo naše časové pásmo, takže jsem já i se všemi dalšími dvojčaty musel pracovat v době, kdy se to hodilo našim druhům ve Švýcarsku, ať už jsme byli rozeseti po Zemi kdekoliv. Pat na mě vždycky hvízdnu a vzbudil mě ve dvě ráno a pak jsme pracovali až do rozbřesku, na spánek jsem měl nárok až odpoledne.

Nebylo to příliš pohodlné, ale bylo to potřebné a navíc mě za to dobře platili. Poprvé v životě jsem měl dost peněz. Tedy celá naše rodina, protože jsem začal platit naše nemalé účty, navzdory otcovým námitkám. Koupil jsem si dokonce hodinky (Pat si vzal naše s sebou), aniž bych se musel příliš dívat na cenu, a začali jsme přemýšlet o tom, jak se přestěhovat do většího bytu.

Ale Dálková nadace se začínala cpát do mého života víc a víc, až jsem zjišťoval, že smlouva obsahovala víc, než jen zachytávání jedněch zpráv z jednoho místa na Zemi a posílání jiných nazpět. Geriatrický program začal skoro okamžitě s výcvikem. I když pojem "geriatrický" je trochu směšný ve spojení s osobou, která ještě není ani plnoletá, aby mohla mít volební právo, ale svůj význam to mělo, vzhledem k tomu, že program mě měl udržet na živu tak dlouho, jak to jen šlo. To, co jsem jedl, už nikdy neměla být jenom moje věc. Musel jsem dodržovat předepsanou dietu, už žádné sendviče koupené u stánku na rohu. Dostal jsem speciální seznam, který vyjmenovával "obzvlášť nebezpečné" věci, kterým jsem se měl vyhýbat. Byl dost dlouhý. Dostal jsem očkování proti všem možným nemocím od chřipky po papouščí horečku a udělali mi lékařskou prohlídku tak důkladnou, že jsem se o sobě dozvěděl takové věci, o kterých jsem předtím neměl ani tušení.

Jediná slova útěchy byla, že Pat mi sdělil, že jemu nakázali či zakázali totéž. Museli jsme si být blízcí co nejvíce.

Byli jsme pro Dálkovou nadaci nepostradatelní, a proto jsme dostávali tu nejlepší péči, o které se může zdát i ministerským předsedům a koním, kteří vyhrájí Velkou liverpoolskou. Bylo to až trochu na obtíž.

Maudie jsem nevolal celý první týden, nebo deset dní potom, co Pat odjel. Nějak jsem na to neměl náladu. Nakonec zavolala ona sama a zeptala se mě, jestli se na ni zlobím, nebo jestli jsem snad v karanténě? Tak jsme si ten den rovnou domluvili rande. Nebylo to nijak radostné. Pořád mi říkala Pate, což se jí dařilo vždycky, ale mě to nikdy předtím nevadilo, protože jsme na to s Patem byli oba zvyklí. Ale teď to bylo nepříjemné, protože Patův duch byl jako kostlivec ve skříni.

Když se spletla podruhé, tak jsem navztekaně zavrčel: "Jestli chceš mluvit s Patem, tak se můžeme spojit ve vteřině."

"Cože? Ne, Tome!"

"No, je mi jasné, že bys tu raději seděla s ním. Ale jestli si myslíš, že jsem radši jako náhradník, tak si to nejdřív dvakrát rozmysli."

Z očí jí vyhrkly slzy a já jsem se hned cítil provinile. Pak jsme se pohádali a já jsem jí vykládal, jak si připadám podvedený.

Její reakce ale nebyla taková, jakou jsem očekával. Místo sympatií se mi dostalo ponaučení: "Tome, Tome. Copak nechápeš, že ti tohle neudělal Pat, ale že si za to můžeš sám?"

"Cože?"

"Není to jeho chyba, ale tvoje vlastní. Vždycky mi vadilo, jak ho nutíš, aby tě pořád sekýroval. Ty si v tom totiž libuješ! Ty si v té své roli věčně druhého prostě vrníš blahem!"

Byl jsem tak navztekaný, že jsem ani nemohl hned odpovědět: "Co mi to tu vykládáš? To je trochu divná a laciná psychologie, nemyslíš? Další věc, kterou mi tu řekneš, bude, že snad kvůli tomu budu myslet i na svou smrt, ne?"

S obtížemi zatlačila slzy. "Ne, na to možná myslí Pat. Vždycky si z toho dělal legraci a já vím, jak to je nebezpečné. Víím, že ho už nikdy nevidím."

To jsem překousnul. "Chceš mi snad říct," řekl jsem pomalu, "že jsem Pata donutil to takhle udělat, protože jsem se sám obával letět?"

"Co? Nikdy jsem, Tome, nic takového neřekla."

"Ale znělo to tak." Později jsem pochopil, proč to tak znělo. Možná že jsem opravdu měl strach. Možná že jsem opravdu s Patem zápasil tak, aby odletěl on. Protože jsem tušil, co se stane tomu, který odletí.

Možná jsem byl zbabělec.

Už jsme se o tom nebavili a rande se chýlilo ke konci celkem v klidu a pohodě. Když jsem ji doprovodil domů, říkal jsem si, že bych ji mohl políbit na dobrou noc, nikdy jsem to ale neudělal, protože kvůli tomu jsme si s Patem vždycky vjeli do vlasů. Možná na to čekala... — jenomže v tu chvíli na mě Pat hvízdnul.

"Hej, už jsi vzhůru, hošane?"

("No jasně,") odpověděl jsem krátce. ("Ale nemám čas.")

"Jak nemáš čas, jsi tam snad s mojí holkou?"

("Proč si to myslíš?")

"Jsi, že jo? Myslel jsem si to. Jak si vedeš?"

("Hled' si svého.")

"Dobrá, dobrá! Jenom jí řekni ahoj za mě. Ahoj Maudie!"

Maudie se mě v tu chvíli zeptala: "Tome, co jsi tak zamyšlený?"

"No, to je jenom Pat, mám tě od něj pozdravovat."

"Aha..., tak ho taky pozdravuj."

Pozdravoval jsem. Pat se zasmál: "A dej jí za mě pusl!"

Nedal jsem, ani za jednoho z nás.

Ale druhý den jsem ji zavolaal a dali jsme si znovu rande. Pokud šlo o ni, věci začaly být opravdu příjemné. Tak příjemné, že jsem si říkal, že i studenti na vysoké škole se občas ožení a že bych si to teď mohl i snad dovolit, kdyby se to vyvrátilo tímhle směrem. I když jsem si nebyl moc jistý, že se chci uvázat tak mladý, ale jelikož jsem byl vždycky s někým a málokdy sám, připadal jsem si zrovna nyní hrozně osaměle.

Pak jednoho dne přivezli Pata domů na vozíku.

Přijela sanitka, najatá Dálkovou nadací jako speciál. Ten idiot jednou odpoledne proklouzl ven z výcvikového střediska a pokoušel se lyžovat, o čemž věděl asi tolik jako já o lovení perel. Nemusel se ani moc snažit, jenom se prostě převálil ve sjezdu. Jen si tak prostě upadl. A tak ho teď vezli na vozíku do našeho bytu, ochrnutého od pasu dolů, nohy k ničemu. Chtěli ho vzít do nemocnice, ale on si přál jet domů a totéž chtěla i matka, když se to dozvěděla. Otec na tom tedy trval, když to s Nadací všechno projednával. Pat skončil v místnosti, která původně patřila Faith, a já jsem se vrátil zpátky k nocování na gauči v obýváku.

Domácnost byla celá vzhůru nohama, možná hůř, než když byl Pat pryč. Otec skoro vyhodil Franka Duboise z bytu, když ten prohlásil, že jestli je tedy ten nesmysl s cestováním do vesmíru u konce, že je stále připraven dát Patovi zaměstnání, když se naučí účetnictví, protože dobrý účetní může účtovat i z vozíku. Nevím, nevím. Možná měl Frank dobré úmysly, ale možná by taky někdy měly být dobré úmysly prohlášeny za hrdelní zločin.

Z jedné věci se mi ale dělalo mdlo, a sice z toho, jak celou věc vzala matka. Oči měla plné slz a sympatií, byla schopná udělat pro Pata cokoliv - strávila hodiny masírováním jeho nohou, dokud jí síly stačily. I když otec to možná neviděl, já ano - matka byla nesmírně štastná - měla totiž svoje dítě zase doma. Ty slzy skutečně nepředstírala. Ženské mi vždycky připadají, že jsou schopné plakat a smát se najednou.

Všichni jsme věděli, že s cestou ke hvězdám je konec, ale nikdo o tom nemluvil, ani já s Patem. Když ležel na zádech, napůl ochrnutý, určitě se cítil mnohem hůř než já a já jsem ho nevinil za to, že celou naši budoucnost vrátil tam, kde byla před časem. Možná jsem z toho v duchu radost neměl, ale neměl jsem čas ani chuť to dávat najevo. Trochu jsem předpokládal, že se tu někdo od Dálkové nadace brzy zastaví a rodina bude zase počítat každý pětník. V tu chvíli jsem litoval všech těch peněz, které jsem utratil, když jsem brával Maudie na místa, která jsem si předtím nikdy nemohl dovolit. Ale nemohl jsem na to myslet pořád. Pozdě plakat nad rozlitym mlékem. Ale přemýšlel jsem, jakou práci bych asi tak mohl dělat namísto studia na vsoké škole.

Když se ukázal pan Howard, na chvíli se mi ulevilo, protože rozuzlení bylo na cestě. Napůl jsem očekával, že Dálková nadace by nás mohla platit do té doby, než bude Pat po operaci, i když ta nehoda nebyla rozhodně jejich vinou, ale naopak byla dílem Pata, když neuposlechl jejich příkazů. Ale s tou spoustou peněz, které Nadace měla, by mohli být trochu štedří.

Ale pan Howard se o problému, zda-li Nadace za operaci platit bude nebo nebude, ani nezmínil. Jenom se chtěl zeptat, kdy budu připraven k nástupu do výcvikového střediska.

Byl jsem zmaten, matka dostala hysterický záchvat, otec byl vzteklý a pan Howard uhlazený. Kdybyste mu naslouchali, museli byste si myslet, že se nestalo vůbec nic. Nic takového, co by se dalo považovat za příčinu zrušení smlouvy. Druhá a třetí smluvní strana byly samozřejmě zaměnitelné, a protože Pat teď odletět nemůže, přirozeně poletím já. Nestalo se nic, co by způsobilo problém v naší užitečnosti pro Nadaci a komunikační tým. Aby bylo jasno, samozřejmě vám dáme pár dní, abyste se mohli s Patovou tragédií vyrovnat. Ale mohl by se pak Tom ohlásit ve výcvikovém středisku co nejrychleji? Čas běží,

pane Bartlette!

Otec zrudnul a nedokázal ze sebe vypravit jedinou větou. Copak už jeho rodině neudělali dost zlého? Copak nemají trochu soucitu? Nemají snad rozum?

Uprostřed toho všeho, když jsem si pomalu dával dohromady, co by mi pomohlo vyrovnat se se vzniklou situací, a přemýšlel jsem, co bych k tomu asi tak mohl říct, si mě zavolal Pat: "Tome! Pojď sem!"

Omluvil jsem se a spěchal k němu. Od doby, kdy byl zraněn, jsme spolu telepaticky komunikovali velmi obtížně a málokdy. Několikrát mě v noci přivolal, abych mu přinesl k pití vodu nebo něco takového, ale nikdy jsme spolu v té době příliš nemluvili, nahlas ani telepaticky. Jako by nás obestírala tma, černota, těžké ticho, které nám nedovolovalo promluvit. Nevěděl jsem si s tím rady. Bylo to poprvé, kdy jeden z nás byl nemocen bez toho druhého.

Ale když mě zavolal, rozeběhl jsem se k němu. "Zavři dveře."

Zavřel jsem. Podíval se na mě zamračeně. "Zastavil jsem tě, ještě než jsi něco stačil slíbit, je to tak?"

"Jo."

"Jdi zpátky a řekni otcí, že s ním teď hned chci mluvit. A řekni mámě, že jsem ji prosil, aby přestala brečet, protože už mě to začíná štvát." Usmál se cynicky. "A řekni panu Howardovi, že si nejprve s rodiči sám promluví. Pak se vydáš na cestu."

"Cože?"

"Jdi někam ven, nezastavuj se, neříkej sbohem a ani neříkej, kam jdeš. Když tě budu potřebovat, tak zavolám. Když tady budeš strašit, tak na tobě bude matka pracovat a budeš muset zase něco slíbovat. Známe to." Bezútešně se na mě podíval. "Nikdy jsi neměl svou vlastní vůli."

Nechal jsem to rýpnutí bez povšimnutí. Byl přece nemocný.

"Podívej, Pate. Tohle jsi trochu překombinoval. Matka si teď prosadí svou a nezáleží na tom, co bude kolem. Otec je tak naštvaný, že se divím, že Howarda ještě nevykopnul."

"Matku s otcem zvládnou sám. Howard by měl v každém případě zůstat stranou. Tak jdi už. Přiveď je sem, aby se mezi sebou nemohli dohadovat."

"No dobrá," řekl jsem nevrle. "No..., ale Pate, v každém případě to oceňuji."

Podíval se na mě a rty se mu zkroutily. "Myslíš si, že to dělám kvůli tobě?"

"No, a ne? Myslel jsem..."

"Ty jsi nikdy nemyslel... a já jsem celé dny nedělal nic jiného. Jestli má být ze mě kripl, tak si myslíš, že budu mít chuť strávit celý život v ústavu? Nebo tady, s matkou celou blaženou tím, že mě má doma, s otcem, který bude skrblit každý cent, a se sestrami, které se na mě za chvíli nebudou moct ani podívat? To tedy v žádném případě, Tome. Jestli mám být mrzák na zbytek svého života, tak ho chci prožít v dostatku... se sestríčkami, které budou kolem mě poskakovat, když zvednu prst, a holkama, co budou kolem tancovat, aby mi nebylo smutno. A vsaď se, že tohle všechno Dálková nadace zatáhne. Naše smlouva končit nemusí a uděláme pro to všechno. Je mi jasné, že se ti do vesmíru moc nechce, ale teď zkrátka budeš muset."

"Budu muset? Nechce se mi? Trochu to pleteš. Vždyť jsi mě z toho vlastně vyštípal! Ty jsi -"

"No dobrá, zapomeň na to. Jdi už." Zvedl ruku a dloubl mě do žeber. Pak se zasmál. "Poletíme vlastně oba - protože s tebou se na tu cestu vydám i já. Na každý krok. Teď už vypadni a pošli mi je sem."

Za dva dny jsem odjížděl. Když Pat oznámil matce, co zamýšlí, ani se nevzpouzela. Když jí vysvětlil, že nejlepší způsob, jak se o svého synáčka postarat, bude zajistit mu peníze splněním smlouvy s Nadací, i když to znamenalo, že budu muset odletět do vesmíru, bylo to sice nepříjemné, ale to bylo taky jediné, co se tomu dalo vytknout. Řekla mi, jak jí bolí, že budu muset odejet, ale já věděl, že zase tak moc mrzutá z toho není. Ale já jsem byl. A to tak, že velmi. Přemýšlel jsem, jak by to dopadlo, kdyby obsazení bylo opačné. Kdyby nakonec skutečně letěl Pat. Pustila by ho tak snadno jako pustila mě? Aby mi zajistila všechno, co jsem si přál? Nakonec jsem se rozhodl, že o tom přestanu přemýšlet. Rodiče asi nevědí, že z některého dítěte udělali svého oblíbence, i když to skutečně dělají.

Otec si mě vzal na pohovor mezi čtyřma očima, jako muž s mužem, jenom chvíli předtím, než jsem odjel. Usmíval se a ostýchavě pokašlával a omlouval se mi za to, že tyhle věci se mnou měl projednat už dříve, a byl skoro víc v rozpacích než já a já jsem byl v rozpacích dost. Když už nevěděl kudy kam, tak

jsem mu řekl, že většinu toho, co se mi tu pokoušel sdělit, jsme měli v jednom předmětu ve škole, a že mi to zas tolik vysvětlovat nemusí. (Neřekl jsem mu ale, že přednášky byly takové, že z toho nikdo nic neměl.) Otec rozjasnil svou tvář a řekl: "Nuže synu, s matkou jsme se celá ta léta pokoušeli tě naučit, jak rozlišit dobro od zla. Jen si prosím pamatuj, že jsi Bartlett a neuděláš žádnou chybu. Pak se sám sebe ptej, jestli je tohle dívka, kterou bys hrdě přivedl domů představit rodičům. Pak budu spokojen."

Slíbil jsem mu to. Připadalo mi, že asi nebudu mít moc příležitostí, abych se dostal do špatné společnosti, protože psychologové prosívali každého člena posádky v projektu "Životní prostor". Shnilá jablka se do kádě nikdy nedostanou.

Když jsem viděl jak mí rodiče někdy dokáží být naivní, napadlo mě, jak je možné, že se ještě lidská rasa vůbec rozmnožuje. Nicméně jsem ocenil, jakým očistcem asi musel otec projít, aby mě nakonec vychoval - otec byl vždy hodný člověk a všechno myslel dobře.

Naposledy jsem si dal schůzku s Maudie, ale k ničemu to nebylo. Seděli jsme jenom kolem Patových postele. Políbila mě a dala mi sbohem - protože jí to Pat řekl. No jo, ach jo!

KAPITOLA 6

VESMÍRNÁ LOĎ "LEVIS A CLARK"

VE ŠVÝCARSKU JSEM POBYL JENOM DVA DNY. V RYCHLOSTI jsem se podíval na jezero v Curychu a to by tak asi bylo všechno. Času bylo málo, protože se mě všichni snažili protáhnout všemi možnými kurzy, kterými Pat procházel celé týdny. Nicméně se to stejně nestihlo, takže jsem dostal spoustu nahrávek na kazetách, které jsem měl studovat, jakmile loď odstartuje.

Měl jsem jednu výhodu: pomocný jazyk Planetární ligy byl prvním kurzem, který každý nováček na naší střední škole musel prodělat. A P-L jazyk byl také pracovní řečí celého projektu. Nelze říct, že bych jím mluvil plyně, když jsem přijel do Švýcarska, ale nebylo to zase nijak těžké. Rychle jsem se rozpomínal. Sice některé výrazy člověku připadají hloupé, ale zvyknete si. Všechny technické výrazy byly i tak mezinárodní, jako byly vždycky předtím.

Skutečně, jak trefně poznamenal vedoucí podprojektu, profesor Brunn, nebylo toho moc, co by musel telepatický zprostředkovatel spojení vědět předtím, než se nalodil na Lewise a Clarka. Hlavním smyslem výcvikového centra bylo dát posádky dohromady, nechat je žít a jíst pohromadě tak, aby psychologové mohli vychytat problematické body jejich osobností, které se nepodařilo zjistit během jejich přímého testování.

"O tobě nejsou žádné pochybnosti, synu. Máme záznamy tvého bratra a víme, jak byly tvoje a bratrovy testy blízké. Vy telepati byste se museli hodně odlišit od standardu, abychom vás vyloučili z projektu."

"Pane?"

"Nechápeš? Můžeme vyhodit kapitána lodi jenom proto, že má nízký obsah cukru v krvi před snídaní a skrytou tendenci k popudlivosti, která je toho následkem, ale jenom potom, co jsme ho viděli sníst ranní ovesnou kaši. Můžeme vyplnit lístek pro každého z vás dvacetkrát, zamíchat je a znovu vyplnit, dokud nesednou tak, jak si přejeme. Jenom potom budete tvořit tým, který spolu pracuje jako akrobati. Každý je závislý na každém. Ale taková dvojčata jako vy jsou tak vzácná, že vám povolujeme dost výstřednosti, která nijak let lodi neohrozí. Ani by mi nevadilo, kdybys věřil na astrologii - ale to stejně nevěříš, nebo ano?"

"Proboha, samozřejmě, že ne!"

"Takže je to jasné. Jsi normální, inteligentní kluk. Všechno ti půjde dobře. Když ne, vzali bychom tvého bratra, i když je na nosítkách."

Na Zemi zatím zůstali jenom telepati, když jsem se dostal do Curychu. Ostatní, tedy kapitán, navigátoři, posádka, ti všichni se na loď dostali jako první, pak specialisté a obslužný personál. Na palubě tedy byli už všichni povaleči, kromě nás. Ale i tak jsem měl jen málo času, abych se seznámil se svými kolegy telepaty.

Byla to podivínská banda a tak jsem začal chápat, co měl profesor Brunn na mysli, když tvrdil že my "zrůdky" dostaneme trochu prostoru k projevení naší výstřednosti. Byl nás tucet - dost pro celého Lewise a Clarka. Celkem tedy bylo skoro sto padesát lidí pro dvanáct lodí. Všichni telepati, které byla Dálková nadace schopná sehnat a kteří byli ochotni podepsat s ní smlouvu. Zeptal jsem se jednoho z mých kolegů, Bernarda van Houtena, proč musí každá loď vézt tolik telepatů.

Utrpně se na mě podíval: "Používej taky svou hlavu, Tome. Když v rádiu shoří jedna elektronka, co uděláš?"

"Přece ji vyměním, ne?"

"Takže sis odpověděl sám. Jsme prostě náhradní díly. Kdyby jeden člen z každého týmu, ať už ve vesmíru nebo na Zemi, zemřel, nebo se mu cokoliv stalo, tak je "rádio" k ničemu. Napořád. Takže nahradí poškozenou součástku tím, že prostě jenom vymění jednoho z nás - nasadí další pár. Je jasné, že chtějí, aby na konci cesty zbyl alespoň jeden telepatický pár, který bude pracovat. Alespoň v to doufají."

Jenom stěží jsem se dokázal naučit jména všech mých kolegů ještě před odletem. Byl jsem tam já a Bernard van Houten, čínsko-peruánská dívka Mei-Ling Jonesová (ačkoliv to vyslovovala jako Houn-Eisová), Rupert Hauptman, Anna Horoshenová, Gloria Maria Antonita Docampová, Sam Rojas a Prudence Mathewsová. Ti všichni byli více méně ve stejném věku jako já. Pak tam byl Dusty Rhodes, který vypadal na dvanáct a tvrdil o sobě, že mu je čtrnáct. Zajímalo by mě, jak asi Dálková nadace přesvědčila jeho rodiče, aby pustili na cesiu takového dítě. Možná, že ho neměli rádi - jak jsem později zjistil, měli by k tomu dobrý důvod.

Pak byli v týmu tři, kteří byli starší než zbytek: slečna Gamma Furtneyová, Cas Warner a Alfred McNeil. Slečna Gamma byla trochu divná, takový ten typ staré panny, která o sobě nikdy neřekne, že je jí víc jak třicet. Ona byla z trojčat. Dálková nadace vykutala kdesi čtyři týmy trojčat, kde byli všichni telepati, a podařilo se jim přesvědčit je k cestě. Použili je k tomu, aby komunikačně svázali všech dvanáct lodí dohromady, ve čtyřech skupinách po třech, pak ještě svázali skupiny čtyřmi páry dvojčat.

Protože trojčata jsou třicet šestkrát vzácnější než dvojčata, bylo překvapující, že se Dálkové nadaci vůbec podařilo jich dost najít. A přesvědčit je. Podezřívám je, že slečny Alfa, Beta a Gamma Furtneyovy byly přitahovány Einsteinovou dilatací času. Mohly se věkem vyrovnat všem mužům, kteří si je nikdy nevzali, a to jenom tím, že nezestárly, na rozdíl od těch potenciálních ženichů.

Naše loď byla na okraji, jakoby "v rohu", a Cas Warner byl našim "bočním" dvojčetem, které nás spojovalo s vedlejší lodí, Vasco da Gama. Tak byly spojeny dvě skupiny ze tří. Další "boční" dvojče nás spojovalo s opačnou stranou vesmíru. Ti, kteří spojovali jednotlivé lodě, nemuseli být příliš mladí, protože jejich dvojče nikdy nezestárne, neboť nezůstalo na Zemi pod vlivem dilatace času. Casu Warnerovi bylo čtyřicet pět, byl to příjemný tichý chlapík, který s námi, ještě dětmi, rád obědval.

Dvanáctým byl pan ("Říkejte mi strýčku Alfréde") Mc-Neil a to byl náš milý staroušek. Byl to černoch, ve věku něco od šedesáti pěti výš (nedalo se to odhadnout) a bylo v něm něco svatouškovského, jak už to u některých starých lidí bývá, když se z nich nestanou sobečtí maniaci. Kdybyste se na něj podívali poprvé, hádali byste, že dělal reverenda ve vašem kostele v ulici.

Seznámil jsem se s ním velmi brzy, protože se mi strašně stýskalo už tu první noc, kdy jsem přijel do Curychu. Všiml si mě a přivítal mě, pozval mě po večeři do svého pokoje a tak trochu mě konejšil. Myslel jsem si tenkrát, že to byl psycholog od Nadace, jako profesor Brunn, ale nebylo to tak. Byl jedním z telepatů. Jeho kolega neletěl s námi na jiné lodě, ale zůstal překvapivě na Zemi.

Nemohl jsem tomu věřit, dokud mi neukázal fotku své partnerky - hezké malé holčičky s veselými očima a copem - pak mi došlo, že to je onen vzácný případ, kdy oba členové týmu nejsou dvojčaty. Jmenovala se Celestýna Regina Johnsonová, jeho praneteř - ale on jí pořád říkal Sugar-Pie, když mi ji ukázal na fotce a řekl jí, kdo jsem.

Musel jsem se trochu zamyslet a říct o tom Patovi a ani mě nenapadlo, že se s nimi už předtím setkal.

Strýček Alfréd byl v důchodu a byl pro svou praneteř trochu kamarádem, protože žil u své neteře (její matky) a jejího manžela. Naučil malou mluvit. Když se oba rodiče tragicky zabili v autě při nehodě, vrátil se zpátky do práce, aby nemusel nechat dítě adoptovat. "Pak mi jednou došlo, že jsem dokázal vnímat, co se Sugar-Pie právě je, aniž bych ji při tom viděl. Vždycky to byla hodná holka a to znamenalo, že jsem ji mohl hlídat, i když jsem s ní nebyl. Věděl jsem, že to je dar. Napadlo mě, že mi Bůh ve své

nekonečné milosrdnosti věnoval dar, který jsem potřeboval k tomu, abych se o svou malou holčičku mohl postarat.

Jediná věc, která mu tenkrát dělala starosti, bylo, že si nebyl jist, zda-li bude žít dost dlouho, nebo dokonce že nebude moct pracovat, aby mohl praneteř vychovat a poskytnout jí základní potřeby pro start do života. Pak za něj projekt "Životní prostor" vyřešil všechny jeho problémy. Ne, nevadilo mu, že je od ní pryč, protože od ní nikdy nebyl pryč. Byl s ní každou minutu jejího života.

Získal jsem pocit, že ji snad dokázal i vidět, ale nechtěl jsem se na to ptát. V každém případě, s ním kamenné zdi neznamenalaly vězení a světelné roky neznamenalaly žádnou vzdálenost. Věděl, že nekonečné milosrdenství, které je udržovalo spolu tak dlouho, mu dovolí být s ní ještě do té doby, aby mu bylo umožněno dokončit svěřený úkol. Co se stane potom, to už bude na našem Pánovi.

Nikdy jsem nepotkal někoho, kdo by byl tak tiše, vyrovnaně šťastný. Už mi nebylo smutno, když jsem ho opustil a šel spát. Takže jsem zavolal na Pata a řekl mu, že jsem se seznámil se Strýčkem Alfrédem. Pat řekl: "Jasně, strejda Alf byl starý sladký podivín... a teď už buď zticha a jdi spát."

Měli jsme před sebou perný den.

Pak nás nasměrovali do jižního Pacifiku a strávili jsme jednu noc na atolu Canton, než jsme se nalodili. Nenechali nás ani vykoupat se v laguně, i když Sam uspořádal piknik pro mě, sebe, Mei-Ling a Glorii. Plavání bylo jedním ze zbytečných nebezpečí. Místo toho jsme šli brzy spát a brzy nás také vzbudili - dvě hodiny před svítáním - příšerná část dne. Obzvlášť když vám nabourají pojem o čase příliš rychlým přesunem přes několik časových pásem. Začal jsem přemýšlet, co tam vlastně dělám a proč to dělám.

Levis a Clark byl několik stovek mil na východ od atolu, v málo využívané části Pacifiku. Nenapadlo mě nikdy, kolik vody tam bylo, alespoň do té doby, než jsem ji viděl ze vzduchu. Kdyby se podařilo najít způsob, jak všechny ty milióny akrů zavodněné půdy využít, jako se využívá třeba rozvodí Mississippi, nebylo by potřeba vyhledávat jiné planety.

Ze vzduchu vypadala loď Levis a Clark jako basketbalový míč plovoucí na vodě; nemohli jste vidět, že ve skutečnosti má lodní trup tvar tuřinu. Plamence trysek byly skryté pod vodou, polokulovitá horní část lodě jediná vyčnívala ven. Jednou jsem se na loď podíval, viděl jsem ponorné nákladní lodě všude kolem ní, vypadaly směšně malé. Pak už naše vznášedlo viselo nad lodním trupem a hlas z reproduktoru nám oznamoval, abychom si dávali pozor na schody na žebříku a nenechali nic ze svých věcí ve vznášedle. Připadalo mi, že by beztak bylo zbytečné hledat zde Ztráty a nálezy. Nicméně venku bylo celkem chladno... Myslím, že mi bylo pořád smutno, ale většinou jsem byl vyjevený z toho, co jsem viděl kolem sebe.

Párkrát jsem se ztratil, až jsem nakonec našel svou kajutu, zrovna ve chvíli, kdy reproduktor lodního rozhlasu oznamoval: "Posádko, pozor! Připravte se na zrychlení. Ti, kteří nejsou ve službě, se musí připoutat. Zrychlovací stanice budou podávat hlášení v daném pořadí. Čas T mínus čtrnáct minut."

Ten mužský hlas, který z reproduktoru mluvil, byl tak neskutečně suchý, že by mohl stejně dobře hlásit, že "místní cestující přestupují v Birminghamu".

Kajuta byla dost velká, s dvojitou skříní a stolem se zabudovaným videopřehrávačem, malou sprchou a dvěma skládacími postelemi. Obě byly spuštěné, což omezovalo prostor v místnosti. Nikdo v kajutě nebyl, takže jsem si jednu vybral, lehl si a připoutal se třemi bezpečnostními pásy. Udělal jsem to zrovna ve chvíli, kdy se do kajuty vrátil ten strašlivý zakrslík Dusty Rhodes a zařval na mě: "Hej, zabral jsi mi postel!"

Chtěl jsem ho nějakou vtipnou poznámkou odpálkovat, ale pak jsem se rozhodl, že zrovna před zrychlováním lodi není vhodný čas na šťavnatou hádku, takže jsem jen odpověděl: "No tak si udělej pohodlí," odpoutal jsem se, přesunul se na druhou postel a znovu se připoutal.

Dusty vypadal otráveně, myslím, že měl zrovna velkou chuť se pohádat. Místo aby si vlezl do postele, kterou jsem mu právě uvolnil, znova vystrčil hlavu ze dveří a rozhlédl se po chodbě. Proto jsem mu připomenul: "Bude lepší, když si lehneš a připoutáš se. Už hlásili čas ke startu."

"Nesmysl," odpověděl zkušeně, aniž by se otočil. "Furt dost času. Rychle se ještě podívám do řídicího centra."

Chtěl jsem mu doporučit, aby tedy už vypadl a dal mi pokoj, když do místnosti vešel lodní důstojník, který kontroloval všechny kajuty posádky, která nebyla ve službě.

"Tak rychle dovnitř, hochu," řekl bez zaváhání tónem, který nepřipouštěl diskusi. Dusty otevřel ústa, pak je zavřel a vylezl si na postel. Pak ho důstojník přitáhl pásy tak, že se sám na pryčně nemohl odpoutat, protože mu přezky umístil mimo dosah. Dokonce mu přetáhl hrudníkový pás přes paže, tak se asi nikdo jiný nepřipoutával.

Pak zkontroloval moje pásy. Měl jsem ruce venku, ale důstojník jenom řekl: "Nedávej během startu ruce mimo postel." A odešel.

Do reproduktoru promluvil ženský hlas: "Všichni speciální komunikátoři se napojí na své telepartnery."

Kontroloval jsem spojení s Patem už od doby, co jsem se ten den vzbudil, a začal mu popisovat Lewise a Clarka, když jsem jej poprvé zahlédl a pak vstoupil na loď. Nicméně i tak jsem ho teď zavola a řekl mu: ("Hej, jsi tam, Pate?")

"No jasně. Kam bych asi tak chodil. Co se děje?"

("Startujeme asi za deset minut. Řekli nám, že se máme napojit na svoje partnery během startu.")

"Takže raději zůstaň ve spojení, nebo ti utrhnu uši, nechci nic zmeškat."

("Dobrá, dobrá. Hlavně moc nespěchej. Pate? Nemyslel jsem si, že to bude vypadat takhle.")

"A co sis myslel?"

("Nevím. Myslím, že jsem očekával dechovou kapelu a spoustu projevů a tak. Nakonec je to přece jen velký den. Ale kromě pár fotek, které udělali poslední noc na atolu Canton, tak ti řeknu, že víc poprasku se dělalo, když jsme odjížděli na skautský tábor.")

Pat se zasmál. "Dechovka by zmokla, až byste odstartovali - nehledě na to, že byste je ještě osprchovali pěknou řádkou neutronů."

("No to je fakt.") I tak mi došlo, že taková loď jako je Lewis a Clark potřebuje díky svému plamencovému pohonu pořádný prostor ke startu. I když za ty roky konstruktéři vypilovali způsob, jak lodi dostat přímým zrychlením ze Země místo z vesmírné stanice, pořád bylo potřeba několik tisíc čtverečních mil oceánu - a proto jste pořád slyšeli to nesmyslné žvatlání o tom, jak šplouchnutí plamenů do oceánu mění klima a jak by s tím měla vláda něco dělat.

"V každém případě tady je dost dechovek a projevů jakbysmet. My všichni tady sledujeme ctěného J. Dillberyho, alias pana intelektuála - mám ti o tom něco říct?"

("Ani ne, neobtěžuj se. Ale kdo to je "my"?")

"No my všichni. Teď právě přišel Frank s naší sestřičkou Faith."

Chtěl jsem se zeptat na Maudie, ale pak se ozval nový hlas z lodního interkomu. "Vítejte na palubě, přátelé. Hovoří váš kapitán. Budeme startovat pod přetížením asi tři g. Nicméně chtěl bych vás upozornit, abyste se pečlivě uvolnili a ruce měli položené na postelích. Trojnásobné zrychlení bude trvat jenom šest minut, pak budete moci vstát. Budeme startovat na pozici číslo dvě, hned za Henry Hudsonem."

Opakoval jsem to všechno Patovi, stejně tak rychle, jak to kapitán sděloval nám. To byl jeden ze cviků, které jsme trénovali, když byl Pat ve výcvikovém středisku. Bylo důležité nechat vaše přesně nasměrované myšlenky odrážet cokoliv, co řekl někdo jiný, takovým způsobem, aby to váš telepatický partner slyšel. Takto jeden fungoval v postatě jako mikrofon. Myslím, že Pat na druhém konci dělal totéž - sděloval rodině, co kapitán říkal nám. Možná o zlomek sekundy později - s výcvikem to není těžké.

Kapitán řekl: "Henry Hudson je na konci odpočítávání ...deset sekund, ...pět sekund ...start!"

Cítil jsem něco jako světelný záblesk, i když jsem byl uzavřený v kajutě. Několik sekund byl slyšet z interkomu zvuk, jako když za okny kvílí vítr, měkký a sykový a hrozně vzdálený. Pak se ozval Pat: "Měl jsi to vidět!"

("Jak to vypadá?")

"Zvedla se z hladiny, jako by seděla na vose! Jenom díra v hladině a světelný záblesk. Počkej chvíli - teď ukazují obraz, snímáný kamerami na vesmírné stanici Luna."

("To máš tedy mnohem lepší výhled než já! Jediné, co tady vidím, je strop mojí kajuty.")

Ženský hlas oznámil: "Pane Warnere! Slečno Furtneyová! Začněte s přenosem a se záznamem z lodi!"

Kapitán řekl: "Všichni se připraví na start. Odpočítáváme..." a další hlas začal odpočítávat sekundy do startu. "Šedesát sekund... padesát pět... padesát, čtyřicet pět..., držíme čtyřicet pět..., čtyřicet pět..., držíme, držíme..." Už jsem měl chuť začít křičet.

"Tome, co se děje?"

("A jak to mám asi vědět?")

"Tome, matka chce, abych ti řekl, že máš být opatrný."

("A co si asi myslí, že tu můžu dělat? Ležím tady svázaný skoro do kozelce na posteli!")

"Já vím," usmál se Pat. "Hele, vydrž chvíli, už to začíná!"

"...čtyři, ...tři, ...dva, ...JEDNA!"

Nevídel jsem záblesk, neslyšel jsem jediný zvuk. Jenom moje tělo se stalo třikrát těžším. Bylo to stejné, jako když vás při fotbalu svalí na zem a pak zalehne celé družstvo.

"Na místě, kde jste byli, je teď jenom pára. Nic víc."

Neodpověděl jsem, protože jsem měl problémy s dýcháním.

"Teď vás sledují teleobjektivem. Tome, to bys měl vidět... vypadáte stejně jako Slunce. Spalujete půlku oblohy."

("Jak bych to asi tak mohl vidět?") řekl jsem nazlobeně. ("Když v tom právě sedím?")

"Zniš trochu přiškrčeně. Jsi v pohodě?"

("Taky bys zněl přiškrčeně, kdybys měl na hrudníku naskládané pytle cementu.")

"To je to tak špatné?"

("Rozhodně to není moc fajn. Ale zase se to dá vydržet.")

Pat přestal mluvit nesmysly a raději začal popisovat to, co jsem já vidět nemohl, i když jsem toho byl přímým účastníkem. Ihned po nás odstartoval Richard E. Byrd, ještě než jsme stačili dokončit největší část zrychlování, abychom získali unikovou rychlost ze Země. Nemohl jsem mu na to nic odpovědět, protože nebylo co. Jen jsem ležel a cítil, jak mi z nevysvětlitelného důvodu jektají zuby. Chtěl jsem se uklidnit, ale bylo mi mizerně.

Předpokládám, že to bylo skutečně jenom šest minut, ale připadalo mi to jako věčnost. Po velmi dlouhé době, když už mi připadalo, že se jim snad muselo na můstku zaseknout řízení a že zůstaneme ve zrychlovací fázi do doby, než překročíme rychlost světla, se najednou přetížení uvolnilo a já si najednou připadal lehký jako sněhová vločka. Kdybych neměl pásy, tak bych teď visel u stropu.

"Snížili jsme zrychlení na sto deset procent normální gravitace," řekl kapitán vesele do interkomu. "Naše cestovní zrychlení sice bude vyšší než sto deset, ale musíme našim nováčkům dát možnost si na to zvyknout." Jeho tón se změnil a kapitán rychle řekl: "Všechny stanice, nastavit jednotný čas, třetí sekce."

Uvolnil jsem svoje popruhy a posadil se na posteli, pak jsem vstal. Možná jsme byli o deset procent těžší, ale mně to nepřípadalo. Cítil jsem se dobře. Vykročil jsem ke dveřím a chtěl se kolem trochu víc rozhlédnout, než jsem stihl po našem příchodu.

Dusty Rhodes na mě z postele zařval: "Hej! Vrať se a odvaž mě! Ten trouba přivázał přezky tak, že na ně nemůžu dosáhnout!"

Otočil jsem se a bez mrknutí oka mu řekl: "Řekni hezky "Prosím!"

Dusty sice odpověděl, ale "prosím" to rozhodně nebylo. Nicméně jsem ho odvázal. Měl jsem ho k tomu ale donutit. Možná by mi to později ušetřilo problémy.

KAPITOLA 7

19 900 ZPŮSOBŮ

PRVNÍ VĚC, KTERÁ SE MI NA LEWISU A CLARKOVI PŘIHOODILA, mě donutila myslet si, že se mi to celé jenom zdá. Narazil jsem na strýce Steva.

Procházel jsem po kruhovém koridoru, který spojoval kajuty na mojí palubě a hledal jsem průchod do nitra lodi, směrem k její ose. Když jsem zahrnul za roh, vrazil jsem do někoho, kdo šel proti mně.

Zamumlal jsem "promiňte" a šel jsem dál, když mě ten člověk chytil za ruku a sevřel mi rameno.

Vzhlédl jsem a viděl rozesmátou tvář strýce Steva. Vesele na mě pokřikoval: "Nazdar, kamaráde!"

Vítej na palubě!"

"Strýčku Steve! Co tady děláš?"

"Zvláštní přidělenec z Generálního štábu... mám za úkol vás držet daleko od všech průšvihů!"

Když mi to pak celé vysvětlil, už jsem v tom žádnou záhadu neviděl. Strýček Steve věděl celé měsíce, že jeho žádost na přeřazení k Dálkové nadaci na projekt "Životní prostor" byla schválena. Nic o tom rodině neřekl, ale zato strávil celé dny sháněním povolení, aby mohl být na stejné lodi jako Pat - nebo, jak to nakonec dopadlo, jako já.

"Myslel jsem si, že by to vaše matka snášela snáze, když budu na palubě já a budu se o jejího chlapce starat. Můžeš jí to říct, až se příště spojíš s Patem."

"Řeknu jí to hned," odpověděl jsem a zařval na Pata. Nevypadal, že by ho to nějak příliš zajímalo. Myslím, že si teprve teď všechno začínal uvědomovat a že začínal být našťvaný na to, že byl tam, kde byl, a že já letěl místo něj. Ale matka tam byla a tak jí Pat řekl to, co jsem mu oznámil. "No jo, už to máma ví."

Strýček Steve se na mě zvědavě podíval a zeptal se: "To je to takhle jednoduché?"

Vysvětlil jsem mu to současně s tím, jak jsem mluvil... možná trochu rychleji, protože myslíte obvykle rychleji než mluvíte, jakmile si na to zvyknete. Ale on mě zastavil. "No nic, to je fuk. Je to jako líčit slepci, jak vypadají jednotlivé barvy. Chtěl jsem jenom, aby to sestra věděla."

"No jo, dobrá." Pak jsem si všiml, že strýcova uniforma byla jiná než ta moje. Výložky měl stejné a byla to také uniforma Dálkové nadace, stejná jako ta moje, jenom prýmký na rukávu chyběly. "Strýčku Steve... ty jsi teď major?!" všiml jsem si hodnostního označení.

Přikývl. "No jasně. Tvrdá práce, vlastní kajuta, dobrý plat, dobré jídlo a tak dál."

"Juů, to je senza!"

"Přeřadili mě do hodnosti, kterou jsem měl jako záložák, synku, plus jeden hodnostní stupínek výš, za bezvadné přijímací testy. Faktem je, že kdybych zůstal u mariňáků, byl by ze mě pořád jenom seržant, přinejlepším, v míru se moc povýšení nedává. Ale projekt hledal jisté odbornosti, nejisté hodnosti a tak se stalo, že jsem měl ten správný počet rukou a nohou pro to místo, které požadovali."

"A co je to za místo? Co děláš?"

"Velitel lodní stráže."

"He? A co tady strážíte?"

"To je dobrá otázka - zeptej se mě za jeden nebo dva roky a budu ti moci odpovědět lépe. Možná by byl lepší titul "Velitel vylodňovacích sil". Až lokalizujeme obyvatelnou planetu - tedy pokud vůbec - budu ten, kdo vyleze ven jako první a půjde zkontrolovat na zem, jestli jsou domorodci přátelští, zatímco vy, nepostradatelní jedinci, zůstanete zahrabošení v lodi v bezpečí." Prohlédl si se zájmem svoje zápěstí. "Pojďme něco zakousnout."

Neměl jsem zvláštní hlad, zato jsem se chtěl trochu rozhlédnout kolem, ale strýček Steve mě vzal pevně za ruku a vykročil směrem k jídelně. "Když budeš vojákem tak dlouho jako já, hochu, tak se naučíš spát v tu chvíli, když budeš mít možnost a zjistíš, že nikdy není pozdě na něco k snědku."

Jídlna byla trochu kavárenského stylu. Loď Lewis a Clark neměla na palubě číšníky ani jiný personál, který by v jídelně obsluhoval, a vlastně ani jiný obslužný personál, kromě kapitána a lidí na hlídkách. Prošli jsme kolem chladících boxů a polic s teplým jídlem a nakonec jsem zjistil, že hlad mám. Po jídle mě strýček vzal k důstojnickému stolu, kde seděli kromě jiného i šéfové všech oddělení na lodi. "Dámy a pánové, dovolte mi, abych vám představil svého synovce se dvěma hlavami. Toma Bartletta. Druhou hlavu nechal na Zemi - svoje telepatické dvojče. Pokud udělá cokoliv, co nemá, tak ho klidně propleskněte."

Strýc se na mě podíval - a já jsem pomalu, ale jistě rudnul. "No pozdrav přece, hochu... nebo alespoň pokývej na pozdrav, když už nemůžeš mluvit."

Kývl jsem a posadil se. Mladá žena, která seděla hned vedle mě, se usmála a řekla: "Jsme rádi, že tě s sebou máme, Tome." Dozvěděl jsem se, že to je hlavní ekoložka. Byla to doktorka a jmenovala se O'Toolová, až na to, že jí takhle nikdo neřikal. Byla manželkou jednoho z hlavních vědců, kteří tu byli přes obecnou teorii relativity.

Strýček Steve obešel stůl, představil mi každého, kdo u něj seděl. Hlavního inženýra, vědce z oddělení teorie relativity (nebo, jak by tomu bylo na obyčejné lodi, navigátor, či astrogátor), hlavního planetologa

Harryho Gatese, štábního xenologa a tak dále, beztak jsem si všechna ta jména nedokázal zapamatovat - až nakonec záložního kapitána Urqhardta. Nepostřehl jsem to slovo "záložní" a byl jsem překvapený, že je tak mladý. Ale strýček Steve mě opravil, "Ne, ne, on není zatím kapitán. Bude kapitán jenom v tom případě, že se ukáže, že potřebujeme náhradního. Naproti tobě sedí tak trochu chirurg - ale pozor, není to skutečný chirurg, nikdy sám chirurgii nedělal. Doktor Devereaux je specialista přes ponorkovou nemoc.

Vypadal jsem asi udiveně, protože strýček pokračoval: "Nechápeš? Je to psycholog. Devereaux má za úkol chirurgickým řezem oddělit na smrt znesvářené strany. Sleduje každý náš krok, aby mohl zakročit dříve, než bude pozdě. Je to správně, doktore?"

Doktor Devereaux si namazal máslem kus housky. "No, v podstatě ano, majore. Ale nejprve dojezte svoje jídlo. Na nejhorší nedojde dříve než dneska večer." Byl to malý obtloustlý pořizek, trochu ošklivý a s neochvějným klidem, jaký se jenom málokdy vidí. Pokračoval v monologu. "Právě jsem měl znepokojivou myšlenku, majore."

"Myslel jsem, že vás myšlenky nikdy neznepokojují?"

"Přemýšlejte. Jsem tady obtěžkán úkolem, abych udržoval v klidu takové cvoky, jako jste vy okolo... Jenomže někdo zapomněl na jednu věc. Já sám jsem nedostal nikoho, kdo by se postaral o mé vlastní duševní zdraví. Co bych v případě potřeby měl asi dělat?"

"Hmmm...", strýček Steve chvíli přemýšlel. "Nikdy jsem si nemyslel, že by psychologové museli být sami normální."

Doktor Devereaux přikývl. "Teď jste uhodil hřebíček na hlavičku, majore. Stejně jako ve vašem povolání, je i u psychologů kladem, když je člověk cvok. Podejte mi prosím sůl."

Strýček Steve zmlkl. Dovnitř vešel muž a posadil se. Strýc mi ho představil a řekl: "Štábní velitel Frick, komunikační důstojník. Tvůj šéf, Tome."

Frick se na mě podíval, přikývl a řekl: "Nepatříš do třetí sekce, mladíku?"

"Ehm, no já nevím, pane."

"Ale já vím... a ty bys to měl vědět také. Hlas se na komunikačním ústředí."

"Myslíte teď, pane?"

"Myslím okamžitě. Máš půl hodiny zpoždění."

Omluvil jsem se osazenstvu stolu, vstal a vyběhl ven z jídelny. Připadal jsem si hloupě. Pohlédl jsem ještě na strýčka Steva, ale nedíval se na mě. Vypadal, jako by z toho nic neslyšel.

Komunikační ústředí bylo o dvě paluby výš. Hned pod řídicím centrem. Měl jsem trochu problémy, když jsem to hledal. Uvnitř byl už Van Houten a Mei-Ling a člověk, který se jmenoval Travers, který měl právě v komunikačním ústředí hlídku. Mei-Ling četla stoh papírů a ani nevzhledla, když jsem vešel. Bylo jasné, že je ve spojení se svou telepatickou dvojkou. Van Houten mi řekl: "Kde jsi k čertu byl? Mám už pěkný hlad."

"Nevěděl jsem to," protestoval jsem.

"To bys ale měl."

Odešel a já se otočil na pana Traverse. "Co mám dělat?"

Právě nasazoval kotouč s páskou do automatického vysílače. Než mi odpověděl, tak to ještě dokončil. "Převežmeš po ní ten stoh papírů a budeš s tím dělat, co máš."

"Chcete, abych to přečetl mému dvojčeti?"

"To jsem měl přesně na mysli."

"Chcete, aby to zaznamenal?"

"Komunikace je zaznamenávána vždycky. Copak tě ve výcvikovém středisku nic nenaučili?"

Chtěl jsem mu vysvětlit, že skutečně moc ne, protože na to nebyl čas, ale pak jsem si to rozmyslel, protože by to stejně k ničemu nebylo. Asi si myslel, že jsem Pat a předpokládal, že jsem absolvoval celý výcvik. Vzal jsem od Mei-Ling stoh papírů a posadil se.

Ale Travers pokračoval: "Nechápu, proč vás zrůdičky nutí dělat tohle už teď, když jsme ještě v rádiovém dosahu Země."

Položil jsem našťavaně stoh papírů na stůl a postavil se: "Neříkejte nám zrůdičky!"

Podíval se na mě s úšklebkem a řekl: "Ale, chlapec nám pěkně vyrostl. Posad' se a pracuj."

Byli jsme asi stejně vysocí, on byl jenom o deset let starší a o třicet liber těžší. Mohl bych to překousnout, kdybychom byli sami, ale ne když tam byla Mei-Ling. "Povídám, abyste nám neřikal "zrůdčky." Není to od vás příliš zdvořilé."

Zatvářil se otráveně a nevypadal, že by ho to zvlášť bavilo, přesto se nepostavil. "No dobrá, dobrá. Hlavně nebuď tak přecitlivělý. Posad' se a dej se do práce."

Posadil jsem se a utrápeně pozoroval tu horu papírů, kterou jsem měl poslat na Zem. Pak jsem zavolał Pata a řekl, aby spustil svůj záznamník. Tohle nebyl cvičný kontakt.

Odpověděl mi: "Zavolej mi za půl hodiny, právě večeřím."

("Hej! Já jsem zase nedojedl oběd, když jsem musel do služby. Přestaň žvanit, Pate, a dej se do práce, nebo se radši podívej na smlouvu, kterou jsme oba podepsali a na kterou jsi byl jako divý.")

"Ty jsi nebyl o nic mň. Co se s tebou děje? Už máš snad strach?"

("Možná, možná taky ne. Mám jenom pocit, že tohle nebude jeden dlouhý nádherný piknik. Ale už jsem se tady naučil jednu věc: když kapitán řekne skoč, chce, abych skočil, bez řečí. Takže zapni záznamník, počkej, až začnu číst, a přestaň se konečně vymlouvat.)

Pat něco zamručel, ale ustoupil. Pak mi oznámil, že je připravený, po chvílce, která byla způsobená jistě tím, jak na něj matka naléhala, aby dojedl večeři. "Jsem připraven."

Komunikace se skládala pomalu ze samých čísel (týkajících se zřejmě startu, jak předpokládám) a kódovaných zpráv. Z toho důvodu mi Pat musel všechno opakovat. Nebylo to těžké, ale únavné. Jedinou skutečnou zprávou, kterou jsem posílal, byl vzkaz od kapitána, který objednával mže pro paní Detweilerovou z Brisbane, s fakturací na jeho účet u Dálkové nadace a se vzkazem: "Díky za poslední nádherný večer!"

Nikdo jiný neposílal osobní vzkazy. Myslím, že nikdo taky na Zemi nenechal žádný vztah otevřený. Přemýšlel jsem, že bych poslal nějaké růže Maudie, ale nechtěl jsem to dělat přes Pata. Přišlo mi, že bych to mohl zařídit přes Mei-Ling, ale uvědomil jsem si, že jsem Pata oprávnil k manipulaci s mým účtem u banky. Kdybych je objednal, musel by podepsat účet.

Tak jsem se rozhodl, že nebudu už nikdy překračovat mosty, které jsem za sebou spálil.

Život na palubě Lewise a Clarka, nebo taky Elsie, jak jsme loď sami pro sebe překřtili, se brzy dostal do vyběhaných kolejí. Zrychlení se po čase zvedlo o dalších patnáct procent, díky čemuž jsem vážil sto padesát osm liber. Moje údy pod tím přetížením trochu ochabovaly, než jsem si na to zvyknul - ale bylo to celkem rychlé. My zrůdčky jsme držely hlídku v pěti, dva současně - slečna Gamma a Cas Warner nebyli na seznamu, protože spojovali Elsie s vedlejšími loděmi. Nejdřív jsme měli dost volného času, ale kapitán to poměrně rychle zarazil.

S vědomím toho, že Dálková nadace příliš nepočítá s naším návratem, jsem si nebral příliš k srdci odstavec v naší smlouvě, který říkal, že během cesty se budeme muset vzdělávat. Zato kapitán na tohle rozhodně nechtěl zapomenout. Vzdělávání bylo pro všechny, nejen pro telepaty, z nichž většina byla ještě školního věku. Určil doktora Devereauxe, paní O'Toolovou a pana Krishnamurthiho do školního výboru. Přednášky se nabízely prakticky ve všech oborech. Od matematiky po antické dějiny. Kapitán sám vyučoval posledně jmenované. Na jeho přednáškách to vypadalo, jako by znal Sargona II. a Sokrata jako své bratry.

Strýček Alfréd se pokusil zapsat si všechny přednášky, což bylo poněkud nemožné, i kdyby nespál, nejedl a nechodil do služby. Jak mi řekl, nikdy neměl čas na to, aby mohl vystudovat všechno, co si přál. I můj skutečný strýc, Steve, se zapsal na několik přednášek. Myslím, že jsem vypadal překvapeně, když mi to řekl, protože opáčil: "Podívej, Tome, během první cesty do vesmíru jsem pochopil, že jediný způsob, jak celou tu dobu přežít se zdravým rozumem, je sednout a něco se učit. Kdysi jsem se vzdělával pomocí korespondenčních kurzů. Ale tahle loď veze tu nejšílenější sebranku chytrých hlav na světě, kterou ve svém životě už asi nespátíš. Kdybys téhle výhody nevyužil, byl bys jenom trouba. Máma O'Toolová má skvělé přednášky o vaření, to například. Kde jinde bys dostal příležitost se naučit připravovat třeba její skvělé ústřice? To mi řekni!"

Namítl jsem, že se asi nikdy nedostanu k tomu, abych používal znalosti nejlepší kuchařské školy.

"Co to s tím má co společného? Učení neznamená nikdy konečnou stanici. Podívej se na Alfréda. Má z učení radost jako malý kluk z nového praku. I kdybys sám nenašel nějakou přednášku, která by tě

bavila, doktor Devereaux si určitě najde něco, čím tě zabaví. I kdybys měl počítat ve skladu šroubky. Proč myslíš, že z něj kapitán udělal předsedu školního výboru?"

"O tom jsem nepřemýšlel."

"Tak o tom přemýšlej. Největší nebezpečí ve vesmíru je, že se z jeho prázdnoty a velikosti zblázníš. Celou věčnost jsi v uzavřeném prostoru, venku nic jiného než vzduchoprázdno... žádná pouliční světla, žádná stromořadí. Uvnitř pořád tytéž tváře, za chvíli je začneš nenávidět. Takže chytrý kapitán se snaží svou posádku udržovat v zaměstnání, unavenou - a náš kapitán je jeden z těch nejlepších. Jinak by na tomhle výletu nebyl."

Začínal jsem spoustu věcí na Elsie chápat. Byly tak zařízené proto, abychom se nezbláznili a zůstali normální. Nebyla to jenom škola, ale i ostatní věci. Jen si vezměte, kolik nás na palubě bylo. Skoro dvě stě. Strýček mi řekl, že Elsie by mohla fungovat a letět s deseti lidmi na palubě: kapitánem, třemi velícími důstojníky, třemi inženýry, jedním komunikačním důstojníkem, jedním farmářem a s kuchařem. A v nouzi se to dalo snížit až na pět: dva velící důstojníci (jeden z nich by byl hlavní), dva strojní inženýři a kuchař-farmář.

Proč tedy dvě stě? Elsie a ostatní lodě byly přestavěné z velkých nákladních lodí, které Dálková nadace používala k dopravě zásob na Pluto a vytěženého materiálu zpět na Zemi. V každém případě bylo potřeba mnoho vědeckého personálu, který by objevené planety dokázal prozkoumat. Někdo z nás fungoval jako náhradní součástka, jako třeba záložní kapitán Urqhardt a nebo i já. Někdo z nás normálně umře, nebo bude zabít. Loď ale musí letět dál.

Ale skutečným důvodem bylo, že žádná malá společenská skupina není dostatečně stabilní. Dalo se to dokonce i matematicky vyjádřit pomocí empirického vzorce a znaků pro "boční tlaky" a "valenční přeměny" a "exogamickou výměnu". (To poslední prostě znamená, že každý mladík z malé vesnice by si měl najít ženu mimo svou rodnou hroudu.)

Nebo se na to podívejte takto: přepokládejme, že byste měli vesmírnou loď pro jednoho člověka, která by mohla sama letět několik let. Jediný člověk, který by po dosažení cíle už byl jistě naprostý cvok, by dávno vytrhal všechny ovládací panely. Nebo by byli dva - i kdyby oba byli k sobě laskaví jako Romeo a Julie, ke konci cesty by se k sobě chovali jako psi.

Tři, to je totéž. Dva se vždycky mohou domluvit na toho třetího. Větší počty lidí jsou mnohem bezpečnější. I se stovkou lidí - to je pořád devatenáct tisíc devět set způsobů, jak dát každý pár dohromady. Buď jako přátele, nebo nepřátele. Takže když zvýšíte počet pasažérů na palubě, zároveň zvýšíte šanci na úspěch. Větší skupina znamená větší možnosti nalézt si přátele a více způsobů, jak se vyhnout lidem, které nemáte rádi. To je na palubě lodi strašně důležité.

Kromě volitelných přednášek jsme museli chodit na jednu, která se jmenovala "Lodní výcvik", čímž kapitán myslel, že každý člen posádky by se měl naučit alespoň jednu práci, kterou ve skutečnosti neměl přiřazenou. Měl jsem dvakrát hlídku ve strojovně, ale pak hlavní inženýr prohlásil, že ze mě asi nikdy pořádný strojník nebude, protože jsem od počátku projevoval nedostatky v jaderné fyzice. Faktem je, že jsem ve strojovně byl děsně nervózní, protože blízkost jaderného reaktora ve mně nic dobrého nevzbuzovala. Ten pocit odpoutaného pekla, zuřícího jenom pár stop ode mne, byl šílený.

Jako farmář jsem si nevedl o moc lépe. Strávil jsem dva týdny v klimatizovaných halách pro pěstování rostlin a chov zvířat a jediná věc, kterou jsem dělal, bylo krmení kuřat. Když mě přistihli, jak špatným způsobem opyluji nějaké rostliny, ze kterých se vyklubali oblíbenci paní O'Toolové, tak mě také nechala jít po svých, spíš utrápená, než našťvaná. "Tome," řekla mi. "Co vlastně děláš dobře?"

Přemýšlel jsem o tom. "No, můžu umývat lahve... a kdysi jsem choval křečky."

Tak mě poslali do chemické laboratoře, kde jsem umýval kádinky a krmil pokusná zvířata. Kádinky byly nerozbitné. Ale elektronového mikroskopu jsem se dotýkat nesměl. Nebylo to zase tak špatné. Mohl jsem se dostat do prádelny.

Z těch 19 900 možností kombinací na Elsie jsme já a Dusty Rhodes byli ta jediná špatná. Nezapsal jsem se na přednášky výtvarného umění, protože je organizoval on. Byl totiž skutečně vynikající kreslíř. Myslím, že jsem v kreslení vynikal vždycky také a rád bych na ty přednášky chodil. Co bylo horší, měl odporně vysoký inteligenční kvocient, víc než na hranici geniality, mnohem vyšší než jsem měl já. Spolu s tím měl způsoby prasete a společenské vychování tchoře. To je špatná kombinace sama o sobě, ať už se

na to díváte, jak chcete.

"Prosím" a "Děkuji" rozhodně nebyla slova, která by patřila do jeho slovníku. Nikdy si nedokázal ustlat postel, pokud nad ním nějaká autorita nestála a nedohlížela na něj. A nezřídka se stávalo, že jsem přišel do kajuty a našel ho hověť si na mojí posteli, v botách samozřejmě. Nikdy si nesrovnával šaty, umyvadlo po něm zůstávalo neuvěřitelně špinavé a nejlepší náladu měl, když byl úplně zticha.

Kromě toho se moc často nesprchoval. Na palubě lodi se to rovná hrdelnímu zločinu.

Nejdřív jsem na něj zkoušel být příjemný, pak jsem na něj hulákal, pak jsem vyhrožoval. Pak jsem mu řekl, že první jeho věc, kterou najdu na své posteli, půjde do drtiče odpadků. Druhý den jsem na posteli našel jeho fotoaparát a ponožky na polštáři.

Ty jsem vyhodil do umyvadla, které nechal napuštěné špinavou vodou, a jeho foťák jsem zamknul do své skříňky. Myslel jsem, že ho trochu nechám usmažit se ve vlastní šťávě, než mu jej vrátím.

Ani se neozval. Zato jsem druhý den našel svoji skříňku otevřenou, navzdory tomu, že výrobce, pánové Yale & Towne, nazvali její kódování "neproniknutelné". Moje čisté košile byly fuč, foťák taky. Tedy ve skutečnosti jsem je našel v koupelně, každou pečlivě umazanou od oleje.

Nestěžoval jsem si na něj. Dostal jsem se do bodu, kdy jsem to chtěl urovnat sám. Ta myšlenka, že někdo poloviční výšky mě dokáže přechytračit, mi nedávala spát.

Podíval jsem se na ten svinčík, který mi ve skřínce udělal, a řekl si: "Tome, měl bys připustit, že jsi sám trochu bezmocný. Pokud ovšem nechceš spáchat sprostou vraždu."

Ale nemusel jsem si nakonec stěžovat, Dusty Rhodes to za mě udělal sám. Poslal pro mě kapitán.

"Bartlette, mladý Rhodes si na tebe stěžuje, že mu nedáš pokoj a otravuješ ho. Jak se na to díváš ty?"

Chtěl jsem vybuchnout a začít nadávat. Pak jsem se uklidnil a vydýchal. Kapitán měl skutečně zájem na vysvětlení.

"Nemyslím si, že to je tak, jak Dusty říká. I když je pravda, že jsme si do oka příliš nepadli."

"Dotkl ses ho?"

"No... nenařádkoval jsem mu, pane. Trochu jsem ho šťouchal, víc než jednou a rukavičky jsem si na to nebral."

"Možná jsi mu narařádkovat měl," povzdechl si kapitán. "Samozřejmě tak, aby to nikdo neviděl. No povídej dál. Řekni to jasně a celé."

Tak jsem se rozpovídal. Vypadalo to jednoduše a já se pomalu začal stydět za to, jak jsem se choval. Kapitán měl určitě mnohem důležitější věci na práci, než soudit rozhádané kluky, jestli jeden má vyčistit umyvadlo, než se půjde druhý umývat. Ale poslouchal mě.

Místo toho, aby celou věc komentoval a říkal mi, jak si takovéhle problémy mám vyřešit sám, změnil kapitán téma.

"Bartlette, viděl jsi tu kresbu, kterou měl Rhodes dnes v lodních novinách?"

"Ano, pane, je fakt krásná," připustil jsem. Byl to obrázek velkého zemětřesení v Santiagu, ke kterému došlo po našem odletu ze Země.

"Hmm... Vám mladíkům se zvláštními schopnostmi budeme muset dát trochu prostoru pro vaše skopičiny. Dusty je tady proto, že byl jediným telepatem, který dokáže přenášet obrázky."

"Eh, to je to tak důležité?"

"Mohlo by být. Nebudeme to vědět, dokud to nebudeme potřebovat. Ale mohlo by to být rozhodujícím způsobem důležité. Jinak bych nikdy nepřipustil, aby se na palubu dostal rozmazlený fracek." Zamračil se. "Nicméně doktor Devereaux je toho názoru, že Dusty není ještě ztracený případ."

"Nikdy jsem netvrdil, že je, pane."

"Poslouchej, prosím. Doktor říká, že ten kluk má nevyrovnanou osobnost. Má mozek, který by byl požehnáním pro zralého muže. Jenomže jeho osobní reakce a hodnocení jsou jako u pětiletého dítěte, pokud to srovnáš s jeho vynikajícím mozkiem. Dále doktor tvrdí, že se pokusí tu dětskou část Dustyho osobnosti nechat trochu vyžrát, nebo z něj nechá stáhnout kůži."

"Skutečně? Teda chtěl jsem říct, co tedy bude, pane?"

"Takže jsi mu měl narařádkovat. Jediná věc, která s tím klukem není v pořádku, je to, že ho rodiče měli občas spráskat na hromadu, místo toho, aby mu pořád opakovali, jak je vynikající." Znovu si povzdechl. "Teď to budu muset zařídit sám. Doktor Devereaux mi tvrdí, že jsem ten správný otcovský typ."

"Ano, pane."

"Ano, pane', už mi z toho začíná třesit hlava. Tohle není vesmírná loď, to je prokletá mateřská školka. Máš ještě nějaké problémy?"

"Ne, pane."

"To se divím. Rhodes si totiž taky stěžoval, že vám normální komunikační personál říká "zrůdčky". Je to tak?" Podíval se mi přímo do očí.

Neodpověděl jsem. Připadalo mi to hloupé.

"V každém případě už vám tak říkat nebudou. Jednou jsem viděl strojníka, jak se vrhl na svého kolegu s nožem jenom proto, že mu pořád říkal "holá palice". Moje posádka se bude chovat k sobě jako ve vybrané společnosti, jinak některé hlavy omlátím o zed'." Zamračil se. "Dustyho přesuneme do jiné kajuty, přímo proti mojí. Když tě Dusty nechá na pokoji, necháš ho taky. Když ne, je to na tobě. Měj jenom na paměti, že neseš odpovědnost za svoje činy. A pamatuj si, že nenechám ze žádného člena posádky udělat rohožku. To je všechno. Měj se."

KAPITOLA 8

OBEČNÁ TEORIE RELATIVITY

BYL JSEM NA PALUBĚ ELSIE ASI TÝDEN, KDYŽ BYLO rozhodnuto o Patově operaci. Pat mi řekl, že se rozhodl to udělat, ale jinak o tom moc nemluvil. Jeho postoj k tomu by se dal vyjádřit postojem starého muže s železnými nervy, jako by si u toho měl louskat buráky a číst komiksy a zatím do něj budou řezat a šťourat. Myslím, že byl dost vystrašený... Já bych alespoň byl.

I kdybych o tom měl dost informací, nerozuměl bych ničemu, nejsem neurochirurg. Já si tak maximálně dokážu z prstu vyndat třísku.

Ale znamenalo to, že budu nějaký čas mimo službu. Takže jsem to hned řekl svému veliteli Frickovi. Ten už to věděl ze zpráv, které Dálková nadace poslala na loď. Takže mě vyřadil už den předtím, než měli Pata operovat. Taky mě požádal, abych počítal s tím, že budu muset být k dispozici pro služby navíc, až bude Pat v rekonvalescenci. Pro něj v tom nebyl rozdíl. Nejen že tady byla další telepatická dvojčata, ale navíc jsme stále byli ještě v dosahu Země.

Pak jsme se další dva týdny vzdalovali od Země, a den předtím, než měli Pata operovat, jsem seděl ve své kajutě a přemýšlel jsem o tom, jestli mám jít do komunikačního ústředí a nabídnout svoje hodnotné služby při vynášení košíků na odpadky a filmování mikrofišů, nebo jen sedět a čekat, až si pro mě někdo pošle.

Rozhodl jsem se pro to poslední, máje na paměti radu strýce Steva, abych se nikdy dobrovolně nikam nehna. Rozvalil jsem se na posteli, když reproduktor interkomu zařval: "T.P. Bartlett, speciální komunikační asistent desáté třídy. Okamžitě se hlase v oddělení teorie relativity."

Uklidil jsem postel a přemýšlel jsem, jestli někde v kajutě není umístěná štěnice, která by okamžitě hlásila, jakmile si lehnu na postel. Když jsem to totiž udělal, vždycky mě někdo zase hnal do práce. Doktor Babcock v řídicím centru nebyl a tak mě odtud brzy vyhnali, ale stihl jsem se tam trochu porozhlédnout. Řídicí centrum bylo nepřístupné všem, kteří tam neměli co dělat. Nakonec jsem ho našel ve výpočetním středisku, přímo naproti komunikačnímu ústředí. Byla to místnost, kam bych se podíval nejdříve, kdyby na lodi nebylo řídicí centrum.

Přihlásil jsem se: "T.P. Bartlett, komunikační asistent desáté třídy se hlásí do oddělení teorie relativity podle rozkazu."

Doktor Babcock se otočil v křesle a podíval se na mě. Byl to obrovský muž, samá ruka a noha, vypadal spíš jako dřevorubec než jako matematik a fyzik dohromady. Myslím, že to trochu hrál - však víte, nohy na stole, špatná výslovnost a tak. Strýček Steve o něm tvrdil, že má víc čestných doktorátů než většina lidí ponožek.

Zíral na mě a pak se rozesmál: "Kde jsi přišel k tomu příšernému vojenskému chování, hochu? Posad'

se. Tak ty jsi Bartlett?"

Posadil jsem se. "Ano, pane."

"Proč máš být vyřazen se svým dvojčetem ze služby?"

"No, můj brácha je v nemocnici, pane. Budou mu zítra operovat míchu."

"Proč si mi to neřekl?"

Neopověděl jsem, protože to nemělo smysl. Nebyl jsem přece vůbec v jeho oddělení. "Frick mi nikdy nic neřekne, kapitán mi taky nikdy nic neřekne. A ty mi taky nikdy nic neřekneš. Musím tady chodit po chodbách a chytat všechny klepy, co kde kdo povídá. Jenom abych věděl, co se tu děje. Plánoval jsem na vás dvou trochu pracovat, zrovna zítra. Věděl jsi to, ne?"

"Ne, nevěděl, pane."

"Samozřejmě že ne, protože já sám taky ostatním nikdy nic neřeknu. To je ale nádherný způsob, jak řídit vesmírnou loď. Měl jsem zůstat ve Vídni. Je to krásné město. Dal sis tam někdy kafe a zákusek?" Nečekal na mou odpověď. "Nicméně plánoval jsem na vás dvou zítra trochu pracovat a tak to budeme muset zvládnout dneska. Řekni mu, ať se připraví."

"Co po něm budete chtít, doktore? Už ho převázejí do nemocnice."

"Jenom mu řekni, aby byl připraven. Chci vás jenom zkalibrovat, to je všechno. Vypočítat vaši absolutní odchylku."

"Cože?"

"Jenom mu to prosím řekni."

Takže jsem Pata zavolaal. Od snídaně jsem s ním nemluvil, tak mě zajímalo, jak se k tomu postaví. Ale on už to věděl. "No jo," řekl unaveně. "Právě mi tady do pokoje připravují nějaký přístroj. Matka kolem toho udělala takový povyk, že jsem ji musel vyhnat ven."

("Podívej, Pate, jestli se na to necítíš, tak jim řeknu, že se na to vykašleme.")

"A jaký vtom bude rozdíl?" řekl nakvašeně. "Beztak budu muset dalších šestnáct hodin nějak překlepat. Možná je to poslední chvíle, kdy spolu pracujeme."

Bylo to poprvé, co na jeho hlase bylo znát rozrušení. ("Nemluv tak, Pate. Budeš v pořádku. Zase budeš chodit. Jestli budeš chtít, budeš i lyžovat.")

"Strč si někam to chlácholení. Lidi kolem jsou tady toho plní. Už toho mám dost. Chce se mi z toho blít."

("Hele, Pate...")

"Nech toho, nech toho. Radši se dáme do toho, co po nás chtějí."

("No dobře.") Nahlas jsem pak řekl: "Je připravený doktore."

"Půl minuty. O'Toole, zapněte si kameru." Doktor Babcock zapnul cosi na svém stole. "Fricku?"

"Ano, doktore," odpověděl Frickův hlas.

"Jsme připraveni. Připojíte se?"

"Tady je všechno také připravené," slyšel jsem odpovídat svého šéfa. "Už jdeme."

O chvíli později vstoupil do místnosti s Annou Horoshenovou. Mezitím jsem měl trochu času se kolem rozhlédnout. Jedna celá stěna výpočetního střediska byla obestavená počítačem, který byl menší než ten, který používali v Los Alamos, ale zase ne o moc. Blikající světélka musela určitě pro někoho něco znamenat. U terminálu seděl pan O'Toole a nad terminálem byla obrazovka osciloskopu, kde se asi v jednosekundových intervalech ukazoval pravidelně záblesk uprostřed odměřovacího kříže.

Anna pokývla, aniž by promluvila. Pochopil jsem, že musela být napojená na svého partnera. Pat se zeptal: "Tome, je tam s vámi na palubě holka, která se jmenuje Anna Horoshenová? Je tam někde?" ("Je. Proč?")

"Jenom ji ode mě pozdravuj. Znal jsem její sestru, z Curychu. Becky se jmenuje. Je tady se mnou." Zasmál se a já se hned cítil lépe. "Vypadají holky dobře, ne? Maudie na ně žálí!"

Babcock se obrátil na Fricka a sdělil mu: "Řekněte jim, ať se připraví. Nejdříve budeme synchronizovat, začneme na jejich straně."

"Vyříd' jim to, Anno."

Přikývla. Přemýšlel jsem, proč se obtěžovali s druhým párem telepatů, když měli mě a Pata. Brzo se to vysvětlilo: oba jsme byli příliš zaneprázdnění.

Pat musel vydávat zvuky, jako když tikají hodiny, a já jsem je měl opakovat. Kdykoliv jsem to udělal, tak se na osciloskopu objevil onen výrazný vrchol. Babcock se na to díval, pak mě otočil na židli tak, abych neviděl na osciloskop a ukázal na můj mikrofon: "Znovu."

Pat se ozval: "Za chvíli začínáme..." a znovu začal odtikávat. Opakoval jsem, jak nejlíp jsem to dokázal. Slyšel jsem Babcocka, jak říká potichu: "To odstříhlo zpětnou vazbu a zpoždění rychlosti zvuku. Přál bych si, aby existoval způsob, jak měřit přesněji synaptickou rychlost."

Frick řekl: "A už jsi o tom mluvil s Devereauxem?"

Pokračoval jsem v tikání.

"Teď se, mladíku, prohod'te," řekl Babcock místo odpovědi a nasadil mi sluchátka. Okamžitě jsem uslyšel takové tikání, jaké přenášel Pat. "To je spektrální metronom, to co posloucháš, hochu. Taktovaný monochromatickým světlem. Byl synchronizovaný s tím, který poslouchá tvůj bratr, ještě předtím, než jsme opustili Zemi. Teď mu začni odtikávat ty."

Takže jsem se do toho dal. Bylo to poněkud hypnotizující. Překvapivě bylo snadnější dostat se do rytmu, než z něj vypadnout. A bylo nemožné to ignorovat. Začal jsem pomalu usínat, ale tikal jsem dál. Nedalo se to zastavit.

"Konec testu," ozval se Babcock. Tikání metronomu přestalo a já si třel uši.

"Doktore Babcocku?"

"Ano?"

"Jak můžete odlišit jedno tiknutí od druhého?"

"Cože? To nemůžu. Ale O'Toole může. Je to všechno nahrané. Totéž se zaznamenávalo na druhém konci. Nic se neboj, jenom se pokus to dělat co nejpřesněji."

Tahle proklatá hloupost pokračovala ještě další hodinu, Někdy vysílal Pat, podruhé já. Nakonec pan O'Toole vzhlédl a řekl: "Už se nám do toho plete únava, doktore. Rozdíly ve druhém testu jsou velmi velké."

"Dobře, takže končíme," oznámil Babcock. Otočil se ke mně. "Můžeš za mě svému bratrovi poděkovat a odpojit se."

Velitel Frick a Anna odešli. Ještě chvíli jsem tam okukoval. Nakonec doktor Babcock vzhlédl od stolu a řekl mi: "Můžeš jít, chlapče. Díky."

"Eh, doktore Babcocku?"

"Nuže? Mluv, hochu."

"Nevadilo by vám, kdybyste mi vysvětlil, k čemu to všechno bylo?"

Vypadal překvapeně, ale pak řekl: "Promiň. Nejsem zvyklý používat lidi místo přístrojů. Zapomněl jsem. Posad' se. Bylo to z toho důvodu, který vedl k pozvání vás telepatů na tenhle výlet. Kvůli výzkumu povahy času."

Zíral jsem na něj asi nevěřičně. "Pane? Myslel jsem, že jsme tady od toho, abychom vysílali zprávy na Zemi. O planetách, které snad najdeme."

"Och tohle -, no ano, to taky. Ale tohle je mnohem, mnohem důležitější. Na světě je moc lidí. Proč podporovat nové kolonie? Matematik by předlidení dokázal vyřešit v okamžiku. Stačí zastřelit každého druhého."

Pan O'Toole se ozval, aniž by zvedl oči od terminálu. "Nejvíc se mi na vás líbí, Babcocku, že máte takové vřelé srdce."

"Ticho tam na ochozech. No, hochu, pokoušeli jsme se dneska zjistit, co to čas vlastně je."

Musel jsem vypadat opravdu asi jako blázen, protože doktor pokračoval ve výkladu: "Ach samozřejmě, víme, co to je čas. Ale víme to mnoha různými způsoby, neexistuje jediný výklad. Vidiš?" zeptal se a ukázal na obrazovku osciloskopu, který neúnavně odtikával každou sekundu. "To je greenwichský čas, vysílaný rádiem a korigovaný na vliv rychlosti a zrychlení. Pak tu máme čas, který jsi poslouchal ve sluchátkách. To je čas, kterým se řídí naše loď. Pak je tady čas, který přenášel tvůj bratr. Snažíme se všechny ty časy srovnat, ale problém je, že součástí testu jsou lidé. A zatímco je pro nervový systém člověka sekunda krátký čas, mikrosekunda je měřitelně dlouhá pro fyziku. Jakýkoliv radarový systém dokáže rozdělit mikrosekundu tak snadno, jako ty rozdělíš čtvrtku másla. Takže musíme udělat spoustu testů, abychom mohli vyloučit svou vlastní neznalost a neschopnost."

"Ano, ale co očekáváte, že naleznete?"

"Hochu, kdybych něco očekával, tak bych to nedělal. Ale mohl bys říct, že se pokoušíme nalézt význam slova "současně"."

Pan O'Toole vzhlédl od terminálu. "Pokud to vůbec něco znamená."

Babcock se na něj sžíravě podíval: "Vy jste ještě tady? ,Pokud to vůbec něco znamená.' Hochu, od dob velkého doktora Einsteina byly termíny "současné" a "současnost" pro fyziku zatracená slova. Nejdříve jsme si opečovali každou teorii, která se toho týkala, pak ji popřeli a pak na ní vystavěli nádhernou stavbu teoretické fyziky. Pak přišla telepatie a všechno to nabourala a poslala do starého železa. Ale ne, nemusíš se tvářit provinile. Každý barák bude potřebovat uklízet i v budoucnosti, nejen dnes. Kdybyste vy telepati všechno alespoň prováděli jenom rychlostí světla, tak bychom vás my fyzici zařadili do našich kartoték a byl by od vás pokoj. Ale proč musíte být rychlejší než světlo? Díky tomu jste ve fyzice vítáni asi jako prase na svatbě. Rozdělili jste národ fyziků na dvě skupiny. Na ty, kteří vás chtějí označit za čistě psychologický jev, který se netýká fyziky vůbec - to jsou ti, kteří říkají: "Jenom zavřete oči, ono to nějak přejde." A pak je tu druhá skupina, která si myslí, že ať už to provádíte jakkoliv, vždycky se to dá nějak změřit, a proto se to fyziky zatraceně týká. Protože fyzika je, kromě jiného, hlavně o tom, jak věci změřit a přiřadit jim definitivní číselnou hodnotu."

Pan O'Toole řekl: "Nezníte trochu moc filozoficky, šéfe?"

"Vraťte se zpátky ke svým číslům, O'Toole. Nemáte žádnou duši fyzika." Otočil se ke mně nazpátek. "Tihle hoši chtějí změřit, jak rychle to všechno děláte. Je jim fuk, jak rychle to je - už teď si dali dohromady, že to děláte rychleji než rychlostí světla - ale chtějí přesně vědět, jaké je to číslo. Oni prostě nedokáží připustit, že to děláte "okamžitě". To by je totiž přinutilo přestat se zabývat fyzikou a najít si jinou práci. Chtějí přiřadit definitivní číslo šíření telepatických myšlenek. Je to tolikrát a tolikrát rychlejší než rychlost světla. Pak si budou moci modifikovat svoje přitroublé rovnice a šťastní jako blechy budou všechno dělat postaru."

"To tedy budou," souhlasil O'Toole.

"No a pak je tady ještě třetí skupina lidí, kteří si jediná myslí tu správnou věc. K nim patřím já."

O'Toole, aniž by vzhlédl, vydal velmi neslušný zvuk.

"Snad se vám dokonce nevrací astma, O'Toole?" zeptal se Babcock velice zvědavě. "Mimochodem, máte už nějaké výsledky?"

"Nic zvláštního to zatím neukazuje. Změřený čas je tolikrát negativní jako pozitivní a nikdy ne větší než je chyba měření."

"Tak vidíš to, hochu? Co jsem říkal? To je ta správná škola!"

"Poslouchejte!"

"Ticho, vy odrodilý Irčane. Kromě toho nám vy telepati umožňujete poprvé změřit jinou veličinu. Víš něco o obecné teorii relativity, hochu?"

"Myslíte Einsteinovy rovnice?"

"Jistě. Znáš tu, která hovoří o dilataci času?"

Chvilí jsem musel přemýšlet. S Patem jsme absolvovali pár ročníků fyziky hned na střední škole. Bylo to už sice pár měsíců, ale vzal jsem tužku a papír a napsal na něj to, o čem jsem si myslel, že by mohlo vyjadřovat dilataci času:

"Ano, to je správně," souhlasil doktor Babcock. "Při relativní rychlosti "v" se časový interval v první soustavě rovná časovému intervalu v soustavě druhé, znásobené drahou odmocninou jedné mínus podíl druhé mocniny relativní rychlosti ku druhé mocnině rychlosti světla. To je ovšem pouze speciální teorie relativity, nikoliv obecná. Týká se jenom konstantních rychlostí. Pro soustavy, kde dochází ke zrychlování, je to komplikovanější. Ale o tom, co rovnice ve skutečnosti znamená, bylo už moc hádek. Pokud vůbec něco znamená."

Stačil jsem ze sebe jenom vypravit: "Cože!? Myslel jsem, že Einsteinova teorie relativity byla dokázaná!" Náhle mě napadlo, že jestli některá z rovnic byla nesprávná, tak na výletu mimo sluneční

soustavu zůstaneme asi o něco déle. Tau Ceti - naše první zastávka, byla jedenáct světelných let od Zeměkoule. A to byla prosím jenom první zastávka. Ty další byly o něco dále.

Ale každý říkal, že jakmile se dostaneme do blízkosti rychlosti světla, budou měsíce plynout rychle jako dny. Alespoň tohle rovnice tvrdí.

"Poslouchej mě. Jak dokážeš, že v ptačím hnízdě jsou vajíčka? Prostě vylezeš nahoru na strom a podíváš se. Neexistuje jiný způsob. No a my teď právě na takový strom šplháme."

"Bezva," ozval se O'Toole. "Šplháme na strom."

"Ticho tam. Jedni vykladači této teorie tvrdí, že rovnice prostě znamená, že hodiny budou ukazovat odlišné časy, kdybys je mohl sledovat z okolo letící planety nebo hvězdy. Což nemůžeš. Ale taky tvrdí, že nenastane žádná skutečná dilatace času, ať už slovo "skutečná" znamená cokoliv. Další vykladači teorie poukazují na jinou rovnici, která je součástí relativity, na rovnici kontrakce délek. A na rovnici o změně hmotnosti. Poukazují na to, že známý Michelsonův pokus ukázal, že kontrakce délek je "skutečná" a že nárůst hmotnosti byl správně vypočítán a využit pro poznatky o balistice částic, stejně jako jinde v nukleární fyzice - například plamence, které pohánějí naši loď. Přišli na to, že změna času musí být "skutečná", protože rovnice, které jsou toho důsledkem, fungovaly i v praxi. Ale to nikdo nevěděl. Museli všichni vyšplhat na strom a přesvědčit se."

"Tak kdy to budeme vědět my?" Pořád jsem měl z toho strach. Zůstat několik let Einsteinova času na lodi, s tím jsem počítal, nechat se zabít způsobem, jaký naznačoval strýček Steve, to jsem taky skousl. Ale zemřít zestárnutím na lodi, jako byla Elsie, to se mi nechtělo. To bylo jako být odsouzen na doživotí na samotce.

"Kdy? To už víme teď."

"Víte? A jaká je tedy odpověď?"

"Nespěchej, synu. Byli jsme pryč jenom pár týdnů, zrychlení jenom 124% jednoho g, máme teď rychlost asi 9000 mil za sekundu. Musíme se dostat ještě hodně daleko - řekněme, že jsme urazili sedm a půl světelných hodin nebo kolem 5.450.000.000 mil. Bude trvat dost velkou část tohoto roku, než dosáhneme rychlosti světla. Nicméně už jsme dosáhli značné části rychlosti světla, asi 5%, a to už je dost na to, aby se to ukázalo na přístrojích. Je snadné to změřit. Obzvláště s pomocí vás telepatů."

"No a? Je tady časový rozdíl? Nebo je to jenom relativní?"

"Používáš špatná slova, chlapče. Ale je to "skutečné", ať už to slovo znamená cokoliv. V tuto chvíli je poměr asi 99,9%"

"Abychom byli přesní," dodal O'Toole, "Bartlettův skluz - to je technický výraz, který jsem právě vynalezl, tedy tvůj skluz od bratra je 12 ku 10000."

"Takže jste ze mě udělal lháře pro jednu padesátinu jednoho procenta?" stěžoval si Babcock. "O'Toole, proč jsem vás jenom bral s sebou."

"Abyste měl někoho, kdo by vám pomáhal s aritmetikou," odpověděl O'Toole samolibě.

Pat mi řekl, že nechce, abych se motal kolem, až ho budou operovat, ale přišel jsem za ním stejně. Zamknul jsem se v kajutě, aby mě nikdo nemohl vyrušovat, a zavěsil jsem se na něj. Nic ve skutečnosti nenamítal. Kdykoliv jsem se ho na něco zeptal, tak odpověděl a čím více jsme se přibližovali k onomu okamžiku, tím více mluvil. Veselé řečičky o ničem. Ale mě to nezmátlo.

Když ho přivezli na chirurgii, řekl: "Tome, měl bys vidět mojí anestezioložku. Hezká jako slunečný den a přesně ty správné velikosti."

("A nemá náhodou na obličej roušku, co?")

"No, ne tak úplně. Vidím její modré oči. Myslím si, že se jí zeptám, co dělá dneska večer."

("To by se Maudie asi nelíbilo.")

"Netahej sem teď Maudie. Nemocný člověk by měl mít jakási privilegia. Počkej moment, hned se jí zeptám."

("Tak co řekla?")

"No, řekla, že zatím nemá žádný program. A že já asi budu dělat totéž, přinejmenším několik dalších dní. Ale telefonní číslo z ní dostanu."

("Stejně ti ho nedá.")

"Můžu to alespoň zkusit... ale ne, už je pozdě... za chvíli se na mě vrhnou... Tome, takovou jehlu jsi

snad ještě neviděl. Má průměr jako zahradní hadice. Chce, abych počítal. Dobrá, dobrá, něco pro zasmání... jedna... dva... tři..."

Pat se dostal k sedmi a já počítal s ním. Pořád s ním, cítil jsem stále větší napětí, jak jsem s ním byl svázán. Bylo to nesnesitelné. Teď jsem začal chápat, co on pochopil už dříve. Že se z toho nedostane. Nedostaneme se z toho oba. Při sedmičce ztratil vědomí, ale jeho mysl zcela neutichla. Možná, že si ti, kteří jej operovali, mysleli, že je v limbu a v bezvědomí, ale já to věděl lépe. Pat byl chycený uvnitř své tělesné schránky a s křikem se pokoušel dostat ven.

Volal jsem na něj a on volal na mě, ale nemohli jsme se v tom zmatku nalézt. Pak jsem se najednou cítil polapený stejně jako on a obklopila mě tma, chlad a samota, jako na místě, na kterém umíráte.

Pak jsem ucítil skalpel, jak se zařezává do mých zad a zařval jsem.

Další věcí, kterou jsem si uvědomil, bylo několik tváří obklopujících mé tělo. Někdo řekl: "Myslím, že se mu vrací vědomí, doktore." Hlas jako by nepatřil nikomu, pouze byl strašně daleko.

Pak tam zbyla jenom jedna tvář a říkala mi: "Už se cítíš lépe?"

"Myslím, že ano. Co se stalo?"

"Vypij tohle. Rychle. Podržím ti hlavu."

Když jsem se po chvíli znovu probíral, už mi bylo lépe a pochopil jsem, že ležím v lodní nemocnici. Doktor Devereaux byl u mne a díval se na mě. "Jako by ses rozhodl na tomhle světě skončit, hochu."

"Skončit s čím, doktore? Co se stalo?"

"Nevím přesně, ale vykazoval jsi naprosto perfektní známky pacienta, který končí v chirurgickém šoku. Když jsme se konečně probourali do tvé kajuty - museli jsme vylomit zámek - tak už jsi byl dlouho mimo. Měli jsme s tebou, hochu, pernou práci. Můžeš mi o tom něco říct?"

Pokoušel jsem se vzpomínat. Pat! Zavolal jsem na něj.

("Pate! Kde jsi, hochu!")

Neodpověděl. Pokusil jsem se o to znovu, ale pořád neodpovídal. Pochopil jsem. Posadil jsem se na posteli a pokusil se ze sebe vysoukat: "Můj brácha... je mrtvý!"

Doktor Devereaux mi odpověděl: "Ale ne! Jen se uklidni. Lehni si. Není mrtvý... Pokud ovšem neumřel v posledních deseti minutách, o čemž pochybuji."

"Ale já se s ním nemůžu spojit! Jak vy to můžete vědět? Nemůžu se s ním spojit! Povídám vám to!"

"Vrať se zpátky na zem. Protože já jsem to kontroloval celé ráno s ostatními telepaty na palubě. Je na pooperačním oddělení, v klidu, spí, protože dostal větší dávku anestetik. Proto se s ním nemůžeš spojit. Možná jsme hloupí, hochu – ne, byl jsem hlupák, že jsem tě nevaroval, aby ses toho celého neúčastnil - ale já už se zabývám lidskou myslí pěknou řádku let, abych pochopil, co se ti asi za předpokládaných okolností přihodilo. Mou jedinou omluvou tobě je, že jsem se přece jen s takovými okolnostmi ještě nesetkal."

Trochu mě jeho slova uklidnila. Dávalo to smysl, proto jsem asi Pata nedokázal kontaktovat. Když ho nadopovali tolika dobrotami. Zatímco se mě doktor Devereaux vyptával dál, pomalu jsem si dával dohromady obrázky o tom, co se asi stalo. Ne zcela, protože jenom těžko si s někým můžete povídat o tom, co se vlastně děje ve vaší hlavě. "No, doktore, a byla ta operace úspěšná?"

"Pacient ji přestál v dobrém stavu. Promluvíme si o tom později. Teď se obrať."

"Cože?"

"Obrať se na posteli. Chci se podívat na tvoje záda."

Chvíli mi prohlížel záda, pak zavolal dva lidi ze svého personálu, aby se na to také podívali. Pak se mě dotknul.

"Cítíš to? Bolí to?"

"Au! Samozřejmě, že to bolí. Je to hrozně citlivé. Co mám se zády, doktore?"

"Nic moc. Máš na nich jenom dvě perfektní stigmata, která se přesně shodují s řezy podle Macdougaldovy operace... Což je technika, která byla použita u tvého bratra."

"No, ale co to znamená?"

"To znamená, že lidská mysl je složitá a moc toho o ní nevíme. Teď se zase otoč a spí. Pár dní si tady poležíš."

Nijak se mi spát nechtělo, ale usnul sem. Když jsem se vzbudil, bylo to proto, že mi zavolal Pat. "Hej,

Tome! Kde sakra jsi ? Vzbud' se!"

("Jsem tady. Co se děje?")

"Tome, ... mám zase nohy!"

Jenom jsem se převrátil a odpověděl mu: ("No jo, však já vím."), a zase jsem usnul.

KAPITOLA 9

PŘÍBUZNÍ

JAKMILE SE PAT DOSTAL ZE VŠEHO A JEHO PARALYZOVANÉ nohy byly minulostí, ležel mi celý vesmír u nohou. Měl jsem všechno, co jsem chtěl. Ale nějak to nefungovalo tak, jak bych si představoval. Než byl Pat tak tragicky zraněn, byl jsem na dně. Bylo to proto, že Pat měl letět a já zůstat doma. Poté co se ale zranil, cítil jsem se provinile, protože jsem najednou dostal to, co jsem si vždycky přál, ale jenom díky jeho neštěstí. Nijak šťastný jsem ale ve skutečnosti nebyl. Z Pata byl mrzák - a já díky tomu měl to, co jsem si přál.

Takže bych měl být šťastný, když se mu najednou nohy vrátily k životu.

Už jste někdy byli na mejdanu, kde jste se podle všech předpokladů měli skvěle bavit a najednou jste poznali, že to tak vůbec není? Jen tak, bez příčiny, jenom tam prostě nebyla ta pravá zábava, jenom byl celý svět šedivý a bez chuti?"

Několik těch věcí, které mi braly chuť do života, jsem viděl zcela jasně. Tak nejdříve tady byl Dusty Rhodes. Pak tady byly ty problémy s částí naší posádky, s lidmi, se kterými jsme stáli na hlídkách, kteří nám neustále říkali "zrůdičky", nebo i jinak a jednali s námi skutečně tak, jako bychom zrůdičky byli. Do toho se ale nakonec vložil kapitán. Když jsme se konečně navzájem lépe poznali, skončilo i toto. Jedna mladá dívka, Janet Meersová z týmu teoretických relativistů, byla neuvěřitelně rychlá v počtech z hlavy - to jste fakt nikdy nezažili, co ona dokázala v mžiku spočítat. To z ní přirozeně dělalo také takovou menší zrůdičku. Jenomže u ní to každý bral docela normálně.

Když jsme se nakonec dostali z rádiového dosahu Zeměkoule, kapitán nás převedl z Frickova velení a udělal z nás samostatné oddělení. Šéfoval nám strýček Alfréd McNeil a Rupert Hauptman byl jeho asistent - což znamenalo, že Rupert sestavoval plány hlídek, zatímco strýček Alfréd se staral o náš jídelní stůl, stavěl si nás mladé do latě a takové podobné věci. Měli jsme ho moc rádi na to, abychom mu dělali nějaké problémy, nebo dokonce naschvály, protože stačilo, aby se strýček zatvářil smutně a zbytek týmu by toho pachatele nepravostí ihned srovnal do latě. Fungovalo to.

Myslím, že doktor Devereaux to tak doporučil kapitánovi. Faktem bylo, že velitel Frick nás nesl celkem nelibě. Byl to inženýr elektrotechnik a celý svůj život strávil vylepšováním komunikačního vybavení... Pak se objeví parta takových výrostků, která to všechno dělá lépe a rychleji, bez jakéhokoliv nutného vybavení. Nijak jsem ho za to neodsuzoval. Na jeho místě bych se k tomu asi stavěl stejně. Ale se strýčkem Alfrédem jsme si prostě lépe rozuměli.

Předpokládám, že loď Vasco da Gama byla součástí mých problémů. Nejhorší věcí na mezihvězdných letech je absolutní nicota. Nic se neděje. Z toho plyne, že největší událostí na lodi se za chvíli stane ranní hlášení. Každý den byli všichni telepati z našeho týmu zaměstnáni tvorbou a tiskem novin, pokud jsme ovšem nebyli na hlídce. Měli jsme novinovou službu zcela zdarma, k dispozici bylo veškeré vybavení a Dusty nám do novin kreslil obrázky, které mu posílalo jeho dvojče Rusty. Komunikátoři na hlídce dělali editory a telepati to na první ranní hlídce všechno vytiskli a rozdávali v jídelně ke snídani.

Neexistoval limit na to, kolik kopií novin jsme mohli tisknout. Otázkou tedy zůstávalo jenom to, kolik lidí v našem týmu bylo schopno připravit takové množství kopií, které byly potřeba pro naši posádku. Kromě Deníku Sluneční soustavy jsme vydávali také lodní noviny, které se týkaly nejen Elsie, ale i dalších jedenácti lodí. Každý (kromě mé osoby) znal někoho z posádky na ostatních lodích. Buď se s nimi potkali v Curychu, nebo to byli již staří známí, kteří spolu cestovali na jiných lodích. Třeba jako kapitán a spousta jiných, ti měli kamarády a známé, se kterými se znali dlouhá léta.

Byly to proto téměř jenom společenské noviny, ale měli jsme z nich stejnou radost, možná větší, než ze zpráv na Zemi a ze Sluneční soustavy. Když se na lodi Leif Ericsson ženil Ray Gilberti se Sumire Watanabe, každá loď na cestě to oslavila. Když se na Pintě narodilo dítě a z našeho kapitána udělali kmotra, byli jsme na to všichni hrdí.

Na loď Vasco da Gama jsme byli napojení pomocí Case Warnera, zatímco slečna Gama Furtneyová nás spojovala s lodí Marco Polo a Santa Maria díky svým sestrám Alfě a Betě. Ale o něco později jsme se prostřednictvím podobných spojení dozvídali novinky i z jiných lodí. Vydávání novin nebylo nikdy přerušeno, i kdyby to měly být zprávy kdovíjak špatné. Paní O'Toolová si sice občas stěžovala, že nestíhá recyklovat papír a že jestli se náklady zvýší, tak s tím asi budeme muset přestat úplně. Ale na rozdíl od ní si ekologické oddělení vědělo se vším radu a vždycky jsme měli papíru dost, pro každé vydání.

Občas jsme dokonce vydávali zvláštní vydání, zrovna jako tehdy, když Lucille LaVonne vyhrála soutěž o "Miss Sluneční soustavy" a Dusty nám nakreslil její obrázek tak skvělý, jako by to byla její fotografie. Díky tomu jsme přišli o nějaký ten kilogram papíru navíc, protože dost lidí si ten obrázek nechalo na památku. Já sám jsem to udělal také. Dokonce se mi podařilo Dustyho přemluvit, aby mi na to dal svůj autogram. Sice byl trochu překvapen, ale když jsem ho poprosil, po několika nadávkách přece jen podepsal. Umělec má právo být zvětšen se svým dílem. To jsem mu řekl, i když to byl pořád jenom takový malý smrad.

Už se tady pokouším delší dobu naznačit, že Elsiin deník byly noviny, ze kterých se stal pomalu hlavní bod každého dne.

Když k tomu tenkrát došlo, tak jsem zrovna neměl hlídku, ale i přesto jsem se ráno opozdil ke snídani. Když jsem se vřítel do jídelny, každý byl plně zaměstnán jako obvykle čtením své kopie Deníku - ale nikdo přitom nejedl. Posadil jsem se mezi Prudence a Vana a zeptal se: "Co se stalo? Stalo se něco?"

Prudence mi potichu podala svojí kopii Deníku. První strana byla zarámovaná černě. Na horní straně palcové titulky: LOŇ VASCO DÁ GAMA ZTRACENA!

Nemohl jsem tomu uvěřit. Vasco da Gama směřovala k Alfě Centauri, ale nemohla tam být dříve, než za čtyři další roky. Pozemského času, samozřejmě. Ještě ani nezrychlila na úroveň rychlosti světla. Nebylo nic, s čím by loď mohla mít problémy. Musel to být nějaký omyl.

Otočil jsem stránku, abych si přečetl pokračování na straně dvě. Tam byl rámeček se zprávou od komodora ze Santa Marie: "(Oficiální zpráva) Dnes ve 03:34 hodin greenwichského času se odmlčela loď Vasco da Gama (registrace Dálkové nadace 172). V tu dobu jsme s nimi byli ve spojení pomocí dvou speciálních okruhů, jedním pozemským a jedním přes loď Magellan. V obou případech vysílání ustalo bez varování, v polovině zprávy a po přepočtech v tutéž chvíli na obou okruzích. Loď vezla jedenáct zvláštních komunikátorů, avšak není možné se kontaktovat ani s jediným. Proto je nutné předpokládat, že je loď ztracena a nikdo nepřežil."

Tato zpráva Dálkové nadace pouze připouštěla, že loď je mimo kontakt. Dál byl v novinách komentář našeho kapitána a i další komentáře z ostatních lodí, ale v titulcích a hlavní zprávě bylo všechno, co kdo z nás potřeboval vědět - Vasco da Gama byla fuč, ať už to je kdekoliv, kde se lodi ocitnou tehdy, když se nevrátí domů.

Najednou jsem něco pochopil a vzhlédl. Cas Warner tady nebyl. Jeho židle zůstala prázdná. Strýček Alfréd zachytil můj tázavý pohled a řekl: "Cas už to ví, Tome. Kapitán ho vzbudil a řekl mu to ihned, jakmile ta zpráva přišla. Jedině dobré je, že nebyl spojen se svým bratrem, když se to stalo."

Myslím si, že strýček Alfréd se na to nedíval správně. Kdyby se něco podobného stalo Patovi, tak bych rozhodně s ním v tu chvíli chtěl být, nebo snad ne? Alespoň si myslím, že ano. V každém případě jsem si byl jist, že strýček Alfréd by chtěl držet svou malou holčičku za ruku, pokud by se něco stalo a ona by měla udělat ten velký skok ještě dříve než on. A Cas měl ke svému bratru Calebovi taky hodně blízko. To jsem věděl.

Později toho dne uspořádal kapitán vzpomínkovou bohoslužbu a strýc Alfréd krátce kázal a všichni jsme zpívali "Modlitbu za poutníky". Poté jsme se všichni snažili předstírat, že nikdy loď jménem Vasco da Gama neexistovala, ale moc nám to nešlo.

Cas se odstěhoval od našeho stolu a paní O'Toolová z něj udělala svého asistenta. Než Case s jeho

bratrem odchytila Dálková nadace, pracovali oba v hotelu, a proto mohl paní O'Toolové značně pomoci. Udržovat domácí služby na lodi se dvěma sty lidmi bylo dost obtížné, všechno to praní, uklízení. Tohle udržet v ekologické rovnováze - proboha jenom pěstovat potraviny pro dvě stě lidí by bylo velkým úkolem i na Zemi - udržovat při životě kvasinkové kultury zabralo čas devíti lidem.

Po několika týdnech už měl Cas na starosti naše stravování a úklid kajut a paní O'Toolová se mohla plně věnovat svým vědeckým a technickým úkolům - kromě toho, že občas nad přípravou jídla držela dohled.

Ale Vasco da Gama nebyl jediný důvod, proč jsem upadl do přemýšlivé nálady. Na té lodi jsem nikoho neznal. Když se z toho dostal Cas, tak já bych rozhodně kvůli tomu neměl mít nějakou zkroušenou náladu. Ne, myslím, že to byly moje narozeniny, nic jiného.

Jídelna byla vybavená dvěma ohromnými elektrickými hodinami, řízenými z místnosti teoretických relativistů, a dvěma kalendáři, takového toho bankovního stylu, které visely přímo nad hodinami. Když jsme odstartovali, ukazovaly jak hodiny, tak i kalendáře stejně. Greenwichský čas a datum a palubní čas a datum. Jak jsme postupně zrychlovali a naše rychlost se sblížovala s rychlostí světla, skluz mezi časem na Elsie a na Zemi byl stále větší. Nejprve jsme si o tom povídali, ale nakonec jsme si ani rozdíl nevšimli. Protože k čemu vám je vlastně vědět, že právě ve tři ráno ve středu na lodi je úterý čtyři hodiny odpoledne v Greenwichi? Bylo to jako časová pásma na Zemi, nebylo to tak důležité. Ani jsem si nevšiml, když Pat něco pořád mrmlal o těch neuvěřitelných hodinách, kdy musel být se mnou na hlídce, protože naše komunikace se řídila podle lodního času.

Pořádně jsem si to uvědomil až tehdy, když jsem se jednoho rána vzbudil s Patovým ševlením v mém mozku: "Veselé narozeniny!"

("He? A čím?")

"Tvoje, ty natvrdlo. Naše. Co se s tebou děje? Copak neumíš počítat?"

("Ale-?")

"Jen klid. Právě přinášejí dort a budou mi tu zpívat Hodně štěstí zdraví. Budu ti to přezpěvovat."

Zatímco činil, jak řekl, vstal jsem, nasoukal se do kalhot a odešel do jídelny. Tam byla půlnoc, kolem jenom rozsvícená světla. Ale na hodiny a kalendář jsem viděl. No jasně. Greenwichské datum ukazovalo právě den našich narozenin. Když jsem si přepočítal ještě hodiny, bylo na zemi něco před večerí.

Ale tohle nebyly moje narozeniny. Měl jsem jiný kalendář a tohle nevypadalo dobře.

"Sfoukni je všechny najednou, hochu," oznámil Pat vesele. "Tohle by nás mělo všechny udržet další rok. Máma chce vědět, jestli ti tam taky upekli dort?"

("Řekni jí, že ano.") Samozřejmě, že mi nikdo nic neupekl, ale neměl jsem právě moc chutí to někomu vysvětlovat. Matka se snadno rozrušila, aniž byste jí museli vysvětlovat Einsteinovu teorii relativity. Ale pokud jde o Pata, ten to mohl znát lépe.

Pat dostal od rodiny nové hodinky a řekl mi, že je tam taky krabička čokolády pro mě - má ji otevřít a dát čokoládu kolovat? Řekl jsem mu, ať to udělá, nevěda, jestli mám být někomu vděčný za to, že si na mě vzpomněl, nebo našťvaný kvůli tomu, že jsem dárek ani nemohl ochutnat. Po chvíli jsem Patovi řekl, ať všechny pozdravuje, ale že už musím jít spát, protože mám ráno hlídku, a aby všem poděkoval. Ale spát se mi nechťelo, ležel jsem na posteli a zíral do stropu, dokud se na chodbách nerozsvítilo "denní" světlo.

Další týden jsem dostal v jídelně dort a dárky i já, protože až v tu chvíli se narozeniny týkaly i mě. Dostal jsem spoustu jistě dobře míněných, nicméně zbytečných dárků, protože na lodi prostě nemáte, co byste komu dali, když jíte ve společné jídelně a berete ze společných skladů. Postavil jsem se, poděkoval jim, když v tu chvíli někdo zakřičel: "Proslov!" a tak jsem něco řekl, potom jsem tancoval s děvčaty z posádky. Ale i tak to nevypadalo, že by narozeniny byly moje, protože já vlastně měl narozeniny minulý týden. To je paradox!

Asi druhý den nato za mnou přišel strýček Steve a vytáhl mě z postele. "Kam se schováváš, mladíku?"

"He? Nikam!"

"To jsem si přesně myslel." Posadil se do křesla a já se vrátil do horizontální polohy. "Pokaždé, když tě hledám, tak po tobě není ani vidu ani slechu. Nejsi na hlídce, nepracuješ. Kde jsi?"

Neodpověděl jsem. Byl jsem tam, kde mě strýček našel, většinu času a zíral jsem do stropu. Strýček

Steve pokračoval: "Když se člověk začne schovávat po koutech lodi, je obvykle nejlepší nechat ho být. Bud' se z toho dostane sám, nebo si jednoho dne prostě vyjde na procházku ven z lodi, aniž by se obtěžoval se skafandrem. Bud' jak bud', nechce, aby ho někdo otravoval. Ale ty jsi syn mé sestry a mám za tebe nějakou odpovědnost. Co se s tebou děje? Dlouho ses neukázal, když byla nějaká zábava nebo když se něco po večerech hrálo, a chodíš po lodi s protaženým obličejem. Co tě sakra užírá?"

"Nic se mnou není!" vykřikl jsem.

Strýček Steve to přešel jenom mrknutím oka. "Jen se svěř, hochu. Není s tebou něco v pořádku od té doby, co se ztratila Vasco da Gama. V tom je problém? Ujíždějí ti nervy? Pokud ano, doktor Devereaux má umělou kuráž v tabletách. Nikdo nemusí vědět, že je bereš, a nemusíš se za to ani stydět. Každý jednou a pak znovu nachází mezery ve své odvaze a svých nervech. Ani ti nebudu vykládat, jak odpornou formu to vzalo poprvé u mě, když jsem se dostal jako mariňák do akce."

"Ne, nemyslím, že v tom to bude." Přemýšlel jsem o tom -možná to tak ale bylo. "Strýčku Steve, co se stalo s Vasco da Gama?"

Steve pokrčil rameny. "Bud' to jim upadly motory, nebo do něčeho vrazili."

"Ale motory přece jenom tak jednoduše neupadnou! Nebo snad ano? Ani ve vesmíru není do čeho vrazit!"

"To je pravda, ale předpokládejme, že motor třeba vybuchl? Z lodi by byla taková malá supernova, jenom ve zlomku sekundy. A mě nenapadá žádný jednodušší způsob, jak by se jim mohlo něco podobného přihodit. I ten druhý způsob by byl stejně rychlý. Dovedeš si vůbec představit, kolik kinetické energie se skrývá v takovéhle lodi, která letí téměř rychlostí světla? Doktor Babcock tvrdí, že jakmile dosáhneme rychlosti světla, budeme tak tenci jako čelo rázové vlny, i když budeme v klidu jíst svou bramborovou kaši s omáčkou a nebudeme o tom vůbec nic vědět."

"Ale my nikdy nedosáhneme rychlosti světla!"

"Na tohle doktor upozornil také. Měl bych možná říct "pokud". Ale v každém případě, je tohle to, co tě trápí? Myslíš, že bychom se také mohli ztratit? Zmizet jako Vasco? Jestli ano, tak mi věř, že jakýkoliv jiný způsob smrti, který tě zastihne v posteli, je stokrát, ba tisíckrát horší... Obzvláště když jsi natolik hloupý, že počkáš, až umřeš stářím. Doufám, že se mi takový pitomý osud vyhne."

Chvilí jsme si ještě povídali, ale už jsme se nikam nedostali. Pak strýček odešel a zahrozil, že mě odtud bude každé ráno vykopávat, jestli ve své kajutě strávím jenom o vteřinu déle, než je obvyklé. Předpokládám, že strýček všechno řekl doktorovi Devereauxovi, i když oba potom tvrdili opak.

V každém případě mě doktor Devereaux druhý den odchytil, vzal do své kajuty, posadil mě tam a promluvil si se mnou. Měl perfektní a velkou kajutu, žádného svého pacienta nepřijímal přímo v ordinaci.

Hned jsem se ho ptal, proč se mnou chce mluvit.

Otevřel do široka svoje žabí oči a zatvářil se překvapeně. "Jenom se to tak stalo, prostě jsme se potkali, tak jsem si s tebou chtěl hned promluvit. Vidiš stoh těch osobních karet na stole? Tolik lidí jsem tenhle týden měl v ordinaci. Musím přece předstírat, že si svou gáži zasloužím."

"No, se mnou ale marníte čas, doktore. Já jsem v pohodě."

"Ale já mamím čas docela rád, Tome. Psychologie je nádherná věda. Nemusíš si máchat ruce v krvi jako chirurgové, nemusíš koukat do špinavých zubů svých pacientů, jenom sedíš a předstíráš, že někomu nasloucháš, jak vypráví o tom, že když jsi byl malý kluk, tak sis nerad hrál s jinými malými kluky. Ted' chvíli mluv. Pověz mi o čemkoliv, o čem chceš. Já si zatím dám šlofika. Pokud budeš mluvit moc dlouho, tak si odpočinu po včerejší večerní partičce pokeru, protože jsem ji ještě nedospal."

Pokoušel jsem se mluvit a přitom nic neříct. Zatímco jsem se o to pokoušel, zavolal mě Pat. Odpálkoval jsem ho, aby zavolal později, protože nemám čas. Doktor Devereaux si toho všiml, protože sledoval pozorně mou tvář a náhle se zeptal: "Na co teď myslíš, Tome?"

Vysvětlil jsem mu, že to teď může počkat, že jenom moje dvojče se mnou chtělo mluvit.

"Hmmm... pověz mi něco o tvém bratrovi, Tome. Neměl jsem moc času a příležitostí ho v Curychu poznat."

Než jsem se to dozvěděl, tak jsem mu o nás řekl spoustu věcí. Byl to člověk, se kterým se velice snadno povídá. Dvakrát jsem si myslel, že usnul, a vždycky jsem přestal mluvit, ale on se vyplašil a hned položil další otázku. A tak to šlo pořád dál.

Nakonec povídá: "Víš, Tome, jednovaječná dvojčata jsou výjimečně zajímavá pro každého psychologa - to ani nemluvě o geneticích, sociolozech, a biochemicích. Vyšli jste oba z jednoho vajíčka, kde jste byli k sobě tak blízko, jak jenom organický komplex může být k druhému. Pak z vás vyrostli dva různí jedinci. Jsou ty rozdíly jenom ve vašem okolí? Nebo je tu ještě něco, co na to má vliv?"

Chvilí jsem o tom přemýšlel: "Myslíte duši, doktore?"

"Mmm..., to se mě zeptej příští středu. Člověk má obvykle na jednu věc osobní názor, který se liší od veřejného nebo vědeckého názoru. Ale to nevadí. Hlavní je, že vy telepati jste velmi zajímaví. Vsadil bych se, že náhodným výsledkem našeho hledání planet v projektu "Životní prostor" bude, jako obvykle, něco mnohem významnějšího, než zamýšlené výsledky."

"Jak náhodné, doktore?"

"Tak náhodné, jako když jdeš na žízaly, abys měl něco na chytání ryb, a vykopeš místo toho zlatý poklad. K tomu ve vědeckém výzkumu dochází dnes a denně. To je příčinou toho, proč je "zbytečný" ryzí výzkum vždy prospěšnější než jen "praktická práce". Ale mluvmě o tobě. Nemohu ti pomoci s tvými problémy, musíš si pomoci sám. Ale předstírejme chvíli, že ti pomoci mohu, abych odůvodnil svůj plat na seznamu posádky. Teď jsou dvě věci nad Slunce jasnější. První je, že nemáš svého bratra rád."

Začal jsem protestovat, ale doktor jenom mávl rukou. "Nech mě domluvit. Proč jsi si tak jistý, že nemám pravdu? Odpověď zní: protože ti odmalička vtloukali do hlavy, že ho miluješ. Sourozenci se vždycky "mají rádi". To je základ naší civilizace, jako maminčin jablkový závin. Lidé obvykle věří tomu, co se jim odmalička říká, pokud se jim to říká dost často. Je to asi dobře, že tomu věří, protože bratři a sestry mají dost často víc příležitostí se nenávidět, než se mít rádi. Mnohem víc, když to srovnáš s jinými lidmi."

"Ale já Pata mám rád. Jenom -..."

"Jenom co?" zeptal se doktor, když jsem nedokončil větu.

Neodpověděl jsem, a proto pokračoval v monologu. "Jenom to, že máš tisíc a jeden důvod ho nemít rád. Vždycky se k tobě choval povýšeně, tyranizoval tě, bral si, co chtěl. Když to nedostal přímo, používal matku, aby nátlakem na otce nechala věci projít tak, jak si bratr přál. Dostal dokonce i holku, kterou jsi chtěl mít ty. Proč bys ho tedy měl mít rád? Pokud by to nebyl tvůj příbuzný, jenom cizí člověk, měl bys ho rád, kdyby ti dělal takové věci? Nebo bys ho nenáviděl?"

Tyhle řeči se mi ani trochu nezamlouvaly. "Nechoval jsem se k němu fěr, doktore. Nemyslím si, že Pat dělal vědomě to, co dělal... A jsem si jistý, že moji rodiče se k nám nikdy nechovali tak, že by jeden z nás byl jejich oblíbenec. Možná, že se tím vším snažím jenom omlouvat svoje chyby, doktore."

"Možná ano. Možná v tom není kousek pravdy a ty nejsi vědomě schopen rozlišovat, co je fěr a co není, pokud se to přímo dotýká tebe. Ale v každém případě takto ty věci nyní cítíš. Takovou osobu bys docela jistě rád neměl, pokud by to ovšem nebyl tvůj bratr, což je. Bratra musíš milovat. Musíš. Tyhle dva přístupy se bijí navzájem. Proto budeš dál rozpolcený uvnitř své duše, dokud si neuvědomíš, který přístup je špatný, a dokud se ho nezbavíš. To je ale už na tobě."

"Ale..., sakra, doktore, já mám Pata rád!"

"Opravdu? V tom případě bys ze své hlavy měl hodně rychle vykopat tu hluboce zakořeněnou představu, že tvůj bratr s tebou vždycky jednal špatně a nefěr, celé ty roky. Ale o tom pochybuji. Jsi do něj zamilovaný. Všichni jsme zamilovaní do věcí, na které jsme zvyklí. Staré boty, staré dýmky, i třeba d'ábel, kterého známe, je pro nás lepší než d'ábel neznámý. Jsi k němu loajální. Je pro tebe nutností a ty jsi nutností pro něj. Ale jestli ho máš rád? To zní velice nepravděpodobně. Na druhou stranu, pokud se ti podaří si uvědomit, že není už dál nutné bratra "milovat", ani ho mít rád, pak bys ho možná mohl začít mít rád proto, jaký je. Jistě se vůči němu můžeš stát tolerantnějším, i když pochybuji, že bys ho někdy mohl mít příliš rád. Je to celkem dost nepříjemný chlápek."

"To není pravda. Pat byl vždycky velmi oblíbený."

"Ne u mě. Hmm... Tome, podvedl jsem tě. Tvého bratra znám mnohem lépe, než jsem ze začátku připustil. Ani jeden z vás není kdovíjak oblíbený a příjemný člověk, jste si oba dost podobní. Neber to jako urážku. Nemám rád "roztomilé" lidi, takové ty sladké a milé, z těch je mi na zvracení. Mám rád obyčejné lidi s dobrým zdravým jádrem, s duší, která si je vědoma své osobnosti. V mé profesi se s takovými lidmi totiž moc nesetkávám. Ty a tvůj bratr jste stejně sobečtí, jediný rozdíl je v tom, že on je

ve svém úsilí poněkud úspěšnější. Mimochodem, on tě má taky rád."

"Cože?"

"Ano. Má tě rád takovým tím svým způsobem, jakým by měl člověk rád psa, který za ním vždycky přiběhne, když na něj zavolá. Má o tebe starost, pokud to ovšem není v protikladu s jeho zájmy. Ale dost sebou také pohrdá. Má tě za slabocha a v jeho knize života pokora nemá místo, nikam prý nevede. Vládnout Zeměkouli podle něj mohou jenom lidé jako on."

Těžce jsem ta slova překusoval. Začal jsem být naštvaný. Nepochyboval jsem o tom, že Pat měl ke mně přesně takový vztah, jaký teď doktor popsal - vždycky se mnou jednal blahosklonně a staral se, abych dostal svůj díl koláče... ovšem za předpokladu, že on dostane ten větší.

"Druhá věc, která s tím bezprostředně souvisí, je to, že ani jeden z vás na tuhle cestu jet nechtěl," pokračoval doktor Devereaux.

Tohle byl tak jasný nesmysl a bylo to nefér, že jsem jenom otevřel pusu a nechal ji otevřenou. Doktor Devereaux se na mě podíval: "Ano? Chtěl jsi něco říct?"

"To je přece ta nejhlupejší věc na světě, doktore, kterou jsem kdy slyšel. Naopak, Pat a já jsme měli jediný problém v tom, že jsme chtěli letět oba, ale mohl to být jen jeden."

Doktor zavrtěl hlavou. "Trochu to převracíš naruby. Ve skutečnosti jste oba chtěli zůstat, ale mohl to být jenom jeden. A tvůj bratr zase vyhrál, jako obvykle."

"Ne, on..., ale no, vyhrál, ale vyhrál tu možnost letět. Ne naopak. To byla náhoda, to zranění."

"To zranění, či 'nehoda', jak říkáš, hmm... ano." Doktor Devereaux seděl klidně, hlavu předkloněnou a ruce přeložené na břicho. Tak dlouho, že jsem si myslel, že zase usnul. "Tome, řeknu ti něco, co není tvoje věc, ale měl bys to vědět. To si alespoň myslím. Předpokládám, že o tom se svým bratrem nikdy nebudeš mluvit. A pokud ano, tak z tebe tak jako tak udělám lháře a zapřu všechno, co ti teď řeknu. Ale jenom proto, že by to pro něj nebylo dobré. Chápeš mě?"

"Pak mi ale raději nic neříkejte," řekl jsem nevrle.

"Buď zticha a poslouchej." Zvedl ze stolu svoje složky. "Tady je zpráva o operaci tvého bratra. Je to napsáno v řeči, kterou obvykle my doktoři používáme, abychom zmátli pacienty. Nerozuměl bys tomu a v každém případě to nebylo posláno přímo, ale přes Santa Marii a kódovaně. Chceš vědět, co našli, když tvého bratra otevřeli?"

"No, ani moc ne."

"Na jeho páteři ani na míše nenašli sebemenší poranění."

"NE! Pokoušíte se mi snad naznačit, že Pat svoje zranění jenom předstíral, že předstíral ochrnutí svých nohou? Tomu nevěřím."

"Jen klid, Tome. Nepředstíral. Jeho nohy byly ochrnuté. Nemohl by dost dobře předstírat ochrnutí nohou tak, aby to neurolog nezjistil. Sám jsem ho prohlédl. Tvůj bratr byl ochrnutý. Ale ne díky poškození páteře nebo míchy. Což jsem věděl, stejně jako chirurg, který ho operoval."

"Ale..." zavrtěl jsem hlavou. "Mám pocit, že jsem úplně mimo."

"No, to jsme asi všichni. Tome, lidská mysl není vůbec jednoduchá. Je naopak velmi složitá. Na vrcholu toho všeho má naše vědomí svoje vlastní způsoby a svoje vlastní touhy. Některé jsou skutečné, jiné jsou spíš dojmy, nabyté pod vlivem propagandy a výcviku. Pod tím je naše podvědomí. Slepé a hluché a hloupé a zároveň lstivé. Obvykle je vybavené úplně jinou sadou tužeb a motivací než naše vědomí. Chce všechno provádět svým vlastním způsobem, a když se mu to nepodaří, tak udělá zle, dokud není po jeho. Trik snadného žití je v tom, že se ti podaří nalézt způsob, jak svoje podvědomí uspokojit s co nejméně kompromisy, než tě prožene školou emocionálního teroru, aby dosáhlo svého. Víš, co to znamená, když se řekne 'případ pro psychiatra'?"

"No..., asi když je někdo nějaký cvok, ne?"

"Cvok, to je slovo, kterého se snažíme zbavit. Případ pro psychiatra je obvykle nějaký ubožák, který musel prodat svůj krám a jít do světa nahý, aby uspokojil požadavky své mysli. Mou prací je takovým lidem pomáhat dělat kompromisy, které by nevedly k jejich záhubě. Jako to dělá dobrý právník. Nikdy se je nepokouším nutit do toho, aby se kompromisům zcela vyhýbali. Jenom jim říkám, který by mohl být nejvhodnější. Snažím se ti tady naznačit, že se tvému bratrovi podařilo udělat kompromis se svým podvědomím, a to za výhodných podmínek. Za velmi výhodných podmínek. S ohledem na to, že to

udělal bez profesionální pomoci. Jeho vědomí podepsalo smlouvu, ale jeho podvědomí na to řeklo, že ji nesmí dodržet. Ten konflikt byl tak hluboký, že některé lidi by to možná i zlomilo a zničilo. Ale nikoliv tvého bratra. Jeho podvědomí si proto vybralo, že místo plnění smlouvy bude muset mít nehodu.

Takovou, která by mohla způsobit ochrnutí, a také se to tak stalo - skutečné ochrnutí, na to pozor, žádné předstírání. Tvůj bratr dostal pardon ze svých podepsaných závazků. Pak, když už nebylo dál nutné se strachovat o výlet do vesmíru, tak se nechal operovat. Chirurgové jenom opravili minimální poškození jeho páteřních obratlů. Ale on měl důvod si myslet, že jeho paralýza může zmizet. A tak to také udělal." Doktor jenom pokrčil rameny.

Přemýšlel jsem o tom, dokud jsem nebyl docela zmatený. To vědomí a podvědomí - přemýšlel jsem o tom, ale nijak jsem to nechápal. Doktor Devereaux mohl sice mluvit a vysvětlovat, až by z toho zmodral, ale já se pořád nemohl přenést přes skutečnost, že Pat i já jsme chtěli letět a jediným důvodem, proč Pat musel zůstat doma, byla jeho nehoda a zranění. Možná že ochrnutí bylo jenom hysterické, možná se bál tolik, až si začal myslet, že je zraněn více, než ve skutečnosti byl. Ale rozdíl v tom nebyl žádný.

Doktor Devereaux ale mluvil, jako by Patova nehoda nebyla vůbec nehodou. Co tedy s tím? Možná byl Pat strachy zelený a byl moc domýšlivý, aby to na sobě nechal znát. Pořád si ale nemyslím, že tam na té sjezdovce sebou seknul, protože k tomu měl nějaký důvod.

V každém případě v jedné věci doktor pravdu neměl. Na cestu jsem chtěl letět. Možná jsem měl trochu strach a tušil jsem, že se mi bude zpočátku stýskat, ale to bylo celkem přirozené.

("Tak proč potom chodíš kanálem, troubo?")

To nemluvil Pat, to jsem byl já. Mluvil jsem sám k sobě. Možná to bylo moje podvědomí. Najednou mluvilo nahlas.

"Doktore?"

"Ano, Tome?"

"Říkal jste, že jsem v podstatě letět nechtěl."

"Vypadá to tak."

"Ale vy jste řekl, že podvědomí si vždycky prosadí svou. Nemůže to tak ale být."

Povzdechl si. "No, není to přesně, co jsem říkal. To jsi spíš vyvodil sám. Podvědomí je hloupé a obvykle dost pomalé. Tvoje ani nemělo čas na to, aby zajistilo něco podobného, jako je nehoda při lyžování. Ale zato je podvědomí tvrdohlavé. Požaduje, aby ses vrátil domů. Což ovšem nemůžeš. Ale ono nenaslouchá rozumným argumentům. Pořád do tebe jenom rýpe, abys mu dal to, co je nemožné. Jako dítě, které brečí, když venku svítí měsíc."

Pokrčil jsem rameny. "Když vás tak poslouchám, jsem vlastně v neřešitelné situaci."

"Netvař se tak kysele, hochu. Duševní hygiena je proces, při kterém napravuješ napravitelné a přizpůsobuješ se nevyhnutelnému. Máš tři volby."

"Netušil jsem, že mám vůbec nějakou."

"Ano, tři. Můžeš pokračovat ve své cestě, která se točí stále dokola ve spirále, dokud si kolem sebe nevybuduješ nějakou fantastickou přítomnost, která bude přijatelná pro tvoje podvědomí. Tomu se říká psychotické přizpůsobení. Ty bys to mohl nazvat stavem "bláznů". Drahá možnost - můžeš se tady motat v takovém stavu, v jakém jsi, nešťastný a nepoužitelný pro tvoje přátele nebo pro sebe. Vždycky ale před sebou budeš mít možnost, že proklouzneš snadno za hranici, kdy se z tebe stane blázen. Poslední možností je, že se zavrtáš do své mysli, spráteliš se s ní, najdeš, co skutečně chce, ukážeš jí, co dostat nemůže a proč a uděláš s ní dohodu o duševním zdraví na základě toho, co dostat může. Jestli na to máš žaludek a dost vynalézavosti, pokusíš se o tu poslední možnost. Nebude to ale jednoduché." Pak se odmlčel a čekal. Pozoroval mě.

"No hádám, že se asi pokusím. Ale jak to mám udělat?"

"Rozhodně ne tak, že se zakopeš ve své kajutě a budeš jen přemýšlet o tom, co by bylo kdyby bylo. To je jasné."

"Můj strýc Steve, teda myslím majora Lucase," řekl jsem pomalu, "mi také řekl, že takhle bych to dělat neměl. Chce, abych byl s dalšími lidmi. Myslím, že má pravdu."

"Ano, ano. Ale to nestačí. Nevyhrabeš se z té díry jenom tím, že budeš předstírat živou vodu pro každý mejdan. Musíš se vyrovnat a skamarádit sám se sebou."

"No ano, doktore, ale jak na to?"

"Nemůžeme to zajistit tím, že si tady budeme každé odpoledne spolu povídat a já tě přitom budu držet za ruku. Navrhují, aby sis sepsal na papír něco o tom, kdo jsi a kde jsi, kde jsi byl, jak ses dostal odtud až sem. Sepiš to hodně dopodrobna. Možná, že pak uvidíš "jak" a "proč". Nepřestávej se v sobě šťourat, protože nakonec nalezněš odpověď na otázku kdo jsi, co chceš a kolik z toho můžeš získat."

Musel jsem vypadat zmateně, protože doktor řekl: "Píšeš si deník?"

"Někdy. Mám jeden s sebou."

"Tak jej použij jako takovou osnovu. Život a doba Toma Paina Bartletta. Zkompletuj ho a piš tam pravdu. Celou pravdu."

Přemýšlel jsem o tom. Jsou věci, které nechcete říct vůbec nikomu. "Hádám, že si ho budete chtít přečíst, doktore."

"Já? Nebesa, to ne! Kvůli bláznům mám už tak málo času. To je jenom pro tebe, hochu. Děláš to všechno jenom pro sebe. Piš to tak, jako kdybys o sobě nic nevěděl a musel sis jednou všechno o sobě přečíst a vysvětlit si to. Předstírej, že bys jednoho dne mohl ztratit paměť a chceš si být jist, že si na všechno vzpomeneš. Všechno sepíš." Zamračil se a dodal zdráhavě: "Kdybys někdy cítil, žeš našel něco důležitého, a chtěl bys slyšet názor druhého člověka, tak myslím, že bych si mohl najít trochu volného času a malý kousek si z toho přečíst. Ale nic neslibuji. Piš to jenom pro sebe. Pro člověka bez paměti."

Tak jsem mu řekl, že se o to pokusím... a tak jsem také udělal. Nemyslím si, že by to bylo obzvláště k něčemu dobré (dostal jsem se tehdy z toho všeho i tak) a beztak není dost času na všechno, co mi doktor poradil. Musím se přes poslední část této události dostat rychle, protože dneska je první den v měsíci, kdy mám volný večer.

Ale řeknu vám, je udivující, kolik si toho člověk pamatuje, když to opravdu zkusí.

KAPITOLA 10

VZTAHY

NA ELSIE DOŠLO KE SPOUSTĚ ZMĚN. KONEČNĚ JSME SE přehouppli přes ten očekávaný moment. Od této chvíle konečně zpomalujeme a přibližujeme se rychle ke svému prvnímu cíli. Asi za šest měsíců palubního času budeme na Tau Ceti.

Ale to předbíhám sám svoje vyprávění. Od doby, kdy jsem s tímhle začal, uplynul asi rok palubního času, to je asi dvanáct let času pozemského. Tehdy jsme opustili Zemi. Ale zapomeňte na pozemský čas, ten tady nic neznamena. Na cestě jsme přesně třináct měsíců a stalo se toho mnoho. Pat se oženil, ale to se vlastně nestalo na lodi, takže to není vhodná událost, se kterou bych měl začít.

Možná bych měl začít s jinou svatbou, protože na lodi se vzali Chet Travers a Mei-Ling Jonesová. Všichni to přivítali kromě jednoho strojníka, který si na Mei-Ling dělal zálsusk. Díky tomu jsme my "zrůdčky" museli zakopat s komunikátory válečnou sekyru, protože si jedna z nás brala jednoho z nich. Tím spíš, že když velitel Frick sešel z můstku a vedl nevěstu za ruku, vypadal stejně hrdě a vážně, jako by to byla jeho dcera. Tvořili dobrý pár. Chetovi nebylo ještě ani třicet a hádám, že Mei-Ling bylo asi dvacet dva.

Vedlo to ke změnám na seznamu hlídek, takže Rupert mě musel dát dohromady s Prudence Mathewsovou.

Vždycky jsem ji měl v oblibě, aniž bych si jí zase příliš všimal. Museli jste se sice podívat dvakrát, abyste si všimli, že je hezká, ale zato ona se na vás dokázala podívat tak, že jste si hned připadali dvakrát tak důležitě. Do doby, než jsme spolu začali trávit hlídky, jsem se o holky na palubě moc nezajímal. Myslím, že jsem chtěl "být věrný" Maudie.

Ale od té doby, co jsem začal pro doktora Devereauxe seepisovat tenhle deník, tak se nějak přišlo na to, že když sepisuji události, lidi a názory, dá jim to jistý smysl pravdivosti, skutečnosti. Takže jsem si řekl: "Ale proč ne, Tome, starý brachu. Maudie je definitivně pryč z tvého života, jako kdyby jeden z vás

byl po smrti. Ale život jde dál, tady na tom starém škopku uprostřed vesmíru."

Nemusel jsem udělat nic drastického. Jenom se mi společnost Prudence začala celkem líbit. Líbila se mi hodně.

Slyšel jsem, že když zvířata přišla na palubu Noemovy archy po párech, tak je Noe rozdělil na levou a pravou stranu paluby. Na Elsie to takhle nechodí. Chet a Mei-Ling si našli způsob, jak se spolu dát dohromady, až si řekli, že by to mohlo být natrvalo. Více méně polovina posádky přišla na palubu jako sezdané páry. Zbytek z nás neměl žádné překážky, které by stály v cestě, kdybychom to takto cítili.

Ale aniž bychom o tom příliš uvažovali, dali jsme se spolu dohromady víc, než je obvyklé u kolegů v práci. Kdyby někdo říkal na chodbě druhému dobrou noc dlouho poté, co zhaslo osvětlení, určitě by strýček Alfréd vstal a šel se na chodbu podívat. Nebo by to byla paní O'Toolová, když si jde udělat do kuchyně trochu čokolády, aby jí pomohla usnout.

Nebo by to mohl být kapitán. Myslím, že to byl člověk, který měl oči vzadu na hlavě, aby viděl, co všechno se na lodi děje. Totéž si myslím o paní O'Toolové. Možná ale strýček Alfréd byl jedním z těchto lidí, kteří jsou příliš zdvořilí a chytří, než aby někomu povídali, co viděli.

Nebo to byl snad doktor Devereaux, který nás měl všechny tak dobře prozkoumané, že věděl, jakým směrem který králíček skáče, a poslal svoje psy, aby ho nahnali tím správným směrem. Možná to byl on.

Vždycky to bylo tak akorát a nikdy příliš. Nikdo nenamítal nic proti polibku nebo dvěma, pokud si někdo chtěl ověřit svůj vkus. Na druhou stranu jsme nikdy nezažili takový skandál, který se občas přihodí v každé společnosti. Jsem si tím jistý, protože na lodi se takováhle věc prostě neutají.

Nicméně já s Prudence jsme nikdy neprovedli nic, co by mělo za následek kritiku.

I tak jsme jeden druhému ujídali víc a víc osobního volna nebo času během hlídek. Nebral jsem to kdovíjak vážně, ne v tom smyslu, že bych se chtěl ženit, ale bral jsem to vážně ve smyslu, že se ten vztah pro mne stával důležitým. Ona se na mne začala dívat trochu soukromě a majetnický a při doteku našich rukou prostě přeskakovaly jiskry.

Cítil jsem se dobře a živý a neměl jsem čas sepisovat tyhle svoje paměti. Přibral jsem čtyři libry a už jsem jistě netruchlil po domově.

Prudence a já jsme si zvykli zastavit se v jídelně, kdykoliv jsme se vraceli z hlídky do našich kajut. Paní O'Toolová nic nenamítala, nechávala sklad otevřený, aby si kdokoliv mohl kdykoliv vzít, co chtěl - tvrdila, že loď je náš domov, a ne vězení. Tak jsme si občas udělali sendvič nebo uvařili něco složitějšího, jedli jsme to a mluvili spolu. Bylo fuk, o čem jsme spolu mluvili, záleželo jenom na tom hřejivém teple, které jsme spolu sdíleli.

Jednou jsme se vraceli z hlídky o půlnoci a jídelna byla zrovna úplně prázdná. Hráči pokeru odešli toho dne brzy a ani se nikdo nezdržel nad šachovou partií. Vešli jsme do jídelny a chtěli jsme si udělat několik sýrových sendvičů. Jídelna je celkem malá místnost. Když chtěla Prudence zapnout gril, narazila do mě.

Zachytil jsem vůni jejích krásných vlasů, připomínající cosi jako čerstvý jetel nebo fialky. Pak jsem ji objal.

Nedělala žádné obstrukce. Na chvíli se zarazila, pak se ale uvolnila.

Holky jsou fajn. Jako by neměly žádné kosti a myslím, že jejich tělesná teplota je alespoň o půl stupně vyšší než u mužů, i když to neukáže skoro žádný teploměr. Sklonil jsem obličej a ona ke mně vzhledla. Zavřela oči a všechno bylo krásné.

Možná na půl sekundy mě políbila a já věděl, že se jí to líbí úplně stejně jako mně, což je asi jediný postřeh, který k tomu mohu poskytnout.

Pak se najednou vytrhla z mého objetí, jako kdybychom spolu zápasili, a odstrčila mě, až jsem vrazil do kuchyňského stolu. Vypadal jsem hrozně našťavaně. A taky jsem byl. Nedívala se na mě. Nedívala se na nic a vypadala, že poslouchá - tušil jsem, co se děje. Měla ve tváři výraz stejný, jako když byla ve spojení - pouze nyní vypadala hrozně nešťastně.

Zeptal jsem se: "Co se děje, Prudence?"

Neodpověděla, jen se obrátila k odchodu. Udělala pár kroků k východu, když jsem ji dostihl a popadl za ruku. "Hej, co se to s tebou děje, našťaval jsem tě?"

Vykroutila se mi, pak jako by pochopila, že jsem pořád ještě tam. "Je mi líto, Tome," řekla chraplavě. "Moje sestra se zlobí."

Nikdy jsem se s Patience Mathewsovou nepotkal a po dnešním zážitku těžko kdy budu mít zájem.

"Cože? Jenom proto..."

"Moje sestra tě nemá ráda, Tome," odpověděla pevně, jako by to mělo všechno vysvětlovat. "Dobrou noc."

"Ale..."

"Dobrou noc, Tome."

Prudence byla druhý den stejně příjemná jako vždycky, ale když mi podávala rohlík při snídani, tak jiskra prostě nepřeskočila. Nijak mě nepřekvapilo, když Rupert ještě toho dne změnil pořadí hlídek, a ani jsem se neptal proč. Prudence se mi nevyhýbala, a dokonce by se mnou i tančila, kdyby byla příležitost, ale ten oheň byl prostě pryč a nikdo z nás dvou se jej už nikdy nepokusil znovu zažehnout.

Dlouho poté jsem o tom mluvil s Vanem. Moc sympatií pro mě neměl. "Myslíš si snad, že jsi první, kdo se spálil? Prudence je příjemná malá žába, ale když přijde na lámání chleba, každý se musí nejdříve domluvit s její sestrou. A já se vsadím, že odpověď bude vždycky "NE". Prudence by svolná byla, alespoň tím jejím sladkým způsobem, ale Patience neschválí nic, co je jenom trochu víc osobního."

"Myslím, že to je hanba. Je mi teď už fuk, ale myslím, že jí sestra asi zničí život."

"Je to její věc. Já osobně jsem se svým dvojčetem dosáhl kompromisu již před lety. Vymlátili jsem si kvůli tomu sice zuby, ale potom jsme spolu spolupracovali tak trochu na "komerčním" základě.

Mimochodem jak si můžeš být jistý, že Prudence nedělá své sestře totéž? Možná to začala ona."

Nijak to můj názor na holky nezměnilo, nezahořkl jsem, ani ne na ty, které měly dvojčata telepatky, ale potom jsem si prostě začal užívat společnosti jich všech. A na chvíli jsem si začal víc užívat také společnosti strýce Alfréda. Rád hrál domino a když jsme večer dohráli poslední partii, tak rád vyprávěl o Sugar Pie - a samozřejmě mluvil s ní. Díval se na její fotografii, ukazoval mi ji, mluvili jsme spolu všichni, strýček nám dělal prostředníka. Byla to vskutku sympatická žába a byla legrace si s ní povídat.

Jednou večer jsem si s ní zase povídal a díval se na její obrázek, když mi začalo připadat, že uplynulo již hodně času a že se její vzezření muselo změnit. V jejím věku to musela být změna dost podstatná. Dostal jsem skvělý nápad. "Strýčku, mohl bys Sugar Pie říct, aby poslala svoji novou fotografii Rustymu Rhodesovi, ten by ji mohl poslat bratrovi Dustymu a ten by ji pro nás mohl překreslit - byla by úplně nová a viděli bychom, jak Sugar-Pie dneska vypadá. "Co ty na to, Sugar-Pie? Není to dobrý nápad?"

"Není to nutné."

Koukal jsem na ten obrázek a skoro jako by mi odešly pojistky. Na moment to nebyl ten starý známý obrázek. Samozřejmě že tam byla ta známá veselá dívčí tvář, ale teď byla o něco starší, chyběly jí některé přední zuby a měla jiné vlasy.

Byla jako živá. Nejen v barvách, ale živá. A to je rozdíl.

Ale když jsem se po chvíli probral z překvapení, už to byl zase ten starý známý obrázek.

Řekl jsem chraplavě: "Strýčku, kdo řekl "To není nutné"? Ty? Nebo Sugar-Pie?"

"Proč? No přece ona! Já to jenom opakoval!"

"Ano, ale já jsem neslyšel tebe. Já jsem slyšel ji!" Pak jsem jí řekl o fotografii.

Přikývl. "Ano, tak skutečně vypadá. Vzkazuje ti, že jí zuby za chvíli dorostou."

"Strýčku, nedá se to vysvětlit nijak jinak. Na chvíli jsem se vám zamotal do soukromého života." Začal jsem se třást.

"Já vím a Sugar-Pie také. Ale nijak ses nám do života nezamotal. Přítel je vždy vítán."

Pořád jsem se pokoušel si na to zvyknout, uvědomit si situaci. Následky byly mnohem dalekosáhlejší, než když jsme s Patem objevili, že to dokážeme sami. Tehdy jsme to totiž ještě tolik nechápali. "Strýčku, myslíš, že bychom to dokázali znovu? Sugar-Pie?"

"Můžeme to zkusit."

Ale už to nefungovalo... dokud jsem neuslyšel její hlas, jak mi říká: "Dobrou noc, Tomy." Nebyl jsem si tím ale jist.

Když jsem ulehl do postele, vyprávěl jsem o tom Patovi. Začalo ho to zajímat, ale chvíli jsem ho musel přesvědčovat, že se to opravdu stalo. "Má cenu se v tom trochu angažovat, synku. Měl bych si o tom udělat pár poznámek. Doktorka Mabel by o tom jistě ráda slyšela."

("Eh, počkej, ještě se zeptám strýčka Alfréda.")

"Dobrá, dobrá. Hádám, že to je nakonec jeho dítě. Mnoha způsoby. Když mluvíme o jeho děcku, možná bych se za ní měl vypravit a navštívit ji. S námi dvěma na obou koncích by se to mohlo snadněji podařit. Kde ta jeho žába žije?"

("No, v Johannesburgu.")

"Hmmm... no to je pěkný kus cesty. Ale myslím, že Dálková nadace by to zatáhla, kdyby doktorka Mabel ukázala, že ji to doopravdy zajímá."

("Asi ano, ale nejdřív si o tom promluvíme se strýčkem.")

Ale strýček si o tom nejdřív chtěl promluvit s doktorem Devereauxem. Zavolali si mě a doktor se o spojení chtěl pokusit hned. Byl tak rozrušený, že jsem ho v takovém stavu ještě neviděl. Řekl jsem: "Jasně, můžeme se o to pokusit, ale pochybuji, že se někam dostaneme, včera se nám to podruhé taky nepodařilo. Myslím, že to byla jenom šťastná náhoda."

"Tak šťastná náhoda, ty strašidlo. Jestli se to povedlo jednou, povede se to i podruhé. Musíme jenom čtyřicet znovu ustavit správné podmínky." Podíval se na mě. "Máš nějaké námitky proti menší hypnóze?"

"Já? Ale ani ne, pane. Ale na mne to snadno nefunguje."

"Opravdu? Podle záznamů doktorky Arnaultové to není nemožné. Jenom budeme předstírat, že já jsem ona."

Skoro jsem se při té představě rozesmál. To spíš já vypadám jako Kleopatra než on jako krásná doktorka Arnaultová. Ale souhlasil jsem.

"Potřebujeme tě trochu uvést do transu, abychom odstranili všechny rušivé vlivy a učinili tě vnímavým."

Nevím sice, co myslel pojmem "menší trans" a jak bych se v něm měl cítit, ale necítil jsem nic a ani jsem nespál. Ale začal jsem znovu slyšet Sugar-Pie. Myslím, že doktor Devereaux měl v tomto ohledu pouze vědecký zájem. Jakákoliv nová fakta o tom, co může lidi vést k takovému jednání. Alfréd si rovněž myslel, že se doktor pokusí ustanovit nový komunikační okruh jenom pro případ nouze. Něco na tom možná bylo, protože Alfréd se často zmiňoval o tom, že on sám by nemusel vydržet navždy.

Ale bylo v tom ještě něco jiného. Strýček mi jednou velmi delikátně naznačil, že kdyby na to mělo jednou dojít, tak by bylo dobré vědět, že je na světě někdo, kdo by dohlédl na jeho malou holčičku. A komu by se dalo důvěřovat. Samozřejmě že to neřekl přímo, ne tak okatě, abych mu musel odpovídat, jinak bych se asi zakuckal. Jenom to bylo zcela jasně pochopitelné. A pro mě to byl ten nejhezčí kompliment, jaký jsem kdy dostal. Nebyl jsem si jist, zda si jej zasloužím, tak jsem se prostě rozhodl si jej zasloužit, kdybych se měl někdy odvděčit.

Od té doby jsem se strýčkem mohl "mluvit" stejně jako se Sugar-Pie. Ale nedělal jsem to, kromě chvil, kdy jsme spolu byli všichni tři. Telepatie se stává břemenem, když není potřeba. Nikdy jsem se Sugar-Pie nemluvil sám, kromě pár testů, kdy doktor Devereaux chtěl spojení vyzkoušet a zjistit, že se spojíme bez pomoci strýce Alfréda. Chtělo to trochu hypnotik, protože jinak by se Alfréd probudil, když se někdo ozve na jeho "vlnové délce". Ale v každém případě jsem je nechával o samotě. Nechtěl jsem se té malé žábě nijak motat do života, neměl jsem k tomu důvod. Dokud na to nebyla připravená a nečekala společnost. Stalo se to jen krátce poté, co se Pat oženil.

KAPITOLA 11

ČASOVÝ POSUV

MOJE VZTAHY s PATEM SE STÁLE LEPŠILY BĚHEM počátečního zrychlování a hlavně poté, co si mě vzal doktor Devereaux do parády. Pochopil jsem potom, co jsem připustil, že Patem pohrdám a nemám ho rád, že už vlastně tyto city k němu nechovám. Podařilo se mi jej vyléčit z toho, aby mě bez ustání něčím otravoval. Činil jsem mu totéž. Mohl totiž vypnout budík, ale ne mě samotného. Pak jsme jaksi vypracovali svůj vzájemný postoj do stavu, který by se dal nazvat žít a nechat žít. Lépe se nám pak spolu vycházelo. Nakonec jsem zjistil, že se na naše každodenní pravidelné kontakty těším, a pochopil jsem, že ho začínám mít rád, nikoliv "znovu" ale "konečně". Tak vřelý vztah jsem k němu skutečně nikdy

neměl.

Ale i když jsme se k sobě přibližovali, ve skutečnosti jsme si byli čím dál tím více vzdálenější. Časový posuv na tom začal mít hlavní díl viny. Jak může každý pochopit ze vzorce pro obecnou teorii relativity, tak relativita není přímá, jak by se mohlo zdát. Na začátku to není ani tak zřejmé, ale postupně se začíná projevovat.

Při třech čtvrtinách rychlosti světla si Pat začal stěžovat, že mluvím pomalu, zatímco mně připadalo, že on drmolí. Při devíti desetinách rychlosti světla to bylo v poměru téměř dvě ku jedné, ale teď už jsme věděli, jak na to, takže já mluvil rychle a Pat zase pomalu.

Při 99% rychlosti světla byl poměr sedm ku jedné a už nebylo nic, co bychom mohli udělat, aby jeden druhému porozuměl. Později toho dne jsem se spolu spojili naposled.

Všichni ostatní měli stejné problémy. Samozřejmě že je telepatie okamžitá, alespoň trilion mil mezi námi nezpůsobilo žádný problém, ne nic podobné zpoždění, jaké můžete zakusit při telefonování ze Země na Měsíc, ani nic jako pokles síly signálu. Ale mozek je pořád z masa a krve a myšlení přece jen chvíli trvá... prostě naše časy byly mimo. Z Patová pohledu jsem přemýšlel tak pomalu, že on nedokázal natolik zpomalit a zůstat se mnou ve spojení. Nutno říci, že čas od času se o spojení pokoušel, protože jsem zaslechl něco jako výkřik ve sluchátkách, ale rozumět mu nebylo.

Ani Dusty Rhodes nedokázal udržet kontakt. Jeho dvojče se nedokázalo koncentrovat na obrázek po dlouhé hodiny nutné k tomu, aby Dusty obrázek "viděl".

Stručně řečeno to bylo k vzteku. Pro nás všechny. Slyšet hlasy je dobré, ale když nedokážete říct, o čem mluví nebo je nemůžete okřiknout, aby byly zticha, tak je to na draka. Možná že ty staré případy, které známe z psychiatrie, nebyly jenom bláznovstvím, možná to prostě byli lidé, kteří byli naladěni na špatnou vlnovou délku.

Strýček Alfréd to z nás nejprve nesl asi nejhůře, proto jsem s ním často zůstal po večerech a pokoušeli jsme se o spojení spolu. Pak najednou znovu získal klid v duši, protože pochopil, že Sugar-Pie na něj myslí, a to mu stačilo. Slova nemusí být někdy důležitá.

Prudence Mathewsová byla jediná, která po této události rozkvetla. Najednou byla zbavena břímě strážení své sestry. Poprvé jí někdo opravdu políbil, pravděpodobně poprvé v jejím životě. Ne, nebyl jsem to já. Jenom se stalo, že jsem zrovna putoval dolů do jídelny na nějaký drink, když jsem je uviděl, a řekl jsem si, že bude lepší se ztratit a drink si dát později. Je jedno, kdo to byl, nic to neznamenal - myslím, že Prudence by v té chvíli políbila třeba i kapitána, kdyby jenom chvíli podržel. Chudák malá Prudence.

Smlířili jsme se s tím, že budeme muset počkat, dokud loď nezačne zpomalovat a časový skluz se nedostane na únosnou míru. Pořád jsme ale byli ve spojení s okolními loďmi, protože všechny zrychlovaly podle stejného časového schématu. Tak jsme spolu diskutovali o dilematu, které předtím nikdo z nás neočekával. Svým způsobem to nebylo až tak důležité. Dokud nezastavíme u některé hvězdy, nebude na Zemi stejně co hlásit. Ale na druhou stranu - zatímco to na Elsie bude pár týdnů, které strávíme na rychlosti světla, tak na Zemi uběhne dobrých deset let. Jak jsem se později dozvěděl, doktor Devereaux byl velmi zaměstnán myšlenkou, stejně jako ostatní jeho kolegové na okolních lodích, kolik z nás telepatů bude schopno se ještě spojit po takové době. Pokud vůbec někdo. Měli k tomu pádné důvody. Bylo několik důkazů o tom, že telepatická jednovaječná dvojčata si nedokázala uchovat své schopnosti, pokud byla v odloučení dlouhé roky. Z toho důvodu také většinu telepatů tvořila mládež a děti. V dospělosti je většina dvojčat oddělena.

Ale do té doby jsme v projektu "Životní prostor" nebyli nijak odděleni. Ano, prostorově jsme byli každý na druhém konci vesmíru, ale byli jsme ve stálém každodenním styku, protože jsme drželi pravidelné hlídky, i když nebyly žádné zprávy k posílání, kromě zpráv do lodních novin.

Ale co udělá několik let bez kontaktu?

Nijak mi to nedělalo těžkou hlavu. Od pana O'Toola jsem věděl, že za pár týdnů budeme zase ve spojení díky zkracujícímu se časovému posuvu a budeme si zase rozumět. Mezitím odpadly všechny hlídky, takže to zas tak špatné nebylo. Vlezl jsem si do postele a pokusil se ignorovat skřeky v mojí mysli.

Pak mě najednou vzbudil Pat.

"Tome, Tome, odpověz. Slyšíš mě Tome? Odpověz."

("Nazdar Pate. jsem tady!") Byl jsem vzhůru, vstal jsem z postele a byl jsem velice vzrušen.

"Tome! Rád tě slyším, hochu, už to jsou dva roky, co jsem tě slyšel naposledy."

("Ale...") Chtěl jsem něco namítnout, ale pak jsem zmlknul. Pro mě to sice byl jenom týden, ale musel bych se podívat na greenwichský kalendář, abych zjistil pravou dobu, kterou to bylo pro Pata.

"Nech mě mluvit, Tome. Nedokážu spojení udržet dlouho. Jsem v hluboké hypnóze a nadopovaný prášky a doktorům trvalo šest týdnů, než mě do toho stavu dostali, a nedokáží mě v něm udržet už moc dlouho."

("Chceš tím říct, že jsi právě teď zhypnotizovaný?")

"Samozřejmě, jinak bych se s tebou nedokázal spojit. Ted'..." Jeho hlas se na chvíli odmlčel. "Promiň. Museli to na chvíli zastavit, aby mi dali další injekci a umělou výživu. Ted' poslouchej a udělej si záznam časového rozvrhu: Van Houten - " Pak odříkal přesný greenwichský čas a datum, na setiny sekund pro každého z nás a odmlčel se, zatímco jsem to opakoval po něm. Pak se odmlčel nadobro.

Natáhl jsem si kalhoty, než jsem šel vzbudit kapitána, ale s botami jsem se neobtěžoval. Pak byli najednou všichni vzhůru, rozsvítila se denní světla, paní O'Toolová pro všechny udělala kávu a všichni mluvili jeden přes druhého. Relativisté se všichni postrkovali ve výpočetním centru a Janet Meersová pracovala na lodních časech pro spojení Bernie Van Houtena s jeho dvojčetem, aby se to stihlo ještě pro jistotu protáhnout počítačem, protože on byl na seznamu první.

Van Houten se ale se svým bratrem nespojil a všichni z toho byli nervózní, dokonce někdo zapochyboval o tom, zdali Janet Meersová časy správně vypočítala. Chudák se z toho rozplakala, ale doktor Babcock nakonec vše ještě jednou projel na počítači a její výpočty ověřil na devět desetinných míst. Pak vyčítavým tónem oznámil, aby nikdo propříště bezdůvodně neosočoval jeho personál z chyb, protože on je tady jejich šéf.

Ale pak se Glorie spojila se svou sestrou a tak se všichni začali cítit lépe. Kapitán poslal přes slečnu Gammu zprávu na vlajkovou loď flotily a dostal odpověď, že dvě další lodi jsou už také v kontaktu, Nautilus a Cristoforo Colombo.

Už se nikdo z nás nemohl na hlídku trousit po jednom, s menšími zastávkami v jídelně na kávu nebo sendvič. Když bylo řečeno, že spojení nastane ve 03:17:06, tak jste od tří museli sedět v křesle se zapnutým záznamníkem a s mikrofonom před ústy. Pro nás na lodi to bylo velice snadné, ale naše dvojčata na zemi kvůli tomu musela zůstat v hypnóze a nechat se nadopovat. Doktora Devereauxe to nijak netěšilo.

Ani nebyl čas na to, abyste si se svým partnerem popovídali o životě, protože každé vaše slovo z jeho života ujídalo asi tak hodinu. Tak jste jenom zaznamenali, co partner řekl, pak jste odeslali, co potřeboval kapitán, jestli zbylo pul minuty na pár slov, tak to bylo moc. Obvykle ale ne. Proto se mi taky ten Patův sňatek trochu popletl.

Nakonec to dopadlo tak, že dva týdny znamenalo po započetí zpomalování celkem deset let zpoždění za Zemi. V průměru 250 ku 1. Ale nebylo to v průměru. Uprostřed toho období byl skluz mnohem větší, zeptal jsem se pana O'Toola, jaký maximální posuv vypočetl, ale on řekl, že neexistuje způsob, jak výpočty ověřit a že chyba byla mnohem větší než nekonečně malé hodnoty, se kterými obvykle pracoval.

"Řekněme to takto," zakončil náš rozhovor. "Jsem rád, že na lodi nikdo nemá sennou rýmu, protože jedno kýchnutí by nás postrčilo přes hranu."

Dělal si samozřejmě legraci, protože, jak poznamenala Janet Meersová, s přiblížením se rychlosti světla nabyla naše hmotnost nekonečných hodnot.

Ale na jeden celý den jsme znovu vypadli z kontaktu.

Na konci jedné z těchto "vrcholových hlídek" (nebylo to nikdy víc než pár minut lodního času) mi Pat sdělil, že se s Maudii budou brát. Pak se odmlčel, ještě než jsem mu mohl poblahopřát. Chtěl jsem mu říct, že podle mého názoru je Maudie na sňatek trochu mladá, ale nechal jsem si ujít příležitost. Už byl mimo.

Nebyl jsem nijak kvůli tomu žárlivý. Chvilí jsem o sobě přemýšlel a došel jsem k závěru, že určitě žárlivý nejsem, protože si ani nemohu vybavit, jak Maudie ve skutečnosti vypadá. Ano, jasně, byla to blondýnka, s malým nosem a tak dále a tak dále. Ale její obličej jsem si vybavit nedokázal, jako třeba

obličej Janet nebo Prudence. Trochu jsem si připadal, že se události začínají hnát kolem mne.

Když jsem se s Janet Meersovou dohodl, aby mi přepočítala čas na lodi a na Zemi, zjistil jsem, že jsem se trochu unáhlil, protože Patovi bylo dvacet tři a Maudii dvacet jedna, skoro dvacet dva.

Při mém dalším spojení jsem dokázal Patovi alespoň pogratulovat, ale on zase neměl možnost odpovědět. Tudíž odpověděl příště. "Díky za blahopřání. Pojmenovali jsme ji po matce, ale myslím, že bude vypadat přesně jako Maudie."

To mě trochu vyvedlo z míry. Musel jsem znovu Janet požádat o pomoc. Pak už mě nepřekvapilo, že si sezdáný pár během dvou let stačil pořídit dceru. Žádné překvapení, co? Pro mne ale ano.

Tak jako tak jsem si ten týden musel trochu upravit svůj život. Na začátku toho všeho jsme s Patem byli stejně staří, kromě posunu při porodu. Na konci toho období (za které považuji den, kdy jsme se my telepati dokázali spojit bez větších obtíží) bylo moje dvojče o více než 11 let starší než já a jeho dceři bylo sedm let.

Přestal jsem o Maudii přemýšlet jako o dívce mého věku, určitě ne o té, na kterou jsem dříve myslel. Připadalo mi, že nyní už musí být tlustá, zanedbaná a velmi, velmi usedlá - i tehdy nedokázala odolat druhé čokoládě po obědě. Je skutečností, že i s Patem jsme se velmi odcizili, už jsme neměli téměř nic společného. Všechny ty řeči, které se nesly naší lodí, Pata nudily a pro mě byly hrozně důležité. Na druhou stranu mě zase nevzrušovaly jeho flexibilní stavební jednotky a data pro placení daní. Sice jsme byli stále schopní se uspokojivě spolu spojovat, ale bylo to, jako když spolu mluví dva cizinci telefonem.

Ale svou neteř jsem vidět chtěl. Věděl jsem, díky Sugar-Pie, že malá děvčata dokáží být hrozně milá a zábavná. Vzpomněl jsem si na dávnou myšlenku a požádal Dustyho Rhodese o laskavost.

Nikdy si nedokázal odepřít možnost, kdy mohl ukázat, jak dobře umí kreslit. Kromě toho už dozrál a na nikoho neštěkal, když ho požádal o laskavost, i když to mohlo být dlouho předtím, kdy se ještě mohl naučit být zdvořilý.

Dusty stvořil nádherný obrázek. Molly chyběla jenom křídla, aby se z ní na obrázku stal sladký andílek. Viděl jsem, že je podobná svému otci - a také mně. "Dusty, je to nádherný obrázek. Je to věrná podobizna?"

Naježil se. "Jak to mám vědět? Ale jestli je tu jenom maličký rozdíl od fotky, kterou tvůj bratr dal mému, nebo špatný odstín, který bys mohl zjistit spektrálním fotometrem, tak ten obrázek na mou duši sním. Ale nemůžu zaručit, že hrdý tatík obrázek své dcerušky ještě trochu nepřikrášlil."

"Promiň, promiň. Je to skvělý obrázek. Přál bych si, aby existoval způsob, kterým bych ti to mohl zaplatit."

"No, něco už vymyslíme. Moje služby nejsou laciné." Sundal jsem v kajutě obrázek Lucille LaVonne a místo něj jsem připevnil obrázek Molly. Ale Lucille jsem v každém případě ještě nevyhazoval.

O pár měsíců později jsem zjistil, že doktor Devereaux viděl v mých schopnostech používat "vlnovou délku" strýce Alfréda a Sugar-Pie poněkud dalekosáhlejší důsledky než já. Stále jsem si s nimi oběma povídal, ačkoliv ne tak často, jak tomu bylo na začátku. Sugar-Pie už teď byla mladá dáma, bylo jí skoro osmnáct, chodila do normální školy ve Witwatersrandu. Nikdo jiný než strýc Alfréd a já jí Sugar-Pie neřikal a nápad s tím, že bych mohl fungovat jako náhrada za strýčka, byl téměř zapomenut - s takovou rychlostí, kterou jsme se od sebe časově vzdalovali, jsem mohl za chvíli být její syn a vychovávat mě mohla ona.

Ale doktor Devereaux na podstatu věci rozhodně nezapomněl. Nicméně jednání mezi Dálkovou nadací a jím probíhala nezávisle na mně. Zjevně Patovi sdělili, aby si vše nechal pro sebe, dokud nebudou schopni vše vyzkoušet. Proto jsem se o tom poprvé dozvěděl, když jsem mu říkal, aby se připravil k přenosu nějakých běžných zpráv (to už jsme se vrátili na běžný časový posuv, zcela zanedbatelný). "Přeskoč to, starouši," odpověděl mi. "Běžný provoz hod' na někoho jiného. My teď spolu vyzkoušíme něco jiného."

("A co?")

"Dálková nadace je tady naším pánem, od rána až do večera. Molly má s nimi teď vlastní prozatímní smlouvu. Stejnou, jakou jsme mívali my dva."

("Ale ona přece nemá dvojče?")

"No to je fakt, je sama, i když mi to občas připadá, jako by vydala za celé stádo divokých slonů. Ale je

tady a chce ti sama říct ahoj."

("No jo, ahoj, Molly.")

"Ahoj, strejdo Tome."

Skoro jsem vyskočil z vlastní kůže. Zachytil jsem to zcela jasně, bez zkomolení. ("Kdo to ksakru byl? Řekněte to ještě jednou!")

"Ahoj, strejdo Tome." Zasmála se. "Mám dneska novou mašli do vlasů!"

Ztěžka jsem polknul. ("Vsadil bych se, že s ní vypadáš nádherně, holčičko. Rád bych tě taky někdy viděl. Pate! Jak se vám to povedlo?")

"No, když se to vezme kolem a kolem, tak stačilo pár sezení s doktorkou Mabel a začalo to fungovat. Mimochodem, trochu horší to bylo se souhlasem bývalé slečny Kauricové, pořád to nechtěla povolit."

"Má na mysli maminku," řekla mi Molly konspirativním šepotem. "Jí se to nelíbilo, ale mně ano, strýčku Tome. Myslím, že to je hrozně fajn."

"Tak teď už nemám ani trochu soukromí a pokoje. Ani od jedné," postěžoval si Pat. "Podívej, Tome, tohle je jenom zkouška a já se za chvíli odhlásím. Musím zase jít trochu zatlačit na její mámu."

"Chce mě donutit, abych si chvíli zdřímla," souhlasila Molly odevzdaně, "Ale na to už jsem trochu stará, neé? Ahoj, strýčku Tome. Mám tě ráda."

("Já tebe taky, Molly. Ahoj.")

Otočil jsem se na doktora Devereauxe a kapitána, kteří se, aniž bych si toho všiml, objevil vedle něho. Uši napjaté. "Tak jak to šlo?" zeptali se oba skoro naráz.

Pokoušel jsem se nezanechat na tváři ani stopu po vzrušení: "Uspokojivě. Skvělý příjem."

"A to děcko? Taky?"

"Ano, ano. Očekával jste snad něco jiného?"

Doktor ztěžka vydechl a zakřenil se. "Synu, kdybychom tě tady nepotřebovali, tak bych ti teď s chutí vymlátíl mozek z hlavy telefonním seznamem."

Myslím, že jsme s Molly vytvořili první sekundární komunikační tým v celé flotile. Ale nebyli jsme rozhodně poslední. Dálková nadace, která pokračovala ve výzkumu hypotézy naznačené případem Sugar-Pie a strýčka Alfréda, předpokládala, že je možné vytvořit nový tým tam, kde potenciální nový člen bude velmi mladý a blízce, ba příbuzensky spojen s dospělým členem týmu. V některých případech to skutečně tak fungovalo. V ostatních případech to ani zkusit nemohli, protože neměli k dispozici žádné dítě.

Pat s Maudie měli ještě jednu holčičku, než jsme dosáhli hranic soustavy Tau Ceti. Maudie si pak ale postavila hlavu, pokud šlo o Lynette - řekla, že dvě zrůdičky v jedné rodině je až dost.

KAPITOLA 12

TAU CETI

V DOBĚ, KDY JSME BYLI UŽ JENOM PÁR HODIN LETU VZDÁLENÍ od soustavy Tau Ceti, jsme věděli, že naše expedice nebyla nadarmo. Harry Gates získal stereometrickou kamerou první snímky půl tuctu planet. Harry nebyl jenom zkušeným planetologem, byl také šéfem výzkumného oddělení. Předpokládám, že měl dostatečné vzdělání k tomu, abych se k němu choval uctivěji, ale protože mu každý říkal Harry, tak jsem se neobtěžoval s něčím jiným. Nebyl to ten druh člověka, kterému byste říkali "Doktore". Byl dychtivý a vypadal mladší, než ve skutečnosti byl.

Pro Harryho byl vesmír jenom složitou hračkou, kterou mu někdo dal na hraní. Chtěl ji rozebrat do posledního šroubku a podívat se, jak funguje. Byl jím potěšen a byl ochoten se o něm bavit kdykoliv a s kýmkoliv. Seznámil jsem se s ním během umývání kádinek v laboratoři, protože Harry se k asistentům ve své laboratoři nechoval jako k robotům, ale jako k lidem, a nevadilo mu, že toho ví o vesmíru mnohem víc než kdokoli z nás - možná si i myslel, že by se od nás mohl něco přiučit.

Jak si našel čas, aby se oženil s Barbarou Kuiperovou, jsem nezjistil, ale Barbara pracovala ve

strojovně, takže to patrně začalo diskusí nad jakýmsi fyzikálním problémem, pokračovalo biologií a skočilo u sociologie. Harryho zajímalo skutečně všechno. Nicméně čas na to, aby byl při porodu svého prvního dítěte, si nenašel, protože to bylo zrovna tu noc, kdy vyfotografoval první planetu, kterou nakonec po novorozenátku pojmenoval Constance. Sice pár lidí mělo k tomuhle námitky, protože nově objevenou planetu by chtěl pojmenovávat každý, ale kapitán rozhodl, že bude platit dávný zvyk, kdy objevitel planety má právo ji i pojmenovat.

Objev Constance nebyla náhoda. (Myslím tím tedy objev planety, nikoliv dítěte. To se přece nikam neztratilo.) Harry si přál planetu asi padesát až pětapadesát miliónů mil vzdálenou od Tau Ceti, nebo bych možná měl říct, že si to přála Dálková nadace. Bylo tomu tak proto, že Tau Ceti je blízky příbuzný Slunce, alespoň pokud jde o spektrální typ hvězdy. Tau je menší a vyzařuje jenom asi tři desetiny celkového objemu vyzářeného Sluncem, takže při použití starého zákona o převrácené kvadratické hodnotě, který používáte k naplánování osvětlení obyvací místnosti, nebo k nastavení blesku na fotoaparátu, by planeta padesát miliónů let vzdálená od Tau Ceti zachytila stejné množství slunečního světla jako planeta devadesát tři miliónů let vzdálená od Slunce. Což je přesně místo, kde se nachází Země. Proto jsme nepátrali jen tak po nějaké planetě, to bychom mohli rovnou zůstat doma ve Sluneční soustavě. Přáli jsme si odpovídající kopii Země, v opačném případě by planeta nestála za kolonizování.

Pokud se vyšplháte na střechu během jasné noci, tak vám budou hvězdy připadat tak běžné, že by každá z nich mohla mít kolem sebe celou řadu planet jako je Země. Harry odhaduje, že jich také je asi něco mezi sto tisícem a sto milióny, a to jenom v Mléčné dráze. Když to vynásobíte jakýmkoliv číslem, tak dostanete výsledek pro celý vesmír.

Vtip je v tom, že planety nejsou jen tak snadno na dosah. Tau Ceti je jenom jedenáct světelných let vzdálená od Země. Většina hvězd v naší Galaxii je ale vzdálená v průměru padesát tisíc světelných let od Země. I Dálková nadace nemůže přemýšlet v takových číslech. Pokud se hvězda nenachází v dosahu sta světelných let nebo podobně, tak nemá cenu přemýšlet o její kolonizaci, a to ani s vesmírnými loděmi vybaveným plamencovými motory, které máme dnes k dispozici. Samozřejmě že takové lodi mohou letět, jak daleko chcete, i napříč celou Galaxii, ale kdo se bude zajímat o skutečné výsledky průzkumu po několika ledových dobách tam dole na Zemi? Populační problém by v té době byl vyřešen jednou provždy... možná.

Ale ve vzdálenosti do sta světelných let od Země leží jenom patnáct set hvězdných soustav a jenom sto šedesát z nich je stejného spektrálního typu jako Slunce. Projekt "Životní prostor" předpokládal, že bude možné prozkoumat ne více než polovinu z tohoto počtu, řekněme sedmdesát pět - ale protože jsme přišli o Vasco da Gama, tak to bude muset být méně.

I kdybychom objevili jenom jedinou planetu pozemského typu, celý projekt by byl úspěchem. Ale ani to nebylo jisté. Hvězdy stejného typu jako Slunce nemusely třeba mít planetu, která by se podobala Zemi, planeta mohla ležet příliš blízko hvězdě, nebo zase naopak příliš daleko, nebo by mohla být moc malá, aby si dokázala udržela atmosféru, nebo příliš těžká pro člověka a jeho slabé tělo, nebo nemusela mít dostatek vody, která byla pro život nezbytná.

A nebo mohla být obydlena takovými bytostmi, které nemusely mít rády kolonizátory.

Vasco da Gama měla největší příležitost najít první planetu pozemského typu, protože hvězda, ke které lod' směřovala, byla Alfa Centauri A, což je jediná hvězda v téhle části vesmíru, o které je možné říci, že je skutečným dvojčetem Slunce. (Její společník, Alfa Centauri B, je jiný typ hvězdy, spektrální typ K). A my jsme byli hned další na řadě, i když Tau Ceti je o něco méně podobná Slunci, než je tomu u Alf Centauri-B, protože nejbližší hvězda spektrálního typu G je třináct světelných let od Země. To nám dávalo dva roky náskok před Magellanem a skoro čtyři roky náskok před Nautilem.

Za předpokladu, že bychom něco vůbec našli. Samozřejmě. Takže si představte, jak asi vypadaly oslavy, když se Harrymu podařilo planetu objevit.

Oslavovali jsme samozřejmě i jeho, i když z trochu jiného důvodu. Zrovna jsem zabloudil do observatoře, abych se podíval na okolní vesmír - protože velkou nevýhodou Elsie bylo, že se skoro nedalo vykouknout ven, kromě pár vyhrazených míst - když mě Harry chytil za rameno a vybafl na mě: "Podívej se na tohle, chlapče!"

Pozorně jsem se podíval. Ukazoval na list papíru, popsaný nějakými čísly. Mohl to být stejně dobře

plán paní O'Toolové na pěstování pšenice stejně jako složité matematické výpočty. "Co to je?"

"Copak to nevidíš? To je Bodeův zákon, to je to!"

Zamyslel jsem se, ale nějak mi to nic nepřipomínalo. Ano, Ohmův zákon jsem si ze školy pamatoval, ale Bodeův zákon? Pak jsem si vzpomněl. Bodeův zákon byla jednoduchá geometrická posloupnost, která popisovala vzdálenosti planet ve Sluneční soustavě od Slunce. Nikdy nikdo nebyl schopen najít jeho pořádný důkaz a zákon v některých případech skutečně nefungoval nejlépe, i když jsem se rozpomněl, že Pluto a Neptun byly nalezeny právě díky výpočtům provedeným na základě Bodeova zákona. Podíval jsem se ještě jednou na vzorce na papíře.

"A co tedy dokazuje?" zeptal jsem se.

"Co to dokazuje? Panebože! Tohle je přece ta nejdůležitější věc od doby, kdy Newtonovi spadlo na hlavu jablko!"

"Možná máš, Harry, pravdu, ale mně to dneska nějak pomaleji myslí. Myslel jsem, že Bodeův zákon je tak trochu náhoda. Proč by měl platit i tady?"

"Náhoda! Podívej, Tome, když hodíš kostkou šestku, je to náhoda. Ale když ji hodíš sedm tisíc osm set krát za sebou v řadě, tak si buď jist, že si někdo s tou kostičkou trochu pohrál."

"Ale tohle je jenom dvakrát!"

"U hvězd to není totéž. Dej mi dostatečně velký kus papíru a já ti napíšu celou řadu těch nul, kterou bys musel za číslo připojit, abys dokázal popsat pravděpodobnost této "náhody"." Harry se zamyslel. "Tome, starý příteli, tohle je klíč k tajemství, jak jsou utvářeny planety. Pohrbí nás za tohle přímo vedle Galilea. Hmm... Tome, nemůžeme tady trčet moc dlouho, musíme se vydat na cestu k systému Beta Hydri a ujistit se, že tam to funguje stejně - abychom přesvědčili všechny ty nevěřící Tomáše na Zemi. Sakra, jdu za kapitánem, že budeme muset změnit trochu program našeho výletu." Strčil si svůj papír do kapsy a odběhl ven. Rozhlédl jsem se kolem sebe a posmutněl, protože antiradiační štíty byly spuštěny přes výhledy, takže nebylo vidět ven.

Přirozeně že kapitán o změně programu nechtěl ani slyšet. Vypravili jsme se sem, abychom našli obyvatelnou planetu, na které se dá farmařit. O pár týdnů později jsme už parkovali na orbitě kolem Constance. Poprvé během cesty jsme necítili gravitaci, a to se nám nepovedlo ani během změny ze zrychlování na zpomalování. Strojníci motorů nejsou rádi, když se musí motory vypínat, pokud není možnost provést na nich rovnou generálku. Všichni si pamatovali případ lodi Petr Veliký, která takto motory vypnula a už je nedokázala nastartovat a zřítíla se do Slunce.

Stav beztláče mi moc sympatický nebyl. Ale dá se to vydržet, pokud se v jídelně moc nenacpáváte.

Harry nijak nakvašeně nevypadal. Měl celou planetu, se kterou si teď mohl hrát, takže nastrkal všechno kolem Bodeova zákona do počítače a dal se do toho. Zůstali jsme na orbitě, asi tisíc mil nad povrchem, dokud průzkum o Connie nezjistí něco dalšího. Prováděl se přímý vizuální průzkum, rozborů záření, spektrální analýza atmosféry. Planeta měla dva měsíce, i když byly oba menší než náš Měsíc, takže celkem přesně změřili jejich povrchovou gravitaci.

Connie vypadala jako domov. Velitel Frick se svými asistenty připravil model, který umístili do jídelny, kde planeta vypadala jako Země, když ukazují její fotky z vesmíru, modrá a zelená a hnědá, zpola zakrytá mraky a s polárními čepičkami. Tlak vzduchu při zemi byl o něco nižší než u nás, ale poměr kyslíku k ostatním plynům byl zase větší. Spektrální analýza prokázala vyšší obsah oxidu uhličitého, ale ne zas tak vysoký, jak tomu bylo na Zemi během prvohor.

Byla menší, ale měla více souše než Zeměkoule - oceánů bylo méně. Každá další zpráva pro Zemi byla dobrá, a tak jsem dokonce dokázal Pata vytrhnout z jeho stereotypního přemýšlení nad zisky a ztrátami, alespoň na chvíli. Pat už založil firmu a nazval ji "Bratři Bartlettové, s.r.o." a myslel si, že až přistaneme na Zemi, tak se budu zajímat o finančníctví jenom proto, že moje výdělků od Dálkové nadace začaly vynášet jenom na úrocích. Ach jo, já se přece nedotkl peněz už tak dlouho, že jsem skoro zapomněl, k čemu jsou dobré.

Přirozeně že naše prvotní úsilí směřovalo ke zjištění, zdali je už na planetě někdo doma. Alespoň mám na mysli inteligentní bytosti, které by byly schopné používat nástroje, budovat stavby a organizovat věci kolem sebe. Pokud by někdo takový skutečně existoval, měli jsme příkazy uhánět odtamtud pryč, aniž bychom na planetě přistáli. Najít palivo na další cestu někde jinde v tomtéž systému a nechat pokus o

přátelský kontakt na jiné partě, která přiletí po nás. Dálková nadace nechtěla opakovat ten tragický omyl, který se povedl na Marsu.

Ale analýza elektromagnetického spektra neukázala vůbec nic, od záření gama až po nejdelší rádiové vlnové délky. Pokud tam dole byli nějakí lidé, tak rádio neznali, nesvítili ve městech a neznali jadernou energii. Neměli ani letadla, ani silnice, ani dopravu na zemi či vodě, ani nic, co by připomínalo města. Takže jsme slétli níže do atmosféry a jali se obléhat planetu od pólu k pólu a prověřovat povrch způsobem, jakým si krájíte kůru, když loupete pomeranč - každý oblet znamenal nový sektor.

Pak jsme provedli fotografický a vizuální průzkum a také radarový průzkum. Neušlo nám nic, ani bobří hráze. To jsem si jist. Žádná města, žádné domy, žádné cesty, žádné mosty, žádné lodi, nikdo doma prostě nebyl. Ale ano, samozřejmě, zvířata. Stáda nějaké zvěře jsme pozorovali na planinách a všimli jsme si i dalších menších věcí. Ale jinak planeta vypadala jako ráj samozvaných nájemníků.

Kapitán proto vyslal zprávu: "Připravuji výsadek na zem."

Rychle jsem se přihlásil do první průzkumné hlídky. Nejdřív jsem otravoval svého strýce majora Lucase, abych se mohl připojit k jeho hlídce. Ale ten mě rychle odpálkoval: "Jestli si, Tome, myslíš, že bych využil nevycvičeného rekruta, tak jsi blázen větší, než si o tobě myslím. Jestli jsi chtěl být vojákem, tak ses k tomu měl odhodlat už tehdy, když jsme zažehli doma motory."

"Ale vždyť máš mezi svými muži lidi z každého oddělení na lodi!"

"Ale každý je trénovaný voják. Vážně, Tome, to si nemůžeme dovolit. Já, ani ty. Potřebuji muže, kteří by mě chránili. Ne někoho, koho bych musel chránit sám. Promiň."

Tak jsem chvíli otravoval Harryho Gatese, abych se mohl připojit k jeho vědeckému týmu, který bude chránit mužstvo strýčka Steva.

"Ale jistě," odpověděl. "Potřebuji někoho na tu spoustu práce, kterou nikdo z těch primadon v mém týmu nebude chtít dělat. Můžeš rovnou začít s kontrolou výbavy."

Takže jsem se hrabal spoustou haraburdí a kontroloval, co chybí či přebývá na seznamu. Nakonec Harry promluvil: "Jak se cítíš, malý zelený mužíček v létajícím talíři?"

"Cože?"

"UFO. Jsme přece UFO, ne?"

Nakonec jsem ho pochopil. UFO - Neidentifikovatelný létající objekt. Ano, četl jsem kdysi něco o UFO—hysterii, která zaplavila v jednom období lidi na Zemi. "Ano, předpokládám, že jsme UFO. Nebo tak něco."

"Přesně to jsme, hochu. UFO byly průzkumné lodě, stejně jako my. Prohlíželi si nás, nelíbilo se jim, co viděli, a tak zase zmizeli v prachu. Kdyby nenašli Zemi zaplavenou nepřátelskými domorodci, tak by přistáli a zařídili se jako doma. Tak to uděláme taky."

"Harry, ty opravdu věříš na nějaké UFO? Že to bylo něco víc než jen představy nebo omyly těch, co to viděli? Myslel jsem, že tahle teorie splaskla velice rychle po tom, co se objevila!"

"Podívej se na důkazy ještě jednou, Tome. Krátce předtím, než jsme se poprvé podívali sami do vesmíru, se na naší obloze něco dělo. Asi opravdu většina z těch hlášení byly nesmysly a přeludy. Ale některé prostě ne. Musíš věřit důkazům, když je máš před sebou, jinak bude vesmír jenom jeden velký přelud. Asi si jistě nemyslíš, že by lidská rasa byla jedinou, která má ve vesmíru rozum a která kdy postavila vesmírné loď."

"No, to asi ne. Ale jestli ještě někdo takový existuje, proč nás už dřív nenavštívil?"

"To je jednoduchá matematika, hochu. Vesmír je ohromný a my bydlíme v jednom jeho koutě. Možná že nás navštívili. To je také můj vlastní názor. Prozkoumali nás i Zemi a zjistili, že to možná není pro ně to pravé ořechové. Možná díky nám, možná to bylo to klima. Takže ufoní odletěli pryč."

Harry o tom chvíli přemýšlel. "Možná přistáli jen na tak dlouho, aby načerpali palivo."

Tak to je asi tak všechno, co jsem se dozvěděl, protože když Harry připsal moje jméno na seznam lidí k výsadku, kapitán jej zase rychle vyškrtl. "Žádný ze speciálních komunikátorů neopustí loď."

A bylo to. Kapitánova vůle byla zákonem. Van se dostal na povrch proto, že jeho bratr zemřel při nehodě, když jsme byli mimo spojení. Řekl jsem o tom Patovi, ale nevypadalo to, že by ho to nějak vzrušovalo.

Elsie přistála na hladině oceánu, který byl dost hluboký, a pak pomocí přídavných motorů doklouzala

pomalou po hladině ke břehu. Loď na hladině v pohodě plavala, protože dvě třetiny nádrží byly prázdné. Strojníci se už připravovali na generální opravu plamencových motorů, dříve než jsme pevně zakotvili. Alespoň pokud je mi známo, nikdo z nich se dobrovolně do vyloďovacího výsadku nepřihlásil. Myslím, že pro většinu strojníků a inženýrů byla Constance jenom čerpací stanicí před další cestou, kde se dají motory prohlédnout a opravit, což se za letu dělat samozřejmě nedá. Nijak je nezajímalo, kde jsou a co se kolem nich děje, alespoň dokud motory pracovaly bez problémů. Doktor Devereaux mi řekl, že palubní metalurg byl na Plutu šestkrát a ani jednou jeho noha nespočinula na planetě.

"Je to normální?" zeptal jsem se, když jsem si vzpomněl, jak doktor kvůli mně dělal rámus.

"Pro tenhle typ lidí to je zcela normální, ale kohokoliv jiného bych zavřel na sedm západů a krmil klíčovou dírkou."

Sam Rojas byl diskriminací, které se nám telepatům dostalo, stejně otrávený jako já. Už se těšil, jak se rozeběhne po nové planetě, jako Balboa a Kolumbus a Lundy. Přišel za mnou, aby si o tom popovídal.

"Tome, copak si to necháme líbit?"

"No, mně se to moc nelíbí, ale co s tím můžeme dělat?"

"Mluvil jsem s ostatními. Je to jednoduché. Prostě nebudeme dělat."

"Nebudeme dělat co?"

"Hmm..., prostě nebudeme dělat. Tome, od chvíle, kdy jsme začali zpomalovat, cítím, že moje telepatické schopnosti jsou čím dál tím slabší. Myslím, že to ovlivňuje každého z nás. Co tebe?"

"No, já jsem nic nepozoroval..."

"Tak o tom ještě chvíli přemýšlej," přerušil mě. "Jistě si to uvědomíš. Já osobně pochybuji, že bych se zrovna teď nedokázal spojit s mým dvojčetem. Musí to mít něco společného s místem, kde právě jsme. Možná že na Tau Ceti je nějaká divná radioaktivita, nebo tak něco. Nebo to možná pochází přímo z planety. Kdo ví. A mimochodem, jak by nás kdo mohl kontrolovat?"

Začal jsem to chápat. Neodpověděl jsem, přestože to byla lákavá nabídka.

"Když nedokážeme komunikovat telepaticky," pokračoval Sam, "měli bychom být užiteční něčím jiným. Třeba jako členové výsadku. Například. Jakmile se dostaneme z vlivu toho záhadného "záření", asi budeme zase schopni komunikace s našimi partnery na Zemi. Nebo se možná ukáže, že nějaká z dívek, které se výsadku účastnit nechtějí, bude schopná se se Zemí spojit a komunikovat."

"Hmm..., je to dobrý nápad," připustil jsem.

"Přemýšlej o tom. Zjistíš, že tvůj zvláštní talent je slabší a slabší. Já osobně jsem jako hluchý." Pak odešel.

Chvíli jsem si s tou myšlenkou pohrával. Věděl jsem, že kapitán takový podraz prohlédne, ale co by s tím mohl dělat? Nadávat nám do lhářů a nechat nás lámat kolem, dokud se nepřiznáme? Jak by si jenom mohl být jistý? Odpověď zní, že jistý by si být nemohl, protože nikdo jiný než telepat neví, jaké to je, nikdo jiný než telepat neví, jak k tomu dochází. Když jsme na vrcholu rychlosti lodi všichni vypadli ze spojení, tak nám věřil. Prostě to přijal jako fakt. A bude to muset přijmout stejně i teď. Ať už si myslí, co chce. Protože jsme pro něj nenahraditelní. Otec býval takovým smířčím zástupcem v jednom jejich místním odborářském spolku. Pamatuji si, jak říkal, že jediná stávka, která stojí za to, je ta, kde jsou dělníci tak potřešní, že stávka je vyhraná předem, ještě než ji stačí vyhlásit. V takové podobné poloze jsme měli nyní i našeho kapitána. On nás musel mít. Kromě toho tu nebyli ve vzdálenosti více než jedenáct světelných let žádní stávkokazi. Myslím, že by se neodvážil si to s námi rozházet.

I když by se možná nějaký stávkokaz mezi námi našel.

Podívejme se na ně - Van Houten byl mimo, stejně jako Cas Warner. Na druhém konci drátu tihle dva prostě neměli partáka, jejich dvojčata byla mrtvá. Sestra Prudence byla sice naživu, ale tohle spojení nebylo nikdo obnoveno, protože její sestra odmítla komunikovat pod vlivem drog. Miss Gamma se už nepočítala, protože loď s jejími sestrami byly stále ve značném časovém posuvu vůči nám, takže boční spojení bylo rovněž přerušeno. Nepočítám Sama a mě, takže kdo by zbýval? Rupert, Gloria, Anna a Dusty. A strýček. A Mei-Ling.

Byl to celistvý tým. Když jsme se dostali na loď a začali nám tu říkat "zrůdičky", tak nás to tak nějak dalo dohromady. I kdyby to jednomu nebo dvěma nepřipadalo férové, nenechal by ten zbytek ve štychu. Ani Mei-Ling, která si vzala člověka mimo nás. Fungovalo by to. Jestli jim to dokáže Sam všem vysvětlit.

Chtěl jsem se prostě podívat ven a chtěl jsem to udělat za každou cenu... možná, že je tohle ta nejhorší cena, kterou musíme zaplatit, ale chtěl jsem to udělat.

Bylo to tak trochu jako když utrácíte peníze z dobročinné sbírky na nedělní školu.

Sam si dal za úkol to ostatním vysvětlit do příštího dne do poledního, protože pak nás zase čekaly hlídky, které byly zatím méně časté, protože kontinuální spojení teď nebylo potřeba a navíc se hodila každá ruka zrovna teď, když jsme se chystali na průzkum.

Nakonec jsme na rozuzlení nemuseli čekat do druhého dne. Strýček Alfréd si nás zavolal ještě toho večera a tak jsme se namačkali v jeho kajutě, kromě slečny Gammy, Vana, Prudence a Case Warnera. Strýček si nás prohlédl, obličej s koňským výrazem, smutný a řekl, že ho mrzí, že si všichni nemůžeme sednout, ale že nás dlouho nezdrží. Pak začal trochu oklikou proslovem o tom, jak nás všechny má tak trochu za svoje děti a že nás má všechny rád, jako bychom byly skutečně jeho děti. Pak začal vyprávět o důstojnosti lidského bytí.

"Člověk vždycky platí svoje účty, udržuje v čistotě sám sebe i své okolí, respektuje ostatní lidi a drží svoje slovo. Nijak se za to neplatí, ale člověk to musí dělat, aby zkrátka vydržel žít sám se sebou. Lístek do nebe něco stojí."

Pak se odmlčel a nakonec dodal: "A hlavně drží svoje sliby." Rozhlédl se po nás: "To je všechno, co jsem musel říct. Ale rád bych oznámil ještě jednu věc, když jsme tady všichni spolu. Rupert musel trochu změnit program hlídek." Očima vyhledal mezi námi Sama Rojase. "Same, chtěl bych, abys vzal zítra hlídku, v poledne. Uděláš to, prosím?" To ticho netrvalo ani tři úderů srdce. Pak Sam pomalu odvětil: "No, myslím, že ano, jestli chceš, strýčku."

"Byl bych ti moc zavázán, Same. Tak či onak, nechci na tu hlídku poslat nikoho jiného... a nerad bych tam šel sám, kdybys to nemohl udělat ty. Musel bych říct kapitánovi, že nikdo není k maní. Takže jsem rád, že to uděláš."

"No ano, strýčku, nedělej si s tím starosti." A tohle byl konec celé naší slavné stávky. Strýček nás ale ještě odejít nenechal. "Nejdříve jsem myslel, že si vás zavolám jenom kvůli tomu změněnému pořadí hlídek, abych Ruperta ušetřil od pracného vysvětlování. Ale nakonec jsem vás zavola, abych se vás zeptal ještě na něco jiného. Průzkumný výsadek, který se chystáme provést, opustí loď až za delší dobu. Constance sice vypadá nevinně a krásně, ale chápu, že celá ta akce bude velmi riskantní... Nemoci, o kterých nic nevíme, zvířata, která mohou být smrtelně nebezpečná způsobem, který vůbec nemusíme očekávat. Vůbec všechno kolem může být nebezpečné. Napadlo mě, že i my bychom mohli být užiteční. Mohli bychom jednoho z nás poslat s výsadkem a druhého bychom drželi na lodi na hlídce. Můžeme dále jejich telepatická dvojčata na Zemi požádat o vzájemný telefonický kontakt. Tímto způsobem bychom byli stále ve styku s výsadkem i v případě, že by vypadl rádiový kontakt, nebo se stalo cokoliv jiného. Je to spousta práce navíc a žádná sláva nás za to nečeká, ale bude to mít cenu, jestli se podaří kohokoliv zachránit."

Sam náhle řekl: "A s kým počítáš, aby se zúčastnil výsadku, strýčku?"

"No, to ještě nevím. Nikdo s námi zatím nepočítal, takže pochybuji, že by mě v tomhle kapitán pomohl, ale doufal jsem, že se přihlásí dost dobrovolníků, abychom to nebezpečné místo ve výsadku mohl často měnit." Zamrkal a nejistě se rozhlédl kolem. "Ale nikdo se nemusí do ničeho nutit. Hádám, že byste mi to mohli klidně oznámit případně někde o samotě."

Nemusel dlouho čekat, dobrovolně jsme se přihlásili všichni. Dokonce i Mei-Ling, která ovšem odešla s pláčem, protože jí strýček jemně naznačil, že by se nejprve měla zeptat svého manžela, který jí to ale jistě nepovolí, protože Traversovic rodina očekávala přírůstek.

Druhý den ráno o tom strýček promluvil s kapitánem. Měl jsem chuť se jen tak poflakovat kolem a čekat na výsledek, ale měli jsme moc práce. Byl jsem překvapen, že mě o půl hodiny později zavolali interkomem z laboratoře dolů. Omyl jsem si ruce a spěchal do strýčkovi kajuty.

Už tam čekali. Zamračený strýček a kapitán, taktéž s chmurami ve tváři. Pokusil jsem se spojit se strýčkem přes Sugar-Pie, ale nyní mne ignoroval. Kapitán se na mě chladně podíval a řekl: "Bartlette, pan McNeil navrhl plán, kde by lidé z tvého oddělení pomáhali při výsadku. Řeknu ti rovnou, že jsem to zamítl. Nabídku oceňuji, ale nemohu si dovolit riskovat lidi, kteří mají takové speciální schopnosti a takové povinnosti."

Zabubnoval prsty do desky stolku. "Nicméně, celá nabídka je v jistém smyslu výhodná. Nebudeme riskovat celé tvoje oddělení... ale mohli bychom riskovat jednoho komunikátora, abychom zvýšili bezpečí výsadku. Teď mě napadlo, že na lodi máme jeden pár, který je schopen se dorozumívat, aniž by se spojoval přes Zemi. Ty a pan McNeil. Co ty na to?"

Chtěl jsem ihned vybafnout "Jistě!", ale pak jsem se zamyslel a řekl si, že pokud se výsadku zúčastním nakonec já, tak Sam si o tom bude myslet kdovíco, stejně jako ostatní. Budou si myslet, že jsem je nějak podvedl.

"Nuže, tak mluv!"

Hergot, nehledě na to, co si budou myslet, nebyla to věc, která by se dala odmítnout. "Kapitáne, víte moc dobře, že jsem se jako dobrovolník hlásil do výsadku už před několika dny."

"Ano. Dobře, беру to jako tvůj souhlas. Ale ne abys mě špatně chápal. Výsadku se nezúčastníš ty, ale pan McNeil. Ty zůstaneš tady a budeš s ním ve styku."

Byl jsem tak překvapen, že jsem skoro nezaregistroval další větu, kterou kapitán pronesl. Nicméně jsem na strýčka v duchu vykřikl: ("Copak nechápeš, že si o tobě všichni budou myslet, že jsi je podvedl?")

Tentokrát mi odpověděl. Bolest v hlase: "Vím, synu. Kapitán mě překvapil."

("No a co budeš dělat?")

"To tedy nevím. Ať udělám cokoli, bude to špatně."

Sugar-Pie se náhle vložila do hovoru. "Hej, co si to tam vy dva šeptáte?"

Strýček řekl mírně: "Nech nás o samotě, holčičko. Tohle je jenom mezi námi."

"No to je hezké!" Ale podruhé se už do hovoru nemíchala. Možná jenom poslouchala.

Kapitán totiž pronesl větu: " - v každé pozici, kterou máme zdvojenou, bude riskovat ten starší. To je prostě standard a platí stejně pro kapitána Urqhardta a mě jako pro kohokoliv jiného. Úspěch mise je vším. Bartlette, tvoje očekávaná životnost, když to vezmu čistě prakticky, je alespoň o čtyřicet let delší než u pana McNeila. Proto při rizikovém úkolu půjde jako první on. Nicméně, pánové, instrukce obdržíte později."

("Strýčku, co řekneš Samovi? Možná ty souhlasíš, ale já ne!")

"Nemusíš mi to zdůrazňovat, synku." Pak pokračoval nahlas: "Nikoliv, kapitáne."

Kapitán na něj nevěřícně zíral. "Cože, vy starý darebáku? To se tak bojíte o svoji kůži?" Strýček se na něj usmál. "Je jediná, kterou mám, kapitáne. Ale to nemá s tímhle případem co dělat. A možná jste se trochu ukvapil s tím titulováním."

"Eh?" Kapitán zrudnul. "Promiňte, McNeile. Beru to zpět. Ale myslím, že mi dlužíte vysvětlení za vaši poznámku."

"Samozřejmě, že se vám jej dostane, kapitáne. Oba jsme už staří. Já bych v klidu dožil, aniž bych se dotkl nohou této planety, stejně jako vy. Ale pro mladé lidi je to jiné. Víte moc dobře, že mí lidé se dobrovolně k výsadku přihlásili ne proto, že jsou to andílci, vědci nebo filantropové. Ale proto, že se už nemohou dočkat, až budou na břehu. Víte to dobře, sám jste mi to ani ne před deseti minutami řekl. Víte stejně dobře, že žádné z těch dětí by nepodepsalo smlouvu na takovouto cestu, kdyby věděly, že celou dobu budou zavřeny v lodi, aniž by se mohly vydat za něčím, co nazýváme "dobrodružstvím". Ony nepodepsaly kvůli penězům, podepsaly kvůli vzdáleným horizontům. A vy je teď chcete okrást o normální čekání na dobrodružství."

Teď vypadal zachmuřeně zase kapitán. Svíral ruce v pěsti a pak řekl: "Něco pravdy na tom bude. Ale za rozhodnutí jsem tady odpovědný já. Tu odpovědnost nemohu na nikoho přenést. Moje rozhodnutí platí. Bartlett tady zůstane a půjdete vy."

Řekl jsem strýčkovi: ("Řekni mu, že nedostane na loď jedinou zprávu!")

Strýček ale neodpověděl. "Obávám se, kapitáne, že to tak nepůjde. Tohle je práce pro dobrovolníky a já se na ni dobrovolně nehlásím."

Kapitán pomalu odpověděl: "Nejsem si jist, že dobrovolnictví je tady nutné. Moje pravomoci sahají dost daleko na to, abych každému mohl přidělit jeho práci. Skoro to vypadá na odmítnutí splnit rozkaz."

"Ne tak docela, kapitáne. Neřekl jsem, že nesplním váš rozkaz, jenom jsem podotkl, že se nehlásím

dobrovolně. Požádám vás o písemný rozkaz a pak jej jenom na zadní straně opatřím nápisem "Splněno s protestem" a požádám o přenos kopie na Zemi pro Dálkovou nadaci. Nehlásím se dobrovolně."

"Ale no tak, mícháte to. Vždyť jste se přihlásil sám se zbytkem vašeho oddělení. Proto jste ke mně přece přišli. A já jsem vybral vás."

Strýček zavrtěl hlavou. "Ne tak úplně, kapitáne. Dobrovolně jsme se přihlásili jako skupina, ale vy jste nás jako skupinu odmítl. Jestli jsem ve vás vzbudil dojem, že se dobrovolně hlásím jiným způsobem, tak se omlouvám, ale tak to skutečně není. Teď jestli nás, kapitáne, omluvíte, půjdeme oznámit našim lidem, že jste nás odmítl."

Kapitán znovu zrudnul. Pak se náhle rozesmál a vyskočil ze židle. Objal strýčka kolem ramen: "Ale vždyť vy jste opravdu ten starý darebák. Jste starý darebák. Vzporný darebák s tím nejtemnějším srdcem. Už dlouho jste mě tahal za nos. Ale teď se posaďte a nějak to už uděláme. Bartlette, můžeš jít."

Tak jsem nedobrovolně odešel a držel se mimo svoje kamarády, protože jsem nestál o to teď vysvětlovat, co se děje. Ale strýček mě sám zavolal, jakmile kapitán odešel. Pověděl mi, že se dohodli na kompromisu. Já, on, Sam a Rupert se budeme točit, ale první výsadek, který kapitán považoval za nejnebezpečnější, bude obsazen právě strýčkem. Holky budou držet hlídku na lodi, stejně jako Dusty, kvůli jeho věku. Ale i tak jim kapitán předhodil velkou kost: jakmile vědci společně s doktorem prohlásí planetu za bezpečnou, bude jim povoleno se také podívat ven. Jednomu po druhém.

"Kvůli tomuhle dodatku jsem mu musel velice bolestivě zkroutit ruku za zády!" dodal strýček. "Ale nakonec souhlasil."

Pak se ukázalo, že je to v pohodě. Connie byla asi tak nebezpečná jako Kansas. Než se kdokoliv z nás mohl vydat ven bez skafandru, vystavili jsme působení atmosféry krysy, křečky a kanárky. Všem se zamlouvala. Když na břeh vyrazil první výsadek, byli sice pořád ještě ve skafandrech, ale již dýchali vzduch Connie, protože ten už prošel skrze elektrostatické precipitátory, doprovázela je další dvě pokusná zvířata - můj kolega Bernard van Houten a prase Percival.

Van byl od doby, kdy se jeho bratr zabil při nehodě, schován dole v podpalubí, a tak se přihlásil dobrovolně a myslím, že doktor Devereaux kapitána přemlouval, aby mu to povolil. Někdo se musel obětovat jako první. Můžete totiž sice provést všechny chemické a biologické testy, ale když přijde na lámání chleba, tak teprve zjistíte, jestli to všechno byla pravda. Jak tvrdí doktor Babcock, nakonec na ten strom musíte vyšplhat sami. Takže Van šel na břeh už bez skafandru, jenom v kratásech, tričku a sportovních botách, přičemž vypadal jako skautík na nedělním výletě.

Prase Percival se dobrovolně nepřihlásilo, ale beztak si myslelo, že se chystá piknik. Strčili ho do ohrady kousek na břehu, kde mělo dostatečný výběh, aby si mohlo pochutnávat na místních dobrotách. Prase jako pokusné zvíře má své výhody, protože sežere všechno, co se mu postaví do cesty, stejně jako člověk nebo krysa. A myslím, že jeho metabolismus je lidskému velmi podobný. Člověk a prase mají mnoho společných chorob. Pokud se Percivalovi bude dařit, tak si můžeme být téměř sto procentně jisti, že s námi to bude stejné. I když Percival nebyl očkovan tak jako my. Nedostal ani širokospektrální sérum G.A.R., u kterého se předpokládá účinnost i proti nemocem, které lidstvo ještě nikdy nepotkaly.

Percival tloustl, protože jedl úplně všechno, pil vodu z potoka a liboval si. Van se opálil a vedlo se mu stejně dobře jako Percivalovi. Pak všechny, včetně členů prvního výsadku, zasáhla třídenní horečka a průjem, (i Percival), ale všichni se z ní brzdy dostali a podruhé to již nikdo nedostal.

Poté se výsadek vystřídal, kromě strýčka Steva a Harryho. Polovina druhého výsadku byla očkována sérem, které výzkumníci připravili z krve těch, kteří se vrátili z prvního výsadku a prodělali třídenní horečku. Většina z nich potom nic takového nechytla. Ale ostatní nebyli do lodi vpuštěni hned, naopak se museli shromáždit na nástavbě, kterou jsme jim upravili nad horní palubou Elsie.

Musím však zdůraznit, že planeta nevypadala jako městský park - i v Kansasu se můžete nechat zabít. Výsadek venku potkal velkého ještěrkovitého masožravce, se kterým nebylo radno si zahrávat. Jeden z nich dostal Leftyho Gomeze hned poprvé, co se s ním potkali, a kdyby byl Lefty ten druh člověka, co trvá na věčném životě, tak by zvíře dostalo ještě nejméně dva další. Nikdy bych ho za hrdinu nepovažoval, protože byl jenom pomocník v kuchyni a ve skladech, ale strýček Steve říkal, že odvaha je tak přirozená každému člověku, že sedm z deseti by bylo za odpovídajících okolností vhodnými kandidáty na Medaili cti. Možná ano, ale já musím být jedním z těch tří zbývajících. Nemyslím si, že bych

se takové obludě postavil, kryje svým tělem ostatní druhy a ozbrojen pouze hořícím polenem z táboráku.

Ale Tyranosaurus Ceti, jak jsme jej nazvali, nebyl zase tak nebezpečný, aby pro planetu znamenal zavření budoucími kolonizátory. Jakmile jste věděli, na čem jste, dalo se to zvládnout. Jakákoliv velká kočka by znamenala na Zemi stejné nebezpečí, nebo i větší, protože kočkovité šelmy jsou chytré, ale on nebyl. Když se vám povede vystřelit první explozivní kulku, tak mohlo být po všem v několika vteřinách. Proti člověku žádnou obranu neměl. Jednou dojde k tomu, že ho lidstvo stejně vyhladí.

Výsadek se zabydlel v táboře na břehu nedaleko lodi, na kraji Babcockova zálivu, kde Elsie kotvila. Dva vrtulníky patrolovaly nad kontinentem každý den, vždycky tak, aby mohly poskytnout záchranu komukoliv potřebnému. Nikdy ale ne více než několik stovek mil od lodi. Výsadek patroloval po svých ne více než deset mil od tábora, nechtěli jsme zatím planetu dobýt, jenom jsme se pokoušeli zjistit, jestli by se dobýt dala. Šlo by to, alespoň v okolí Babcockova zálivu, a když už se člověk na takovém předmostí uchytí, tak obvykle vydrží.

Na mě přišla řada až během čtvrté výměny, kdy kapitán už povolil vylézt ven i ženám. Nejhorší jsme měli za sebou.

Nejdivnější věcí na tom bylo, jak jste vnímali počasí. Po dvou letech, kdy jste zavření v klimatizovaných místnostech, už zapomenete, jak chutná déšť a vítr a sluneční svit ve vaší tváři. Na palubě Elsie vždy hlídky měnily teplotu a vlhkost vzduchu a obsah ozónu v ovzduší, a to zcela náhodně, o čemž se předpokládalo, že by to mohlo mít kladný vliv na náš metabolismus. Ale nebylo to počasí, bylo to spíš, jako když líbáte vlastní sestru.

První dešťová kapka mě trochu vystrašila. Netušil jsem, co by to mohlo být. Pak jsem skákal a tancoval kolem a pokoušel jsem se je chytat do úst. Byl to déšť. Skutečný déšť a byl nádherný!

Tu noc jsem nemohl spát. Vánek na mé tváři a zvuky ostatních spáčů kolem mě a vzdálený šum živých bytostí v přírodě a nedokonalá tma mě držely vzhůru celou noc. Loď má sice v noci také svoje zvuky, je živá, ale je to trochu jiné než zvuky a život venku. Planeta žije úplně jiným způsobem.

Potichu jsem vstal a po špičkách vyšel ven za plot. Asi padesát kroků před sebou jsem spatřil strážného na hlídce. Nezahlídl mne, protože měl hlavu skloněnou nad displeji senzorů rozmístěnými kolem plotu. Ani jsem si s ním povídat nechtěl, takže jsem obešel plot, až jsem se dostal mimo jeho dohled, na místo, kam ani nezasahovala záře z jeho displejů. Bylo to místo, kde bylo poprvé možné sledovat hvězdy na obloze.

Zastavil jsem se. Noc byla jasná. Stál jsem tam omámený a opilý z toho pocitu.

Pak jsem začal hledat známá souhvězdí. Nebylo to těžké. Velký a Malý vůz byly přímo nade mnou, trochu víc zploštění než ze Země, ale jasně viditelné. Orion zářil blízko horizontu přede mnou, ale Procyon se posunul daleko a Sírius nebyl ani v dohledu - asi se posunul pod horizont, protože Sírius byl blíže Zemi než Tau Ceti a naše poloha jej posunula přes celou oblohu. Pokusil jsem se proložit oblohou sférický trojúhelník, abych zjistil, kde teď může Sírius ležet, ale zamotala se mi hlava.

Pak jsem se pokusil nalézt Slunce. Věděl jsem, že musí ležet v souhvězdí Bootes a mezi Arcturem a Pannou. Ale nejprve jsem Bootes musel najít, když jsem se chtěl dostat ke Slunci.

Bootes bylo za mnou, blízko horizontu, stejně jako Orion na druhé straně. Arcturus se trochu posunul a porušil tvar Bootes, ale nyní již nebylo pochyb.

Tamhle leželo! Žlutobílá hvězda, stejné barvy jako Capella, trochu temnější, asi druhá magnituda, což bylo správné, jak poloha, tak i magnituda. Kromě toho to muselo být Slunce, protože na tom místě nebyla žádná jiná hvězda tak jasná. S Patem jsme studovali vesmírnou navigaci dost pečlivě už na střední škole. Bylo to Slunce.

Zíral jsem na něj bez hnutí, melancholicky a zamyšleně. Spíš dojatý než smutný. Co asi dělá Pat? Možná je na procházce s dětmi. Možná ne, protože jsem si nemohl vzpomenout, jaký je teď greenwichský čas. Ale byl tam, stár třicet let, dvě děti, nejlepší část života za sebou... a já byl tady, mohl bych být ve druhém ročníku na univerzitě. Kdybych byl doma.

Ne, to bych nebyl, byl bych stejně starý jako Pat.

Ale to jsem zase nebyl. Nebylo mi třicet.

Vzmužil jsem se a vydal se zase kousek dál, nepřemýšlel jsem ani o těch ohromných ještěrkách, protože ty by se k plotu nedostaly díky množství nastražených detektorů. Ani Percivalova ohrada nebyla

moc daleko, uslyšel mě a přiběhl k plotu, takže jsem se k němu vydal a podrbal ho na hřbetě.

"Pěkné místo, co hochu?" Přemýšlel jsem, že až se Elsie dostane domů, a podotýkám, že chmurným představám strýčka Steva jsem už nevěřil - tušil jsem, že se vrátím - tak mi bude něco málo přes dvacet. Věk přímo vhodný pro emigraci. A Connie vypadala jako moc dobré místo, kam se člověk rád vrací.

Percival se na to díval stejně, protože spokojeně zachrochtal, což jistě znamenalo: "Tys mi nepřinesl nic k jídlu? To se ke kamarádovi chováš moc pěkně!"

Byli jsme s Percivalem staří přátelé, protože na lodi jsem ho často krmil, stejně jako jeho bratříčky, křečky a krysy.

"Percivale, ty jsi ale prase!"

Nehádal se se mnou, ale pokračoval v rytí v mé prázdné ruce. Přemýšlel jsem, že jedenáct světelných let není zas tak daleko. Bylo to tak akorát. Hvězdy byly pořád důvěrně známé.

Nakonec to Percivala přestalo bavit, stejně jako mě, takže jsem si otřel ruku do kalhot a šel spát.

KAPITOLA 13

NEMÍSTNÉ VZTAHY

ZA BETOU HYDRI: MYSLÍM, ŽE BYCH MĚL DENÍK DOPLNIT, aby byl aktuální, nebo bych ho musel vyhodit. Neměl jsem prostě čas psát, protože teď se hodí každá ruka k dílu. Ať už to bylo cokoli, co jsme na Constance chytli, nebo to bylo možná ze špatně dezinfikovaných skladů, zanechalo nás to jenom s tolika lidmi, kolik bylo potřeba k chodu lodi. Obzvláště v mém oddělení. Zbylo nás jenom šest, kteří musíme zvládnout veškerý komunikační provoz. Strýček Alfréd, já, Mei-Ling, Anna, Gloria a Sam. Dusty to sice přežil, ale nedokázal se už s bratrem spojit. Ten navíc nemá žádné potomky, kteří by fungovali jako další možnost, a tak se spojení odmlčelo během posledního časového posuvu, když se nemohli několik týdnů spojit.

Já jsem závislý na praneteři Kathleen a na Molly, její matce. S Patem si sice můžeme pořád povídat, ale jenom s jejich pomocí. Je to jako když chcete někomu rozumět a stojíte u motoru tryskového letadla. Víte, že ten druhý něco říká, ale čím víc se snažíte mu porozumět, tím méně mu rozumíte. Patovi je padesát čtyři roků. A asi i proto už nemáme nic společného. Od smrti Maudie ho nezajímá nic jiného než jeho obchod a ten zase nezajímá mě.

Strýček je jediný, komu se jeho původní partner neodmlčel, nebo to na to nevypadá. Celestýně je nyní čtyřicet dva a jejich spojení se naopak vylepšuje. Pořád jí sice říkám "Sugar-Pie", ale už se tomu smějeme. Jen těžko pochopíte, že je teď dvakrát tak stará jak já. Měla mít přece copy a chybějící přední zuby!

Ale ať už se to vezme, jak chce, ztratili jsme třicet dva členů posádky během epidemie, která nás zasáhla. I já jsem tím prošel a uzdravil jsem se. Doktor Devereaux se tím nakazil, stejně jako Prudence nebo Rupert, ale ti se neuzdravili. Museli jsme se chovat, jako by nikdy nebyli mezi námi. Přišli jsme i o dítě Mei-Ling a málem jsme ztratili i ji, ale teď už je dobrá a drží hlídky jako ostatní. Už se dokáže i smát. Ale myslím, že člověk, který nám nejvíc schází, je asi paní O'Toolová.

Co jiného se ještě stalo? Co se asi na lodi může stát? Nic. Beta Hydri byl průšvih. Nejen že tam nic nepřipomínalo planetu podobnou Zemi, ale nebyly tam ani žádné oceány nebo kontinenty. Pro palivo jsme si mohli vybrat metan nebo čpavek. A hlavní strojník s kapitánem měli dlouhé porady, než se rozhodli pro čpavek. Teoreticky by Elsie dokázala spálit cokoli, stačí jenom trocha hmoty a stará Einsteinova rovnice $E = mc^2$ začne fungovat. Plamence motorů vyplivnou rychlostí světla hmotu přeměněnou v čistou energii. Ale zatímco jádro motoru je schopné měnit na energii jakoukoliv hmotu, tak přídavné zařízení se učilo pracovat jen s kapalinami. A nejlépe s vodou.

Měli jsme možnost vybrat si čpavek, který byl již kapalný, a nebo vodu v podobě ledu na planetě, která měla ledové čepičky na svých pólech, ale její teplota se moc nelišila od absolutní nuly. Takže se nakonec

rozhodli, slétli s Elsí dolů k hladině amoniakového oceánu a naplnili její nádrže po okraj. Planetě jsme dali jméno Peklo, ale stejně jsme jí říkali ještě hůře. Museli jsme dole zůstat čtyři dny při gravitaci dvou g a byla tam pěkná zima, i když klimatizace lodi topila na plný výkon.

Beta Hydri je systém, kam se snad nikdy nevrátím. Stvoření s jiným metabolismem by jej možná přivítala, ale jediným člověkem z nás, kterému se tam líbilo, byl Harry Gates, protože uspořádání planet odpovídalo Bodeově zákonu. Ale mně by bylo fuk, kdybychom na to přišli až jinde.

Jedinou věcí, která mi ještě utkvěla v mysli, je (z toho všeho) politický problém. Náš poslední časový posuv nastal zrovna ve chvíli, kdy se na Zemi rozpoutala válka mezi Afro-Evropskou federací a Jižními spojenými státy. Pro nás to nemuselo znamenat vůbec nic, alespoň pro většinu z nás, protože vzájemně jsme měli svoje sympatie. Ale pan Roch, náš hlavní inženýr, je z Federace a jeho první asistent se narodil v Buenos Aires. Když Buenos Aires dostalo přímý zásah, pravděpodobně i s některými příbuznými pana Regata, tak ten osobně obvinil svého šéfa. Je to hloupé, ale co se dalo čekat?

Poté kapitán vydal rozkaz, že všechny zprávy ze Země bude kontrolovat osobně, než se vydají veřejně, a připomněl nám speciální omezení týkající se komunikace a bezpečnosti. Jsem si jist, že podobnou zprávu bych kapitánovi jistě donesl nejdříve, než bych ji vytiskl, ale kdo ví. Na Elsii jsme vždycky měli tisk svobodný.

Jedinou záchranou bylo, že po té příhodě jsme brzy vklouzli do časového posuvu, kdy komunikace nebyla možná, a vystoupili jsme z něj až v době, kdy na Zemi bylo čtrnáct let po válce a Argentina se spřátelila se svým bývalým nepřítelem, stejně jako zbytek Jižní Ameriky. Po chvíli už pan Roch s panem Regatem hráli šachy zase spolu, jako kdyby je kapitán nemusel nikdy od sebe oddělit, aby si nešli vzájemně po krku.

Ale cokoliv se na Zemi stane, je pro mě trochu neskutečné, jako by se mě to netýkalo. Na to si ale zvyknete. Po vystoupení z časového posuvu se věci na Zemi vždy mění skokem. Teď je Planetární liga "Spojeným systémem" a prohlašuje, že nová ústava činí válku nemožnou.

Pro mě to ale je pořád Planetární liga - i ona měla pro válku představovat nemožnou překážku. Zajímalo by mne, co kromě jména ještě změnili?

Polovině zpráv vůbec nerozumím, protože když mi minule na hlídce Kathleen vyprávěla o tom, jak to mají nyní oni na univerzitě zařízené, nechápal jsem vůbec nic, systém výborů studentů, zkoušky, nic. A to byla jenom jedna hlídka.

Technickým zprávám nerozumím taky vůbec. Ale to alespoň chápu, proč tomu tak je. A navíc se na lodi najde alespoň někdo, kdo tomu rozumí. Relativisti jsou u vytržení z každé zprávy, která na loď přijde, i když je to zpráva tak technického obsahu, že musí být na Zem přenesena nazpět a potvrzena, jestli byla dobře pochopena. To vždycky za mnou stojí Janet Meersová a chvatně se pokouší vyměňovat pásy v záznamových zařízeních. Pan O'Toole je také u vytržení, ale jenom to na sobě nenechává moc znát, jediné špička jeho nosu zrudne. Doktor Babcock nedává vůbec najevo vzrušení, jenom dvakrát přišel pozdě k jídlu, když jsem přinesl zprávu s názvem "Profesor Sumner k jistým aspektům irelevance". Nakonec mě donutil poslat na Zemi zprávu nabitou pro mě nestravitelnými matematickými vzorci, ale nicméně jsem z toho pochopil, že doktor Babcock slušně nazval profesora Sumnera cvokem.

Janet Meersová se mi to pokoušela vysvětlit, ale jediné, co jsem z toho pochopil, bylo to, že koncept současnosti nutil vědce vytvářet zcela nové pohledy na fyziku.

"Do dnešní doby," řekla mi, "jsme se koncentrovali jen na relativistický aspekt časoprostorového kontinua. Ale to, co předvádíte vy telepati, je v časoprostoru irrelevantní. Bez času nemůže existovat prostor a bez prostoru nemůže existovat čas. Bez časoprostoru nemůže být zachována hmota a energie. Proboha, neexistuje nic. Některé vědce ze starší školy tyhle objevy přivedly do bláznince. Ale teď začínáme poprvé chápat, jak člověk zapadá do fyziky. Do nové fyziky, samozřejmě. Všechno se změnilo."

Mám už teď dost problémů s fyzikou starých časů, a kdybych se měl učit novým přístupům, byl bych z toho asi taky blázen. "A k čemu to je všechno dobré?" zeptal jsem se.

Janet vypadala šokovaná. "U fyziky přece nemusíš hledat nějaký užitek. Jenom vysvětluje, jak se věci chovají. Fyzika je prostě všude kolem nás."

"No, já nevím. Stará fyzika byla přece taky užitečná. Vezmi si například motory, které pohánějí naši

lod'."

"To ale není fyzika, to je jenom technika, inženýrský um..." vzpouzela se Janet, jako bych pronesl něco kacířského.

Asi ji nikdy nepochopím a možná to je stejně dobré, jako když prohlásila, že bude mou sestrou. Řekla, že to nemyslí proto, že bych byl mladší než ona, což jsem, ale že by nemohla vzhlížet k muži, který nedokáže vyřešit vyšší funkci čtvrtého řádu jenom z hlavy, "...a žena by vždycky ke svému muži měla vzhlížet, nemyslíš?"

Ted' jsme zrovna zrychlovali s 1,5 g. Časový posuv dosahoval vždy při zrychlení i zpomalení asi 4 měsíců, pokud jde o lodní čas, i když časoprostorové skoky byly delší. Během zrychlování vážím 220 liber, ale 50% zvýšení hmotnosti ještě nemusí být tak strašné. Naopak mi to jenom vyhovuje, protože na lodi není tělesného cvičení nikdy dost.

Dálková nadace přestala k vylepšení komunikace používat hypnotika pro naše partnery na Zemi, což by jistě potěšilo doktora Devereauxe, neboť jejich užívání neschvaloval. Ted' si naši kolegové museli vystačit s hypnózou a autosugescí, jinak to nešlo. Kathleen se sice udržela ve styku se mnou, alespoň během posledního skoku, ale je vidět, že asi přijdeme o celý komunikační tým, alespoň postupem času. Pokud si ovšem někdo nedokázal udržet třetího partnera. Nevím, kde bych bez Kathleen byl. V současné době měly Nina a Herny Hudson již jen dvě dvojice telepatů a další lodě na tom nebyly o moc lépe. My jsme asi v nejlepším stavu. I když nemáme žádné noviny z bočních lodí, protože slečna Gamma vypadla z kontaktu se svou sestrou. Santa Maria je na seznamu "pohřešovaných" lodí a Marco Polo je zatím jenom "mimo kontakt", protože lod' vstoupila do vrcholu časového posuvu nedávno a zůstane tam několik pozemských let.

Zrovna ted' směřujeme k malé hvězdě spektrálního typu G. která je ze Země tak málo viditelná, že ani nemá jméno, ani označení v řecké abecedě. Jenom katalogové číslo. Při pohledu ze Země je součástí souhvězdí Fénix, mezi Vodnářem a Velrybou. Strýček Alfréd to nazval jenom "zastávkou", načež jsme si tak planetu překřtili, protože prostě nemůžete odříkat pul hvězdného katalogu, když někomu chcete vysvětlit, kam letíte. Bezpochyby dostane jméno lepší, pokud se naše zastávka ukáže úspěšná a alespoň jedna planeta bude stejně dobrá jako Constance. Ta bude beztak kolonizována, nehledě na epidemii, kterou jsme si odtamtud odvezli. První osadníci jsou již na cestě. Ať už to bylo, co chtělo, nebylo to horší než polovina dalších nemocí, které lidstvo prodělalo a z kterých se vylízalo. A je dost pravděpodobné, že jsme si nemoc přivezli s sebou ze Země. To je alespoň oficiální názor a první pionýři letí s předpokladem, že se s nemocí setkají také a že s ní budou muset bojovat stejně jako my.

Osobně si myslím, že tenhle způsob smrti je stejně nebezpečný jako každý jiný. Když jste mrtví, jste mrtví, i když umřete na něco málo závažného. Třeba na chřipku. A ta epidemie, i když byla mizerná, tak mě nezabila.

"Zastávka" nakonec za zastavení nestála. Ted' jsme na cestě k Beta Hydri, šedesát tři světelných let daleko od planety Země.

Prál bych si, aby byl Dusty schopen spojení se svým bratrem a dokázal přenášet obrázky. Chtěl bych po něm, aby mi nakreslil moji prapraneteř Vicky. Tuším, jak asi vypadá - zrzavé vlasy, pihovatý nos, zelené oči, velkou pusou a rovnátka v zubech. I když zrovna má ted' jedno oko modré, protože se ve škole chytla s někým, kdo ji nazval monstrem a jí se to nelíbilo - tu bitku bych rád sledoval. Ach jo, jasně že tuším, jak vypadá, ale přesto bych měl rád ten obrázek.

Je legrační pozorovat, jak se v naší rodině rodí samé holky. Ale ne, když spočítám všechny potomky mých sester a mého bratra, vychází to asi tak nastejno. Ale Maudie s Patem měli jenom holky a já odletěl, aniž jsem se stačil oženit, takže Bartlettovo jméno vymřelo.

Jistě bych měl rád obrázek Vicky. Je určitě roztomilá, taková ta uličnice, která má vždycky strupovitá kolena, protože si holčičí hry prostě nehraje. Vždycky, když si spolu povídáme, tak se na chvíli posadí a je v klidu. Asi to dělá ze slušnosti, protože o mě jistě přemýšlí jako o svém starém praprastrýčkovi Bartlettovi, i když jí maminka jistě řekla, že já tak starý nejsem. Asi záleží na tom, jak se na to díváte. Ted' jsem mohl prožívat svůj poslední rok na univerzitě, ale ona ví, že jsem prostě Patovo dvojče.

Kdyby mi chtěla přikreslit dlouhé bílé vousy, tak mi to nebude nijak vadit. Dneska ráno pospíchala a tak mi slušně řekla: "Omluvíš mě, strýčku Tome? Musím se ještě podívat na jeden test z algebry."

("Fakticky?") zeptal jsem se.
"Fakticky. Ráda bych si s tebou ještě povídala."
("Tak už raději utíkej a pozdravuj všechny!")
"Ahoj! Uslyšíme se zítra brzy ráno!"
Je to opravdu hodná holka.

KAPITOLA 14

ELYSIA

BETA CETI JE VELKÁ HVĚZDA NA HLAVNÍ SPEKTRÁLNÍ posloupnosti Hertzsprung-Russelova diagramu, dost velká na to, aby byla zařazena mezi obry - alespoň malé obry, je třicet sedmkrát jasnější než Slunce. Vypadá ze Země tak jasná, že jí bylo přiděleno vlastní jméno Deneb Kaitos, i když jí Deneb nikdy neříkáme, protože by se to pletlo s jiným Denebem, Alfou Cygni, což je skutečný obr v jiné části oblohy, asi tisíc šest set světelných let od Slunce.

Protože Beta Ceti je mnohem jasnější než Slunce, musela by planeta, kterou hledáme, být skoro šest set miliónů mil od ní, což je dále než Jupiterova vzdálenost od Slunce.

Jednu planetu jsme nakonec našli, asi pět set osmdesát miliónů mil vzdálenou od své hvězdy, což je dost blízko. Ale aby bylo ještě lépe, je planeta nejmenší v systému, který jinak vytvořil nadměrné velikosti. Vedlejší planeta je větší než náš Jupiter.

Za dohledu Harryho Gatese jsem naplánoval rutinní průzkum planety pojmenované Elysia. Harry je zase u vytržení jako foxteriér na lovu. Chce na Zemi přenést všechny svoje objevy a zapsat se do síně slávy - i když takhle to jistě nestojí, protože Harry není namyšlený hlupák. Nicméně vypracoval kosmogonii slunečních systémů, která zahrnuje Bodeův zákon. Tvrdí, že jestli má pravdu, jak se jistě ukáže, tak každá hvězda na hlavní spektrální posloupnosti Hertzsprung-Russelova diagramu musí mít planety.

Možná... nevím. Ale nechápu, k čemu by nám byla hvězda bez planet. Nevěřím, že celý tenhle komplikovaný vesmír tu je jenom náhodou. Planety jsou tu k tomu, aby na nich někdo žil.

Dělat pobočníka Harrymu Gatesovi nebylo nijak těžké. Musel jsem jenom vyhrabat z archívů všechny záznamy o předběžných průzkumech Constance, které byly na mikrofiších, a sepsat podobný program průzkumu pro Elysii. Trochu jej samozřejmě modifikovat, aby se do něj bylo možné vejít se sníženým stavem personálu. Každý byl žhavý nám pomáhat, protože (alespoň pokud je nám známo) jsme jedinou lodí, která si hodila šťastné číslo kostkou dvakrát, a jedna ze čtyř, kterým se to povedlo alespoň jednou. Ted' si hovíme na hladině oceánu a čekáme, až doktoři provedou všechny biologické testy a prohlásí Elysii za nezávadnou. Chtěl jsem si popovídat s Vicky, ale na Zemi je zrovna večer a Vicky šla někam ven, má schůzku, takže mě slušně odpálkovala.

Když jsme během poslední fáze cesty prošli časovým posuvem. Vicky trochu vyrostla, už si všímá kluků a na vykopávku v podobě svého strýce už nemá tolik času. ("Je to George?") zeptal jsem se jí, když chtěla vědět, jestli je můj hovor důležitý.

"No, když už to musíš vědět, tak ano, je to George!" vyhrkla ze sebe.

("Nerozčiluj se hned, holčičko,") odpověděl jsem jí. ("Jen jsem se ptal.")

"Tak, jsem ti odpovéděla."

("Jistě. Tak si to pěkně užij a přijď domů včas.")

"Ty už jsi jak můj otec!"

Předpokládám, že měla pravdu. Faktem je, že George je mi celkem volný, i když jsem ho nikdy neviděl, nikdy neuvidím a ani o něm moc nevím. I když se mi o něm Vicky občas něco pokusila říct.

Myslím, že to byl jeden z těch trudovitých, nudných a nevzdělaných mladých hejsků, jakým jsem býval i já a které jsem nikdy neměl v lásce. Něco jako Dusty Rhodes, bohužel bez jeho ohromující inteligence.

Trochu to možná vypadá, jako bych žárlil na kluka, kterého jsem nikdy neviděl, a to kvůli holce, kterou jsem rovněž nikdy neviděl. To je ale směšné, protože můj vztah k ní byl spíše otcovský či bratrský, i

když ve skutečnosti jsem už jejím příbuzným snad ani nebyl, respektive moji rodiče byli jenom dva z jejích šestnácti prapraprarodičů, což je příbuzenský vztah natolik vzdálený, že by si většina lidí takového spojení ani nevšimla.

Nebo je to asi něco spojeného s Vanovou divokou teorií, která říká, že všichni tady na lodi stárneme stejně jako naše dvojčata na Zemi, jenom naše těla jsou stále mladá. Ale to je hloupost. I když na Zemi přešlo dvacet sedm roků, pro mě to bylo méně než čtyři roky od doby, co jsme opustili Zemi. Můj pravý čas se měří hladem a spánkem. Spal jsem na palubě Elsie asi tisíc čtyři sta krát a snědl na každý jeden spánek tři hlavní jídla a jednu nebo dvě svačiny. To jsou čtyři roky.

Ne, ani nejsem nijak zklamán, že během svého prvního volného večera za posledních pár týdnů jenom píšu svůj deník. Ale když už mluvíme o spánku, měl bych se jít uložit, protože zítra se na pevninu vydá první výsadek, takže budu mít spoustu práce. Nejdou sice s nimi, ale aby mohli vyrazit, potřebují podporu ostatních.

Ted' je na palubě hrozný nepořádek. Vůbec nevím, co s tím budeme dělat.

Ale měl bych asi začít od začátku. Elysia byla zkontrolována s ohledem na všechny potřebné faktory určené pro předběžný průzkum - dýchatelná atmosféra, klima v rámci pozemských mezí a navíc mnohem méně extrémní, voda, kyslík a oxid uhličitý tvořily stejný koloběh jako na Zemi, žádné neobvyklé nebezpečí. Žádné známky inteligentního života, jinak bychom se na planetě nevyloďili. Je to vodní svět ještě rozsáhlejší než na Zemi, více než 90% povrchu tvoří oceán. Chtěli jsme proto planetu nejprve pokřtít na Akvárii, namísto Elysie, ale někdo podotkl, že by to nebudilo nejlepší dojmy u budoucích kolonistů, i když tu byla skoro stejně rozsáhlá pevnina jako doma na Zemi.

Takže jsme se uhnízdili poblíž ostrova velkého jako Madagaskar, pro Elysii to byl skoro kontinent. Mysleli jsme si, že celý ostrov dokonale prozkoumáme a pošleme domů zprávu, že kolonisté budou moci okamžitě vyrazit, pokud bude vše v pořádku. V té době jsme už věděli, že na Constance osadníci už dorazili, a my jsme stáli o to, aby Elysie byla stejně úspěšná jako první případ.

Vyhnal jsem ven Percivala a řekl mu, aby si našel pěkný kousek země, kde bude bydlet a poohlédl se po nějakých kamarádkách. Strýček Steve vyvedl na břeh hlídky a vědci jej ještě toho dne následovali. Bylo jasné, že Elysia nebude žádný problém, stejně jako Connie, a že to bude stejná výhra, kromě vzdálené možnosti exotické infekce, kterou bychom nedokázali zvládnout.

To bylo před dvěma týdny.

Začalo to stejně všedně jako snídane. Percival a další experimentální zvířata jenom kvetla. Van nechytil žádnou nemoc, kromě nějaké slabé vyrážky, a v současné době zkoušel sám na sobě jídlo, které Elysia poskytovala. Na Zemi se dali snadno chytit neohrabaní ptáci se čtyřmi křídly, kteří se skvěle opékali na ohni. Vanovi připomínali pečeného krocana s troškou ananasového melounu. Ale Percival odmítal jíst ryby, které jsme nachytali, a krysy, které pozřely kusy jejich masa, velmi rychle chápaly. Proto byla mořská strava vyloučena, dokud se neprovede další vyšetřování. Ryby nevypadaly vůbec jako ty naše a měly úponky, o kterých Harry Gates prohlásil, že by mohly být vjemovými, nebo dokonce manipulativními orgány.

Ostrov nevykazoval známky přítomnosti žádných velkých masožravců, něco jako byla ještěrka, která dostala Leftyho Gomeze. Nicméně to neříkalo nic o tom, co bude možné nalézt na jiných ostrovech, protože vodní masy oddělovaly jednotlivé ostrovy natolik, že se na každém z nich mohl vyvinout trochu jiný druh života. Chtěli jsme tedy Zemi doporučit, aby osadníci nejprve prozkoumali Devereauxův ostrov a pak se zabývali obsazováním dalších s velkou opatrností.

Měl jsem jít na břeh během třetího protočení výsadku, strýček Alfréd šel na první, pak byl týden volno a ted' měl zajišťovat hlídku na lodi, zatímco já budu udržovat spojení z pevniny. Ale na poslední chvíli jsem souhlasil se změnou, protože Anna byla celá žhavá do výletu na břeh. Nijak se mi nechtělo měnit program, ale od Rupertovy smrti jsem měl na starost plánování hlídek a bylo by asi nefér takovou žádost odmítnout. Gloria se chystala na břeh také, protože k výsadku se připravoval i její muž, a bylo jí to povoleno, protože její partner na Zemi měl zrovna dovolenou.

Když odešli, stál jsem na horní palubě Elsie a zadumaně jsem pozoroval, jak nasedají do loděk. Paluba byla vlastně jakousi dočasnou nástavbou, kterou jsme vyrobili pro pozorování okolí lodě. Bylo to dobré místo na hlídkování a sledování vyloďovacích člunů, bylo možné sledovat i jejich nakládání. Strojníci už v

té době dokončili kontrolu a generálku motorů a chystali se začít čerpat palivo do nádrží. Elsie nyní byla dnem zanořena do vody, takže nákladní vstupy byly ani ne deset stop nad hladinou, což bylo pro nakládání člunů ideální. Když se první výsadek naložoval, byly ale nádrže úplně prázdné, a tak pasažérské vstupy, které jsou u Elsie nad nákladovými, byly nad hladinou asi sto stop, tudíž se čluny musely spustit od nákladových vstupů na hladinu. Poté posádky sešplhaly po lanech, což pro mnoho lidí nebylo příjemné, protože dost z nich mělo strach z výšek. Ale ten den to bylo to nejmenší zlo.

Vzduchotěsný vstup byl velký jenom tolik, aby jím prošel jediný člověk. Cokoliv většího muselo být vytaženo nákladovými vstupy. Ty mohly být rovněž opatřeny vzduchotěsným uzavíráním, jak jsme to udělali v Pekle u Beta Hydri, ale když byl vzduch na planetě v pořádku, vzduchotěsný uzávěr se vyřadil a vstup se používal bez něj. Vstup byl samozřejmě na nákladové palubě, pod jídelní palubou a nad pomocnou strojovnou. Naše tři vylodovací čluny a dvě helikoptéry byly vezeny právě na nákladové palubě. Čluny mohly být spouštěny pomocí jeřábu přímo z místa, kde byly celou cestu uloženy, ale vrtulníky musely být vytaženy nejdříve na okraj vstupu, zavěšeny na jeřáb, který byl pro změnu instalován na horní nástavbě Elsie, pak postaveny na vyjíždějící kolejnice a jeřábem vytaženy na horní palubu. Tam se jim teprve přimontovaly složené rotory.

Pan Regato vždycky nadával, když se taková manipulace musela provádět. Stěžoval si, že to je jenom rozverný šprým nějakého lodního inženýra, který byl spokojen se svým dílkem ihned, jakmile nakreslil první výkres. Ale nikdy už asi nepřemýšlel o tom, že by jeho výrobek někdo musel používat.

Může to být fakt, nicméně je třeba říct, že k celému, i když pracnému vyložení vrtulníků bylo potřeba jenom málo nástrojů a nářadí, které by se mohly porouchat, což byl hlavní účel takového uspořádání. Ale nicméně byly ještě ten den vrtulníky venku, jeden na břehu v táboře a druhý na horní palubě Elsie.

Vylodovací čluny byly spíše velrybářské lodě, vyrobené ze sklolaminátu a teflonu a konstruované tak, že byly nepotopitelné, protože všechny mrtvé prostory byly vypěněny plastovou pěnou, která je lehčí než voda. Materiál obšívky byl tak pevný, že byste s lodí klidně mohli vrazit do útesu a jí by se nic nestalo, ale navíc byly čluny tak lehké, že jeden unesli čtyři lidé. Pokud byl člun prázdný. Pohon tvořily dva motory spalující ethylalkohol, tento princip pohonu byl použit i pro helikoptéry. Ale čluny měly i vesla a malé plachtoví. To jsme ale nikdy nevyužili, ačkoliv každý z nás prošel výcvikem, vedeným strýčkem Stevem, jak se člunem zacházet.

Posádkám vyloženým na břehu trvalo celý den a noc, než připravily bedny naplněné vzorky pro výzkumníky. Teď se všichni vraceli, aby se s lidmi na palubě vystřídali. Z horní nástavby jsem viděl čluny asi půl míle od lodi, jak míří ke břehu, kde již čekali lidé na jejich příjezd. Na jejich palubách bylo asi osmnáct lidí a pár balíků vybavy, kterou si vyžádal Harry Gates pro svoje lidi na břehu, stejně jako týdenní zásoby pro celou vylodovací partu. Dva čluny byly již na volném moři, jen třetí byl ještě u Elsie a posádka nakládala poslední balíky.

Za sebou jsem zaregistroval pohyb, otočil jsem se a uviděl našeho kapitána, jak se blíží ke mně. "Dobré ráno, kapitáne."

"Dobré, Bartlette." Podíval se na mě. "Hezký den, co?"

"Ano a hezké místo."

"Ano, samozřejmě." Podíval se ke břehu. "Doufám, že se mi podaří najít nějakou výmluvu, proč bychom se tady měli zdržet déle, než je plánováno. Už jsme na té ocelové palubě strávili příliš mnoho času."

"Nevidím důvod, pane, proč byste nenašel... Tohle místo je přátelské jako malé štěně. Není to jako Peklo."

"To ani trochu." Otočil se a já taky. S kapitánem se nemůžete bavit, když chcete vy sami, ale musí chtít on.

Třetí loď už byla naložená a odvázaná. Nabírala rychlost a doháněla další dvě. Za chvíli už všechny uháněly směrem ke břehu. Viděl jsem na palubě jedné z nich Glorii a Annu a zamával jsem jim.

Pak se z moře vynořila tři chapadla, každé silné jako já v pase, obtočila se kolem člunů a ponořila zpět do vody. Zařval jsem: "Podívejte, kapitáne!"

Otočil se. Zrovna ve chvíli, kdy se čluny převrhovaly a potápěly, lépe řečeno chapadla je stahovala pod hladinu. Slyšel jsem něčí výkřik a voda byla v mžiku přeplněná zápasícími těly.

Kapitán se naklonil daleko přes zábradlí a nevěřicně zíral na tu katastrofu. Nicméně podivuhodně klidným hlasem se na mě otočil a zeptal se: "Dokážeš nastartovat ten zatracenej vrtulník?"

"Ech, myslím, že ano, kapitáne." Nebyl jsem sice pilot, ale věděl jsem, jak se helikoptéra ovládá.

"Tak se do toho pusť." Otočil se a znovu se vyklonil přes zábradlí. Zařval na posádku dole u nákladového vstupu: "Rychle zavřete ty vrata!" Pak se otočil a skoro po hlavě skočil do poklopu uzavírajícího výstup na horní nástavbu. Napadlo mě, proč asi kapitán tak křičel. Zrovna když jsem nasedal na sedadlo pilota, uviděl jsem totiž další z těch ohromných chapadel, jak se blíží po hladině směrem k otevřeným nákladovým dveřím.

Nastartovat vrtulník nebylo vůbec tak jednoduché, jak jsem si myslel. Naštěstí tam byl kontrolní předletový seznam, pověšený na přístrojové desce. Když jsem se dostal zrovna k bodu čtyři "Spust' te rotor", odstrčil mě na stranu Ace Wenzel, strojník, který byl zároveň skutečným pilotem. Ace udělal najednou rychle něco oběma rukama, rotorové listy se roztočily, po našich tvářích přeběhly první tenké stíny a zařval: "Uvolni ho!"

V tu chvíli mě něčí ruka vyhodila z vrtulníku na palubu a v kotrmelci jsem si všiml, že to byl náš chirurg. Když jsem se zvedl, vrtulník byl nade mnou a hladina moře byla úplně prázdná. Úplně. Ani jedno tělo, ani kus vybavení, který by plaval opodál. Věděl jsem, že některý z balíků by plavat musel, protože jsem vybavu pro posádku na břehu částečně balil.

Vedle mě najednou stála Janet Meersová, celá se třásla a vzlykala. Pitomě jsem se zeptal: "Co se stalo?"

Pokusila se ovládnout svoje tělo a roztřeseně řekla: "Nevím. Jenom jsem viděla, jak jedna z těch věcí dostala Ottu. Ono to..., ono to..." Pak se znovu roztřásla a rozbřečela.

Na hladině nebylo fakt vůbec nic. Ale teď jsem si teprve všiml, že je něco vidět pod hladinou. Hladina byla totiž klidná, takže žádné vlny nezakreslovaly pohled pod ní, kde jsem spatřil rovnoměrně kolem lodi rozmístěné neznámé tvory. Vypadali jako velryby - alespoň jsem si myslel, že takhle by velryby mohly vypadat, kdybych nějakou v životě viděl.

Zrovna jsem se ve své hlavě snažil pochopit, co se stalo a co vlastně ve vodě vidím, jestli to jsou ti tvorové, co zničili naše čluny, když někdo na nástavbě zařval a ukázal na břeh. Lidé, kteří tam stáli a čekali na příjezd člunů a kteří celé to divadlo sledovali s námi, už nebyli na pláži sami. Byli obklopeni těmi tvory, úplně obklíčení. Moc dobře na břeh vidět nebylo, ale bylo jasné, že to jsou ti mořští tvorové. Byli totiž mnohem větší než člověk. Neměli nohy, ale to je na břehu nijak nezpomalovalo. Byli zatraceně rychlí.

A tlačili naše druhy do moře.

Nemohli jsme nic dělat. Vůbec nic. Pod nohama jsme měli loď, která byla technickým skvostem staletí lidského pokroku, její motory dokázaly zničit plamenem celé město v jediném okamžiku. Na břehu měly stráže zbraně, které dokázaly zničit armádu ze starých časů, a loď byla takovými věcmi taky vybavená. Ale v tu chvíli nikdo ani netušil, kam pro takové věci skočit. Ani jsem nevěděl, kde na lodi zbrojnice je. Byla asi někde na pomocné palubě, ale ta je dost velká. Na vesmírné lodi můžete žít dost dlouhou dobu, aniž byste znali dokonale všechna její zákoutí.

Myslím, že jsem se na pomocnou palubu měl vydat a měl jsem nějaké zbraně hledat, ale místo toho jsem stál na horní nástavbě jako opařený a civěl jsem na to, co se děje na břehu. Tucet dalších se mnou.

Ale přece jenom byl někdo duchapřítomnější než já. Dva muži se vyřítili z poklopu na palubě a v rukách nesli lovecké pušky. Jako šílení vysypávali z kapes krabice s municí a začínali ji nabíjet do závěrů. Mohli si ale ušetřit námahu. Ve chvíli, kdy měli nabito a nataženo, nebylo na pláži ani živáčka. Naši přátelé byli všichni staženi pod hladinu. Nad prázdným místem visela jenom helikoptéra a z ní visel záchranný žebřík. Ale prázdný.

Vrtulník se přehoupł přes písečnou dunu na břehu, otočil se a vracel se k lodi.

Když byl zrovna nad horní nástavbou, aby přistál, vyřítil se Chet Travers z poklopu. Rozhlédl se, uviděl mě a zeptal se: "Tome, kde je kapitán?"

"Ve vrtulníku!"

"Ach ne." Zamračil se. "No, až přistane, dej mu tohle. Spěchá to. Musím zpátky." Pak zmizel uvnitř lodi. Podíval jsem se na ten kus papíru a uviděl, že je na něm načmárán nějaký vzkaz, a když za pár vteřin

vystupoval kapitán z vrtulníku, chytil jsem ho za ruku a podával mu jej.

Setřásl mě a křiknul: "Z cesty!"

"Kapitáne, musíte si to přečíst - je to od majora Lucase - z ostrova!"

Kapitán se zastavil a vzal si ode mě papír. Pak nervózně zašátral v kapse, aby si vytáhl brýle, ale když je nenašel, podal mi formulář zpět a řekl: "Přečti mi to, hochu."

Takže jsem četl: "Od: Velitel lodní stráže - Pro: Kapitána lodi Lewis a Clark - Nula devět tři jedna - V devět hodin a pět minut místního času byl průzkumný tábor napaden nepřátelskými domorodci, o kterých předpokládáme, že jsou obojživelní. Po počátečních těžkých ztrátách byl útok odražen a já jsem se stáhl se sedmi dalšími, kdo přežili, na vrchol kopce severně od tábora. Museli jsme opustit průzkumné vozidlo číslo dvě. Ve chvíli útoku čekala na břehu výsadková skupina určená pro výměnu, ale komunikace s ní je přerušena a její situace musí být považována za zoufalou."

"Situace: Ozbrojený útok byl dobře zorganizován. Jejich hlavními zbraněmi se zdají být proudy mořské vody vypouštěné pod vysokým tlakem, ale rovněž používají bodné a sečné osobní zbraně. Je nutno předpokládat, že mají i jiné zbraně. Musí se bezpodmínečně předpokládat, že jsou stejně inteligentní jako my, dodržují stejnou disciplínu a jsou pravděpodobně stejně dobře ozbrojeni, podle podmínek. Jejich vyšší počty jim poskytují značnou výhodu, i kdyby neměli lepší zbraně než my."

"Doporučení: Můj velitelský post se dokáže udržet na místě proti zbraním, se kterými jsme doposud byli konfrontováni. Proto doporučujeme, aby byla podniknuta okamžitá opatření k záchraně posádky čekající na břehu. Pak by měla loď odstartovat na orbitální dráhu, dokud nebude možné vypracovat plán a nebudou připraveny zbraně na pomoc našemu stanovišti, aniž by to znamenalo ohrožení lodí. - Steven Lucas, velitel, nula devět tři šest."

Kapitán si vzal papír se vzkazem a otočil se bez jediného slova k poklopu. Ani nikdo jiný nic neřekl, ačkoliv nás na palubě bylo namačkáno asi dvacet. Chvilí jsem zaváhal a pak, když jsem viděl, že i ostatní mizí v lodi, jsem se vzpamatoval a následoval je.

Kapitán se zastavil o dvě paluby níže a vešel do dveří komunikačního oddělení. Nešel jsem za ním, ale on nechal dveře otevřené. Chet Travers byl uvnitř, sehnutý nad svou vysílačkou, pomocí které se spojoval s táborem na břehu. Velitel Frick se skláněl k němu a na tváři se mu zračily obavy. Kapitán přikázal: "Dejte mi majora Lucase."

Frick vzhlédl a s obavami v hlase řekl: "Pokoušíme se, kapitáne. Ale vysílačka se odmlčela ve chvíli, kdy nám posílali seznam obětí."

Kapitán se kousl do rtu a vypadal bezmocně. Pak jenom mezi zuby procedil: "Tak v tom pokračujte." Když se otočil, uviděl mě.

"Bartlette!"

"Ano, pane?"

"Máš přece jednoho z tvých kolegů tam na místě! Kontaktuj ho, hned!"

Rychle jsem se snažil vybavit si, jaký je asi teď greenwichský čas, a hned jsem zavolal Vicky. Jestli vůbec byla doma, mohla se okamžitě spojit s Dálkovou nadací a ti zase s partnerem Sama Rojas a s jeho pomocí se Samem. Tak by mohl kapitán mluvit se strýčkem Stevem, vlastně pomocí čtyřnásobného spojení. Skoro tak rychle, jako by to bylo přímo s vysílačkou. ("Vicky! Ohlas se, Vicky! Je to naléhavé!")

"Ano, strýčku, jsem tady. Co se děje? Spala jsem?"

Velitel Frick opáčil kapitánovi: "Nemyslím si, že to bude fungovat. Rojas není na seznamu přeživších. Byl určen k vystřídání, musel tedy být s tou skupinkou dole na pláži."

Samozřejmě, ale samozřejmě! Sam musel být dole na pláži - stál jsem přece na nástavbě a viděl ho tam, jak ho ty příšery táhnou do vody!"

"Co se děje, strýčku Tome?"

("Počkej chvilku, děvče, a zůstaň na příjmu.")

"Tak se spojte s někým jiným," vyštěkl kapitán.

"Nikdo jiný není, kapitáne." odpověděl Frick. "Tady je seznam těch, kteří přežili. Rojas byl jediná zrůdič-, jediný specialista na komunikaci, kdo byl na souši."

Kapitán se podíval na předložený seznam a řekl: "Oznamte všem, kdo nemají hlídky, aby se shromáždili

v jídelně na druhé palubě." Znovu se otočil a prošel by přímo přese mne, kdybych neustoupil.

"Tak co se děje, strýčku? Zníš vyděšeně!"

Pokusil jsem se ovládnout tón svého hlasu. ("Nic, dítě. Byl to jenom omyl. Planý poplach. Zapomeň na to a běž spát. Promiň.")

"Dobrá, ale stejně se mi tvůj hlas nezdá."

Vyrazil jsem za kapitánem. Hlas velitele Fricka ještě chvíli za mnou vyštěkával rozkazy do interkomu, jak jsem za kapitánem bral přičky žebříků mezi palubami po dvou. Ale i tak dorazil do jídelny jenom o pár vteřin po nás. Místnost se zaplnila vskutku ve chvíliče. Bylo nás jenom málo, ve srovnání s počtem, kolik nás odlétalo ze Země. Asi čtyřicet. Kapitán se rozhlédl okolo sebe a řekl Casu Warnerovi: "Jsou tady všichni?"

"Myslím, že ano, kapitáne, kromě hlídek ve strojovně."

"Já jsem nechal na hlídce Traverse," dodal Frick.

"Dobře." Kapitán se otočil čelem k nám. "Chystáme se zachránit ty, kteří přežili na pevnině. Dobrovolníci, vystupte krok vpřed."

Nevystupovali jsme jeden po druhém, ale utíkali všichni najednou. Rád bych tvrdil, že jsem byl o kousíček před ostatními, kvůli strýčku Stevovi, ale nebyla to pravda. Paní Gatesová nesla v náručí malého Harryho a byla stejně rychlá jako já.

"Děkuji vám," řekl kapitán pevně. "Nyní bych prosil všechny ženy, aby poodstoupily tamhle ke dveřím skladu, abych mohl vybrat muže, kteří se akce zúčastní."

"Kapitáne?"

"Ano, kapitáne Urqhardt?"

"Rád bych skupinu vedl."

"Nic takového, pane. Skupinu povedu já. Vy nyní převezmete část žen a spolu s nimi přinesete vše, co bude potřeba."

Urqhardt zaváhal jenom neznatelně a pak řekl: "Rozkaz, kapitáne."

"Podobné pravidlo - ohledně věku lidí, kteří mají podstupovat riziko jako první, platí pro vás všechny. U funkcí, kde je možnost výběru, půjde vždy ten starší. Tam, kde je volba mezi mužem a ženou, půjde vždy muž. Pokud to není možné z jakýchkoliv důvodů, tak zde muž zůstane." Podíval se kolem sebe.

"Doktor Babcock!"

"Zde!"

Pan O'Toole se vložil do debaty: "Jen chvíličku, kapitáne. Jsem vdovec a doktor Babcock je mnohem..."

"Zmlkněte!"

"Ale..."

"Ticho! Copak musím s každým z vás osobně prodiskutovat každé rozhodnutí, které na téhle lodi učiním? Padejte s ostatními nakládat!"

Pan O'Toole zrudl, ale bez dalších diskusí se vztekle rozběhl za ženami připravovat výbavu. Kapitán pokračoval: "Pánové Warner, Roch, doktor Severin..." Kapitán rychle vybíral členy své výpravy. Pak ukázal na zbytek a prstem nám pokynul, abychom v přípravách následovali ostatní.

Strýček Alfréd se narovnal a řekl: "Kapitáne, zapomněl jste na mě! Jsem nejstarší na lodi!"

Kapitánova tvář trochu změkla. "Nikoliv, pane McNeile. Nezapomněl jsem," řekl tiše. "Ale kapacita vrtulníku je omezená. A musíme počítat se sedmi lidmi, které musíme přivést nazpět. Takže vás musím vynechat."

Strýček pokrčil rameny a mně chvíli připadalo, že se rozpláče, pak se ale vydal k nám nevybraným. Dusty Rhodes zachytil můj pohled a samolibě a hrdě se na mě zašklebil. Byl jedním z vybraných. Pořád ještě nevypadal starší než na šestnáct a dokonce si myslím, že se ani neholil. Bylo to pravděpodobné poprvé, co se s ním zacházelo stejně jako s mužem.

Navzdory tomu, jak kapitán odpálkoval ostatní, nemohl jsem to nechat jen tak být. Vystoupil jsem a dotkl se kapitánova rukávu. "Kapitáne... musíte mě vzít s sebou. Mám tam strýce. Majora Lucase!"

Myslel jsem, že kapitán vybuchne, ale kontroloval se. "Chápu tě. Ale jsi speciální komunikátor a my nemáme žádné další. Musíš tady zůstat. Povím majoru Lucasovi, že ses snažil."

"Ale..."

"Teď už konečně zmlkni a dělej to, co jsem vám rozkázal. Nebo tě nakopu tak, že se na nákladovou palubu doválíš v kotrmelcích." Pak se rozhodně otočil, jako bych nikdy neexistoval.

O pět minut později již byly vydány zbraně a všichni jsme se mačkali na nástavbě, abychom je viděli odlétat. Ace Wenzel nastartoval vrtulník na volnoběh a vyskočil z něj. Ostatní mezitím naložili všechny potřebné věci dovnitř a všech osm se naskládalo do jeho útrob, kapitán jako poslední. Dusty měl kolem ramen pás s náboji a loveckou pušku v ruce. Vzrušeně se smál na všechny kolem sebe. Zavadil o mě pohledem a řekl: "Pošlu ti pohled."

Kapitán se vyklonil z vrtulníku a řekl: "Kapitáne Urqhardt!"

"Ano, pane?"

Kapitán a rezervní kapitán se chvíli potichu bavili. Neslyšel jsem je a nemyslím, že by někdo měl. Pak kapitán Urqhardt řekl nahlas: "Ano, pane. Uděláme to."

"Velmi dobře, pane." Kapitán za sebou zabouchl vstupní dveře a vzal do rukou řízení. Musel jsem se chytit zábradlí, jak byl tlak proudu vzduchu od rotoru silný.

Pak jsme čekali.

Běhal jsem mezi nákladovou palubou, nástavbou a komunikačním oddělením. Chet Travers pořád nedokázal navázat spojení se strýčkem Stevem, ale byl ve spojení s vrtulníkem. Pokaždé, když jsem vyběhl na nástavbu, jsem pozorně sledoval hladinu oceánu, jestli se někde neobjevují obludy, ale vypadalo to, že zmizely.

Nakonec jsem vběhl do komunikační místnosti a spatřil Cheta s rozjařenou tváří: "Mají je!" oznámil mi. "Vyzvedli je ze země a letí sem." Chtěl jsem se ho zeptat ještě na pár věcí, ale on se už otáčel, aby tu šťastnou novinu oznámil všem na lodi interkomem. Vyběhl jsem tedy znovu na nástavbu, abych viděl helikoptéru přilétat.

Viděl jsem ji blízko na dohled nejvyššího vrcholku, asi jeden a půl míle od nás. Rychle se k lodi přibližovala. Když už byla skoro na dosah lodi, někdo otevřel boční dveře, určené k výstupu.

Kapitán asi nebyl příliš zkušeným pilotem vrtulníku. Pokusil se přistát rovnou z chodu, ale jeho odhad vzdálenosti byl špatný. Musel znovu přidat, nabrat výšku a otočit se. Manévr tak donutil vrtulník přiblížit se k lodi, že jsme už viděli rozesmáté tváře našich druhů na palubě. Viděl jsem strýčka Steva a on viděl mě a zamával mi. Nezavolal, ale jenom zamával. Dusty Rhodes byl za ním a viděl mě taky. Zakřenil se a zakřičel: "Hej, Tome, zachránil jsem tvého kámoše!" Pak sáhl na zem a do dveří ukázal prase Percyho.

"Díky," zakřičel jsem. "Ahoj, Percy."

Vrtulník se otočil pár stovek yardů od lodi a vracel se zpátky proti větní.

Blížil se přímo k lodi a dotknul by se jí za pár chvil, kdyby se v tu chvíli něco nevynořilo z vody přímo pod ním. To něco - někdo říkal, že to byl stroj - připomínalo ohromný sloní trup. Z jeho tlamy, či co to bylo, vytryskl tak pevný, tvrdý a jasný proud vody, že to vypadalo jako ocelové kopí. Voda zasáhla rotor vrtulníku a ten se zakymácel.

Kapitán naklonil stroj a snažil se vyhnout bližšímu kontaktu. Proud vody jej ale neúprosně doháněl, až jej zasáhl znovu, tentokrát do trupu a přímo do středu rotoru. Helikoptéra se naklonila víc a začala padat k hladině.

Nepíšu tohle v žádném chvatu, je pár desítek hodin po celé té události, takže jsem měl čas v klidu rozvážit, co jsem měl dělat a co jsem ve skutečnosti dělal. Tentokrát jsem jednal bez velkého přemýšlení. Skoro po hlavě jsem skočil na žebřík do průlezu a v mžiku jsem byl na nákladové palubě. V tu chvíli byla nákladová vrata zavřena, protože to kapitán přikázal, když nás ty obludy napadly poprvé. Bouchnul jsem pěstí do spínače a vrata se začínala rozevírat. Pak jsem se rozhlédl a uviděl, co jsem potřeboval. Lodní lana k uvazování a spouštění člunů ležela stočená kousek od výstupu. Chytil jsem závit kotevního lana na úvazníku do jedné ruky.

Havarovaná helikoptéra se nyní nacházela přímo přede mnou a kolem ní ve vodě zápasili lidé o život. "Strýčku Steve!" zařval jsem. "Chytej!" Pak jsem mrštíł koncem lana tak daleko, jak jsem jenom dokázal.

Když jsem na strýčka křičel, ani jsem ho ještě neviděl. Byl to jen momentální nápad, který se objevil na vrcholu mých zmatených myšlenek. Pak jsem ho ale uviděl, mimo dosah vzdálenosti, kterou bych vůbec

dokázal přehodit. Slyšel jsem, jak na mě křičí: "Už plavu, Tome!" a viděl ho, jak ze všech sil plave směrem k nákladovým vratům.

Bylo to všechno skoro jako ve snách, vzpomínám si, že jsem lano začal rychle vytahovat do lodi, abych jej mohl znovu nahodit, když jsem pochopil, že pro někoho jiného jsem jej hodil dostatečně daleko. Zařval jsem znovu: "Harry! Hned za tebou! Chyt' se!"

Harry Gates se ve vodě překulil na záda, chňapl po lanu a chytil se ho. Začal jsem ho vytahovat.

Skoro jsem ho ztratil, když jsem ho přitáhl až k lodní obšívce. Jedna z jeho paží vypadala naprosto bezvládná a asi se nedokázal ani pořádně držet. Ale s pomocí ostatních, kteří k nákladovým vratům v tu dobu už také doběhli, jsem ho nakonec vytáhl, což by se mi asi nepodařilo, kdyby loď nespočívala tak nízko nad hladinou. Uvnitř nákladového prostoru se Harry zhroutil, vyčerpaně ležel obličejem na podlaze a ztěžka oddychoval.

Vyšklubl jsem z jeho rukou lano a otočil se zpět k východu, abych ho hodil strýčkovi. Ale na hladině už nebyla ani helikoptéra, ani strýček Steve, nebylo tam vůbec nic. Kromě Percyho, který se s hlavou vysoko čnící z vody snažil svým legračním stylem připlavat k vratům.

Ujistil jsem se, že ve vodě už není nikdo a pak jsem se pokusil vymyslet, co bych pro záchranu svého zvířecího přítele mohl udělat.

Ten malý chudák se nedokázal zachytit lana, to bylo jasné. Možná bych ho mohl chytit do smyčky. V rychlosti jsem se pokusil uvázat na konci lana smyčku, což díky jeho tloušťce nebylo snadné. Když se mi to nakonec povedlo, viděl jsem jenom, jak se Percy s hrozivým kvičením noří pod hladinu stahován něčím hrozivým.

Nemyslím si, že by to bylo cokoliv připomínající tlamu. Tlama to nebyla.

KAPITOLA 15

"POKRAČUJTE V MISI"

NEVÍM, CO JSEM VLASTNĚ OČEKÁVAL PO ÚTOKU TĚCH strašlivých behemotů. Všichni jsme jenom bezcílně bloumali po palubě jako v mrákotách. Někdo se párkrát pokusil z nákladových vrat pozorovat vodní hladinu, dokud se jedna z těch oblud zase neukázala a jednoho z nás málem nedostala. Po té příhodě kapitán Urqhardt přikázal vrata zavřít a neotvírat.

Zcela jistě jsem ale neočekával vzkaz, kterým mi jednoho dne po večeri doručili (kdyby tedy večeri někdo připravoval, již delší dobu to bylo na každém z nás), kde bylo napsáno, abych se okamžitě hlásil na schůzce vedoucích jednotlivých oddělení. "To je pro tebe, Tome, ne?" zeptal se mě Chet Travers. "Řekli mi, že strýček Alfréd je nemocný. Jeho dveře jsou zavřené."

"Ano, předpokládám, že to je nyní pro mne." Strýček bral celou tu událost hrozně vážně, a proto jej náš poslední lékař, doktor Fandit, nadopoval uspávacími prášky.

"Tak bys měl rychle naklusat ke kapitánovi."

Když jsem přišel ke kajutě kapitána Urqhardta, byla zavřená, tak jsem se vypravil do kajuty našeho bývalého kapitána. Tam byly dveře otevřené a okolo stolu již stálo několik lidí. Urqhardt stál v čele stolu. "Oddělení zvláštní komunikace, kapitáne," ohlásil jsem se.

"Posad' se, Bartlette."

Za mnou ještě dorazil Harry Gates, až poté se Urqhardt postavil a zavřel dveře. Rozhlédl jsem se kolem a v duchu se rozesmál. To byla pěkná schůzka vedoucích oddělení. Harry Gates byl jediným původním šéfem oddělení od doby, kdy jsme opustili Zemi. Pan Eastman byl v kajutě místo velitele Fricka. Paní O'Toolová byla mrtvá již dlouho, ale teď byl po smrti i Cas Warner. Proto bylo oddělení ekologie reprezentováno panem Krishnamurtim, který byl při odletu ze Země pouhým technikem, odpovědným za klimatizaci a hydroponii. Pan O'Toole byl na místě doktora Babcocka, pan Regato místo pana Roche. Seržant Andreeli, který byl rovněž strojníkem, byl na schůzce místo strýčka Steva a byl zároveň jediným členem lodní stráže, který přežil - protože ho poslali zpátky na loď se zlomenou rukou dva dny před tou

událostí. Doktor Pandit seděl na místě, kde měl být doktor Devereaux.

A samozřejmě já, ale já byl spíš tak trochu do počtu.

Strýček McNeil byl pořád na palubě. Ale nejhůře ze všeho, na místě našeho kapitána teď seděl Urqhardt.

Ten začal: "Není nutné, abych vám do detailu líčil naši situaci, protože ji všichni znáte. Všichni dostanete obvyklá písemná hlášení. Podle mého názoru náš průzkum této planety je tak kompletní, jak v tuto chvíli může být se současným stavem personálu a vybavení. Kromě toho musí být vypracovány dodatečné vyhlášky ohledně nebezpečí, které jsme tu nyní potkali. Proti těmto nebezpečím se bude muset vybavit i první část osadníků, kteří sem přiletí. Nesouhlasí někdo? Doktore Gatesi, přejete si zde provést další výzkum?"

Harry vypadal překvapeně a odpověděl: "Ne, kapitáne, ne za těchto okolností."

"Poznámky?" Nikdo. "Velmi dobře," pokračoval Urqhardt. "Navrhuji nabrat směr na Alfa Phoenicis. Zítřka v devět ráno uděláme smuteční mši a v poledne vyrazíme. Komentář? Pane O'Toole?"

"Ehm, máte na mysli, že bychom měli okamžitě začít připravovat start? Myslím, že bychom se na to s Janet museli vrhnout ihned."

"Udělejte to. Pane Regato?"

Regato vypadal ohromeně. "Tohle jsem neočekával, kapitáne."

"Chápu, je to krátká doba na přípravu, ale dokáže vaše oddělení připravit odlet? Myslím, že by všechno palivo mělo už být na palubě, nemýlím-li se."

"Takhle jsem to nemyslel, kapitáne. Samozřejmě, že motory jsou připravené a palivo natankováno. Ale já jsem myslel, že teď podnikneme jeden velký skok k Zemi!"

"Co vás vede k tomuto závěru?"

"No..." Hlavní inženýr se zajímal a skoro plynule přešel z pomocného jazyka Planetární ligy do španělštiny. "Vede mě k tomu stav, ve kterém se nacházíme. Strojovna bude muset pracovat hlídku za hlídkou, lidé si neodpočinou. Nemohu sice mluvit za ostatní oddělení, ale myslím, že na tom nebudou nijak lépe."

"To skutečně mluvit nemůžete a nikdo vás o to nežádá. Se vším účtům, pane, je vaše oddělení připraveno?"

Regato ztěžka polknul. "Ano, technicky ano, pane. Ale lidé se zlomí při takovém tempu. Stejně jako odejdou stroje."

"Kdybychom letěli na Zemi, nemuseli by držet hlídku za hlídkou?" Urqhardt nečekal na jeho odpověď a pokračoval. "Neměl bych to říkat, ale nejsme zde kvůli našim krásným modrým očím. Jsme na misi, kterou jsme byli pověřeni. Všichni to víte. Ten den, než jsme přišli o kapitána Swensona, mi řekl, než s vrtulníkem odlétl: Postarejte se o mou loď, pane. Pokračujte v misi. A já odpověděl: Ano, pane. Uděláme to. Měl bych vám tedy něco o té naší misi připomenout. Byli jsme vysláni do vesmíru, abychom prozkoumali jeho určenou část. Příkazy zní: pokračujte v průzkumu, dokud budete ve styku se Zemí. Jakmile o možnost komunikace přijdete, vraťte se, pokud to bude možné. Pánové, my pořád ve styku se Zemí jsme a náš další vytčený cíl je Alfa Phoenicis. Může být něco zřetelnějšího?"

Moje myšlenky mi skoro zavařily hlavu. Kdo si ten člověk myslí, že je? Kolumbus? Nebo snad bludný Holanďan? Na palubě nás zbývalo něco málo přes třicet - na lodi, kde nás původně bylo dvě stě. Lodě byly fuč, vrtulníky byly fuč - skoro jsem nezaregistroval jeho další poznámku.

"Bartlette?"

"Pane?"

"Co vaše oddělení?"

V tu chvíli mě napadlo, že my jsme ten klíč - my, opovrhované zrůdičky. Když přijdeme o možnost komunikace budeme se muset vrátit. Byl jsem v pokušení mu říct, že celé naše oddělení je jako parta hluchých, ale věděl jsem, že takhle bych svého nedosáhl.

"Jak jste správně poznamenal, jsme stále ve styku se Zemí."

"Dobrá." Jeho oči se otočily k doktoru Panditovi.

"Ještě moment, kapitáne," trval jsem na svém. "Mám k tomu ještě pár poznámek."

"Ano? Tak ven s nimi."

"Nuže, ten další plánovaný skok by měl trvat asi třicet let greenwichského času, že?"

"Tak něco. O trochu méně."

"Tedy "tak něco". Zbyli nám tu tři speciální komunikátoři. Já, strýček, tedy pan McNeil, a Mei-Ling Traversová. Navíc myslím, že s panem McNeilem bychom už počítat neměli."

"A to proč?"

"Protože on je stále ve styku se svým původním telepartnerem, což je dáma, nyní stejně stará jako on. Myslíte si, že pan McNeil bude žít dalších třicet let?"

"Ale pro něj to nebude třicet let! Ale... promiň, chápu, kam tím míříš. Kdyby to ona měla přežít, bude jí hodně přes sto, že? Bude asi senilní."

"Asi ano, pane. Ale pravděpodobněji bude mrtvá."

"Nuže dobrá, nepočítejme pana McNeila. To ale pořád zbýváte ještě dva. Dost pro základní komunikaci."

"Pochybují, pane. Mei-Ling by byla špatná sázka. Ona má pouze sekundárního telepartnera a jemu je nyní přes třicet. Když vezmu v potaz stav, se kterým jsme se setkali při minulých časových skluzech, tak pochybuji, že po tomto, který má na Zemi trvat třicet let, zůstane Mei-Ling v kontaktu. Silně pochybuji."

"To ale pořád ještě zbýváš ty."

Náhle jsem se zamyslel nad možností, že kdybych měl na to dost silný žaludek, mohl jsem spáchat sebevraždu a všichni bychom jeli domů. Ale to byla jenom myšlenka. Kdybych umřel, nebyla by to sebevražda. "Můj případ není o moc lepší, pane. Mé partnerce je asi devatenáct. Zatím nemá žádné děti. A nebude dozajista mít žádné do doby, než vypadneme z kontaktu při časovém posuvu. I kdyby, s miminem se mi kontakt navázat nepodaří. Když začneme u Alfý zpomalovat, bude jí něco kolem padesátky. Pokud je mi známo, tak nikde se nevyskytl případ, a to v celé flotile, že se po tak dlouhé době znovu podařilo navázat kontakt."

Kapitán chvilku váhal a pak řekl: "Máš nějaký pádný důvod věřit tomu, že to, co tu říkáš, je zhora nemožné?"

"No..., nemám, pane. Ale je to velmi nepravděpodobné."

"Hmm..., považuješ se snad za experta na telepatii?"

"Cože? Tedy, ne, pane. Jsem jenom telepat. Toť vše."

"Myslím, že má pravdu," přidal se do hovoru doktor Fandit.

"A vy jste expert, doktore?"

"Já, pane? Jistě víte, že jsem jenom patolog. Ale..."

"V tom případě to budeme konzultovat s experty na Zemi. Možná nám navrhnou nějaký způsob, jak vylepšit naše šance. S velkou pravděpodobností za vzniklých okolností navrhnou použití drog ke snížení pravděpodobnosti přerušení kontaktu během časového posuvu. Nebo tak něco."

Chtěl jsem mu říct, že Vicky nic takového nepodstoupí, žádné takové riziko návykových drog. Ale pak jsem se zamyslel ještě jednou. Pat to přece riskoval také, Vicky by možná rovněž přemluvili.

"To je vše, pánové. Zítra v pravé poledne budeme startovat. Ale ještě jedna věc. Jeden z vás naznačil, že morálka na lodi není zrovna na výši. To je pravda a já jsem si toho vědom možná víc než vy. Ale morálka se dostane do normálních kolejí a my všichni nejlépe zapomeneme na utrpené ztráty, jakmile se dáme do obvyklé práce. Chci jen dodat, že vy všichni, jako hlavní šéfové svých oddělení a lodní důstojníci, tomu musíte napomoci tak, že půjdete příkladem. Jsem si jist, že tomu tak bude." Postavil se.

Nevím, jak rychle novinky putují celou lodí, ale když jsem došel do jídelny, tak už každý věděl, že zítra startujeme a kam to bude. Všichni si povídali se všemi, halas byl všudypřítomný. Sedl jsem si k prázdnému stolu, protože jsem neměl chuť si s někým povídat. V hlavě jsem měl všechno pomotané. Přemýšlel jsem o tom, že nás kapitán žene do další cesty, ze které pravděpodobně nebudeme schopni hlásit její výsledky. Jestli nějaké budou. A navíc tu byla velká možnost, že se už nikdo z nás nevrátí domů. Na druhou stranu jsem obdivoval ten skálopevný způsob, kterým kapitán čelil našim námitkám a odsunul paniku na vedlejší kolej. Ten tedy měl žaludek!

Stejně jako Bludný Holanďan. Ale ten, když se ozval naposledy, byl pořád ještě na dohled mysu a navíc ve svém snažení neuspěl.

Kapitán, tedy kapitán Swenson, by možná tak umíněný nebyl.

Nebo ano? Podle Urqhardta byla poslední věc, kterou mu Swenson sdělil, aby pokračoval v misi. Všichni z nás byli velmi pečlivě vybráni (kromě nás zrůdiček) a pravděpodobně kapitán i záložní kapitán na každé lodi byli vybíráni právě pro tuto svoji neoblomnost a tvrdohlavost. To byla přesně vlastnost, která Kolumbovi dovolila pokračovat i ve chvíli, kdy mu docházela voda a jeho posádka se dohadovala na vzpouře. Pamatuji si, že o něčem podobném strýček Steve kdysi mluvil.

Rozhodl jsem se, že půjdu a promluví si s ním, pak jsem si vzpomněl, že strýček je už pár desítek hodin po smrti. Když zemřeli moji rodiče, před dvěma časovými skoky, bylo mi bídně proto, že jsem se necítil tak, jak bych podle všeho měl. Když k tomu došlo - nebo lépe v době, kdy jsem se to dozvěděl - byli mrtví již dlouho, lidé, které jsem dlouho neviděl a pamatoval si pouze jejich tváře z fotografií. Ale strýčka Steva jsem vídával každý den - a viděl jsem ho ten den, kdy k tomu došlo. Zvykl jsem si vždy řešit své problémy s ním, kdykoliv toho na mě bylo příliš.

Teprve poté jsem pocítil jeho ztrátu. Šok se vracel se zpožděním. Nezasáhne vás dříve, než se dáte trochu dohromady, abyste to mohli všechno pěkně vychutnat.

Zrovna v tu chvíli někdo zatukal na moje dveře. Naštěstí, protože jinak bych se rozběčel.

Byla to Mei-Ling a její muž, Chet Travers. Pozval jsem je dál a posadil je na postel. Chet se ihned rozpovídal. "Tome, na čí straně v tomhle jsi?"

"V čem?"

"Ve věci toho přiblblého nápadu pokračovat dál s troskami posádky."

"Je jedno, na čí straně jsem," řekl jsem pomalu. "Já totiž téhle lodi nešéfuji."

"Ale šéfuješ!"

"Cože?"

"Nemyslím to doslova, ale tak, že je v tvých možnostech, abys celý tenhle nesmysl zastavil. Podívej, Tome, všichni vědí, co jsi kapitánovi řekl a..."

"Kdo mluvil?"

"To je přece jedno. Jestli to nebylo od tebe, tak asi od někoho jiného, kdo se té schůzky zúčastnil. Ted' to na palubě vědí všichni. To, co jsi kapitánovi řekl, má samozřejmě smysl. Ted' je nad slunce jasné, že Urqhardt je na tobě závislý a ty jediný ho dokážeš udržet ve styku se Zemí. Takže ty máš ted' v ruce všechny páky, které touhle lodí hýbou. Můžeš ho zastavit."

"Cože? Počkej chvíli. Nejsem sám. Je sice fakt, že už se kapitán nespolehá na strýčka Alfréda, ale co Mei-Ling?"

Chet zavrtěl hlavou. "Mei-Ling pro něj už nehne ani prstem."

Jeho žena řekla: "Chete, tohle jsem ale neřekla!"

Podíval se na ni zamilovaně. "Ale nebud' tak hloupá, má drahá. Víš stejně dobře jako já, že neexistuje jediná šance, aby ses spojila se svým partnerem i po dalším časovém posuvu. Jestli tohle ještě doted' náš statečný kapitán Urqhardt nepochopil, tak to určitě brzy pochopí, i kdybych mu to měl vysvětlit já sám."

"Ale já bych se mohla znovu spojit!"

"Ale ne, nemohla. Naše děti budou vyrůstat na Zemi, je to jasné?"

Podívala se na něj klidně a poplácala ho po ruce. Traversovi sice další dítě nečekali, ale všichni věděli, že si to moc přejí. Začal jsem chápat, proč byl Chet tak tvrdohlavý. Stejně jako on jsem si začal být jistý, že Mei-Ling se po časovém posuvu při dalším skoku už se svým partnerem nespojí. Její muž jí to totiž po menší hádce jistě rozmluví. Pro ni bylo totiž mnohem důležitější, co si přál Chet, než to, co si přál Urqhardt, nebo nějaká abstraktní Nadace tam daleko na Zemi.

Chet pokračoval. "Přemýšlej o tom ještě, Tome, a nakonec uvidíš, že svoje kamarády na lodi v tom nechat nemůžeš. Pokračovat dál znamená sebevraždu. A ví to každý, včetně kapitána. Je to na tobě."

"Ano, budu o tom ještě přemýšlet."

"Udělej to. Ale ať ti to netrvá moc dlouho." Pak oba odešli.

Šel jsem spát, ale nemohl jsem usnout. Vtip byl v tom, že Chet měl vlastně skoro stoprocentně pravdu. Včetně jistoty v tom, že Mei-Ling se už nikdy znovu nespojí se svým partnerem na Zemi. Už nyní se jí to dařilo se stále většími problémy. Od posledního skoku jsem všechny matematické nebo technické zprávy přenášel já, i když to dříve byla její práce. Její spojení se totiž stávalo nevypočitatelným. Chet by jí to ani nemusel moc vysvětlovat, aby pochopila sama, co je pro ni nejlepší.

Na druhou stranu...

Když jsem se konečně dostal k tomu "Na druhou stranu..." již asi po osmnácté, rozhodně jsem vstal, pečlivě se oblékl a odešel za Harrym Gatesem. Připadalo mi, že když byl šéfem jednoho oddělení a byl na schůzce, bylo správné jít s tím za ním.

Nebyl ale ve své kajutě. Barbara mi naznačila, že možná bude ve své laboratoři. Ano, byl tam, sám, a vybaloval vzorky, které se na loď dostaly při poslední výměně posádky na pevnině. Když jsem vešel, vzhlédl: "Nazdar, Tome, jak se vede?"

"Ne moc dobře."

"Ano, vím. Řekněme, že jsem ani neměl ještě možnost pořádně ti poděkovat. Mám to podat písemně, nebo ti to mohu říct přímo od plic osobně?"

"To je hotovka," nechápal jsem ho nejprve, ale pak jsem si uvědomil, že jsem to byl já, kdo ho vytáhl z vody. Ještě jsem ani neměl čas o tom přemýšlet.

"Jak říkáš. Ale nezapomenu na to. To je jasné."

"Dobrá, Harry. Potřebuji radu."

"Ano? Mám, jakoukoliv si budeš přát. Ve všech velikostech, zdarma a stejně hodnotné jako cenné. To se obávám."

"Byl jsi dnes večer na schůzce."

"Stejně jako ty." Vypadal vystrašeně.

"Ano." Vyprávěl jsem mu všechno, co mě trápilo, pak jsem ještě chvíli přemýšlel a nakonec mu řekl i to, co mi říkal Chet Travers. "Co mám dělat, Harry? Chet má pravdu, šance, že další cesta někam povede, za to vůbec nestojí. I kdybychom našli planetu, která by byla vhodná pro osídlení, což také není příliš pravděpodobné, pokud uvažíme, kolik toho flotila našla jako celek, tak i s ohledem na to nebudeme asi schopni výsledek oznámit na Zemi. Kromě toho se na Zemi vrátíme dvě století poté, co jsme odstartovali. Je to směšné, a jak říká Chet, i sebevražedné. Na druhou stranu má kapitán také pravdu. Tohle je to, k čemu jsme se zavázali. Příkazy nám říkají pokračovat."

Harry pečlivě rozbalil další balíček vzorků, než mi odpověděl.

"Tomy, měl ses mě zeptat na něco snazšího. Zeptej se mě, jestli se máš oženit, a já ti to řeknu okamžitě. Nebo cokoli jiného. Ale je jedna věc, kterou si každý člověk musí zodpovědět sám a nikdo mu nemůže radit. A to je, jaké má kdo povinnosti. To si musíš rozhodnout sám."

Přemýšlel jsem o tom. "Hergot, Harry, co si o tom myslíš ty?"

"Já?" zarazil se. "Já prostě nevím, Tome. Já osobně... byl jsem na téhle lodi šťastnější než kde jinde. Mám tu svoji ženu, děti a dělám práci, kterou jsem celý život dělat chtěl. Jiní se na to ale mohou dívat jinak."

"A co tvoje děti?"

"Ano, to je druhá strana mince. Táta od rodiny..." Zamračil se. "Nemohu ti v tomhle radit, Tome. I kdybych jenom slovíčkem naznačil, že bys neměl dělat to, k čemu si se zavázal, byl by to návod ke vzpouře. To je velký zločin, pro nás oba. Když ti řeknu, že musíš dělat to, co ti kapitán přikáže, budu mít zákon na své straně - ale možná to bude znamenat smrt pro tebe a pro mne, moje děti a celý zbytek posádky. Protože i co říká Chet, má velký smysl z jeho pohledu, i když zákon stojí jinde." Povzdechl si. "Tome, s ohledem na to, co se mi nedávno přihodilo, nejsem schopen normální úvahy, nemohu ti radit. Mám vůči tomu předsudky."

Neodpověděl jsem. Přál jsem si, aby tu byl strýček Steve, aby se zachránil. On pro mě vždycky odpověď měl. "Jediné, v čem ti mohu pomoci, je rada," dodal Harry.

"A ta zní?"

"Mohl bys jít za kapitánem soukromě a seznámit jej se svými obavami. Mohlo by to ovlivnit jeho rozhodnutí. Alespoň by o tom mohl vědět."

Řekl jsem mu, že o tom budu ještě přemýšlet, poděkoval mu a odešel. Šel jsem spát a nakonec jsem i usnul. Probudil jsem se uprostřed noci, protože celá loď se podivně třásla. Loď se sice pořád na hladině trochu kolébala, ale ne takto. Ne tak moc. Ne na Elysi.

Přestalo to a pak znovu začalo. A znovu... a znovu... a znovu. Přemýšlel jsem, co to mohlo být... když se celá loď roztřásla úplně jinak. Tenhle třes mi byl alespoň trochu povědomý. Takhle se loď třásla, když

motory jely na plný výkon. Strojníci to nazývali čištěním trysek. Byla to součást pravidelné generálky a také každého startu. Pan Regato musel pracovat dlouho do noci. Uklidnil jsem se. Záchvěvy se už znovu neozvaly.

U snídaně jsem se dověděl, co se v noci stalo. Behemoti se pokusili něco provést s naší lodí, nikdo nevěděl co. Ale jisté je, že kapitán zcela logicky přikázal panu Regatovi zapnout na chvíli motory a natočit je proti nim. Teď jsme alespoň věděli, že ani oni nebyli imunní proti spalujícímu žáru přehřáté páry a potoku radioaktivních částic.

Tahle šarvátka s mořskými potvarami mi trochu zvedla náladu. Dokonce natolik, že jsem se rozhodl jít přímo za kapitánem, jak to navrhoval Harry.

Vpustil mě dovnitř, aniž bych musel čekat déle než pět minut. Pak mě potichu vyslechl a nechal mě mluvit tak dlouho, jak jsem si jenom přál. Vypracoval jsem před jeho očima úplný obraz tak, jak jsem jej viděl, aniž bych do celé věci zatahoval Cheta nebo Harryho. Z jeho tváře jsem nedokázal vypožorovat, jestli mým slovům klade velkou váhu, nebo co si o tom vlastně myslí. Proto jsem zatáhl do hry ještě Mei-Ling a strýčka Alfréda, řekl jsem, že oba jsou v podstatě mimo provoz a že šance, že by se někdo z nich mohl spojit i po dalším časovém posuvu, byla minimální a že kapitán riskuje loď a životy posádky za minimální možný zisk.

Když jsem skončil, pořád jsem nevěděl, jak na tom jsem, protože kapitán na sobě nenechal vůbec nic znát. Místo toho pak řekl: "Bartlette, včera večer jsi pětáctýřicet minut mluvil s dalšími dvěma členy posádky za zavřenými dveřmi."

"Eh, cože? Ano, pane."

"Mluvil jsi s nimi o tomhle?"

Chtěl jsem zalhat. "No... ano, pane."

"Poté jsi sám vyhledal dalšího člena posádky a zůstal jsi u něho dost dlouho do noci. Nebo do rána, řekl bych spíše. Mluvil jsi s ním o té stejné věci?"

"Ano, pane."

"Velmi dobře. Z tohoto důvodů na tebe uvaluji vazbu za účelem vyšetřování z podezření na spáchání dvou trestných činů: podezření z navádění ke vzpouře a podezření z organizování vzpoury. Jsi zatčen. Jdi do své kajuty a zůstaň tam. Bez návštěv."

Ztěžka jsem polknul. Pak jsem si vzpomněl na něco, co mi povídal strýček Steve. Vždycky se zajímal o lodní právo a rád o tom mluvil s ostatními. "Ano, pane. Ale trvám na tom, aby mi byl přidělen právní zástupce podle mé volby... a aby mi bylo umožněno veřejné slyšení."

Kapitán pokýval hlavou stejně, jako bych mu říkal, že venku prší. "Jistě. Tvoje práva nebudou nijak dotčena. Ale tyto záležitosti budou muset počkat. Nyní se připravujeme ke startu. Takže běž do vazby do své kajuty."

Otočil se a nechal mě s mým vlastním svědomím. Nevypadal naštvaně.

Takže teď tady sedím, sám ve své kajutě. Musel jsem říct strýčkovi Alfrédovi, že musí jít pryč a že mě nesmí navštívit, později jsem musel odmítnout i Cheta. Nemohu pořád uvěřit, že se to přihodilo zrovna mě.

KAPITOLA 16

JENOM MATEMATICKÝ VÝRAZ

TO RÁNO VYPADALO MILIÓNY LET DLOUHÉ. VICKY MNE kontaktovala ve stejnou dobu jako vždy, ale já jí řekl, že plán hlídek byl pozměněn a že se s ní sám spojím později.

"Je něco v nepořádku?" zeptala se.

"Ale ne, miláčku, jenom tady provádíme menší reorganizaci."

"Dobrá. Ale zniš utrápeně."

Nejen že jsem jí neřekl, že jsem v průšvih, neřekl jsem jí nic ani o té katastrofě, která nás potkala.

Bude ještě dost času - až zpráva trochu zestárne, pokud se k ní nedostane z nějakých oficiálních zpráv. Mezitím nebyl důvod, proč to dítě obtěžovat něčím, co jí nemohlo být ku prospěchu.

O dvacet minut později se ukázal pan Eastman. Otevřel jsem mu dveře, když zaklepal, a řekl jsem mu: "Nemám dovolené žádné návštěvy, pane."

"Nejsem návštěva, jsem tu oficiálně. Místo kapitána."

"Aha." Pustil jsem jej dovnitř.

Pan Eastman měl s sebou kufřík se soupravou. Posadil se a řekl: "Oddělení běžné a speciální komunikace se snad již konsolidovalo, takže to teď vypadá, že ti já budu chvíli dělat šéfa. Je strašně málo lidí. Ale to nevadí. Tím jsem si jist. Ale musím teď provést přepojení tvého záznamníku," ukázal na svůj kufřík, "abys mohl nahrávat přímo do komunikačního centra."

"Dobrá, ale k čemu to?"

"No abys mohl držet hlídku i ze svojí kajuty. Už jsi měl nastoupit před půl hodinou. Kapitán se rozčiloval, že jsem to nezařídil už dříve." Začal se montovat v kufříku, aby mohl přepojit záznamník.

Oněměl jsem. Pak jsem si vzpomněl zase na něco, co mi říkával strýček Steve. "Hej, počkejte minutku!"

"Co se děje?"

"Nebo nic, jen pokračujte a klidně si to přepojujte. Je mi to fuk. Nicméně já žádné hlídky držet nebudu."

Pan Eastman se napřímil a vypadal utrápeně. "Nemluv takhle, Tome. Už tak jsi v pěkném průšvih. Nedělej to ještě horší. Předstírejme, že jsi to nikdy neřekl. Dobrá?"

Pan Eastman byl slušný člověk a jediný z techniků, který nám nikdy neříkal zrůdičky. Myslím, že ho moje pozice určitě zajímala. Ale přesto jsem řekl: "Nechápu, jak už to může být horší. Řekněte, prosím, kapitánovi, že mu vzkazují, aby si hlídky držel sám a..." Zarazil jsem se. To přece nebylo to, co by řekl strýček Steve. "Promiňte. Prosím, řekněte mu toto: "Komunikátor Bartlett respektuje kapitána a lituje, že nemůže vykonávat svou povinnost, zatímco je ve vazbě." Ano?"

"Podívej, Tome. To není to nejlepší. Jistě na tom něco bude, alespoň z pohledu platných směrnic. Ale teď máme málo lidí. Každý musí udělat svůj díl práce. Nemůžeš trvat na liteře zákona. Není to vůči zbytku posádky fér."

"Opravdu nemohu?" ztěžka jsem oddychoval a cítil šanci úder vrátit. "Kapitán nemůže mít všechno, co chce. Člen posádky ve vazbě nesmí provádět žádnou činnost. Vždycky to tak bylo a vždycky to tak bude. Prosím, řekněte mu to."

Pan Eastman tiše dokončil přepojení. "Opravdu jsi si jist, že to je to, co mu chceš vzkázat?"

"Zcela jist."

"Dobrá. Už je to přepojené," dodal jakoby mimochodem a ukázal na záznamník. "Můžeš se se mnou nyní spojit, když si to rozmyslíš. Tak jo."

"Ještě jednu věc..."

"Ano?"

"Možná na to kapitán moc nemyslí, protože má ve své kajutě i sprchu, ale já už tady dřepím pár hodin. Kdo mě vezme do sprch a kdy? I vězeň má právo na správné zacházení."

"Ach ano. Samozřejmě. Vyřídím to."

To byl ten nejlepší moment z celého dne. Očekával jsem, že se kapitán Urqhardt objeví během několika minut poté, co pan Eastman odešel. A že bude plivat oheň a dštít síru. Takže jsem si v hlavě rozmyslel několik úvodních řečí, takových, které by se pohybovaly v mezích zákona. Věděl jsem, že moje chvíle teprve přijde.

Ale nic se nestalo. Kapitán se neobjevil, neobjevil se nikdo. Muselo být už skoro poledne. Nikdo ani neohlásil přípravu ke startu, ale i tak jsem si vlezl do postele pět minut před plánovaným odletem a čekal. Bylo to dlouhých pět minut.

Asi ve čtvrt na jednu jsem to konečně vzdal a vstal. Nedošlo ani na oběd! Slyšel jsem, jak interkom oznámil půl jedné, ale stále se nic nedělo, nikdo nepřišel. Nakonec jsem se rozhodl, že vynechám ještě jedno jídlo, než si půjdu stěžovat, protože jsem nestál o to, aby měl kapitán možnost změnit téma hádky a soustředit se na porušení vazby. Napadlo mě, že bych mohl zavolat strýčkovi Alfrédovi a říct mu, že se

stala chyba a já nedostal nic k jídlu, pak jsem si ale řekl, že čím déle budu čekat, tím větší bude kapitánovo pochybení.

Asi hodinu potom, co už všichni museli dojít, se ukázal Krishnamurti s tácem. Fakt, že jej přinesl sám, místo aby poslal kohokoliv z kuchyně, mě přesvědčil o tom, že jsem musel být velmi důležitým vězněm - obzvláště proto, že Kris se mnou nechtěl mluvit a skoro vypadal vystrašeně už kvůli tomu, že mi byl poblíž. Jenom mi podal tác a řekl: "Pak to strč do chodby, až dojíš."

"Díky, Krisi."

Mezi jídlem jsem pak našel útržek papíru s poznámkou: "Stojíme za tebou: neochabuj a mi tomu ptáčkovi už přistříhneme křídýlka. Každý ti fandí!" Lístek nebyl podepsán a já ani nepoznával rukopis. Nebyl Krishnamurtiho. Znal jsem jej z doby, kdy jsem s ním pracoval na potravinářské farmě. Ani nebyl ničím z Traversů a už jistě ne Harryho.

Nakonec jsem se rozhodl, že nebudu hádat, čím rukopis to je, roztrhal jsem lístek na kousky a rozžvýkal jej, přesně jako to bylo v Muži se železnou maskou nebo v Hraběti Monte Christo. Nepovažuji se za romantického hrdinu a tak jsem lístek nespolk, ale vyplivl do záchodu a ujistil jsem se, že nápis už není čitelný. Nechtěl jsem, aby někdo mohl zjistit, kdo byl autorem. Nechtěl jsem, aby o té události někdo vůbec věděl.

Věděl co? Ten vzkaz mi neudělal dobře. Šel z něj strach. Na dvě minuty mě sice povzbudil, cítil jsem se větší, šampionem.

Pak jsem pochopil, co ten lístek vlastně znamenal...

Vzpoura.

Jedna z nejstrašnějších věcí na světě. Jakákoliv jiná katastrofa je mnohem lepší.

Jedna z prvních věcí, kterou mi řekl strýček Steve - teda mně a Patovi, když jsme byli ještě děti, zněla: "Kapitán má vždycky pravdu, i když ji nemá." Už je to mnoho let, co jsem to pochopil. Musíte na takové lodi žít, abyste to dokázali pochopit. Ale do srdce mi pochopení proniklo až nyní, až když jsem si přečetl ten povzbudivý vzkaz. A pochopil jsem, že někdo vážně přemýšlí o vzpouře, o svržení kapitánovy autority... a já měl být symbolem jejich odporu.

Loď není jenom takový malý svět. Je skoro jako lidské tělo. Také v něm nemůžete mít demokracii, alespoň ne demokratickou shodu, a nezáleží na tom, jak demokratické jsou prostředky, kterých kapitán užívá. Když jste někdy pod tlakem, taky se neptáte rukou, nohou, žaludku nebo jater, co si přejí. A dobře že tak! Rozhodnutí za vás dělá mozek a celé tělo ho poslouchá.

Loď ve vesmíru je na tom podobně. Vždycky to tak musí být. Strýček Steve tím myslel, že by měl mít kapitán pravdu a vy byste se raději měli modlit, když s ním nesouhlasíte - protože loď stejně nezachráníte, i když vy budete mít pravdu a on ne.

Ale loď není lidské tělo. Loď tvoří lidé, každý s jistým stupněm osobnosti, která se s ostatními nedohaduje snadno - i když to asi nebude zrovna můj případ. Jediná věc, která takovou loď drží skutečně pohromadě, je cosi mlhavého, nazvané morálka, něco, co jen těžko pochopíte a vnímáte, dokud o to loď nepřijde. Pochopil jsem to, protože na Elsie se něco takového občas přihodilo. Třeba když zemřel doktor Devereaux, nebo paní O'Toolová. Ted' jsme přišli o kapitána a většinu posádky... a Elsie se rozpadala na malé kousky.

Možná že nový kapitán nebyl tak bystrý jako ten původní, ale pokoušel se alespoň zastavit ten rozpad. Začal jsem chápat, že se do věčných lovišť neporoučela jenom technika, nebo že nás nepodrážely jen útoky nepřátelských domorodců. Patrně asi tím největším ohrožením mohl být nějaký mladý chytrák, který si usmyslel, že je chytřejší než kapitán, a podařilo se mu přesvědčit o své pravdě dostatečný počet ostatních. Přemýšlel jsem, kolik asi z těch osmi lodí, které se nehlásily, bylo zničeno díky tomu, že se jejich kapitáni mýlili a někdo jako já měl pravdu. Začínalo to být strašné.

Byl jsem tak naštvaný, že jsem dokonce přemýšlel o tom, jak půjdu za kapitánem a řeknu mu, že má pravdu a že jsem se mýlil já a co že pro něj můžu udělat? Pak jsem pochopil, že tohle tak nepůjde. Kapitán mi řekl, abych seděl v kajutě na zadku, nebylo žádné, "jestliže" nebo "možná". Jediná věc, kterou jsem ted' mohl udělat, abych kapitána podpořil, bylo sedět na zadku a čekat, jak se věci vyvinou. Tak jsem seděl.

Kris mi přinesl večeři, skoro včas. Později ten večer interkom ohlásil obvyklé předstartovní varování, já

se připoutal k lůžku a Elsie vyrazila pryč z Elysie. Ale jakmile jsme se dostali na orbitální dráhu, zůstali jsme tam a nepokračovali ve zrychlování. Poznal jsem to, protože jsem se okamžitě ocitl ve stavu beztlíže. Strávil jsem neklidnou noc. Nespím moc dobře, když nic nevážím.

Pak jsem se probudil s pocitem, že loď mímě zrychluje, asi s 0,5 g. Kris mi přinesl snídani, ale já se ani nezeptal, co se děje a on toho také moc nenamluvil. Asi v polovině dopoledne interkom vyhrkl: "Komunikátor Bartlett, hlásit se okamžitě kapitánovi." Jednou se hlášení opakovalo, než jsem pochopil, že myslí mě... Pak jsem vyskočil, v rychlosti se oholil, rozhodl se, že moje špinavá uniforma to bude muset vydržet a já s ní, a spěchal jsem za kapitánem.

Když jsem dorazil, předpisově jsem se nahlásil a kapitán si mě všiml. "Ach, ano. Bartlett. Při vyšetřování jsem zjistil, že není další důvod držet tě ve vazbě. Jsi propuštěn z vazby a navrácen do služby. Hlas se okamžitě u pana Eastmana."

Tím bylo vše vyřízeno a kapitán sklopil zrak ke stolní desce. Naštval jsem se. Moje mysl se potácela mezi dvěma pocity - mezi naprostou loajalitou ke kapitánovi jako k veliteli lodi a nutkáním nakopat ho do zadku. Jediné jeho slovo a myslím, že bychom byli těmi nejlepšími kamarády.

"Kapitáne!"

Vzhlédl. "Ano?"

"Myslím, že mi dlužíte omluvu."

"Opravdu si to myslíš? Já ne. Jednal jsem v zájmu celé lodi. Nicméně nechovám vůči tobě žádné špatné úmysly, pokud ti jde o tohle." Vrátil se nazpět ke své práci. Odchod. Jako by moje úmysly byly úplně nicotné.

Ale i tak jsem se obrátil a šel za panem Eastmanem. Nic jiného mi asi nezbývalo.

Mei-Ling byla v komunikačním centru a posílala kódované zprávy. Pohlédla na mě, když jsem vešel, vypadala unaveně. Pan Eastman řekl: "Ahoj, Tome. Jsem rád, že jsi tady. Potřebujeme tě. Kontaktuješ, prosím, svého partnera na Zemi?"

Zajímavou věcí na telepatii je to, že ostatní nechápou, že na druhém konci je taky člověk. Že musí spát, jíst a pracovat a vychovávat rodinu a že s ním tedy nemůžete orat, jak by se všem kapitánům chtělo. Proto jsem se zeptal, jestli je to nouzový případ, protože při pohledu na greenwichský čas mi bylo jasné, že na druhém konci bude večer. Vicky mě sama nebude kontaktovat alespoň ještě půl hodiny, možná že není doma a má zrovna volno.

"Asi to není nouzový případ, ale je bezpochyby urgentní," odpověděl na můj dotaz pan Eastman.

Tak jsem zavolał Vicky a ona mi řekla, že jí to nevádí. ("Kódované zprávy, Zrzko,") oznámil jsem jí. ("Takže si připrav záznamník.")

"Už se třese na spuštění, strýčku Tome. Stačí říct."

Další tři hodiny jsem odesílal kódované zprávy, které nebyly ničím jiným než únavným stereotypem. Předpokládal jsem, že kapitán Urqhardt asi odesílal zprávy o tom, co se na lodi na Elysi stalo, nebo další zprávy poté, co mu Dálková nadace odeslala první instrukce. Nebyl žádný důvod zprávy kódovat, alespoň pokud mi bylo známo. Já jsem byl při všem, takže kódování bylo asi kvůli našim partnerům na Zemi. Dálková nadace nechtěla zatím nic pustit do světa. To mi celkem vyhovovalo, protože jsem nechtěl Vicky zatěžovat tragédií, ke které u nás došlo.

Zatímco jsme pracovali, přišel dovnitř kapitán a posadil se u pana Eastmana. Viděl jsem, že spolu jenom připravovali další kódované zprávy. Kapitán diktoval a Eastman pracoval s kódovacím přístrojem. Mei-Ling už dávno odešla. Nakonec se Vicky nesměle zeptala: "Strýčku Tome, jak moc urgentní jsou tyhle kódy? Máma mě už před hodinou a půl volala k večeři?"

("Malý moment, holčičko, hned se zeptám.") Otočil jsem se ke kapitánovi a panu Eastmanovi a nebyl jsem si jist, koho se zeptat. Ale nakonec jsem zachytil jedním okem Eastmana a řekl: "Pane Eastmane, jak moc důležité jsou ty zprávy?"

"Nepřerušuj nás," řekl kapitán ostře. "Pokračuj v přenosu. Důležitost zpráv není tvoje věc."

"Vy to nechápete, kapitáne. Nemluvím za sebe. Chtěl jsem jenom říct..."

"Pokračuj v práci."

Řekl jsem Vicky: ("Malý moment, zlato.") Pak jsem se opřel v křesle a řekl: "Ano, pane. Já jsem naprosto dokonale ochotný pokračovat v odříkávání sáhodlouhých tabulek klidně celou noc. Ale na

druhém konci nikdo není."

"Co tím myslíš?"

"Myslím tím to, že na Zemi je čas večere a můj partner ji už dávno předtím zmeškal. Pokud chcete, aby měl zvláštní službu, musíte si to dohodnout s Dálkovou nadací. Vypadá to, že někdo pořádně zamíchal s programem hlídek."

"Aha." Jako obvykle, kapitánova tvář nedávala najevo žádné emoce. Skoro jsem si začínal myslet, že kapitán je robot s dráty místo žil. "Velmi dobře. Pane Eastmane, přiveďte, prosím, pana McNeila, aby vystřídal pana Bartletta."

"Ano, kapitáne."

"Promiňte mi, kapitáne..."

"Ano, Bartlette?"

"Možná že nevíte, že partnerka pana McNeila žije v časovém pásmu, které je dvě hodiny pozadu za Greenwichem. Tam je teď půlnoc a ona je už stará paní, bylo jí nedávno pětasedmdesát. Myslel jsem si, že byste to chtěl vědět."

"Hmm... je to pravda, pane Eastmane?"

"Myslím, že ano, kapitáne."

"Zrušte ten poslední příkaz. Bartlette, bude tvůj partner ochoten pokračovat v další práci po hodinové přestávce na něco k snědku? Aníž bychom to museli dohadovat s Dálkovou nadací?"

"Zeptám se, pane." Zeptal jsem se Vicky, chvíli váhala. ("Co to je, má drahá? Máš rande s Georgem? Stačí slovo a řeknu kapitánovi, že má smůlu.")

"Ale ne, to je v pořádku, George s tím nemá nic společného. Jenom bych chtěla, aby posílali něco jiného, než jen písmena a čísla. Dobrá, jednu hodinu."

("Hodinku, zlato. Běž si sníst svůj salát. A pozor na štíhlou linii.")

"Moje štíhlá linie je naprosto v pořádku. Děkuji."

"Bude to vyhovovat, kapitáne."

"Dobrá. Poděkujte mu za mě."

Bylo to od něj tak neosobní, že jsem si dovolil poznámku.

"Můj partner je dívka, kapitáne, nikoliv kluk. Její matka jí přikázala jít do dvou hodin spát. Jinak to bude muset být zařízeno přes Dálkovou nadací."

"Hm. Dobře." Otočil se k panu Eastmanovi. "Nemůžeme jednoduše uspořádat program trochu lépe?"

"Pokouším se o to, kapitáne. Ale je to pro mě novinka... a mimochodem máme jenom tři lidi."

"Hlídky ve třech by snad neměly být takový problém. Ne? Ale pořád mi připadá, že někdo hledá výmluvu, proč nekomunikovat se Zemí. Nějaké poznámky?"

"No, pane, právě jste ty problémy viděl sám. Je to jenom věc dohody se Zemí. Myslím, že si to zvláštní komunikátoři vždycky dohadovali se Zemí sami. Nebo alespoň jeden z nich to dělal pro všechny."

"Kdo? Pan McNeil?"

"Myslím, že to byl obvykle Bartlett, pane."

"Je to pravda, Bartlette?"

"Ano, pane."

"Dobrá, budeš to mít zase na starosti. Zaříd' stálou komunikační hlídku." Sebral se k odchodu.

Jak jenom můžete říct kapitánovi, že nemůže mít holuba na střeše, když už má vrabce v hrsti? "Ano, pane. Jenom ještě chvíli, kapitáne."

"Ano?"

"Chápu to tak, že mě opravňujete k ustanovení stálé komunikační hlídky? S Dálkovou nadací? S vaším podpisem a osobním číslem?"

"Přirozeně."

"No, a co mám potom dělat, když nebudou souhlasit s takovou dlouhou službou pro starou paní? Budete chtít ještě delší službu pro dva zbývající? V případě mé partnerky narazíte na její rodiče. Je to mladá holka."

"Vskutku. Pak nechápu, jak mohla Nadace najmout takovýchle lidí."

Neřekl jsem nic. Copak nevěděl, že telepati se nenajímají stejně, jako když najímáte řezníka na porážku

prasete? To mu nebudu vysvětlovat.

Ale on trval na svém: "Poznámky?"

"Nemám poznámky, pane. Ale nebudete mít více než tři nebo čtyři hodiny služby od každého denně. Kromě extrémních událostí. Je tohle ten případ? Pokud ano, mohu to zařídit bez obtěžování úřadu Dálkové nadace."

Neodpověděl přímo. Místo toho řekl: "Zaříd' ten nejlepší program hlídek, jaký můžeš. Konzultuj to s panem Eastmanem."

Když se otočil, aby konečně odešel, objevila se mu na tváři nezadržitelná únava. Náhle mi jej bylo líto. A rozhodně bych si s ním v tu chvíli nechtěl vyměnit místo.

Vicky pokračovala v práci i po půlnoci, i když si to Kathleen nepřála. Kathleen chtěla pokračovat v práci sama, ale tehdy už bylo jasné, že bez pomoci Vicky se se mnou nespojí. Alespoň nešlo přenášet nic tak složitého, jako byly kódované zprávy.

Kapitán se druhý den na snídani neukázal a já tam stejně přišel pozdě. Rozhlédl jsem se pozorně po místnosti a vyhlédl si místo u Janet Meersové. Už jsme neseseděli podle jednotlivých oddělení. Byl tam už jenom jeden velký stůl, kde seděli všichni. Zbytek jídelny byl uspořádán tak, aby vypadal jako hala s křesly, jinak by to místo zelo naprostou prázdnotou.

Zrovna jsem se šťoural v míchaných vejcích, když se pan Eastman postavil a zaťukal lžičkou na sklenici, aby upoutal naši pozornost. Vypadal děsivě, jako by nespal už celé dny. "Ticho, prosím. Mám zprávu od kapitána." Vytáhl z kapsy list papíru a začal číst:

"Zpráva pro všechny členy posádky: Podle směrnice Dálkové nadace byla mise této lodi změněna. Zůstaneme v blízkosti Beta Ceti a budeme čekat na setkání s lodí Dálkové nadace Serendipity. Setkání se očekává asi za jeden měsíc. Okamžitě po tomto setkání naše loď nabere směr zpět k Zemi."

F.X. Urqhardt, velící důstojník lodi Lewis a Clark."

Čelist mi poklesla překvapením. Ten tichošlápek! Celou tu dobu jsem si myslel, že určitě přemlouval Dálkovou nadaci, aby nás nechala pokračovat v misi... Teď už mě nepřekvapuje, že používal kódované zprávy. Jak nekódovaně řeknete, že je na vaší lodi bordel a vaše posádka z toho blázní? Ani si nemyslím, že nám zrůdičkám nevěřil, i když já osobně bych sobě v podobné situaci nevěřil ani za mák. Za daných okolností...

Oči Janet Meersové se rozzářily... jako ženě, která se právě šťastně zamilovala, nebo jako relativistické matematicce, která našla právě nový způsob, jak pracovat s dilatací času a kontrakcí délek. "Takže to dokázali!" řekla zajíkově.

"Dokázali co?" zeptal jsem se nechápavě. Jistě to brala ohromně osobně. Vůbec jsem dříve nechápal, jak by Janet mohla mít takovou chuť letět zpátky domů.

"Tomy, copak to nechápeš? Oni to dokázali, dokázali to, aplikovali princip irelevance. Doktor Babcock měl pravdu."

"He!?"

"No copak ti to není jasné? Jaká jiná loď než rychlejší světla by dokázala přiletět do tohoto kouta vesmíru během jediného měsíce? Jedině loď, která překročí rychlost světla." Zamračila se. "Ale já vůbec nechápu, proč to trvá celý měsíc. Nemělo by to trvat vůbec žádnou dobu. Taková loď čas nepotřebuje."

Řekl jsem: "V klidu a v pohodě. Já jsem dneska ráno prostě trochu natvrdlý, Moc jsem se nevyspal. Jak to, že ta loď, eh... Serendipity... může být rychlejší než světlo? To přece není možné!"

"Tomíku, Tomíku... podívej, drahoušku. Kdyby to byla normální loď, tak abychom se s ní mohli setkat za jediný měsíc, musela by vystartovat ze Země před třiašedesáti lety"

"No, možná že to tak bylo."

"Tome! To není možné. V tu dobu přece nikdo nevěděl, kde teď zrovna budeme! Jak by jenom mohli?"

Přemýšlel jsem. Před třiašedesáti lety greenwichského času..., hmm. To by bylo asi během našeho prvního skoku. Janet bude mít pravdu. Jenom neuvěřitelný optimista nebo věstec by dokázal poslat loď na cestu ze Země před třiašedesáti lety, aby se tu s námi setkala. "Stejně to nechápu."

"Co nechápeš, proboha, Tome? Vždyť jsem ti to už jednou vysvětlila, vzpomínám si na to. Princip irelevance. Vždyť vy telepati samotní jste byli prvním důvodem, proč celý výzkum začal. Vy jste dokázali, že "současnost" byla přípustným fyzikálním principem. A nevyhnutelným logickým důsledkem

toho bylo, že prostor a čas v podstatě neexistují."

Myslel jsem, že se mi rozpadne hlava. "Neexistují? A kde to teda snídáme?"

"Je to jenom matematický výraz, Tome. Nic víc." Usmála se a podívala se na mě mateřsky. "Chudáčku Tome. Děláš si z toho moc velké starosti."

Myslím, že Janet měla pravdu. Alespoň proto, že s lodí Serendipity jsme se setkali o dvacet dva greenwichských dní později. Celou tu dobu jsme strávili pomalým letem s poloviční gravitací do bodu vzdáleného asi pět miliard mil směrem na galaktický sever od Beta Ceti, protože to vypadalo, že se naši pozemští bratři nechtěli moc přibližovat k velkým hvězdám. Přes všechno, co se za poslední dny změnilo, není setkání ve vesmíru i na vzdálenost šedesáti tří světelných let nic snadného. Minete se celkem snadno. Celou dobu jsme se na palubě věnovali třídění dat a vzorků. Navzdory tomu navíc kapitán Urqhardt zjistil, že očekáváme návštěvu a že by loď potřebovala uklidit. Dokonce nás nechal vysmýčít všechny kajuty a každou osobně navštívil.

Serendipity měla na palubě telepata, který pomáhal při astrogaci během finálního přiblížení. Minuli nás napoprvé asi o dvě světelné hodiny, pak jsem si tedy s jejich telepatem přes Zemi vyměnil naše přesné souřadnice, vztažené na polohu Beta Ceti, a rychle jsme se přibližovali. Jen s pomocí radaru a vysílačky bychom se hledali asi ještě dnes. Kdybychom se vůbec našli...

Ale jakmile jsme si tyto informace vyměnili, šlo to ráz na ráz. Serendipity byla rychlá loď, dost živá, aby vám vytřela zrak. Když jsme ji poprvé zachytili na našem radaru krátkého dosahu, byla nejprve na okraji, zrovna když jsem přenášel souřadnice. O hodinu později už stála před námi a naváděla se na náš přechodový modul. Byla to malá loď. Elsie mi připadala při prvním setkání ohromná, po čase měla zrovna tu správnou velikost, i když pro jisté činnosti byla trochu malá. Ale Serendipity vedle ní vypadala jako dvojka v páru Země - Měsíc.

Na naši palubu nejprve vystoupil pan Whipple. Byl to neuvěřitelný týpek, kterého ve vesmíru prostě jen tak nepotkáte. Měl dokonce černý příruční kufřík. Ale věci vzal do rukou ihned. Měl s sebou dva muže, kteří s sebou táhli malou bedýnku a hned se vydali do lodní strojovny. Věděli přesně, kam mají jít, takže jsme jim museli rychle odklízet haraburdí, které jsme do strojovny za ta léta natahali. Pracovali společně skoro půl dne a když skončili, tak prohlásili, že instalovali něco, co nazvali "generátorem nulového pole". Celou tu dobu chodili po strojovně ve zvláštních šatech, ve kterých vypadali jako mumie, celé byly totiž utkané z vlasově tenkých drátků. Pan Whipple zůstal stát ve dveřích strojovny, pozorně sledoval jejich práci a kouřil doutník. Byl to první doutník, který jsem spatřil po třech letech, a z jeho smradu se mi udělalo špatně. Relativisté se pana Whippla drželi jako klíš'ata, vyměňovali si mezi sebou viditelně vzrušené komentáře, stejně tak i strojníci a inženýři, ale ti vypadali trochu zmateně a znechuceně. Slyšel jsem pana Regata, jak říká: "Možná ano, ale plamencový motor je ověřený léty zkušeností a práce. Na ten se můžete naprosto spolehnout."

Kapitán Urqhardt to všechno sledoval s kamenným výrazem ve tváři.

Nakonec pan Whipple típnul svůj doutník a řekl: "Nuže, kapitáne, je hotovo. Thompson tu zůstane a povede vás. Bjorkensen se vrátí na Serendipity a bude řídit ji. Obávám se, že mne tu budete muset také chvíli strpět, protože se na Zemi vrátím s vámi."

Urqhardtova tvář zesinala: "Mám tomu, pane, rozumět tak, že mě zbavujete velení nad mojí lodí?"

"Cože? Nebesa, kapitáne, co vás vede k takovému přesvědčení?"

"Vypadá to, že jste převzal velení a odpovědnost vy sám... jménem Dálkové nadace. A teď mi tu říkáte, že tenhle člověk... — Thompson — nás poveze domů."

"Svatá dobroto, ne. Promiňte, kapitáne. Nejsem zvyklý na etiku vaší doby a už vůbec ne na etiku práce v poli. Byl jsem v úřadě už asi moc dlouho. Ale Thompson je, řekněme, něco jako váš kormidelník. Nebo hlavní pilot. Ale vás nikdo nezavazuje velení, zůstanete ve funkci, dokud se nevrátíte domů a nepředáte loď zpět nadaci. Pak ji dají do šrotu. Samozřejmě."

Pan Regato se s pochybami zeptal: "Řekl jste do šrotu, pane Whipple?" Cítil jsem, jak se můj žaludek obrací. Dát Elsie do šrotu? Ne!

"Eh? Možná jsem řekl něco ukvapeně. Nic nebylo samozřejmě ještě rozhodnuto. Možná z ní udělají muzeum. To by byl dobrý nápad..." Vytáhl z kapsy poznámkový blok a něco si do něj zapsal. Pak jej odložil na stůl a řekl: "Teď kapitáne, pokud dovolíte, rád bych promluvil ke všem členům posádky."

Nemáme mnoho času."

Kapitán Urqhardt jej vedl nazpět do jídelny.

Když jsme se sešli všichni, pan Whipple se usmál a řekl: "Nejsem příliš dobrý řečník. Prostě a jednoduše bych vám především rád jménem Dálkové nadace poděkoval a vysvětlil, co vlastně právě teď činíme a co se bude dít dál. Nebudu se pouštět do nijakých podrobností, protože nejsem vědec. Jsem pouhým administrátorem, určeným k likvidaci pozůstatků projektu "Životní prostor", jehož jste samozřejmě součástí. Takovéto záchranné a sběrné operace jsou prostě nutné. Nicméně, Nadace je celá žhavá, aby už už mohla uvolnit Serendipity a její sesterské lodi, Irrelevance, Infinity a Zero k jejich pořádné práci. Tou je průzkum hvězd v okolním vesmíru."

Někdo vzadu zalapal po dechu: "A co jsme to asi dělali doted' my?"

"Ano, ano, samozřejmě. Ale časy se mění. Jedna loď s generátorem nulového pole dokáže za rok navštívit více hvězd než jedna loď s plamencovým motorem za celé století. Jistě budete potěšeni, že loď Zero teď právě lokalizovala sedm planet pozemského typu, a to jenom za poslední měsíc."

Moc velkou radost jsem z toho tedy neměl.

Strýček Alfréd McNeil se naklonil a řekl tragickým hlasem, který mluvil za nás všechny: "Chcete nám snad, pane, naznačit, že tohle všechno, co jsme podstoupili, bylo..., bylo zbytečné?"

Pan Whipple vypadal překvapeně. "NE, ne a ne! Strašně se omlouvám, pokud jsem vzbudil takový dojem! To, co jste učinili, bylo naprosto nutné, jinak by dnes neexistovaly lodě s generátorem nulového pole! Bylo by to jako říct, že Kolumbus nebyl k ničemu. Jenom proto, že dneska přes oceán létáme tak snadno, jako chodíme po zemi."

"Díky, pane. Díky," řekl strýček tiše.

"Možná vám nikdo neřekl, jak neocenitelné zkušenosti nám projekt "Životní prostor" poskytl. Je to pravděpodobné, protože kolem Nadace bylo v posledních letech dost zmatku a vzruchu. Já sám jsem měl tolik práce, že už ani nevím, kolik jsem toho udělal a co jsem ještě neudělal. Ale jistě chápete, že bez telepatů mezi vámi by k takovému pokroku vůbec nedošlo." Pan Whipple se po nás rozhlédl. "Kde jsou? Rád bych jim všem potřásl rukou. V žádném případě nejsem vědec, to vám kladu na srdce, jsem právník. Nicméně, kdybychom bez pochybností neprokázali, že telepatie je skutečně okamžitá, což se prokázalo měřeními na desítky světelných let, naši vědci by možná pořád hledali chyby na šestém desetinném místě a tvrdili by, že telepatický signál se nešíří okamžitě, ale rychlostí tak velkou, že její přesná řádová hodnota zůstává utajena díky přístrojové chybě měření. Tak to chápu a tak mi to ostatní tvrdí. Takže už jistě chápete i vy, jak dalekosáhlé důsledky vaše práce měla. Důsledky mnohem rozsáhlejší, než se původně očekávalo. I když tyto důsledky nejsou totožné s cíli, kvůli kterým jste tuhle cestu vlastně podnikli."

Přemýšlel jsem o tom, že kdyby nám tohle řekli jenom o pár dní dříve, tak by tu strýček Steve mohl sedět mezi námi živý.

Ale on stejně nechtěl umřít v posteli.

"Ale uskutečnění našich nadějí vkládaných do vašeho úsilí," pokračoval Whipple, "se neprokázalo okamžitě. Jako mnoho dalších věcí, které kdy lidstvo podniklo ve vědě, nové nápady zrají dlouhou dobu, mezi specialisty..., a pak náhle vytrysknou nějakým ohromným objevem, důležitým pro celé lidstvo. Kdyby mě samotnému někdo před šesti měsíci řekl, že budu stát tady mezi vámi, daleko od Země, a vykládat vám populární lekce o technice našeho století, nikdy bych mu nevěřil. Nejsem si dokonce jist, že tomu teď věřím. Ale jsem tady a to je jasné. Mimochodem jsem tady i proto, abych vám pomohl zvládnout přilet domů." Usmál se a uklonil se.

"Ehm, pane Whipple," odkašlal si Chet Travers. "Můžete nám říct, kdy budeme doma?"

"Eh, ještě jsem vám to neřekl? Skoro okamžitě. Řekněme, že krátce po obědě."

KAPITOLA 17

O ČASU A ZMĚNĚ

MOHL BYCH SVOJE VYPRÁVĚNÍ DOKONČIT ZROVNA TADY, ale vím, že už nikdy nebudu mít čas, abych se znovu dal do psaní.

Po přiletu nás chvíli, asi týden, drželi v karanténě v Rio de Janeiru. Kdyby s námi nebyl člověk od Dálkové nadace, drželi by nás tam asi doted'. Ale byli na nás příjemní. Císař Don Pedro III. Brazilský nás každého vyznamenal Richardsonovou medailí jménem Spojeného systému a pronesl řeč, ze které bylo jasné, že si nebyl příliš jist tím, kdo jsme a kde jsme byli, ale nicméně naše služby byly tímto oceněny.

Ale nebylo nám věnováno zase tolik pozornosti, kolik jsem očekával. Ne, nemyslím tím zprávy v novinách, tam jsme se objevili častokrát. Fotografovali nás a s každým dělali rozhovory. Ale jediný článek, který se mi potom dostal do ruky, byl nadepsán: "TŘETÍ NÁKLAD VYKOPÁVEK Z DALEKÉHO VESMÍRU PŘILETÁ DNES NA ZEMI."

Možná z toho měl ten reportér legraci a já věřím, že se ještě dnes popadá za břicho. Vypadá to, že naše šaty se jevily přinejmenším kuriózní, když ne legrační, naše řeč byla legrační a my všichni jsme působili dojmem lidí poněkud staromódních a trochu více prostých, než je nutné.

Ten článek jsem ani nečetl celý.

Strýčkovi to bylo taky jedno. Pochybuji, že si toho vůbec všiml. Byl prostě celý žhavý, aby už mohl vidět Celestýnu.

"Doufám," řekl mi napůl vážně, "že to dítě umí vařit stejně jako její matka."

"Budeš s ní bydlet, strýčku?"

"Samozřejmě, copak jsme spolu nežili vždycky?"

Bylo to tak logické, že jsem na to neměl žádnou odpověď. Vyměnili jsme si adresy. To bylo také logické, ale vypadalo to divně. Jediná adresa, kterou jsme vlastně měli, byla Elsie. Ale dal jsem svou adresu každému, kdo o to požádal, a vzal si kontakt dvojčete Dustyho Rhodese, abych mu řekl, jak může být hrdý na svého bratra. Možná mi ho pomůže najít Nadace.

Když nás pustili a před námi se ukázala Celestýna Johnsonová, nepoznal jsem ji. Viděl jsem vysokou, hezkou starou paní, jak pospíchá ke strýčkovi a objímá ho. Skoro ho zvedla ze země.

Pak se ale podívala na mě a zachytila můj tázavý pohled: "Sugar-Pie!"

Usmála se a já ucítil její cit a lásku až u srdce: "Ahoj, Tome. Ráda tě zase vidím."

Slíbil jsem, že je navštívím, jakmile budu mít možnost, a pak je nechal o samotě. Nepotřebovali, abych je doprovázel domů. Mně nikdo naproti nepřišel. Pat byl příliš starý a Vicky byla zase moc mladá, aby jí rodiče dovolili cestovat samotné. Stejně tak Molly a Kathleen. Myslím, že těm to zase nedovolili jejich manželé. Důvod byl zřejmý a já je z ničeho neviním, když přihlédnu k okolnostem. Ani jeden z nich mě neměl moc v lásce... i když to byly už roky, kdy jsem se spojoval s jejich ženami sám, bez pomoci Vicky. Ale opakuji, neviním je z ničeho. Jestli bude jednou telepatie běžná, tak asi způsobí v rodinách spoustu třenic.

Kromě toho jsem byl s Vicky ve styku, kdykoliv jsem chtěl. Řekl jsem jí, ať si s tím neláme hlavu a nedělá rozruch. Dával jsem přednost samostatnému příjezdu.

Ve skutečnosti, snad kromě strýčka McNeila, nebyl nikdo jiný uvítán někým z rodiny. Jenom samí agenti Dálkové nadace. Po více než sedmdesáti jedna letech prostě nebyl nikdo, kdo by nás uvítal. Ale kapitána Urqhardta mi bylo líto asi nejvíc. Viděl jsem ho, jak stojí sám opodál, zatímco jsme čekali už mimo karanténu na naše kurýry-tlumočnický. Nikdo další nezůstal sám. Všichni jsme měli co dělat, loučili jsme se. Ale on neměl žádné přátele - myslím, že si na lodi nemohl žádné dovolit. I když byl po většinu letu jenom záložním kapitánem.

Vypadal tak smutně, osamoceně a nešťastně, že jsem k němu došel a podal mu ruku: "Chtěl bych vám říci na shledanou, kapitáne. Bylo mi ctí pod vámi sloužit. Byla to radost." Ta poslední věta kupodivu nebyla lež. Myslel jsem to opravdově.

Kapitán vypadal překvapeně. Pak se jeho tvář rozjasnila a zakřenil se na mě. Jeho tvář na to nebyla zvyklá. Přijal nabízenou ruku a řekl: "Mně bylo také ctí, Bartlette. Přeji ti mnoho štěstí do života. Mimochodem, co hodláš dělat?"

Zeptal se zvědavě a já pochopil, že si prostě chce popovídat. "Nemám ještě žádné přesné plány, kapitáne. Nejprve pojedou domů a pak asi půjdu do školy. Chci jít na univerzitu, ale předpokládám, že

budu muset začít někde níž. Došlo k dost značným změnám od doby, kdy jsme odletěli."

"Ano, došlo," souhlasil vážně. "Všichni máme co dohánět."

"No a co máte v plánu vy, pane?"

"Nemám ještě žádné. Nevím, co bych měl dělat."

Řekl to jednoduše, jako nevyvratitelný fakt. Náhle jsem s lítostí pochopil, že má vlastně pravdu. Byl kapitán lodi, což bylo tak specializované zaměstnání, že nebylo žádné jiné alternativy. Teď už takové lodi prostě neexistovaly. Je to jako kdyby se Kolumbus vrátil z cest a našel už jenom parníky. Mohl by se vrátit na moře? Ani by nebyl schopen najít můstek, a kdyby ho přece našel, nevěděl by, co tam dělat.

Pro kapitána Urqhardta už prostě nebylo místo. Byl ztělesněným anachronismem. Jedna slavnostní večeře a pak -děkujeme vám a sbohem.

"Předpokládám, že bych mohl jít na penzi," pokračoval kapitán. "Trochu jsem si propočítal výplaty, které mi chodily na účet, a bude tam asi dobře absurdní sumička."

"Taky si myslím, pane. Já svou výplatu ještě sice nepočítal, ale bratr to jistě udělal za mě."

"Ale nepleťte to, Bartlette. Jsem moc mladý na to, abych šel do důchodu," usmál se.

Podíval jsem se na něj. Nikdy jsem si nemyslel, že by byl nějak moc starý, alespoň ne ve srovnání s původním kapitánem, tedy mám na mysli kapitána Swensona. Odhadoval jsem jej asi na čtyřicet.

"Řekněme, kapitáne, že se taky můžete vrátit zpátky do školy, ne? Můžete si to bezpochyby dovolit."

Vypadal nešťastně. "Asi bych mohl. Myslím dokonce, že bych měl. Nebo bych mohl emigrovat. Tvrdí se, že teď existuje mnoho míst, z jakých si člověk může vybrat."

"Já osobně to asi udělám. Když se mě zeptáte, tak pro mě je tu troško moc těсно. Přemýšlel jsem o Constance a o tom, jak krásně bylo v Babcockově zálivu." Skutečně jsem o té možnosti přemýšlel, alespoň během týdne, kdy jsme byli v karanténě. Jestli mělo být Rio vzorem, pak na Zemi moc prostoru není. Karanténa probíhala v kraji Santos, ale pořád nám tvrdili, že to je vlastně Rio. "Když se vrátíme do Babcockova zálivu, budeme tam nejstarší osadníci."

"Možná to také tak udělám. Ano, asi to tak udělám." Ale pořád vypadal ztraceně.

Naši kurýři-tlumočníci měli instrukce, aby nás všechny doprovodili domů, nebo kamkoliv jsme chtěli jet, ale svou tlumočnici jsem propustil, jakmile jsem měl v ruce lístek na cestu domů. Byla to hrozně krásná žába, ale trochu mi lezla na nervy. Opečovávala mě jako babička svého dědečka, na kterého se musí dávat pozor, když přechází přes ulici, nebo jako maminka malého kluka, který se musí pořád obskakovat. Ne že bych pár rad nepotřeboval.

Ale jakmile jsem měl normální šaty, na které každý nebude zírat s pobavením, chtěl jsem se o sebe starat sám. Řekla mi o nové řeči Sluneční soustavy dost, abych se s ní dokázal normálně porozumět, a doufal jsem, že moje omyly budou přisuzovány spíše nějakému lokálnímu dialektu. Nakonec jsem pochopil, že jazyk Sluneční soustavy byl velice podobný pomocnému jazyku Planetární ligy, s trošku přistřiženými křídélky a několika slovními spojeními navíc.

Takže jsem seňoritě Gueře poděkoval a řekl jí sbohem, zamával letenkou domů na hotelového recepčního. Odpověděl mi portugalsky, takže po menším zaváhání jsem mu řekl svou novou mateřštinou: "Rovnou za nosem - domů." Za chvíli přistavili taxík a spěchal jsem na letiště.

Nějak se ostatním spolucestujícím podařilo zjistit, že jsem jednou z těch "vykopávek", a proto mi asi letuška chtěla mermomocí pomoci s přestupem ve White Sands. Ale všichni byli přátelští a nikdo se mi nesmál. Jeden chlápek chtěl něco vědět o kolonii na Capelle VIII a nechápal, že jsem tam nikdy nebyl, i když jsem cestoval celé ty světelné roky. Pokoušel jsem se mu vysvětlit, že Capella ležela na opačném konci prostoru, který jsme prozkoumávali, stovky světelných let od míst, kde jsme byli my. Nechápal.

Ale zato já jsem začal chápat, proč jsme příliš velký rozruch v novinách a televizi neprobudili. Kolonizované planety byly tak běžné, že se nové objevovaly každý den, tak proč by se někdo vzrušoval nad jednou, kterou někdo objevil před šedesáti lety? Nebo dokonce kvůli jedné, staré sice pár měsíců, ale kvalitativně nesrovnatelné s těmi, které tu už byly dříve? Jen se podívejte na poslední technické novinky ohledně vesmírných korábů. Máte problémy s odletem? Naše jízdní řády jsou vám k dispozici v každé naší kanceláři po celé Zemi!

Měl se z nás prostě stát jenom krátký odstavec v historii a jenom poznámka pod čarou ve vědeckých publikacích. Nakonec mi připadalo, že i ta poznámka pod čarou bude dost významná, a zapomněl jsem

na to.

Namísto toho jsem začal přemýšlet o svém novém vzdělávání. Začal jsem chápat, že asi bude muset být důkladné. Změny byly více než podstatné. Jen si vezměte způsob, jakým se dnes ženy oblékají - nejsem sice žádný puritán, ale ony se neoblékají, jestli to tak chcete nazvat, alespoň ne v tom smyslu, jak jsem to chápal jako kluk. Holky všude poletují bez pokrývek hlavy, jako zvířata...

Ještě že se toho nedožil můj otec, on nikdy našim sestrám nedovolil, aby doma přišly k obědu bez klobouku. I když jsme s Patem byli jedinými svobodnými muži v domácnosti.

Nebo to počasí. Věděl jsem, že Dálková nadace na tom pracuje, ale nikdy jsem neočekával, že se někam dostanou. Copak lidem nepřipadá trochu zvláštní, že prší jenom v noci? Nebo se podívejte na nákladáky. Samozřejmě že pořád vozí zboží sem a tam, ale kde nechaly kola? Vypadají trochu divně. Zajímalo by mě, jak dlouho ještě bude trvat, než ze Země zmizí poslední kolo.

Faktem je, že si na to prostě budu muset zvyknout.

Když kolem mě před přistáním prošla letuška, položila mi něco do klína a ono to na mě promluvilo. Byl to jenom legrační suvenýr z výletu.

Patův dům byl asi osmkrát větší než byt, ve kterém jsme žili s rodiči. Myslím, že musel vydělat alespoň nějaké peníze. Jeho domácí robot si vzal můj kabát a boty, nabídl mi trepky a uvedl mě dovnitř.

Pat ani nevstal, možná ani nemohl. Věděl jsem, že je starý, podívejte, jemu je přece jen osmdesát devět. Ano, to bylo to správné číslo. Blížily se naše devadesáté narozeniny.

Pokoušel jsem se naše setkání udržovat ve lhostejné atmosféře. "Nazdar, Pate."

"Ahoj, Tome." Dotkl se opěrky křesla a to se pohnulo směrem ke mně. "Stůj na místě, zůstaň tam, ať si tě mohu prohlédnout." Díval se na mě a prohlížel si mě odshora dolů, pak řekl zvědavě: "Věděl jsem, že i po těch letech budeš pořád stejný, ale vidět tě na vlastní oči, to je něco jiného. Je to jako "Obraz Doriana Graye"."

Jeho hlas byl zestárlý.

"Kde máš rodinku?" zeptal jsem se bezútešně.

"Řekl jsem holkám, aby počkaly. Chtěl jsem tě vidět jako první, o samotě. Jestli myslíš taky Gregoryho a Hanse, určitě se s nimi setkáš u večere. Ale to je jedno, hochu, rád bych se s tebou přivítal. Taková to byla doba." Viděl jsem v jeho tváři slzy, slzy starého muže. Uvádělo mě to do rozpaků.

"Ano, to byla."

Naklonil se ke mně a zatnul ruce do opěrek svého pojízdného křesla. "Řekni mi jednu věc, Tome. Byla to legrace?"

Přemýšlel jsem o tom okamžiku. Doktor Devereaux, paní O'Toolová... chudák malá Prudence, nežila dost dlouho, aby mohla dospět, ...strýček Steve. Pak jsem vzpomínky zapudil a pověděl mu to, co chtěl slyšet. "Ano, byla to legrace. Spousta legrace."

Povzdechl si. "To je dobře. Přestal jsem toho litovat už dávno. Ale kdyby to nebyla legrace, tak by to byla jenom ztráta času."

"To by byla."

"To jediné jsem chtěl slyšet. Zavolám dolů holky. Zítra ti ukážu továrnu a představím tě všem důležitým lidem. Neočekávám, že moje dílo převezmeš ihned. Vezmi si dlouhou dovolenou, jestli chceš. Ale ne zase moc dlouhou, Tome. Hádám, že už tu dlouho nebudu. Nemohu si dělat dalekosáhlé plány, jak to bývalo dříve."

Náhle jsem pochopil, že Pat už měl zase všechno nalinkované dopředu, jako vždycky. "Počkej chvíli, Pate. Budu rád, když mi ukážeš svou továrnu, a bude mi to ctí. Ale nepočítej s ničím. První věc, kterou udělám, je, že půjdu studovat. Pak..., pak se možná uvidí."

"Eh? Nemluv hloupě, Tome. A neříkej "moje" továrna, protože podnik se jmenuje "Bratři Bartlettové, s.r.o.". Vždycky to tak bylo a bude. Je to tvoje věc stejně jako moje."

"Hele, Pate, vezmi to takhle: já jenom..."

"Ticho!" jeho hlas byl slabý a chvíli se, ale pořád zněl velitelsky. "Nenechám tě tady povídat nějaké nesmysly, mladíku. Byl jsi dlouho pryč na nějakém pikniku. Nebudu hodnotit, jak jsi to zvládl. To je minulost. Ale teď je třeba dát se do práce a převzít odpovědnost za rodinný podnik." Ztěžka se postavil a přerývaně oddychoval. Nakonec pokračoval přívětivěji. "Nemám žádné syny, nemám žádné vnuky."

Musel jsem celý život nést svoje břemeno sám. Mít vlastního bratra, mít svého vlastního bratra..."
Odmlčel se.

Vzal jsem jej kolem ramen a chvíli přemýšlel. Říkal jsem si, že už je načase, abych to vyřídil jednou provždy. "Poslouchej mě, Pate. Nechci vypadat nevďěčně, ale jednu věc musím říct jasně. Budu žít svůj vlastní život podle svého scénáře. Pochop mě. Podnik se možná jmenuje "Bratři Bartlettové, s.r.o.", ale to je fuk. Asi to tak totiž vůbec není myšleno. Ale rozhodovat se budu já sám. Nikdy se už nenechám poručníkovat a komandovat."

Pokusil se to smést ze stolu. "Ty nemáš vlastní hlavu. Jsi prostě jenom malý kluk. To je jedno, promluvíme si o tom zítra. Dnes je den radosti."

"Ne, Pate. Nejsem malý kluk, jsem dospělý muž. Musíš to pochopit, ať chceš nebo ne. Svoje vlastní chyby si budu dělat sám. Nenechám si už poroučet."

Nepodíval se na mě. Ale trval jsem na svém. "Myslím to vážně, Pate. Myslím to tak vážně, že jestli to nedokážeš pochopit a žít s tím, tak v momentě odcházím. Navždy."

Pat konečně vzhledl k mým očím. "To bys mi neudělal."

"Udělal."

Hledal v mých očích chvíli pravdu. "Ano, teď už ti věřím. Udělal bys to. Vždycky jsi byl mizera. Měl jsem s tebou jenom problémy."

"Mizera jsem pořád..., jestli to tak chceš nazývat."

"Ale neudělal bys to přece holkám. Alespoň ne Vicky."

"Kdybys mě donutil..."

Chvíli se mi opět díval do očí, pak pokrčil rameny a zakryl si dlaněmi tvář. Myslel jsem, že se rozpláče, a připadal jsem si jako darebák, který tyranizuje starce. Poklepal jsem mu smířlivě na rameno.

Vzpomněl jsem si, že tenhle stařec kdysi riskoval svůj život, aby se se mnou mohl spojit během prvního časového skoku, a říkal jsem si: jestli to bere tak zle, možná bych ho měl trochu povzbudit. Konec konců, už na tomhle světě dlouho nebude.

NE! UŽ NIKDY!

Nebylo správné, aby jeden člověk citově vydíral druhého. Byl jsem sám sebou... a chystal jsem se znovu ke hvězdám... Teď, náhle jsem to věděl! Samozřejmě, nejdříve univerzita, ale pak znovu... ano, poletím ke hvězdám. Byl jsem tomu člověku sice vděčný, ale nedlužil jsem mu svůj život. Ten byl můj.

Vzal jsem ho za ruku: "Promiň, Pate."

Aniž by vzhledl, řekl: "To je v pořádku, Tome. Budiž tvá vůle. Jsem rád, že jsi zpátky doma, a to stačí. Ať je tedy po tvém."

Chvíli jsme ještě plácali nesmysly, ale pak domácí robot přinesl kávu, pro mě, pro Pata mléko. Nakonec řekl: "Zavolám holky." Dotkl se opěrky křesla, rozsvítila se kontrolka, na kterou tiše promluvil.

Molly přišla dolů s Kathleen za zády. Obě jsem už dávno znal, i když jsem je nikdy nespátřil. Molly byla šedesátnice, pořád hezká. Kathleen bylo něco přes čtyřicet a nevypadala na tolik. Ale ne, vypadala, ale byla velmi elegantní. Molly se postavila na špičky, vzala moje ruce do svých a políbila mě. "Jsme všichni rádi, že jsi zase doma, Tome."

"Ano, to jsme," souhlasila Kathleen a její slova se ozvěnou rozléhala v mé mysli. Také mě políbila a řekla s úsměvem: "Tak tohle je můj zestárlý a nestárnoucí prastrýček. Tome, kvůli tobě jsem si přála, abych měla syna. Nevypadáš jako strýček a já ti tak už nikdy nebudu říkat."

"Já se ani jako tvůj strýček necítím. I když možná pro Molly jsem. Možná."

Molly se zasmála jako holčička. Dobrá, strýčku Tome. Víím, kolik ti je, a budu na to brát ohled."

"Kde je Vicky?"

"Tady jsem, strýčku Tome. Za chvíli budu dole."

("Tak spěchej, zlato.")

Kathleen se na mě přísně podívala, ale nechala to být -jsem si jist, že nechtěla poslouchat. Pak odpověděla: "Vicky bude dole za chvíli, Tome. Musela se upravit, znáš mladé holky."

To jsem si nebyl zrovna jist. Ale za chvíli tu Vicky byla.

Už na tváři neměla pihy, žádná rovnátka v zubech. Jenom ty krásné rudé vlasy! Jako plamen.

Nepolíbila mě, prostě ke mně rovnou přišla, jako bychom byli v místnosti sami, podívala se mi do očí a

vzala mě za ruce.

"Strýčku Tome. Tome!"

("Tak co, jak je, ty jedna Zrzko?")

Nevím, jak dlouho jsme tam stáli jako sochy. Nakonec mi řekla: "Až se vezmeme, tak zapomeneme na všechny ty světelné roky, které nás dělily. Je to jasné? Půjdu tam, kam půjdeš ty. Třeba do Babcockova zálivu, jestli je to místo, kde chceš žít. Půjdu."

("Uh? Kdy ses rozhodla, že si mě vezmeš?")

"Vypadá to, jako bys zapomněl, že jsem telepatka, a že vím, co si myslíš. Už od doby, kdy jsem byla dítě. Sledovala jsem tvou mysl mnohem víc, než by sis myslel. A dělám to pořád." Usmála se na mě.

("No, ale co na to George?")

"Co je sním? To byla přece jenom epizodka. Myslela jsem si, že až se vrátíš, tak budu stará usedlá dáma. Zapomeň na něj."

("Dobrá.")

Naše námluvy netrvaly déle než dvacet vteřin. Aniž by pustila moje ruce, promluvila Vicky nahlas: "Tom a já teď půjdeme do města a vezmeme se. Chtěli bychom, abyste šli všichni s námi."

Tak také všichni šli.

Viděl jsem Pata, jak si mě po obřadu odměřuje, snaží se odhadnout novou situaci a přemítá, jak se s tím vyrovnat. Jestli mě má někdo komandovat, tak už to nebude on. Vicky tvrdí, že mě za chvíli tím vším protáhne, abych pochopil vše, co se kolem mě změnilo. Doufám, že tak rychle to nepůjde, ale asi to tak dopadne. Jestli ano, tak jenom doufám, že si na to dokážu zvyknout. Zvykl jsem si i na jinačí věci.